IAN

RANKIN

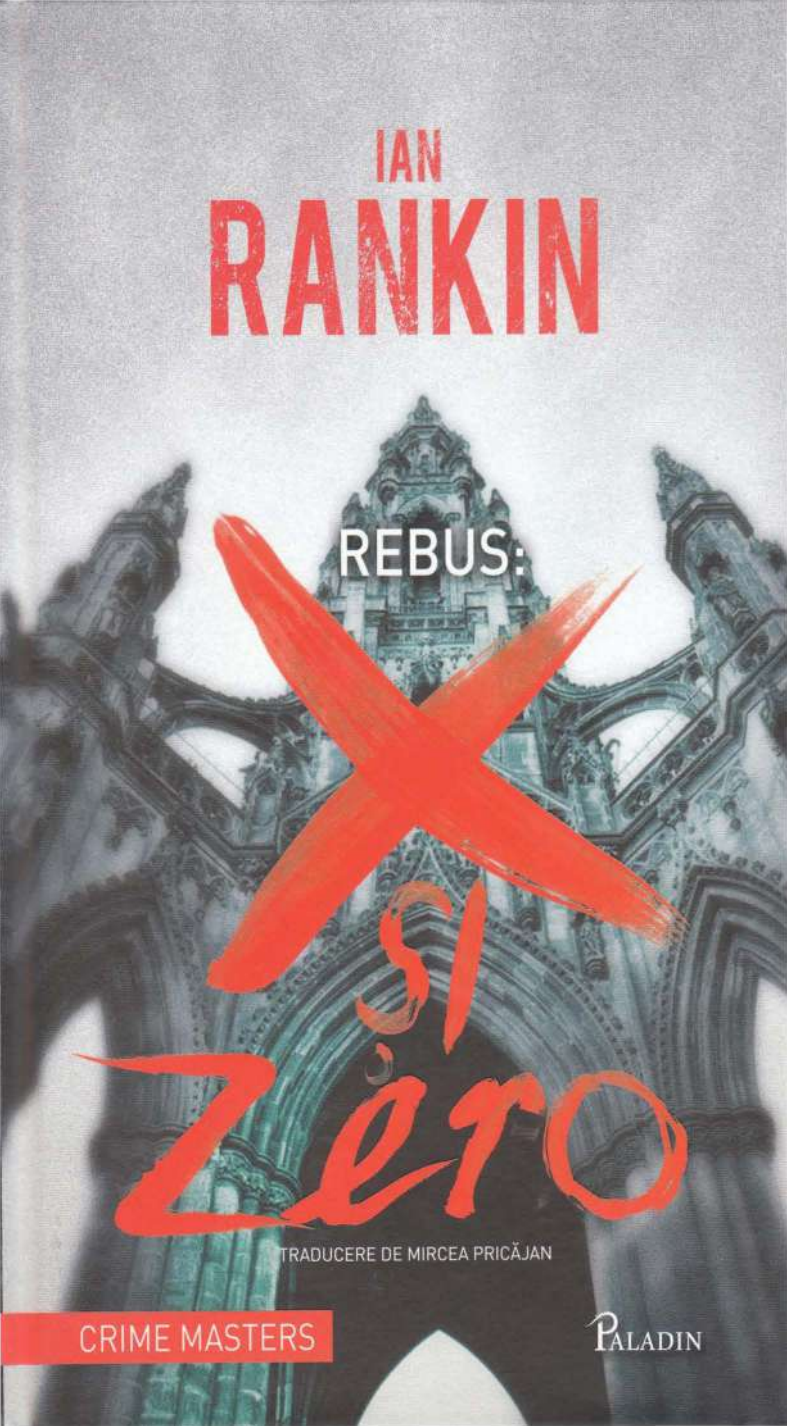

REBUS:

X și Zero

TRADUCERE DE MIRCEA PRICĂJAN

CRIME MASTERS

PALADIN

IAN RANKIN

CRIME MASTERS

Scriitorul scoțian Ian Rankin (n. 1960) a studiat literatura la Universitatea din Edinburgh şi, după ce a exercitat diverse profesii, a debutat în 1986 cu romanul *The Flood*. Un an mai târziu a publicat – inițial fără prea mari ecouri, la fel ca în cazul romanului de debut – *Knots and Crosses* (*X şi Zero*), primul roman din seria ce-l are ca erou pe inspectorul John Rebus.

Seria *Rebus* (care, până în momentul de față, cuprinde opt-sprezece romane) i-a adus faima mondială şi numeroase premii de prestigiu în domeniul literaturii polițiste, printre care patru distincții Dagger Awards acordate de Crime Writers' Association (inclusiv prestigiosul Diamond Dagger, obținut în 2005). În 2002 a primit titlul de Ofițer al Ordinului Imperiului Britanic pentru serviciile aduse literaturii. Până în prezent, a publicat 25 de romane, două culegeri de povestiri şi o lucrare de non-ficțiune. Cel mai recent roman al său este *Standing in Another Man's Grave* (2012). Recent, autorul a anunțat că seria *Rebus* va continua cu romanul *Saints of the Shadow Bible*.

IAN RANKIN

Rebus:

Traducere din limba engleză
de Mircea Pricăjan

PALADIN

Colecție coordonată de Horia Nicola Ursu
Redactor: Diana Marin-Caea
Tehnoredactor: Vasile Ardeleanu
Coperta: Alexandru Daş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RANKIN, JAN
Rebus: X şi Zero / Ian Rankin ; trad. de Mircea Pricăjan. – Bucureşti : Art, 2013

ISBN 978-973-124-756-4

I. Pricăjan, Mircea (trad.)

821.111-31=135.1

Ian Rankin
Knots and Crosses
Copyright © John Rebus Limited 1987

© Editura Paladin, 2013, pentru prezenta ediție
Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial Art

Toate personajele din această carte sunt fictive. Orice asemănare cu persoane în viață ori decedate este pur întâmplătoare.

Pentru Miranda,
fără de care nimic nu merită
dus până la capăt

INTRODUCERE

19 martie 1985 a fost o zi mare pentru mine. Urmam cursurile doctorale la Universitatea din Edinburgh, unde studiam proza lui Muriel Spark. Teza la care lucram se dovedea însă a fi mai puțin importantă pentru mine decât propria-mi scriitură. Începusem cu poezie, după care cunoscusem un oarecare succes cu proza scurtă. Nu reușisem să găsesc un editor pentru primul meu roman, însă cea de-a doua încercare tocmai primise acceptul unei edituri mici, cu sediul în Edinburgh, pe nume Polygon. Acel roman purta titlul *The Flood* (*Potopul*) și în 19 martie m-am prezentat la sediul lor pentru a semna primul meu contract de editare. Am consemnat evenimentul în jurnal, unde, totuși ocupa locul secund, după: „Mi-a venit o idee pentru un roman (*crime thriller*) care a pornit de la o situație precisă și s-a dezvoltat într-o intrigă complexă. N-am scris încă niciun rând din el, dar îl am pe tot în minte, de la prima pagină până pe la pagina 250".

În 22 martie lucram la acest proiect nou și, două zile mai târziu, am consemnat că „are nevoie de un titlu provizoriu; cred că am să-l botez *Knots and Crosses*". Îmi amintesc bine că stăteam într-un fotoliu din living, în fața căminului, și că mă jucam cu ideea de X și zero[1].

[1] Joc fonetic între „*naughts* and crosses", jocul de X și 0, și „*Knots* and Crosses", în traducere „noduri și cruciulițe", titlul original al romanului de față. (n.t.)

Acum mi se pare că Rebus s-a ivit în mintea mea ca un personaj gata format, cu tot cu soția lui înstrăinată, fiica tânără și sănătatea mintală șubredă. Când m-am apucat de scris, foloseam o mașină electrică aflată pe masa de lângă fereastră. Mă zgâiam pe geam la clădirea de vizavi și-am decis că Rebus va locui acolo, chiar peste drum de reședința mea de pe strada Arden nr. 24, Marchmont, Edinburgh.

Spre finele lui octombrie, încheiasem a doua ciornă a cărții: „două sute zece pagini de proză, mulțumitoare în proporție de șaizeci la sută". Pe-atunci aveam deja o agentă literară; ea mi-a sugerat unele modificări, dintre care cea mai substanțială implica eliminarea unei bucăți mari din secțiunea centrală a flashbackului. M-am conformat, iar cartea a devenit mai suplă, fără să piardă din forță.

X și zero este o carte destul de greu de digerat, întrucât vorbește despre un ucigaș în serie care vânează copii. Sunt convins că am vrut să ofer o rescriere contemporană a romanului *Doctorul Jekyll și domnul Hyde*. Când am studiat capodopera lui Stevenson pentru teza de licență m-a intrigat faptul că autorul alesese să-și plaseze povestea în Londra. Și totuși, acesta rămâne un roman profund scoțian, inspirat (cel puțin parțial) din viața lui Deacon William Brodie, un ins din Edinburgh care pe timp de zi era un respectabil gentleman, iar noaptea devenea criminal.

Pe atunci nu mă interesa să citesc literatură detectivistică și nu știam nimic despre procedurile polițienești. În același timp, nu aveam deloc habar că *X și zero* va fi prima parte dintr-o serie. De aceea, n-am ezitat să îi ofer lui Rebus un trecut personal complex și un nume în ton cu multele poante din carte (rebusul fiind, la urma urmei, o ghicitoare în imagini). De fapt, recitind acum cartea, m-am surprins roșind la multitudinea de referințe și jocuri literare (inclusiv

trimiteri la Spark, Mailer, Anthony Burgess şi Thomas Pynchon). Rebus însuşi e prea tobă de carte, citează din Shakespeare şi e pasionat de Dostoievski. El gândeşte precum studentul-romancier care i-a dat viaţă, nu ca un poliţist veritabil. Cerul este descris ca fiind „întunecat ca o operă wagneriană", în vreme ce expresia „manumisiunea viselor" m-a trimis (în 2005) la dicţionar. Presupun că era un cuvânt pe care tocmai îl învăţasem în 1985 şi ardeam de nerăbdare să fac paradă cu el. Eram un tânăr îndrăgostit de limbaj, care se străduia să dobândească o voce proprie şi care uneori făcea exces de zel.

Povestea e plasată în 1985. La momentul acela, majoritatea magazinelor de pe Princes Street erau închise duminica. Exista un cinema *ABC* (numit acum *Odeon*) pe Lothian Road şi o gelaterie *Mr. Boni's* (acum defunctă) la Tollcross. Oamenii foloseau telexuri, însă nimeni nu avea mobil. Iar când Rebus căuta un bar, era tentat să aleagă unul care utiliza gilul ca unitate de volum (de-atunci s-a trecut la echivalentul metric). *X şi zero* seamănă deja cu un document istoric, scris într-un şi despre un Edinburgh care nu mai există. Cât despre protagonistul cărţii, ei bine, şi el a suferit schimbări de-a lungul timpului. În această primă apariţie a sa el ascultă în principal muzică jazz la un casetofon Nakamichi, probabil acelaşi pe care iubita mea Miranda mi-l făcuse cadou. Mai apoi, aveam să îi modific preferinţele spre muzica rock. Şi, chiar dacă nu l-am descris niciodată din punct de vedere fizic în niciunul dintre romane, aici aflăm că are păr castaniu şi ochi albaştri (la fel ca mine). Totodată, e zugrăvit ca un posibil suspect, motiv pentru care i-am împrumutat un aer atât de îngrijorat, suferind flashbackuri stranii şi ţinând o cameră goală în apartament, a cărei uşă e în permanenţă încuiată.

Unele dintre personajele secundare din *X şi zero* aveau să-mi fie de folos în cărţile viitoare. Jurnalistul Jim Stevens urma să joace un rol într-un roman non-Rebus (*Watchman*) înainte să reapară în cadrul seriei. Fratele lui Rebus avea să se întoarcă şi el, la fel ca şi detectivul Jack Morton, colegul său. Iar Gill Templer este şi ea un personaj recurent, întreţinând cu Rebus o relaţie care, chiar şi după atâţia ani, e influenţată de întâmplările din acest prim roman. În cărţile mai recente, desigur, îl port pe Rebus prin secţii de poliţie şi puburi reale. Edinburgh-ul din *X şi zero* este însă mai degrabă ficţional: secţia de poliţie a lui Rebus e amplasată pe o stradă inexistentă, iar baruri precum Sutherland rămân plăsmuiri ale imaginaţiei mele.

Încă un lucru despre Rebus: moare la sfârşit. Nu în versiunea finală, evident, însă acesta era planul meu dintâi. Dacă nu renunţam la idee, nu ştiu ce m-aş fi făcut acum. Cartea atinge punctul culminant în nişte tunele de sub Biblioteca Centrală de pe podul George IV. Poate există sau poate nu există catacombe acolo. Cu toate acestea, sub Biblioteca Naţională (chiar peste drum de Biblioteca Centrală) categoric există tunele – ştiu asta fiindcă noi, doctoranzii, am avut parte de un tur al acestora... Aşa cum spune Muriel Spark, unui bun autor nu-i scapă nimic.

Deoarece nu aveam habar cum anchetează poliţia o crimă, am făcut ceea ce-ar fi făcut orice student silitor: i-am scris comisarului-şef. Lui i s-a făcut milă de mine şi m-a îndrumat spre secţia de poliţie Leith, unde doi detectivi plictisiţi mi-au răspuns la întrebări şi mi-au adăugat numele în baza lor de date, pentru eventualitatea în care motivul curiozităţii mele avea să se dovedească ceva mai necurat. Îmbrăcat în haină de sibir şi încălţat cu ghete Doc Marten, cu un fular gen Dr. Who în jurul gâtului, probabil că nu

prea aveam mutră de romancier. Uneori, chiar şi acum, mă uit în oglindă şi sunt nevoit să accept că asta e realitatea.

X şi zero a fost publicat până la urmă în Londra de The Bodley Head (editură acum defunctă şi ea), pe 19 martie 1987, la exact doi ani după ce-mi venise prima oară ideea cărții. Pe copertă apărea desenul unui joc de X şi 0, jucat cu bucăți înnodate de sfoară şi cruciulițe făcute din chibrituri. Cât despre poza de autor, cu cât spun mai puține, cu atât mai bine. Pe-atunci eram căsătorit, locuiam în Londra şi lucram la Politehnica Middlesex. M-am dus la serviciu ca de obicei şi n-am văzut recenzii la cartea mea în niciunul dintre ziarele acelei zile. După patruzeci şi opt de ore am pornit spre Edinburgh pentru a petrece câteva săptămâni la un refugiu pentru scriitori. Cartea n-a părut să stârnească cine ştie ce rumoare. Vânzările au continuat să fie slabe, iar recenziile, puține. Asta am scris şi în jurnal: „*X şi zero* a avut chiar mai puțină vizibilitate decât *Flood*". Cam ăsta fusese, se pare, începutul şi sfârşitul carierei mele de scriitor de literatură polițistă. Pe vremea aceea lucram la un roman de spionaj, intitulat *Watchman*, a cărui acțiune se petrecea în Londra, şi aveam planuri ambițioase, voiam să devin următorul Le Carré. Rebus era deja de domeniul trecutului.

Dar lucrurile nu aveau să rămână aşa.

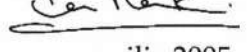

aprilie 2005

PROLOG

1

Fata scoase un țipăt. Unul singur.

Fusese o scăpare din partea lui. Țipătul ei putea însemna sfârşitul tuturor lucrurilor, înainte ca ele să fi putut începe cu adevărat. Vecini curioşi, poliția chemată să cerceteze. Nu, nu era bine deloc. Data viitoare avea să o lege la gură ceva mai strâns, doar puțin, doar atât cât să fie sigur.

Se duse la sertar şi scoase din el un ghem de ață. Luă o forfecuță ascuțită pentru unghii, din acelea pe care doar fetele le folosesc, şi tăie o bucată de aproximativ cincisprezece centimetri, apoi puse ghemul şi forfecuța înapoi în sertar. O maşină ambală motorul afară şi el se duse la geam, lovind cu piciorul un teanc de cărți de pe podea. Maşina dispăruse însă, iar el surâse în barbă. Încercă să înnoade sfoara, un nod simplu, nimic special. Pe bufet aştepta un plic.

2

Era 28 aprilie. Umezeală mare, desigur: apa ieşea din iarbă sub paşii lui John Rebus, care se îndrepta spre mormântul tatălui său, decedat acum exact cinci ani. Aşeză coroana astfel încât să stea sprijinită de marmura nemişcată,

lucioasă; galben şi roşu, culorile aducerii-aminte. Rămase locului o clipă, încercând să se gândească la ceva potrivit de spus, însă nu părea să aibă ce să spună, ce să gândească. Fusese un tată destul de bun; atât. Oricum, bătrânul nu şi-ar fi dorit ca el să-şi irosească vorbele. Aşa că rămase acolo, cu mâinile împreunate respectuos la spate, ciorile croncănind pe zidurile dimprejurul său, până când apa care i se infiltra în pantofi îi reaminti că la porţile cimitirului îl aştepta o maşină.

Conduse în tăcere, urând faptul că se întorsese în Fife, locul unde zilele de odinioară nu fuseseră niciodată „cele bune", unde fantomele fremătau între pereţii caselor goale şi unde obloanele erau coborâte în fiecare seară la câteva prăvălii, oferind vandalilor un loc unde să-şi scrie numele. Ce tare ura Rebus toate acestea, această stranie lipsă a aerului respirabil! Puţea ca întotdeauna: a abuz, a paragină, a viaţă irosită, pur şi simplu.

Conduse cale de treisprezece kilometri, cât era până la mare, spre locul unde trăia fratele său Michael. Ploaia se mai potolise pe măsură ce se apropia de coasta cenuşie ca un craniu, maşina împrăştiind perdele de apă dintr-o mie de gropi din asfalt. Oare de ce, se întrebă el, nu se învrednicea nimeni să repare drumurile de aici, în vreme ce la Edinburgh le plombau mult prea des? Şi oare de ce, mai presus de orice, luase el hotărârea tâmpită de-a veni taman până în Fife, doar fiindcă era comemorarea morţii tatălui său? Încercă să se concentreze asupra altui lucru şi se trezi meditând la următoarea sa ţigară.

Prin ploaia care acum cădea mărunt, Rebus zări o fată cam de vârsta fiicei lui mergând pe marginea înverzită a drumului. Încetini maşina, o cercetă în oglinda retrovizoare după ce trecu de ea şi se opri. Îi făcu semn să se apropie de geamul portierei.

Respiraţia ei era vizibilă în aerul rece şi nemişcat, iar părul negru îi cădea în şuviţe răsucite pe frunte. Se uita la el cu fereală.

— Unde te duci, scumpete?

— La Kirkcaldy.

— Vrei să te duc eu?

Ea clătină din cap, picături de apă zburându-i de pe părul buclat.

— Mama a spus să nu urc în maşinile necunoscuţilor.

— Mama ta are dreptate, zise Rebus, zâmbind. Am şi eu o fiică de vârsta ta şi îi spun acelaşi lucru. Dar plouă, iar eu sunt *poliţist*, aşa că poţi avea încredere în mine. Mai ai încă drum lung de făcut, să ştii.

Fata se uită de-a lungul drumului în ambele direcţii, după care clătină iarăşi din cap.

— Bine, spuse Rebus, dar ai grijă. Mama ta are dreptate.

Ridică geamul şi demară, privind-o în oglindă; şi ea îl privea, la rândul ei. Isteţ copil. Era bine de ştiut că mai existau părinţi cu simţ de răspundere. De-ar fi putut spune acelaşi lucru şi despre fosta lui soţie! Felul în care o crescuse ea pe fiica lor era o ruşine. Şi Michael îi dăduse fiicei lui prea multă libertate. Cine era de vină?

Fratele lui Rebus avea o casă impunătoare. Urmase tradiţia tatălui lor şi devenise hipnotizator de profesie. Şi părea că era unul destul de priceput, judecând după ce se spunea. Rebus nu-l întrebase niciodată pe Michael cum reuşea s-o facă, la fel cum nu manifestase niciodată vreun dram de interes ori curiozitate faţă de spectacolele ţinute de tatăl lui. Observase că asta încă îl nedumerea pe Michael, care obişnuia să facă aluzii şi să îi ofere ocazii de a-l chestiona cu privire la propriul său spectacol scenic, în cazul în care şi-ar fi dorit asta.

Numai că John Rebus avea prea multe pe cap. Aşa stăteau lucrurile de cincisprezece ani, de când era poliţist. Cincisprezece ani, în urma cărora nu se putea mândri decât cu o doză enormă de autocompătimire şi o căsătorie distrusă din care rămăsese, agăţat la mijloc, un copil nevinovat. Era mai degrabă dezgustător decât trist. Între timp, Michael îşi întemeiase o familie fericită, avea doi copii şi o casă mai mare decât orice şi-ar fi putut permite Rebus vreodată. Dădea spectacole la hoteluri, cluburi şi chiar la teatre, până hăt departe, în Newcastle şi Wick. Uneori câştiga până la şase sute de lire dintr-un singur spectacol. Scandalos. Conducea o maşină scumpă, purta haine bune şi niciodată nu l-ai fi văzut stând în ploaie, ud ciuciulete, într-un cimitir din Fife, în cea mai mohorâtă zi de aprilie de mulţi ani încoace. Nu, Michael era prea deştept pentru asta. Şi, în egală măsură, prea prost.

*

— John! Hristoase, ce s-a întâmplat? Adică... mă bucur să te văd. Dar de ce nu mi-ai telefonat ca să mă avertizezi că soseşti? Hai, intră.

Era primirea la care Rebus se aşteptase: surpriză stânjenită, de parcă ar fi fost dureros să ţi se aducă aminte că încă ţi-au mai rămas rude în viaţă. Iar Rebus remarcase folosirea verbului „a avertiza" în locul mai firescului „a anunţa". Era poliţist. Remarca astfel de detalii.

Michael Rebus străbătu livingul şi dădu mai încet combina stereo care urla.

— Intră, John, strigă el. Vrei ceva de băut? Poate o cafea? Sau ceva tărie? Ce vânt te aduce?

Rebus se aşeză ca şi când ar fi fost în casa unui străin, cu spatele drept şi o alură profesională. Examină pereţii

lambrisaţi ai încăperii – asta era ceva nou – şi fotografiile înrămate cu nepoata şi nepotul său.

— Eram prin zonă, spuse el.

Michael, întorcându-se de la dulapul cu băuturi cu paharele pregătite, păru că-şi aminteşte deodată. Sau poate doar juca o bună imitaţie a aducerii aminte.

— O, John, am uitat complet de tata! De ce nu mi-ai spus? La dracu', urăsc chestia *asta*.

— În cazul ăsta, bine că eşti hipnotizator şi nu Mickey, Omul-Memorie, nu? Dă-mi paharul ăla sau ţi s-a lipit cumva de mână?

Michael zâmbi, simţindu-se absolvit de vină, şi îi pasă paharul de whisky.

— Aia de afară e maşina ta? întrebă Rebus, acceptând paharul. Mă refer la BMW-ul ăla uriaş.

Michael, zise zâmbind, încuviinţă din cap.

— Hristoase, zise Rebus. Da' ştiu că nu-ţi refuzi multe.

— Nu mai multe decât le refuz lui Chrissie şi copiilor. Ne extindem casa în spate. Un loc unde să punem un jacuzzi sau o saună. Astea sunt acum la modă, iar Chrissie e disperată să ţină pasul cu vremurile.

Rebus luă o înghiţitură de whisky. Era făcut din malţ. Nimic din odaia aceea nu era ieftin, însă, pe de altă parte, nimic nu era tocmai de invidiat. Ornamente de sticlă, o carafă de cristal pe o tavă de argint, televizorul şi aparatul video, sistemul hi-fi imposibil de mic, veioza de onix. Rebus se simţi puţin vinovat pentru veioza aceea. El şi Rhona le-o oferiseră lui Michael şi Chrissie drept cadou de nuntă. Chrissie nu-i mai vorbea. Cine o putea învinui?

— Apropo, unde-i Chrissie?

— A, e plecată la nişte cumpărături. Are maşina ei acum. Copiii sunt încă la şcoală. Îi va lua ea la întoarcere. Rămâi să mâncăm ceva?

Rebus ridică din umeri.

— Eşti binevenit, îl asigură Michael, deşi bănuia că Rebus nu va rămâne. Cum merge treaba la poliție? Tot atâta bătaie de cap este?

— Ne scapă unii, dar nu ne lăudăm cu asta. Prindem câțiva, iar cu aceştia ieşim în față. E la fel ca întotdeauna, presupun.

În cameră mirosea a mere glasate.

Michael vorbea mai departe:

— Îngrozitor ce se întâmplă cu fetele alea răpite...

Rebus dădu aprobator din cap.

— Da, spuse el. Da, e îngrozitor. Dar deocamdată nu putem spune că e vorba de nişte răpiri, nu încă. N-am primit încă niciun bilet de răscumpărare sau altceva. Cel mai probabil e un caz comun de molestare sexuală.

Michael se ridică brusc din fotoliu.

— Comun? Ce e comun în asta?

— Aşa spunem noi, Mickey, nimic altceva.

Rebus ridică iarăşi din umeri şi îşi termină băutura.

— Ştiu şi eu, John, zise Michael, aşezându-se la loc. Adică... şi noi avem fiice. Vorbeşti cu atâta detaşare despre treaba asta. Numai gândul că... e înfricoşător. Clătină din cap încet în felul acela universal care exprimă înțelegerea suferinței, dar şi uşurarea că oroarea aceea era a altcuiva. E înfricoşător, repetă el. Şi chiar aici, în Edinburgh, nici mai mult, nici mai puțin. Adică, nu te-ai gândi că aşa ceva se poate întâmpla în Edinburgh, nu?

— În Edinburgh se întâmplă mai multe lucruri decât ştiu oamenii.

— Da. Michael făcu o pauză. Am fost acolo chiar săptămâna trecută, am avut spectacol la un hotel.

— Nu mi-ai spus.

Fu rândul lui Michael să ridice din umeri.

— Te-ar fi interesat? întrebă el.

— Poate că nu, răspunse Rebus, zâmbind. Dar oricum aş fi venit.

Michael râse. Genul de râs de la aniversări, râsul pe care-l foloseşti când găseşti bani uitaţi într-un buzunar.

— Încă un whisky, domnule? spuse el.

— Credeam că nu mă mai întrebi.

În timp ce Michael se duse la dulap, Rebus se apucă să studieze din nou încăperea.

— Cum merge cu spectacolele? întrebă el. Şi asta *chiar* mă interesează.

— Merge bine, spuse Michael. De fapt, merge chiar foarte bine. Se vorbeşte despre o emisiune la TV, dar asta n-o cred până n-o văd.

— Grozav.

Încă un pahar ajunse în mâna primitoare a lui Rebus.

— Da... Lucrez la un nou scenariu. Numai că e... puţin înfricoşător. Ridicând paharul spre buze, câţiva centimetri de aur sclipiră la încheietura lui Michael. Ceasul era scump: nu avea nicio cifră pe cadran. Lui Rebus i se părea că, paradoxal, cu cât erau mai scumpe unele lucruri, cu atât erau mai sărace: sisteme hi-fi mititele, ceasuri fără numere, şosetele Dior, transparente, pe care le purta Michael.

— Spune-mi despre ce e vorba, îl pofti el, muşcând momeala fratelui său.

— Ei bine... zise Michael, aplecându-se înainte în fotoliu, îi voi purta pe unii spectatori din public în viaţile lor anterioare.

— Vieţi anterioare?

Rebus se holba la podea ca şi când ar fi admirat modelul covorului verde-deschis cu verde-închis.

— Da, continuă Michael. Reîncarnare, renaştere, genul ăsta de lucruri. Ei, dar n-ar trebui să-ţi explic eu ce e asta, John. În definitiv, *tu* eşti creştinul.

— Creştinii nu cred în vieţi anterioare, Mickey. Doar în cele viitoare.

Michael se uită fix la Rebus, solicitând linişte.

— Scuze, zise Rebus.

— Cum spuneam, am încercat scenariul ăsta în public pentru prima dată săptămâna trecută, dar exersez de ceva vreme pe cei care mă consultă în particular.

— Cei care te consultă în particular?

— Da. Mă plătesc pentru hipnoterapie în particular. Îi fac să renunţe la fumat sau le redau încrederea în sine, ori îi fac să nu mai ude patul. Unii sunt convinşi că au trăit vieţi anterioare şi mi-au cerut să îi pun sub hipnoză ca să îmi poată dovedi. Nu te îngrijora însă. Din punct de vedere financiar, totul este legal. Fiscul îşi ia partea leului.

— Şi le-ai dovedit? Au trăit vieţi anterioare?

Michael îşi plimbă un deget pe buza paharului acum gol.

— Ai fi surprins, spuse el.

— Dă-mi un exemplu.

Rebus urmărea liniile covorului cu privirea. Vieţi anterioare, îşi spuse în sinea lui. Ei, asta da găselniţă! Trecutul său era plin de viaţă.

— Păi, începu Michael, ţi-aduci aminte că ţi-am pomenit de spectacolul meu din Edinburgh de săptămâna trecută? Ei bine, se aplecă el şi mai tare în faţă, am adus pe scenă o femeie din public. Era o tipă minionă, de vârstă mijlocie. Venise cu colegii de birou. A intrat sub hipnoză destul de uşor, probabil fiindcă nu băuse la fel de mult ca prietenii ei. Odată intrată sub efectul hipnozei, i-am spus că vom

face un drum în trecutul ei, foarte, foarte departe, înainte să se fi născut. I-am spus să-şi îndrepte gândul spre cea mai veche amintire pe care o are...

Vocea lui Michael căpătase un ton profesional şi oarecum mieros. Depărtă mâinile înaintea sa ca şi când s-ar fi adresat unui public. Rebus, ţinând paharul între palme, simţi că se relaxează puţin. Se gândi la un episod din copilărie, un meci de fotbal dintre ei doi. Noroiul cald de după o ploaie de iulie şi mama lor, cu mânecile suflecate, dezbrăcându-i pe amândoi şi punându-i, ghemuri de braţe şi picioare, în cada de baie...

— ... ei bine, spunea Michael, a început să vorbească, şi vorbea pe o voce care nu prea semăna cu a ei. A fost straniu, John. Chiar mi-aş fi dorit să fi fost *şi tu* acolo să vezi. Publicul a tăcut mâlc şi eu am simţit că îngheţ tot, apoi mi s-a făcut foarte cald şi după aceea iarăşi frig, iar asta, apropo, nu avea deloc legătură cu sistemul de încălzire al hotelului. Reuşisem, înţelegi? O purtasem pe acea femeie într-o viaţă anterioară. Era călugăriţă. Îţi vine să crezi? *Călugăriţă*. Şi spunea că era singură în chilie. A descris mănăstirea şi tot restul, după care a început să recite ceva în latină, iar câţiva oameni din public chiar şi-au făcut *cruce*. Eu eram de-a dreptul înmărmurit. Probabil că-mi stătea părul măciucă. Am scos-o din transă cât am putut de repede şi-a urmat o pauză lungă înainte ca publicul să aplaude. Dup-aia, poate doar fiindcă erau uşuraţi, prietenii ei au început să scandeze şi să râdă, iar asta a spart gheaţa. La sfârşitul spectacolului am aflat că femeia aceea era protestantă sadea, că ţinea cu echipa Rangers – ca să vezi! – şi s-a jurat că nu ştie boabă de latină. Dar, vezi tu, *cineva* dinlăuntrul ei ştia. De asta sunt sigur.

Rebus surâdea.

— Simpatică poveste, Mickey, zise el.

— E adevărată. Michael își depărtă larg brațele, cerșind încredere. Nu mă crezi?

— Poate...

Michael clătină din cap.

— Probabil că ești un polițai destul de rău, John. Am avut în jur de-o sută cincizeci de martori. E de necontestat.

Rebus nu-și putea distrage atenția de la modelul covorului.

— Mulți oameni cred în vieți anterioare, John.

Vieți anterioare... Da, credea și el în ceva... În Dumnezeu, cu siguranță... Dar în vieți anterioare... Fără de veste, un chip prizonier în covor se desprinse și strigă la el.

Rebus scăpă paharul.

— John? S-a întâmplat ceva? Hristoase, arăți de parcă ai fi văzut o...

— Nu, nu, nu s-a întâmplat nimic. Rebus recuperă paharul și se ridică în picioare. Doar am... Sunt bine. Doar că – își cercetă ceasul, un ceas cu cifre –, ei bine, ar fi timpul să plec. Sunt de serviciu astă-seară.

Michael zâmbea subțire, bucuros că fratele lui nu intenționa să rămână, dar rușinat de ușurarea sa.

— Trebuie să ne revedem curând pe un teritoriu neutru, spuse el.

— Da, zise Rebus, simțind iarăși aroma de mere glasate. Se simțea slăbit, puțin nesigur pe el, ca și când s-ar fi aflat prea departe de teritoriul lui. Așa vom face.

O dată sau de două ori sau poate de trei ori pe an, la nunți și înmormântări sau la telefon, de Crăciun, își promiteau reciproc asemenea revederi. Simpla promisiune era de acum un ritual în sine, astfel încât putea fi rostită în siguranță și, cu egală siguranță, ignorată.

— Așa vom face.

În prag, Rebus îi strânse mâna lui Michael. Trecând pe lângă BMW în drum spre propria-i maşină, se întrebă cât de tare se asemănau ei doi, fraţii. Unchii şi mătuşile, în odăile lor reci ca o capelă funerară, observau uneori: „A, sunteţi amândoi leit mama voastră". Cam asta era tot. John Rebus ştia că părul lui avea o nuanţă de castaniu mai deschisă decât al lui Michael şi că ochii lui aveau o nuanţă de verde mai închisă. Mai ştia că diferenţele dintre ei erau de aşa natură, încât orice asemănare era făcută să pară extrem de superficială. Erau fraţi, dar nu-i lega niciun sentiment fratern. Fraternitatea ţinea de trecut.

Flutură o dată din mână şi demară. Avea să ajungă înapoi în Edinburgh într-o oră şi peste o altă jumătate de oră avea să intre în tură. Ştia că motivul pentru care niciodată nu se putea simţi în largul său în casa lui Michael era ura pe care Chrissie i-o purta, convingerea ei nezdruncinată că numai el era răspunzător pentru destrămarea căsniciei lui. Şi poate că avea dreptate. Încercă să treacă mental în revistă lucrurile ce trebuiau neapărat rezolvate în următoarele şapte sau opt ore. Trebuia să dea de capăt unui caz de spargere şi atac armat. Un caz foarte urât. Departamentul de Investigaţii Criminale avea şi aşa prea puţin personal, iar acum răpirile acestea aveau să îi solicite cu atât mai mult. Fetele acelea două, fete de vârsta fiicei lui... Mai bine să nu se gândească la asta. De-acum erau probabil moarte, sau îşi doreau să fie moarte. Dumnezeu să aibă milă de ele! Taman în Edinburgh, chiar în scumpul lui oraş.

Un maniac era în libertate.

Oamenii rămâneau închişi în case.

...Şi un strigăt, în amintirea lui.

Rebus ridică din umeri, încercând o uşoară senzaţie de mâncărime la umăr. Nu era treaba lui, în definitiv. Nu încă.

Rămas în livingul său, Michael Rebus îşi mai turnă un whisky. Se duse la combina stereo şi dădu volumul la maximum, apoi duse mâna sub fotoliu şi, după ce dibui puțin, scoase scrumiera ascunsă acolo.

PARTEA I

„Indicii sunt peste tot"

1

Pe treptele secției de poliție de pe Great London Road din Edinburgh, înainte de-a împinge uşa şi a păşi înăuntru, John Rebus îşi aprinse ultima țigară la care mai avea dreptul în ziua aceea.

Clădirea era veche, cu pardoseala din marmură închisă la culoare. Încăperea avea grandoarea fanată a unei aristocrații defuncte. Avea personalitate.

Rebus flutură din mână spre sergentul de serviciu, care lua fotografiile vechi de pe afişier şi prindea în locul lor unele noi. Urcă scara amplă şi curbată spre biroul său. Campbell tocmai pleca.

— Bună, John.

McGregor Campbell, sergent-detectiv, asemenea lui Rebus, îşi îmbrăcă haina şi-şi puse pălăria.

— Ce se aude, Mac? Va fi o noapte aglomerată?

Rebus începu să verifice mesajele de pe masa lui de lucru.

— Asta nu ştiu, John, dar îți pot spune că peste zi a fost un infern aici. Te aşteaptă o scrisoare chiar de la barosan.

— O, da?

Rebus îşi făcu de lucru cu altă scrisoare, pe care tocmai o deschisese.

— Da, John. Fă-ți curaj. Cred că vei fi transferat la cazul acela de răpire. Îți urez mult noroc. Ei, eu am plecat la pub.

Vreau să prind reluarea meciului de box de pe BBC. Cred că ajung la timp.

Campbell își consultă ceasul de mână.

— Da, am timp destul. S-a întâmplat ceva, John?

Rebus flutură plicul acum gol spre el.

— Cine l-a adus pe ăsta, Mac?

— N-am nici cea mai vagă idee, John. Ce este?

— O altă scrisoare anonimă.

— O, da?

Campbell se apropie de Rebus. Examină biletul scris la mașină.

— Pare a fi același expeditor, nu?

— Perspicace observație, Mac, având în vedere că este exact același mesaj.

— Și sfoara?

— O, e și ea aici.

Rebus ridică de pe masă o bucată mică de sfoară. În mijlocul acesteia era făcut un nod mic.

— Ciudată rău treaba asta... Campbell se îndreptă spre ușă. Ne vedem mâine, John.

— Da, da, ne vedem, Mac.

Făcu o pauză până ieși prietenul său. O, Mac!

Campbell reapăru în cadrul ușii.

— Da?

— Maxwell a câștigat meciul cel mare, zise Rebus, surâzând.

— Doamne, ești un ticălos, Rebus.

Scrâșnind din dinți, Campbell ieși din secție, tropăind.

— E unul de școală veche, spuse Rebus pentru sine. Ei, ce dușmani aș putea avea?

Studie iarăși scrisoarea, apoi verifică plicul. Era gol, cu excepția numelui său, dactilografiat inegal. Biletul fusese

livrat personal, la fel ca şi celălalt. Într-adevăr, era o treabă ciudată rău.

Coborî scările şi o luă spre biroul de la intrare.

— Jimmy?

— Da, John.

— Ai văzut asta?

Îi arătă plicul sergentului de la birou.

— Aia?

Sergentul îşi încruntă nu doar fruntea, ci, i se păru lui Rebus, întreaga faţă. Numai patruzeci de ani în forţele de poliţie puteau face asta cu un om, patruzeci de ani de întrebări şi necunoscute şi cruci de purtat.

— Probabil a fost strecurată pe sub uşă, John. Am găsit-o eu însumi pe jos, chiar acolo. Arătă vag în direcţia uşii de la intrarea în secţie. S-a întâmplat ceva?

— O, nu, nimic. Mersi, Jimmy.

Rebus ştia însă că îl va sâcâi toată noaptea primirea acelui mesaj la doar câteva zile după ce primise prima scrisoare anonimă. Studie cele două texte de pe masă. Erau opera unei maşini vechi de scris, probabil portabilă. Litera S era cam cu un milimetru mai ridicată decât celelalte litere. Hârtia era ieftină, fără filigran. Bucata de sfoară înnodată la mijloc fusese tăiată cu un cuţit ascuţit sau cu foarfecele. Iar mesajul... Acelaşi mesaj bătut la maşină:

INDICII SUNT PESTE TOT

De acord; poate că erau. Era opera unui glumeţ, un soi de glumă nesărată. Dar de ce el? Nu avea sens. Telefonul ţârâi.

— Sergent-detectiv Rebus?

— La telefon.

— Rebus, sunt inspectorul-şef Anderson. Ai primit biletul meu?

Anderson. Afurisitul de Anderson. Asta-i mai lipsea! Din lac în puț.

— Da, domnule, răspunse Rebus, ținând receptorul sub bărbie și desfăcând în pripă scrisoarea de pe birou.

— Bun. Poți ajunge aici în douăzeci de minute? Ședința de informare se va ține în sala de ședințe a secției de pe Waverley Road.

— Voi fi acolo, domnule.

Legătura se întrerupse în timp ce Rebus citea. Era adevărat, deci era oficial. Fusese transferat la cazul de răpire. Doamne, ce viață! Îndesă mesajele, plicurile și sfoara în buzunarul sacoului, uitându-se prin birou frustrat. Pe cine păcălea? Era nevoie de o intervenție divină ca să ajungă la Waverley Road într-o jumătate de oră. Și când se presupunea că va reuși el să-și termine lucrul? Avea trei cazuri care intrau în instanță și o altă duzină, sau cam așa ceva, care trebuiau să fie încredințate hârtiei înainte să i se șteargă complet din memorie. Asta ar fi fost frumos, de fapt, să le șteargă pur și simplu pe toate. Să dea cu buretele. Închise ochii. Îi deschise din nou. Hârțoagele tot acolo erau, destule cât să-l îngroape. Inutile. Mereu incomplete. Nu termina bine cu un caz, că alte două sau trei veneau să îi ia locul. Care era numele creaturii ăleia? Hidra, oare? Cu asta se lupta el. De fiecare dată când îi tăia un cap, tot mai multe răsăreau pe masa de lucru. Era un coșmar să se întoarcă din concediu.

Iar acum îi puneau în cârcă poveri și mai mari.

Se uită spre tavan.

— Cu ajutorul Domnului, șopti el. După care porni spre mașină.

2

Barul Sutherland era o tavernă populară. Nu avea tonomat, nici jocuri video ori bandiți. Decorul era spartan, iar imaginea la televizor de regulă pâlpâia şi sărea. Accesul femeilor nu fusese permis până târziu, în anii '60. Aparent, fusese ceva de ascuns: cea mai bună bere la halbă din Edinburgh. McGregor Campbell sorbi din paharul său pântecos, cu ochii ațintiți la televizorul de deasupra barului.

— Cine câştigă? întrebă o voce din spatele lui.

— Nu ştiu, spuse el, întorcându-se către voce. O, bună, Jim.

Un bărbat îndesat stătea lângă el, cu banii în mână, aşteptând să fie servit. Şi ochii lui erau tot la televizor.

— Pare a fi o luptă pe cinste, aprecie el. Eu țin cu Mailer.

Lui Mac Campbell îi veni o idee.

— Ba nu, cred că pentru Maxwell va fi floare la ureche, va câştiga fără drept de apel. Ții un pariu?

Bondocul pescui în buzunar după țigări, ochindu-l pe polițist.

— Cât? întrebă el.

— Cinci lire? zise Campbell.

— S-a făcut. Tom, adu aici o halbă, te rog. Vrei şi tu una, Mac?

— Din acelaşi fel, mersi.

Rămaseră tăcuți o vreme, sorbind bere şi urmărind meciul. Din spatele lor, când un pumn îşi nimerea ținta sau nimerea pe alături, se auzea rumoare.

— Omul tău pare în avantaj, dacă meciul se lungeşte, zise Campbell, comandând iarăşi de băut.

— Aha. Dar să aşteptăm şi să vedem, eh? Cum merge cu lucrul, apropo?

— Bine, dar la tine?

— E-o corvoadă fără seamăn pe moment, dacă tot întrebi.

Nişte cenuşă căzu pe cravata lui în timp ce vorbea, fără ca ţigara să îi plece dintre buze, deşi se clătina ameninţător din când în când.

— O corvoadă pur şi simplu.

— Tot povestea aia cu droguri o urmăreşti?

— Nu chiar. Mi-a căzut chestia asta cu răpirile.

— O? Şi lui Rebus. Ai grijă să nu-l calci pe bătături.

— Ziarişti îi calcă pe *toţi* pe bătături, Mac. E trecut în fişa postului.

Mac Campbell, deşi precaut cu Jim Stevens, era bucuros de prietenia lui, oricât de încordată şi precară fusese ea uneori. Datorită acesteia dobândise unele informaţii folositoare pentru cariera sa. Sigur că Stevens păstra pentru sine multe dintre cele mai suculente informaţii. Astea erau cele care formau „exclusivităţile". Însă era mereu dispus să dea la schimb, iar lui Campbell i se părea adesea că cele mai banale bârfe şi informaţii erau exact ceea ce-i trebuia lui Stevens. Insul era un fel de hârciog; strângea de toate, fără deosebire, fără îndoială mult mai multe lucruri decât i-ar fi fost utile vreodată. Însă în privinţa reporterilor nu poţi fi niciodată sigur. Categoric, Campbell era mai fericit avându-l pe Stevens ca prieten decât ca duşman.

— Şi ce se întâmplă cu dosarul tău despre droguri?

Jim Stevens ridică din umerii săi zbârciţi.

— Deocamdată nu e nimic acolo care să vă fie de folos vouă. N-am însă de gând să abandonez complet problema, dacă la asta te referi. Nu, acela e un cuib de vipere prea mare pentru a fi lăsat de izbelişte. Voi continua să fiu cu ochii pe el.

Clopoţelul sună, anunţând ultima rundă a meciului. Două trupuri asudate şi sleite de puteri intrară în contact, devenind un singur ghem de membre.

— Sorții încă-i zâmbesc lui Mailer, observă Campbell, năpădindu-l un sentiment neliniştitor. Nu putea fi adevărat. Rebus nu i-ar fi făcut una ca asta. Deodată, Maxwell, cel mai masiv şi mai lent dintre cei doi luptători, încasă o lovitură la față şi se împletici în spate. În bar se iscă vacarmul, oamenii simțind mirosul sângelui şi al victoriei. Campbell se uită țintă în pahar. Maxwell era numărat în picioare. Totul se sfârşise. O senzație în ultimele secunde ale înfruntării, conform comentatorului.

Jim Stevens întinse mâna.

Îl omor pe Rebus, fir-ar el să fie, gândi Campbell. *Pe onoarea mea că-l omor.*

Mai târziu, în fața unor băuturi cumpărate de Campbell, Jim Stevens se interesă de Rebus.

— Deci, se pare că în sfârşit îl voi cunoaşte?

— Poate da, poate nu. Nu e în termeni tocmai prieteneşti cu Anderson, aşa că s-ar putea alege cu treaba mai murdară, să facă muncă de birou toată ziua. Pe de altă parte, John Rebus nu e foarte prietenos cu nimeni.

— Serios?

— Ăă, nu e chiar aşa rău, presupun, însă nu e omul cel mai uşor de plăcut.

Ferindu-se de privirea interogatoare a prietenului său, Campbell studie cravata reporterului. Stratul recent de scrum de țigară se aşternuse ca un văl peste pete mult mai vechi. Ou, poate ulei, alcool. Cei mai răpănoşi reporteri erau întotdeauna aceia pricepuți, iar Stevens era priceput, atât de priceput cât putea ajunge cineva care lucra de zece ani la ziarul local. Se spunea că refuzase oferte venite de la ziare londoneze numai fiindcă îi plăcea viața în Edinburgh. Ce-i plăcea cel mai mult la slujba sa era oportunitatea pe care i-o oferea de-a scoate la lumină cele mai întunecate

fărădelegi ale oraşului: corupţia, găştile şi drogurile. Era un detectiv mai bun decât orice cunoscut al lui Campbell şi, poate tocmai datorită acestui fapt, mai-marii din poliţie îl antipatizau în aceeaşi măsură în care îl tratau cu neîncredere. Asta părea o dovadă suficientă a faptului că îşi făcea meseria bine. Campbell urmări cum stropii de bere se prelingeau din paharul lui Stevens, picurând pe pantaloni.

— Acest Rebus, spuse Stevens, ştergându-se la gură, este fratele hipnotizatorului, aşa-i?

— Aşa o fi. Nu l-am întrebat niciodată, însă nu pot exista prea mulţi oameni cu un astfel de nume, nu-i aşa?

— Asta mă gândeam şi eu.

Reporterul încuviinţă, ca şi când ar fi confirmat ceva de mare importanţă.

— Ce legătură are frate-său?

— O, nimic. Era o simplă curiozitate. Şi nu e un ins popular, spui?

— N-am spus chiar asta. Îmi pare sincer rău pentru el. Sărmanul netrebnic are multe pe cap. A-nceput chiar şi să primească scrisori anonime.

— Scrisori anonime?

Fumul îl învălui pe Stevens pentru un moment când trase dintr-o altă ţigară. Între ei doi se întindea o pâclă albastră subţire, ca în orice cîrciumă.

— Nu trebuia să-ţi spun asta. Era *strict* confidenţial.

Stevens încuviinţă.

— Absolut. Pare interesant. Genul ăsta de lucruri chiar au loc, aşa-i?

— Nu des. Şi nici pe departe mesajele nu-s aşa ciudate ca acelea pe care le primeşte el. Adică... nu sunt agresive sau altceva. Sunt doar... ciudate.

— Continuă. Cum aşa?

— Păi, este câte o bucată de sfoară în fiecare, înnodată, şi e câte un mesaj care spune ceva de genul „indicii sunt peste tot".

— Fir-aş al naibii. Asta-i ciudat. Ciudată familie mai e aia a lui. Unu-i un afurisit de hipnotizator şi celălalt primeşte bilete anonime. A fost în armată, am dreptate?

— John a fost militar, da. De unde ştiai?

— Eu ştiu totul, Mac. Asta-i meseria mea.

— Alt lucru ciudat e că el refuză să vorbească despre asta.

Reporterul păru interesat din nou. Când era interesat de ceva, umerii îi tresăltau uşor. Se holbă la televizor.

— Refuză să vorbească despre armată?

— Nicio vorbuliță. L-am întrebat de asta de vreo două ori.

— Cum spuneam, Mac, familia aia-i ciudată rău. Bea tot, mai am mult din banii tăi de cheltuit.

— Eşti un ticălos, Jim.

— Din născare, zise reporterul, zâmbind doar pentru a doua oară în seara aceea.

3

— Domnilor şi, desigur, doamnelor, vă mulțumesc că ați răspuns atât de repede chemării mele. Acesta va rămâne centrul nostru de operațiuni pe toată durata anchetei. Acum, cum ştiți cu toții...

Detectivul-şef superintendent Wallace încremeni la mijlocul propoziției când uşa sălii de şedințe se deschise brusc şi John Rebus, cu toate privirile ațintite spre el, intră în încăpere. Bărbatul se uită în jur stânjenit, zâmbi plin de speranță dar complet inutil spre superiorul său, apoi se aşează pe primul scaun de lângă uşă.

— Cum spuneam..., continuă superintendentul.

Rebus, masându-şi fruntea, studie odaia plină de ofiţeri. Ştia ce avea să spună superiorul, iar în acel moment ultimul lucru de care avea nevoie era o predică pe stil vechi. Începerea era ticsită. Mulţi dintre cei de faţă păreau obosiţi, de parcă s-ar fi ocupat de caz de-o bună bucată de vreme. Chipurile mai proaspete şi mai atente aparţineau băieţilor noi, dintre care unii fuseseră aduşi de la secţii din afara oraşului. Doi sau trei aveau carneţele şi creioane pregătite, de parcă s-ar fi aflat în banca de la şcoală. În primul rând al grupului, cu picioarele încrucişate, şedeau două femei, privindu-l cu ochii mijiţi pe Wallace, care se dezlănţuise complet, fâţâindu-se prin faţa tablei ca un erou shakespearian într-o piesă prost montată de şcolari.

— Două morţi, deci. Da, morţi, din păcate.

Un fior străbătu sala.

— Corpul Sandrei Adams, în vârstă de unsprezece ani, a fost găsit pe un teren pustiu de lângă Gara Haymarket, la ora şase în seara aceasta, iar acela al lui Mary Andrews la şase şi cincizeci într-o parcelă din districtul Oxgangs. Am trimis ofiţeri în ambele locuri, iar după încheierea acestei şedinţe vor fi aleşi şi dintre voi unii care să li se alăture.

Rebus observă că locurile erau ocupate, ca de obicei, în funcţie de rang: inspectorii spre partea din faţă a sălii, sergenţii şi restul mai în spate. Chiar şi în preajma crimei, rangul dictează ordinea. Năravuri britanice. Iar el era la coada şirului, întrucât ajunsese cu întârziere. Încă un punct negru pentru el în fişa mentală a cine ştie cui.

În armată fusese întotdeauna unul dintre cei mai buni. Fusese un paraşutist. Se antrenase pentru SAS[1] şi terminase

[1] Special Air Service, regiment al armatei britanice care a servit drept model pentru constituirea multor altor forţe militare speciale ale armatelor din diferite ţări. (n.r.)

şef de promoţie. Fusese ales pentru un grup de Misiuni Speciale. Avea medalia şi recomandările doveditoare. Fusese o perioadă bună şi totuşi fusese cea mai rea dintre toate, o perioadă de stres şi lipsuri, de dezamăgiri şi brutalitate. Iar când plecase, poliţia se arătase reticentă în a-l primi. Înţelegea acum că asta avea oarecare legătură cu presiunile făcute de armată pentru a obţine postul pe care el şi-l dorea. Unii oameni erau ofensaţi de asta şi de atunci nu făcuseră altceva decât să îi pună piedici peste piedici. Numai că el le depăşise cu brio, îşi făcuse meseria şi-i fuseseră date, fără tragere de inimă, recomandări şi de aici. Promovase însă foarte puţin, iar asta îl făcuse să spună câteva lucruri deplasate, câteva lucruri ce aveau întotdeauna să îi fie întoarse în faţă. Apoi, într-o noapte, încătuşase un ticălos scandalagiu în celulă. Nu-şi pierduse cumpătul decât un minut, dar asta îi adusese bătăi de cap şi mai mari. Lumea asta nu era deloc frumoasă, nici vorbă de-aşa ceva... Părea mai degrabă desprinsă din Vechiul Testament, un tărâm al barbariei şi-al răzbunării.

— Vom avea informaţii suplimentare pe baza cărora să operaţi abia mâine, după autopsie. Dar pentru moment cred că atât vă ajunge. Vă voi lăsa acum în seama inspectorului-şef Anderson, care vă va împărţi misiunile.

Rebus observă că pe Jack Morton îl furase somnul în colţ şi că, dacă era lăsat în pace, în curând avea să înceapă să sforăie. Rebus zâmbi, dar zâmbetul său avu viaţă scurtă, ucis fiind de o voce din faţa sălii, vocea lui Anderson. Doar de atât avu nevoie Rebus. Anderson, omul care prilejuise remarcile lui deplasate. Preţ de un moment ameţitor, i se păru ceva predestinat. Anderson era şeful desemnat, el împărţea sarcinile. Rebus îşi reaminti ca, de-acum înainte, să-şi termine rugăciunile. Poate dacă avea să se ţină de ele,

Dumnezeu va prinde aluzia şi va înceta să mai fie aşa ticălos cu unul dintre puţinii Lui credincioşi de pe această planetă de care El uitase aproape complet.

— Gemmill şi Hartley vor răspunde de vizitele din uşă-n uşă.

Ei, slavă Domnului că nu-i picase lui pleaşca asta. Doar un lucru era mai rău ca vizitele din uşă-n uşă...

— Iar verificarea iniţială a dosarelor de MO[1] le va reveni sergenţilor-detectivi Morton şi Rebus.

... şi chiar acesta era.

Mulţumescu-ţi Ţie, Doamne, oh, mulţumesc. Exact asta voiam să fac astă-seară: să citesc istoriile de caz ale tuturor afurisiţilor de perverşi şi agresori sexuali din estul Scoţiei centrale. Mă urăşti din rărunchi, se pare. Oi fi Iov renăscut sau aşa ceva? Asta să fie?

Nu auzi însă nicio voce eterică, absolut niciuna, cu excepţia satanicului Anderson cel rânjit, cu buzele umede şi pline, ale cărui degete întoarseră încet paginile listei de serviciu. Toţi ştiau că soţia inspectorului era infidelă, iar fiul lui – mai mult decât orice – un poet vagabond. Rebus proferă blestem după blestem pe seama superiorului fudul şi slab ca varga, apoi îi trase un şut în picior lui Jack Morton, făcându-l să se trezească, pufnind şi mormăind.

Încă o noapte de pomină.

4

— Una dintre nopţile de pomină, spuse Jack Morton. Trase cu nesaţ din ţigara scurtă, cu filtru, tuşi zgomotos, îşi scoase batista din buzunar şi depuse în ea ceva din gură.

[1] Acronim pentru „modus operandi" (lat.), modul de operare al criminalilor. (n.t.)

Studie apoi conținutul ei. Aha, o nouă probă vitală, zise el. Cu toate acestea, părea destul de îngrijorat de ce văzuse.

Rebus zâmbi.

— Ar fi timpul să te laşi de fumat, Jack, zise el.

Şedeau împreună la o masă pe care erau stivuite în jur de o sută cincizeci de dosare despre agresorii sexuali cunoscuți în Scoția centrală. O secretară tânără şi elegantă, savurând fără îndoială orele suplimentare necesare anchetării unei omucideri, continua să aducă tot mai multe dosare în birou, iar Rebus se holba la ea, prefăcându-se enervat, de fiecare dată când intra. Spera să o bage în sperieți, iar dacă femeia avea să mai vină o dată, furia lui urma să se transforme într-una reală.

— Nu, John, de vină-s blestematele astea de țigări cu filtru. Nu mă pot obişnui cu ele, pur şi simplu nu pot. Ducă-se dracului doctorul ăla împuțit!

Zicând asta, Morton luă țigara dintre buze, îi rupse filtrul şi o aşeză înapoi, ridicol de scurtă acum, între buzele lui subțiri şi palide.

— Aşa-i mai bine. Asta mai seamănă a țigară.

Rebus fusese întotdeauna uimit de două lucruri. Unul era acela că îi plăcea şi, la rândul lui, era plăcut de Jack Morton. Celălalt era că Morton putea trage aşa tare dintr-o țigară şi, totuşi, să scoată atât de puțin fum. Oare unde se ducea tot acel fum? Nu reuşea să înțeleagă.

— Văd că te abții astă-seară, John.

— Mă limitez la zece pe zi, Jack.

Morton clătină din cap.

— Zece, douăzeci, treizeci pe zi. Ascultă la mine, John: nu are nicio importanță în cele din urmă. Totul se rezumă la asta: fie te laşi, fie nu, iar dacă nu te poți lăsa, mai bine să fumezi cât de multe îți pică bine. Treaba asta e dovedită. Am citit într-o revistă.

— Mda, dar ştim cu toţii *ce fel* de reviste citeşti tu, Jack.

Morton chicoti, mai tuşi o dată zdravăn şi îşi căută batista.

— Ce treabă enervantă, spuse Rebus, luând în mână primul dosar.

Cei doi rămaseră cufundaţi în tăcere douăzeci de minute, frunzărind foile ce conţineau amănuntele fanteziilor bolnave puse în practică de violatori, exhibiţionişti, pederaşti, pedofili şi proxeneţi. Rebus simţea că i se umple gura de mâzgă. Era ca şi când s-ar fi văzut pe sine acolo, iar şi iar şi iar, acel sine care pândea dinapoia conştiinţei sale de toate zilele. Propriul său *Domn Hyde* de Robert Louis Stevenson, născut în Edinburgh. Se simţea ruşinat de erecţia la care ajungea uneori: fără îndoială că şi Jack Morton o avea. O reacţie care venea la pachet cu repulsia, scârba şi fascinaţia.

În jurul lor, secţia fremăta de agitaţia nopţii. Bărbaţi în cămăşi cu mâneci scurte treceau hotărâţi prin dreptul uşii lor deschise, uşa biroului care le fusese pus la dispoziţie, izolaţi de restul lumii astfel încât nimeni să nu fie contaminat de gândurile lor. Rebus se opri un moment ca să reflecteze: propriul birou de pe Great London Road avea nevoie de multe dintre aparatele de acolo – masa de lucru modernă (nu se mişca, avea sertare care se deschideau uşor), fişetele (idem), automatul pentru băuturi de la intrare. Erau chiar şi covoare pe jos, nu linoleum roşu-plămâniu cu margini răsucite, periculoase, cum avea el. Acesta era un mediu de lucru foarte propice, un loc perfect în care să dibuieşti câte un pervers ori câte un ucigaş.

— Ce cauţi, mai exact, Jack?

Morton pufni şi aruncă un dosar maro subţire, se uită la Rebus, ridică din umeri şi aprinse o ţigară.

— Gunoi, spuse el, luând alt dosar, iar Rebus nu mai află dacă acel cuvânt era sau nu un răspuns.

— Sergent-detectiv Rebus?

Un poliţist tânăr, cu coşuri pe gât, proaspăt ras, stătea în uşa deschisă.

— Da.

— Un mesaj de la şefu', domnule.

Îi înmână lui Rebus o foaie albastră împăturită, ruptă dintr-un carneţel.

— Veşti bune? întrebă Morton.

— O, cele mai bune veşti, Jack, cele mai bune veşti din lume. Şeful nostru ne trimite următorul mesaj fratern: „Vreun indiciu în dosare?" Mesaj încheiat.

— Am vreun răspuns de transmis, domnule? întrebă poliţistul.

Rebus mototoli hârtia şi o aruncă într-un coş de gunoi nou, de aluminiu.

— Da, fiule, zise el, dar mă cam îndoiesc că ai vrea să-l transmiţi.

Jack Morton, scuturându-şi scrumul de pe cravată, râse.

Era una din nopţile de pomină. Îndreptându-se în sfârşit spre casă, Jim Stevens îşi dădu seama că nu aflase nimic interesant din discuţia pe care o avusese acum patru ore cu Mac Campbell. Îi spusese lui Mac atunci că nu avea de gând să lase baltă propria lui anchetă în cazul traficului de droguri care lua amploare în Edinburgh, iar acesta era purul adevăr. Începea să devină o obsesie personală şi, cu toate că şeful lui îl putea muta la alt caz, el tot avea să îşi ducă vechea anchetă mai departe, fără plată, separat şi în timpul său liber, timp pe care în ultima vreme îl găsea noaptea, când presele se învârteau, timp petrecut pe drumuri din ce în ce mai departe de oraş, în zone din ce în ce mai sumbre. Era aproape, ştia asta, era foarte aproape de un peşte mare,

şi totuşi nu destul de aproape încât să solicite ajutorul forţelor de lege şi ordine. Voia ca povestea să fie de necontestat înainte să cheme cavaleria.

Cunoştea şi pericolele la care se expunea. Terenul pe care umbla putea oricând să i se năruie sub picioare, făcându-l să alunece spre docurile Leith cufundate în beznă la orele tăcute ale dimineţii, ajungând să se vadă legat şi cu căluş la gură în cine ştie ce şanţ de pe marginea şoselei, la periferia oraşului Perth. Nu-l deranja asta. Nu era decât un gând pasager adus de oboseală şi de nevoia de a-şi desprinde gândurile de lumea stridentă şi îngrozitoare a drogurilor din Edinburgh, o lume care-şi desfăşura activitatea mai mult în cartiere lăbărţate şi taverne deschise după încheierea programului normal decât în discoteci forfotitoare şi-n odăile ieftine din oraşul nou.

Însă nu-i plăcea defel că oamenii care orchestrau de fapt totul păstrau tăcerea, erau secretoşi şi nepăsători la tot şi toate. Lui îi plăcea ca răufăcătorii să fie implicaţi, să-şi trăiască viaţa şi să aibă pretenţii de la viaţă. Îi plăceau gangsterii din Glasgow-ul anilor '50 şi '60, care locuiau în zona Gorbals şi tot de acolo operau, cei care împrumutau bani iliciţi vecinilor şi până la urmă ajungeau să le ia gâtul unora dintre ei, atunci când nevoia o cerea. Era ca o afacere de familie. Nu era cazul acum, absolut deloc. Asta era altceva, şi tocmai din acest motiv nu-i plăcea.

Discuţia cu Campbell fusese totuşi interesantă, dar din alte motive. Rebus părea un personaj dubios. La fel şi fratele lui. Puteau fi amestecaţi amândoi. Dacă poliţia era implicată în tărăşenia asta, atunci datoria lui avea să fie cu atât mai grea şi, tocmai de aceea, cu atât mai satisfăcătoare.

Acum avea nevoie de o pauză, o binevenită pauză în derularea anchetei. Rezolvarea nu putea fi departe. Se presupunea că el are fler pentru astfel de lucruri.

5

La unu şi jumătate luară pauză. În clădire era o cantină mică, deschisă chiar şi la ora aceea imposibilă. Afară se comiteau acum majoritatea infracţiunilor mărunte, dar înăuntru era cald şi agreabil, iar poliţiştii vigilenţi aveau la dispoziţie hrană caldă şi nenumărate căni de cafea.

— Asta-i o neruşinare fără margini, spuse Morton, turnându-şi cafeaua înapoi din farfurioară în ceaşcă. Anderson n-are habar de ce-o să se întâmple.

— Dă-mi o ţigară, te rog. Am rămas fără.

Rebus îşi pipăi buzunarele demonstrativ.

— Hristoase, John, spuse Morton, tuşind şuierat ca un bătrân şi dându-i ţigările, ziua în care ai să te laşi de fumat va fi ziua în care eu o să-mi schimb chiloţii.

Jack Morton nu era un om bătrân, în ciuda exceselor care îl împingeau cu rapiditate şi inexorabil spre această soartă timpurie. Avea treizeci şi cinci de ani, cu şase ani mai puţin ca Rebus. Şi el avea la activ o căsnicie destrămată, cei patru copii rezultaţi în urma ei locuind acum cu bunica lor, în vreme ce mama era plecată într-o vacanţă suspect de lungă alături de iubitul ei actual. Suferinţa, îi spusese lui Rebus, era cel mai important lucru din toată treaba aia nenorocită. Rebus fusese de acord cu el, având şi el o fiică din pricina căreia îl mustra conştiinţa.

Morton era poliţist de două decenii şi, spre deosebire de Rebus, începuse chiar de la fundul cel mai din fund al sacului, urcând doar prin forţe proprii şi voinţă de caracter până la funcţia pe care o ocupa în prezent.

Îi prezentase lui Rebus povestea vieţii sale atunci când ei doi plecaseră pentru o zi să pescuiască la muscă în apropiere de Berwick. Fusese o zi spectaculoasă, amândoi

reuşind capturi frumoase, iar în cursul acelei zile se împrieteniseră. Rebus, totuşi, nu catadicsise să-i spună lui Morton povestea vieţii lui. Lui Jack Morton i se părea că prietenul lui era închis într-o mică celulă pe care singur o zidise. Părea reticent să vorbească mai ales despre anii petrecuţi în armată. Morton ştia că armata putea avea uneori efectul acesta asupra unora şi respecta tăcerea lui Rebus. Poate erau câteva schelete în acel dulap. Ştia şi el cum era cu asta; unele dintre cele mai notabile arestări ale sale nu fuseseră făcute urmând întocmai „linia procedurală corectă".

Dar, în ultima vreme, Morton nu se mai sinchisea de arestări spectaculoase, de primă pagină. Îşi făcea datoria, îşi încasa salariul, se gândea din când în când la pensie şi la anii de pescuit care îl aşteptau, şi bea ca să-şi alunge gândul la soţia şi copiii săi.

— E frumoasă cantina asta, observă Rebus, fumând, străduindu-se să pornească o discuţie.

— Da, este. Vin pe aici din an în paşte. Îl ştiu pe unul dintre tipii care lucrează în camera computerelor. Prinde bine, să ştii, să ai la îndemână un astfel de operator. Te poate ajuta să dai de urma unei maşini, a unui nume, a unei adrese mai repede decât ai putea clipi. Te costă doar câte o băutură, din când în când.

— Cere-le, atunci, să ne rezolve ei problemele astea.

— Dă-le timp, John. Va veni o vreme când *toate* dosarele vor fi computerizate. Şi, la scurt timp după aceea, vor descoperi că nu mai au nevoie de nişte cai de povară ca noi. Vor fi doar doi operatori şi o consolă de birou.

— Am să ţin minte asta, spuse Rebus.

— Ăsta e progresul, John. Unde-am fi fără el? Am umbla şi acum aiurea cu pipa în gură, dând din colţ în colţ şi studiind lucrurile sub lupă.

— S-ar putea să ai dreptate, Jack. Dar ține minte ce a spus superintendentul: „Dați-mi de fiecare dată câte-o duzină de oameni buni şi ducă-se dracu' maşinăriile alea ale voastre."

Vorbind, Rebus se uită în jurul său. Observă că una dintre cele două femei din sala de şedințe se aşezase singură la o masă.

— Pe deasupra, zise Rebus, întotdeauna se va găsi un loc pentru cei ca noi, Jack. Societatea nu se poate lipsi de noi. Computerele nu pot face niciodată presupuneri inspirate. La asta o să le batem măr tot timpul.

— Poate, nu ştiu. Ar trebui totuşi să ne întoarcem, nu?

Morton se uită la ceasul de la încheietura mâinii, îşi goli ceaşca şi împinse scaunul în spate.

— Ia-o tu înainte, Jack. Vin şi eu într-un minut. Vreau să verific o presupunere inspirată.

— Pot să-ți țin companie?

Rebus, cu o altă ceaşcă de cafea în mână, trase scaunul din fața femeii-ofițer, care îşi ținea capul îngropat în ziarul din ziua aceea. Observă titlul țipător de pe prima pagină. Cineva dăduse nişte informații presei locale.

— Categoric, răspunse ea fără să ridice privirea.

Rebus zâmbi în sinea lui şi se aşeză. Începu să soarbă din licoarea nămoloasă, sălcie.

— Ocupată? întrebă el.

— Da. Tu n-ar trebui să fii? Prietenul tău a plecat acum câteva minute.

Perspicace, deci, foarte perspicace. Într-adevăr, extrem de perspicace. Rebus începu să se simtă nițel nesigur pe sine. Nu-i plăceau tipele înțepate, iar aceasta afişa toate semnele de identificare ale uneia.

— Da, a plecat, aşa-i? Dar lui îi place să fie pedepsit. Lucrăm la dosarele cu *modus operandi*. Eu însă aş face orice ca să amân plăcerea asta specială.

Femeia ridică până la urmă privirea, reacţionând la acea posibilă insultă.

— Asta sunt eu, da? O tactică de amânare?

Rebus zâmbi şi ridică din umeri.

— Ce altceva? zise el.

Fu rândul ei să zâmbească acum. Închise ziarul şi îl împături în două, aşezându-l înaintea ei pe masa cu tăblie melaminată. Lovi cu degetul în titlul de pe prima pagină.

— Se pare că am ajuns subiect de ştiri, zise ea.

Rebus întoarse ziarul spre el.

RĂPIRILE DIN EDINBURGH
S-AU TRANSFORMAT ÎN CRIME!

— Un caz al naibii de urât, rosti el. Urât de-a dreptul. Şi ziarele nu-l fac cu nimic mai bun.

— Vom avea rezultatele autopsiei în vreo două ore şi atunci poate că vom şti pe ce drum s-o apucăm.

— Sper să fie aşa. Numai să pot lăsa deoparte dosarele alea nesuferite.

— Credeam că poliţiştii, mai ales cei de sex masculin, abia aşteaptă să citească aşa ceva!

Rebus depărtă braţele înaintea sa, un gest pe care părea să-l fi preluat de la Michael.

— Ne-ai dibuit la marele fix. De când eşti în poliţie?

Rebus estimă că avea vreo treizeci de ani, cu o marjă de eroare de doi ani. Avea păr castaniu scurt şi des şi un nas lung şi drept, ca o pârtie de schi. Nu avea niciun inel pe degete, însă în zilele noastre asta nu mai însemna nimic.

— De suficient timp, răspunse ea.

— Ştiam că vei spune asta, cred.

Femeia încă zâmbea: nu era o înţepată, aşadar.

— Atunci, eşti mai deştept decât te credeam, spuse ea.

— Ai fi surprinsă...

Începea să se plictisească, înţelegând că jocul nu avea să ducă nicăieri. Era un simplu joc de glezne, un amical, nu o partidă de cupă. Se uită la ceas fără să-şi mascheze gestul.

— E timpul să mă întorc la lucru, spuse.

Femeia ridică ziarul.

— Ţi-ai făcut ceva planuri pentru acest weekend? întrebă ea.

John Rebus se aşează la loc.

6

Plecă de la secţie la ora patru. Păsările se străduiau din răsputeri să îi convingă pe toţi că venise dimineaţa, însă nimeni nu se lăsa păcălit. Încă era întuneric şi răcoare.

Se hotărî să lase maşina şi să meargă acasă pe jos – o distanţă de trei kilometri. Avea nevoie de asta, avea nevoie să simtă aerul rece şi umed, promisiunea unei ploi de dimineaţă. Inspiră adânc, încercând să se relaxeze, să uite, însă gândurile-i erau prea pline de acele dosare, iar imagini fragmentare ale faptelor şi figurilor îi reveneau în minte, stricându-i plimbarea.

Să molestezi brutal o fetiţă de opt săptămâni. Bona care recunoscuse cu sânge rece fapta, spunând că o făcuse „ca să se distreze".

Să violezi o bunică în faţa celor doi nepoţi ai ei, apoi să le dai copiilor nişte dulciuri dintr-un borcan înainte să pleci. Fapta premeditată, comisă de un burlac de cincizeci de ani.

Să arzi cu țigări numele unei găşti pe sânii unei tinere de douăzeci de ani, lăsând-o aproape moartă într-o colibă incendiată. Făptaşi neprinşi.

Şi acum, punctul culminant: să răpeşti două fete şi apoi să le strangulezi *fără* a fi abuzat sexual de ele. Asta, spusese Anderson cu doar treizeci de minute în urmă, era în sine o perversiune şi, într-un fel ciudat, Rebus ştia la ce făcea referire. Făcea morțile chiar mai arbitrare, mai lipsite de noimă – şi mai şocante.

Ei bine, măcar nu aveau de-a face cu un agresor sexual; cel puțin, nu acum. Iar asta, se văzu nevoit să recunoască Rebus, le îngreuna şi mai mult misiunea, întrucât acum erau confruntați cu ceva aidoma unui „ucigaş în serie", lovind la voia întâmplării şi fără indicii, vrând să-şi completeze palmaresul mai mult decât să-şi satisfacă ideea de „distracție". Acum, întrebarea era dacă avea să se oprească la două victime. Părea puțin probabil.

Strangulare. Un mod îngrozitor de-a muri, zbătându-te, zvâcnind din picioare în inconştiență, panicat, luptându-te să tragi aer în piept, cu ucigaşul în spatele tău, cel mai probabil, astfel încât să te confrunți cu teama de ceva complet necunoscut, o moarte fără ştiința făptaşului şi-a motivului. În SAS, Rebus învățase metode de-a ucide. Ştia ce însemna să ai ştreangul strâns puternic în jurul gâtului, să-ți pui speranța în izbânda judecății oponentului tău. Un mod îngrozitor de-a muri.

Edinburgh continua să doarmă, aşa cum dormea de sute de ani. Erau fantome pe străzile pietruite şi pe scările sinuoase ale clădirilor din oraşul vechi, însă erau fantome ale oraşului, bine conturate şi respectuoase. Nu se punea problema să sară din întuneric cu o bucată de sfoară în mâini. Rebus se opri şi se uită în jurul său. Pe deasupra, era

dimineaţă de-acum şi orice suflet cu frică de Dumnezeu plecase la culcare, la fel cum şi el, John Rebus în carne şi oase, avea să fie în pat în scurt timp.

În apropierea blocului său trecu pe lângă o băcănie mică în faţa căreia erau stivuite lăzi cu lapte şi chifle. Proprietarul i se plânsese între patru ochi lui Rebus de nişte furturi ocazionale mărunte, însă refuza să depună o plângere oficială. Magazinul era la fel de mort ca strada, singurătatea momentului fiind întreruptă doar de uruitul îndepărtat al taxiurilor pe caldarâm şi de persistenţa corului zorilor. Rebus privi în jurul său, examinând mulţimea de ferestre acoperite de perdele. Apoi, cu gesturi repezi, luă şase chifle dintr-o lădiţă şi le îndesă în buzunare, îndepărtându-se cu pas nitel prea grăbit. O clipă mai târziu ezită, după care se întoarse pe vârfuri înapoi la magazin, criminalul revenind la locul faptei, câinele la propria-i vomă. Rebus nu văzuse niciodată vreun câine făcând asta, însă o ştia dintr-o sursă sigură.

Uitându-se iarăşi împrejur, luă o sticlă de lapte din ladă şi, fluierând încet în barbă, o şterse de acolo.

Nimic pe lume nu avea gust mai bun la micul dejun decât nişte chifle furate unse cu puţin unt şi gem şi o cană de cafea cu lapte. Nimic nu avea gust mai bun ca un păcat neînsemnat.

Adulmecă aerul din casa scărilor blocului său, recunoscând izul vag al motanilor, o ameninţare permanentă. Îşi ţinu respiraţia cât urcă cele două paliere, pipăind în buzunar pe sub chiflele strivite, încercând să recupereze cheia de la uşa lui.

Interiorul apartamentului părea umed, ba chiar mirosea a umezeală. Verifică sistemul de încălzire centrală şi, bineînţeles, flacăra de control se stinsese din nou. Înjură şi o

aprinse din nou, dând căldura la maximum, apoi se duse în living.

Încă mai erau locuri goale în bibliotecă, pe stativul de perete, pe polița șemineului unde fuseseră odată ornamentele Rhondei, însă multe dintre goluri fuseseră deja umplute cu mărturii ale vieții sale de om singur: facturi, scrisori nedeschise, inele vechi de la doze de bere ieftină, câte o carte necitită. Rebus colecționa cărți necitite. Odinioară chiar citea cărțile pe care le cumpăra, dar în ultima vreme nu prea mai avea timp. De asemenea, acum era mai selectiv decât fusese atunci, pe când citea o carte până la capăt, indiferent dacă-i plăcea subiectul sau nu. În ultima vreme, o carte care nu-i plăcea era puțin probabil să îi rețină atenția mai mult de zece pagini.

Acestea erau cărțile care zăceau împrăștiate în livingul lui. Cărțile pe care le citea aveau tendința să se adune în dormitor, așezate în șiruri egale pe podea, aidoma pacienților în sala de așteptare a unui doctor. Într-o bună zi, curând, intenționa să-și ia concediu, să închirieze o căsuță în munți sau pe coasta Fife și să ducă acolo cu el toate aceste cărți „așteptând să fie citite sau recitite", toate acele informații care îi puteau aparține, cu condiția să facă efortul de a deschide coperta. Cartea lui preferată, la care se întorcea cel puțin o dată pe an, era *Crimă și pedeapsă*. Măcar dacă ucigașii moderni, își zicea, ar da mai des dovadă de tot atâta conștiință! Dar nu, ucigașii moderni se lăudau prietenilor cu crimele lor, apoi jucau biliard în pubul din apropiere, frecând nonșalanți vârful tacului cu cretă, fără griji și încrezători în sine, știind care bile vor cădea și în ce succesiune...

În tot acest timp, o mașină de poliție dormita în apropiere, ocupanții ei neputând face altceva decât să înjure

munții de reguli şi ordine şi să deplângă gradul avansat al criminalității. Infracțiunile erau omniprezente. Erau forța vitală şi sângele şi vâna vieții: să înşeli, să forțezi; să fentezi autoritățile, să ucizi. Cu cât urcai mai sus pe scara infracționalității, cu atât mai subtil începeai să te mişti înapoi spre legitimitate, până când doar o echipă de oameni ai legii îți mai puteau demonta sistemul, iar ei erau întotdeauna disponibili, întotdeauna dispuşi la mituire. Dostoievski ştiuse toate acestea, vulpoi ticălos. Simțise că bățul ardea de la ambele capete.

Însă bietul Dostoievski era mort şi nu fusese invitat la o petrecere în acest week-end, spre deosebire de el, John Rebus. Deseori refuza invitațiile, deoarece a accepta însemna să îşi şteargă de praf pantofii, să calce o cămaşă, să-şi perieze cel mai bun costum, să facă baie şi să se dea cu nişte apă de colonie. Mai trebuia şi să fie amabil, să bea şi să fie vesel, să discute cu străini cu care nu avea niciun chef să discute şi cu care nu era plătit să poarte conversații. Cu alte cuvinte, îi displăcea să joace rolul unui animal uman normal. Însă acceptase invitația pe care i-o făcuse Cathy Jackson în cantina secției de pe Waverley Road. Cum să nu accepte?

Începu să fluiere, gândindu-se la asta, învârtindu-se prin bucătărie ca să-şi pregătească micul dejun, pe care îl duse apoi în dormitor. Acesta era ritualul pe care îl urma după o tură de noapte. Se dezbrăcă, urcă în pat, aşeză în echilibru pe piept farfuria cu chifle şi-şi puse o carte sub nas. Nu era o carte foarte bună. Era despre o răpire. Rhonda luase cu ea cadrul patului, însă lui îi rămăsese salteaua, astfel încât îi era uşor să se întindă după cana de cafea de pe podea, îi era uşor să abandoneze o carte şi să găsească alta.

Adormi destul de repede, cu veioza încă aprinsă, în timp ce maşinile începeau să treacă pe sub geamul lui.

Alarma ceasului îşi făcu datoria, măcar de astă dată, ridicându-l de pe saltea aşa cum un magnet atrage pilitura de fier. În timpul somnului dăduse pătura deoparte şi totuşi era lac de sudoare. Simţea că se sufocă şi îşi aminti pe dată că sistemul de încălzire rămăsese cuplat la maximum. În drum spre termostat, se opri la uşa de la intrare ca să culeagă corespondenţa. Una dintre scrisori nu purta nici ştampilă şi nici timbru. Pe partea din faţă avea doar numele lui scris la maşină. Văzând-o, stomacul i se strânse, strivindu-şi conţinutul de chifle cu unt. Rupse hârtia plicului şi scoase o singură coală.

PENTRU CEI CARE CITESC PRINTRE TIMPURI

Aşadar nebunul ştia acum unde locuia. Uitându-se grăbit în plic şi aşteptându-se să găsească sfoara înnodată, descoperi în schimb două chibrituri legate laolaltă astfel încât să alcătuiască un X.

PARTEA A II-A

„Pentru cei care citesc printre timpuri"

7

Haos organizat: aşa se putea descrie pe scurt redacţia ziarului. Haos organizat la cel mai înalt nivel. Stevens scotoci prin teancul de hârtii din tăviţă, căutând acul în carul cu fân. Să o fi pus altundeva? Deschise unul dintre sertarele mari şi grele ale mesei, apoi îl închise degrabă, de teamă să nu se reverse cumva talmeş-balmeşul dinăuntru. Stăpânindu-se, inspiră adânc şi-l deschise din nou. Înfipse o mână în amalgamul de hârtii din sertar, de parcă ceva de acolo l-ar fi putut muşca. O agrafă mare de birou, desprinzându-se dintr-un dosar, chiar îl muşcă. Îl ciupi de degetul mare şi el trânti imediat sertarul, ţigara tremurându-i între buze în vreme ce înjura biroul, profesia de jurnalist şi copacii dătători de hârtie. Ducă-se dracului! Se lăsă pe spate şi strânse pleoapele când fumul începu să-l înţepe. Era unsprezece dimineaţa şi-n birou domnea deja o pâclă albăstruie, de parcă s-ar fi aflat pe platoul musicalului *Brigadoon*, la una dintre scenele din mlaştină. Luă o foaie scrisă la maşină, o întoarse pe verso şi începu să mâzgălească cu un ciot de creion pe care îl subtilizase de la o casă de pariuri.

„X (Mr Big?) îi livrează ceva lui M. Rebus. Ce rol joacă poliţistul? Răspuns – poate unul principal, poate niciunul."

Se opri, luându-şi ţigara din gură, înlocuind-o cu una nouă şi aprinzând-o de la chiştocul celei vechi.

„Deci: scrisori anonime. Ameninţări? Un cod?"

Lui Stevens i se părea puţin probabil ca John Rebus să nu ştie de implicarea fratelui său în lumea traficanţilor de droguri din Scoţia şi, dacă ştia, erau şanse ca el însuşi să fie implicat, poate chiar să ducă ancheta într-o direcţie greşită pentru a-l proteja pe cel de-un sânge cu el. Avea să fie o poveste a naibii de bună când buba se va sparge, dar ştia că de aici înainte trebuia să umble ca pe ouă. Nimeni nu s-ar fi deranjat să-l ajute să dea în gât un poliţist şi, dacă cineva afla ce urmărea el, avea să aibă probleme serioase. Trebuia să facă două lucruri: să-şi verifice poliţia de asigurare de viaţă şi să nu vorbească despre asta cu nimeni.

— Jim!

Redactorul-şef îi făcu semn să păşească în camera de tortură. Se ridică de pe scaun, smulgându-se parcă din ceva organic, îşi îndreptă cravata cu dungi mov şi roz şi porni să-şi ia un presupus perdaf.

— Da, Tom?

— Tu n-ar trebui să fii la o conferinţă de presă?

— Am timp destul, Tom.

— Pe care dintre fotografi îl iei?

— Are vreo importanţă? Mi-ar conveni mai mult să fac singur pozele alea afurisite. Tinerii ăştia nu ştiu care-i şmecheria, Tom. Ce zici de Andy Fleming? Mi-l poţi da pe el?

— Nici vorbă, Jim. El se ocupă de turneul regal.

— Ce turneu regal?

Tom Jameson păru gata-gata să se ridice iarăşi din scaun, ceea ce ar fi fost o mişcare nemaiîntâlnită. Îşi îndreptă doar spatele şi umerii şi îl măsură bănuitor pe reporterul „vedetă" specializat în relatări despre crime.

— Tu *eşti* jurnalist, Jim, aşa-i? Adică, n-ai ieşit încă la pensie şi nici pustnic nu ai devenit? N-ai cazuri de demenţă senilă în familie?

— Ascultă, Tom, când Familia Regală va comite o crimă, eu voi fi primul la locul faptei. Altminteri, în ce mă priveşte, ei nu există. Asta în afara coşmarurilor mele, desigur.

Jameson îşi privi ostentativ ceasul.

— Bine, bine, am plecat.

Spunând asta, Stevens se întoarse pe călcâie cu o viteză uimitoare şi părăsi biroul, ignorând strigătele şefului, care voia să ştie pe care dintre fotografi îl voia.

Nu avea nicio importanţă. Încă nu întâlnise un poliţist care să fie fotogenic. Apoi, ieşind din clădire, îşi aminti cine era ofiţerul de legătură în acest caz şi se răzgândi, zâmbind.

— „Indicii sunt peste tot, pentru cei care citesc printre timpuri." E-n păsărească, nu-i aşa, John?

Morton conducea maşina spre districtul Haymarket. Era o după-amiază târzie, cu ploaie deasă suflată de vânt, cu picături mici şi reci, de genul celor care îţi pătrundeau până în măduva oaselor. În oraş fusese o atmosferă sumbră toată ziua, până într-atât încât participanţii la trafic mergeau cu farurile aprinse la amiază. O zi grozavă pentru muncă de teren.

— Nu-s convins, Jack. A doua parte o continuă pe prima ca şi când ar exista o legătură logică.

— Ei, să sperăm că-ţi va mai trimite şi alte bilete. Poate aşa lucrurile se vor clarifica.

— Poate. Dar eu aş prefera să termine cu rahatul ăsta. Nu-i tocmai plăcut să ştii că un smintit îţi cunoaşte domiciliul şi locul de muncă.

— Numărul tău apare în cartea de telefon?

— Nu.

— Ideea cade, atunci. Deci... de unde îţi ştie el adresa de acasă?

— El sau ea, zise Rebus, îndesând biletele înapoi în buzunar. De unde să ştiu?

Aprinse două țigări şi îi dădu una lui Morton, rupându-i întâi fitilul.

— Mulțam! făcu Morton, aşezându-şi mahorca mică în colțul gurii. Ploaia slăbea. Sunt inundații în Glasgow, spuse el, fără a se aştepta la vreun răspuns.

Amândoi aveau ochii tulburi din cauza lipsei de somn, însă cazul îi subjugase, aşa că înaintau, cu mințile amorțite, pe sumbrul drum al anchetei. O rulotă fusese instalată pe terenul viran de lângă locul unde fusese găsit trupul fetei. De acolo fusese organizată operațiunea „din uşă în uşă". Prietenii şi rudele fetelor erau supuse şi ele interogatoriilor. Rebus presimțea c-avea să urmeze o zi plicticoasă.

— Ce mă îngrijorează, spusese Morton, este că, dacă cele două crime au legătură una cu alta, atunci avem de-a face cu cineva care probabil nu le cunoştea pe fete. Asta face ca misiunea noastră să fie a naibii de grea.

Rebus încuviințase. Mai exista totuşi şansa ca fetele să-şi fi cunoscut ucigaşul, sau ca ucigaşul să fie cineva care, grație statutului său, inspira încredere. Altfel, fetele având aproape douăzeci de ani şi fiind în deplinătatea facultăților mentale, cu siguranță s-ar fi zbătut, opunându-se răpirii. Şi totuşi, nimeni nu venise să anunțe că asistase la aşa ceva. Era al dracului de ciudat.

Când ei ajunseră în înghesuita sală de operațiuni, ploaia se oprise. Inspectorul responsabil de operațiunile pe teren era acolo ca să le înmâneze liste de nume şi adrese. Pentru Rebus era o desfătare să nu se mai afle la sediul central; era departe de Anderson şi setea lui pentru rezultate birocratice. *Aici* era locul unde munca se desfăşura cu adevărat, unde se realizau contactele, unde eroarea unui suspect putea înclina balanța într-o parte sau alta.

— Te deranjează, domnule, dacă întreb cine ne-a propus, pe mine şi pe colegul meu, pentru treaba asta?

Inspectorul, cu ochii scânteindu-i, îl studie pe Rebus preț de-o secundă.

— Ba da, mă deranjează ca dracu', Rebus. Oricum n-are nici cea mai mică importanță, aşa-i? Fiecare îndatorire legată de acest caz este la fel de importantă şi de vitală ca oricare alta. Să nu uităm asta.

— Da, domnule, spuse Rebus.

— Parcă ați lucra într-o cutie de pantofi aici, domnule, observă Morton, examinând interiorul aglomerat.

— Da, fiule, eu sunt în cutia de pantofi, iar voi sunteți pantofii, aşa că puneți-vă dracului în mişcare.

Inspectorul acela – gândi Rebus, punând lista în buzunar – părea un ins de treabă, cu o limbă exact atât de tăioasă pe cât îi plăcea lui.

— Nicio grijă, domnule, spuse el. Treaba asta nu ne va lua deloc mult.

Spera ca inspectorul să fi observat ironia din glasul său.

— Care ajunge ultimul e prost, spuse Morton.

Procedau ca la carte, deşi acest caz lăsa impresia că ar fi fost nevoie de trasarea unor reguli noi. Anderson îi trimitea pe urmele suspecților obişnuiți: rudele, cunoştințele, persoanele din anturajul victimelor care aveau cazier. Fără îndoială, la sediu erau analizate bazele generale de date pe grupuri, precum cel al pedofililor. Rebus nădăjduia că Anderson primea destule apeluri anonime în care să-şi prindă urechile. De regulă, cei care sunau erau: apelanți care recunoşteau fapta, apelanți care se ocupau cu spiritismul şi puteau ajuta intrând în contact cu decedatul, apelanți care te aruncau pe-o pistă falsă cu atâta avânt, încât cădeai în nas. Toți erau mânați de vini trecute şi fantezii prezente. Poate că toți sunt.

La prima casă, Rebus bătu la uşă şi aşteptă. Îi deschise o bătrână acră, cu picioarele goale, cu un cardigan compus nouăzeci la sută din găuri şi zece la sută din lână, atârnat pe umeri-i gârboviți.

— Ce-i?

— Poliția, doamnă. E vorba de o crimă.

— Hă? Orice-ar fi, nu-mi trebe. Pleacă-nainte să chem poliția.

— Crimele, strigă Rebus. Sunt polițist. Am venit să vă pun câteva întrebări.

— Hă?

Femeia se dădu puțin în spate ca să-l poată studia printre gene şi Rebus ar fi putut jura că văzuse în negrul şters al pupilelor ei licărul pal al unei inteligențe trecute.

— Ce crime? întrebă ea.

Una din zilele de pomină. Colac peste pupăză, ploaia reîncepu tocmai atunci, picături grele de apă înțepătoare lipindu-i-se de gât şi față, infiltrându-i-se în pantofi. Exact ca în ziua aceea, la mormântul bătrânului... Doar ieri? Multe se pot întâmpla în douăzeci şi patru de ore, şi toate lui.

Până la ora şapte, Rebus bifase şase dintre cei paisprezece indivizi de pe lista sa. Se întoarse la centrul de operațiuni cât o cutie de pantofi; îl dureau picioarele, avea stomacul plin de ceai şi râvnea după ceva mai tare.

La marginea terenului viran mlăştinos, Jack Morton stătea şi se uita peste întinderea de lut presărat cu cărămizi şi moloz: un rai pentru un copil.

— Ce loc mizerabil în care să mori!

— Nu a murit aici, Jack. Aminteşte-ți ce au spus de la Judiciar.

— Ei, ştii la ce mă refer.

Da, Rebus ştia la ce se referea.

— Apropo, zise Morton, tu eşti prostul.

— O să beau pentru asta, spuse Rebus.

Băură în unele dintre cele mai mizere baruri din Edinburgh, baruri pe care turiştii nu le văd niciodată. Încercară să-şi alunge cazul din gând, dar fără succes. Aşa se întâmpla cu anchetele ample de crimă; te subjugau deopotrivă fizic şi psihic, consumându-te şi făcându-te să munceşti tot mai mult. Îndărătul fiecărei omucideri se ascundea un flux de adrenalină pură. Îi făcea să treacă de punctul de la care întoarcerea nu mai era posibilă.

— Ar trebui să mă întorc acasă, spuse Rebus.

— Nu, mai bea un pahar.

Jack Morton făcu semn spre bar cu paharul gol în mână.

Rebus, cu mintea încețoşată, se gândi din nou la corespondentul său misterios. O suspecta pe Rhona, deşi nu putea spune că era stilul ei. O suspecta pe fiica lui, Sammy, răzbunându-se poate, în sfârşit, pentru faptul că tatăl ei o alungase din viața lui. Rudele şi prietenii erau întotdeauna, la început cel puțin, principalii suspecți. Putea fi însă oricine, oricine ştia unde lucra şi unde locuia el. Unul dintre colegii lui putea fi întotdeauna un potențial suspect.

Întrebarea de 10.000 de puncte, ca întotdeauna, era cea mai simplă: de ce?

— Poftim două halbe bune de bere, gratis, din partea casei.

— Mi se pare un gest foarte generos, spuse Rebus.

— E chiar prea generos, eh, John? făcu Morton, chicotind la propria glumă, ştergându-şi buza de sus de spumă. Observă că Rebus nu râdea. Ce te frământă? întrebă.

— Un ucigaş în serie, spuse Rebus. Asta trebuie să fie. Iar în cazul ăsta, înseamnă că n-am descoperit încă ultima operă a prietenului nostru.

Morton puse paharul jos, uitând imediat că-i era sete.

— Fetele mergeau la şcoli diferite, continuă Rebus, locuiau în zone diferite ale oraşului, aveau gusturi diferite, prieteni diferiți, erau de religii diferite şi au fost ucise de acelaşi om, în acelaşi fel şi fără vreo urmă de molestare de orice fel. Avem de-a face cu un maniac. Ar putea fi oriunde.

La bar se stârnise un conflict, aparent din cauza unui joc de domino care luase o turnură foarte urâtă. Un pahar căzu, se sparse şi imediat se lăsă tăcerea în bar. Apoi toți cei implicați părură a se calma, ca prin farmec. Un individ fu condus afară de susținătorii cauzei sale. Adversarul său rămase tolănit lângă tejghea, bolborosind ceva femeii de lângă el.

Morton luă un gât de bere.

— Slavă Domnului că suntem în afara programului, spuse el. Ai poftă de un curry? adăugă.

Morton îşi termină porția de *vindaloo* de pui şi lăsă furculița să cadă în farfurie.

— Cred că ar trebui să port o discuție cu băieții de la Sanepid, zise el, încă mestecând. Cu ei sau cu cei de la Protecția Consumatorilor. Aia a fost orice, numai pui, nu.

Aproape de Gara Haymarket era un mic restaurant cu specific indian. Lumini purpurii, tapet roşu, iar în surdină, muzică de sitar.

— Dar părea că-ți place, observă Rebus, terminându-şi berea.

— O, da, mi-a plăcut, dar nu era pui.

— Ei, nu ai de ce să te plângi dacă ți-a plăcut.

Rebus stătea relaxat, cu picioarele întinse sub masă şi cu un braț de-a lungul spetezei scaunului, în timp ce fuma a nu ştiu câta țigară din ziua aceea.

Morton se aplecă nesigur spre partenerul său.

— John, *întotdeauna* ai de ce să te plângi, mai ales dacă te aştepţi ca în felul ăsta să nu plăteşti nota.

Îi făcu lui Rebus cu ochiul, se lăsă pe spate, râgâi şi duse mâna la buzunar după o ţigară.

— Gunoi, spuse el.

Rebus încercă să numere câte ţigări fumase el însuşi în ziua aceea, însă creierul îl sfătui că asemenea calcule nu trebuiau întreprinse.

— Oare amicul nostru, ucigaşul, ce face în clipa asta? întrebă el.

— Termină un curry? sugeră Morton. Problema, John, e că ar putea fi unul dintre tipii ăştia normali, curat la suprafaţă, căsătorit, cu copii, un ins obişnuit, muncitor, care locuieşte în suburbii, dar în sinea lui e un descreierat, pur şi simplu.

— Nu e nimic simplu la omul nostru.

— Adevărat.

— Dar s-ar putea foarte bine să ai dreptate. Vrei să spui că-i un fel de Jekyll şi Hyde, nu?

— Exact. Morton scutură scrumul pe tăblia mesei deja stropite cu sos de curry şi bere. Trăgea cu ochiul la farfuria goală ca şi când s-ar fi întrebat unde dispăruse toată mâncarea. Jekyll şi Hyde. Ai nimerit-o la fix. Îţi spun, John, i-aş închide pe ticăloşii ştia pentru un milion de ani, un milion de ani de singurătate într-o celulă de mărimea unei cutii de pantofi. Asta aş face.

Rebus se zgâia la tapetul cu păsări. Gândul îi zbura înapoi la propriile-i zile de singurătate, zile când cei de la SAS îl antrenau pentru rezistenţa la interogatorii, zilele de testări extreme, de suspine şi tăcere, de foame şi mizerie. Nu, nu ar fi vrut să mai treacă încă o dată prin aşa ceva. Şi totuşi

nu îl bătuseră, nu-l bătuseră cu adevărat. Ceilalți nu avuseseră norocul acesta.

Prizonier în celulă, chipul strigând
Dă-mi drumul Dă-mi drumul
Dă-mi drumul...

— John? Te simți bine? Dacă simți c-o să ți se facă rău, toaleta e-n spatele bucătăriei. Ascultă, când treci pe acolo, fă-mi o favoare şi vezi dacă observi ce mărunțesc ei acolo şi aruncă-n oală...

Rebus se duse ascultător spre toaletă, păşind mult prea precaut, ca un om incredibil de beat, însă el nu se simțea beat, nu în felul acela. Nările i se umplură cu mirosul de curry, dezinfectant, rahat. Se spălă pe față. Nu, nu avea să i se facă rău. Nu băuse prea mult, întrucât simțise acelaşi tremur la Michael acasă, aceeaşi groază de moment. Ce se întâmpla cu el? Era ca şi când măruntaiele i-ar fi împietrit, încetinindu-l, permițând anilor să-l prindă din urmă. Semăna puțin cu depresia, un lucru la care se aştepta, şi totuşi nu era o cădere nervoasă. Nu era nimic. Trecuse.

— Pot să te duc eu cu maşina, John?

— Nu, mersi, plec pe jos. Îmi limpezesc gândurile.

Se despărțiră la uşa restaurantului. Un grup de colegi de birou petrecăreți, cravate dezlegate şi parfum puternic, lipicios, îşi croia drum spre Gara Haymarket. Haymarket era ultima stație spre Edinburgh înainte de Waverley, care era mult mai mare. Rebus îşi aminti că retragerea prematură a penisului în timpul relației sexuale din motive contraceptive era numită adeseori „a coborî la Haymarket". Cine spunea că oamenii din Edinburgh erau lipsiți de imaginație? Un zâmbet, un cântec şi o strangulare. Rebus îşi şterse fruntea de transpirație. Încă se simțea slăbit şi se

sprijini de un felinar. Ştia vag ce era. Întreaga sa fiinţă respingea trecutul, ca şi când organele sale vitale ar fi respins o inimă transplantată. Împinsese groaza antrenamentelor pentru trupele speciale atât de adînc în străfundul minţii, încât orice ecou al ei trebuia acum combătut cu violenţă. Şi totuşi, chiar în acea perioadă de detenţie găsise prietenie, frăţie, camaraderie, ziceţi-i cum vreţi. Şi învăţase despre sine mai multe decât învaţă vreodată orice om. Învăţase atât de multe...

Spiritul lui nu fusese înfrânt. Ieşise din antrenament cu fruntea sus. Şi atunci venise căderea nervoasă.

Destul. Începu să păşească înainte, găsindu-şi susţinerea în gânduri despre ziua ce avea să vină. Urma să o petreacă citind şi dormind şi pregătindu-se pentru o petrecere. Petrecerea lui Cathy Jackson.

Şi ziua următoare, duminica, o va petrece cu fiica lui. Un lucru rar. Apoi, poate, avea să afle cine era în spatele scrisorilor anonime.

8

Fata se trezi cu un gust sărat şi uscat în gură. Se simţea adormită şi amorţiră şi se întreba unde se află. Adormise în maşina lui. Înainte nu se simţise obosită, apoi el îi dăduse o bucată de ciocolată. Acum era trează, dar nu se afla în dormitorul ei de acasă. Camera avea imagini pe pereţi, imagini decupate din reviste colorate. Unele erau fotografii cu soldaţi având expresii încruntate pe chip, altele erau cu fete şi femei. Studie atent nişte poze de amator grupate pe un perete anume. Era o poză cu ea acolo, adormită, pe pat, cu

brațele depărtate larg. Deschise gura și scoase un geamăt slab.

Dincolo, în living, în timp ce pregătea ștreangul, el auzi mișcările fetei.

În noaptea aceea, Rebus avu iarăși unul dintre coșmarurile sale. Un sărut prelung fu urmat de-o ejaculare, deopotrivă în vis și în realitate. Se trezi imediat după aceea și se șterse. Răsuflarea sărutului plutea încă în jurul lui, îl învăluia ca o aură. Scutură din cap ca să scape de ea. Avea nevoie de o femeie. Amintindu-și petrecerea care urma, se relaxă puțin. Buzele-i erau însă uscate. Se duse încet în bucătărie și găsi o sticlă de limonadă. Era răsuflată, dar își făcu datoria bine. Atunci își aminti că era încă beat și că se va pricopsi c-o mahmureală, dacă nu avea grijă. Își turnă trei pahare pline cu apă și se forță să le dea pe gât.

Fu bucuros să observe că flacăra de control încă ardea. Era ca un semn bun. Când se furișă înapoi în pat, își aminti chiar să-și spună rugăciunile. Asta avea să-l surprindă pe șeful cel mare. Avea să-și noteze în registru: Rebus și-a amintit de mine astă-noapte. Poate îi ofer mâine o zi frumoasă.

Amin.

9

Michael Rebus își iubea automobilul BMW la fel de mult cum iubea viața însăși, poate și mai mult. În timp ce gonea pe șosea, traficul din stânga sa părând că abia se mișca, simțea că mașina lui era viața într-un fel ciudat și satisfăcător. Îi îndreptă botul spre punctul luminos al orizontului și îi îngădui să țâșnească spre viitor, accelerând puternic, fără a face concesii nimănui.

Aşa îi plăcea lui; puternic, luxos, la îndemână şi iute, funcţionând doar prin apăsarea unui buton. Bătu darabana cu degetele pe pielea în care era îmbrăcat volanul, se jucă puţin cu radio-casetofonul, îşi lăsă capul în spate, pe tetiera capitonată. Visa deseori să pornească pur şi simplu la drum, să-şi lase soţia şi copiii şi casa, numai el şi maşina. Să pornească spre acel punct îndepărtat, fără a se opri pentru altceva decât pentru a mânca şi a face plinul, conducând până la moarte. I se părea un paradis, şi astfel se simţea destul de-n siguranţă fantazând despre asta, ştiind că nu va cuteza niciodată să pună paradisul în practică.

Când avusese prima maşină, se trezea în mijlocul nopţii şi trăgea draperiile ca să vadă dacă aceasta încă îl mai aştepta afară. Uneori se trezea la ora patru sau cinci dimineaţa şi pleca la drum preţ de câteva ceasuri, uimit de distanţa pe care o putea parcurge atât de repede, bucuros să fie afară, pe drumurile tăcute unde nu-i ţineau companie decât iepurii şi ciorile, speriind stoluri de păsări când apăsa cu mâna pe claxon. Povestea lui de dragoste cu maşinile nu se sfârşise niciodată, era o manumisiune a[1] viselor.

Acum oamenii se holbau la maşina lui. Avea să o parcheze pe străzile din Kirkcaldy şi să se posteze la oarecare distanţă, să îi urmărească pe oameni cum admiră plini de invidie acea maşină. Bărbaţii mai tineri, plini de ifose şi aşteptări, aveau să tragă cu ochiul înăuntru, holbându-se la husele de piele şi instrumentele de bord ca şi când ar fi examinat nişte animale într-o grădină zoologică. Bărbaţii mai în vârstă, unii însoţiţi de nevestele lor, aveau să arunce ocheade maşinii, uneori scuipând pe jos după aceea, ştiind

[1] Vezi explicaţia autorului din *Introducere*. (n.r.)

că ea reprezenta tot ce îşi doriseră ei de la viaţă şi nu reuşiseră să aibă. Michael Rebus îşi găsise visul, şi era un vis pe care îl putea contempla ori de câte ori voia.

Însă în Edinburgh, pentru a atrage atenţia, conta unde parchezi. Într-o zi, parcase pe George Street, ca să-şi dea seama că, la un semafor din spatele lui, oprise un Rolls-Royce. Băgase din nou cheia în contact, accelerase scoţând fum, aproape scuipând. În cele din urmă, parcase lângă o discotecă. Ştia că a parca o maşină scumpă lângă un restaurant sau o discotecă însemna că unii oameni te puteau lua drept proprietarul acelui loc, iar acest gând îi făcea o plăcere imensă, ştergând amintirea acelui Rolls-Royce şi umplându-i mintea cu noi variante ale visului.

Şi opritul la semafor putea fi palpitant, mai puţin atunci când un motociclist idiot pe-un motor mare oprea huruind în spatele lui sau, şi mai rău, lângă el. Unele dintre motocicletele acelea erau făcute pentru accelerare iniţială. Nu o dată fusese înfrânt fără milă într-o cursă la semafor. Încerca să nu se gândească nici la dăţile acelea.

Astăzi opri unde i se spusese să oprească: în parcarea de pe culmea lui Calton Hill. Prin parbriz putea să se uite peste Fife, iar prin lunetă vedea Princes Street, derulându-se ca un set de jucărie. Dealul era tăcut; nu venise încă anotimpul turistic şi era frig. Ştia că lucrurile se încingeau noaptea: urmăriri de maşini, fete şi băieţi dând o raită, petreceri pe plaja Queensferry. Comunitatea gay din Edinburgh se amesteca printre aceşti simpli curioşi ori singuratici, şi câte un cuplu, mână în mână, intra din când în când în cimitirul de la poalele dealului. Când se lăsa întunericul, capătul estic al Princes Street devenea un teritoriu aparte, care se pasa de la unul la altul, care se împărţea. El însă nu avea de gând să-şi împartă maşina cu nimeni. Visul lui era o entitate fragilă.

Privea spre Fife peste Firth of Forth. Arăta de-a dreptul splendid de la acea distanță. Asta până când maşina omului încetini şi se opri lângă el. Michael se mută pe scaunul pasagerului şi coborî geamul tocmai când şi celălalt îl cobora.

— Ai marfa? întrebă el.

— Sigur că da, spuse omul.

Se uită în oglindă. Nişte oameni – o familie, nici mai mult, nici mai puțin – tocmai apăruseră de pe partea cealaltă a dealului.

— Mai bine să aşteptăm un minut.

Se opriră, privind cu ochi goi peisajul.

— Nu-i agitație în Fife? întrebă omul.

— Deloc.

— Umblă vorba că fratele tău ți-a făcut o vizită. Aşa este?

Privirea omului era dură; întreaga sa ființă era dură. Însă maşina pe care o conducea era o rablă. Michael se simțea în siguranță pentru moment.

— Da, dar n-a fost nimic. Doar că era comemorarea morții tatălui nostru. Atâta tot.

— El nu ştie nimic?

— Absolut nimic. Mă crezi tare de cap sau ce?

Privirea omului îl făcu pe Michael să tacă. Era un mister pentru el cum reuşea bărbatul acela să îi inspire o aşa teamă. Ura întâlnirile acestea.

— Dacă se întâmplă ceva, zise bărbatul, dacă merge rău ceva, *orice*, tu cazi la mijloc. Vorbesc serios. Ține-te departe de ticălosul ăla pe viitor.

— N-a fost vina mea. A venit pe neanunțate. Nici măcar nu m-a sunat înainte. Ce puteam să fac?

Strângea tare volanul în mâini, se încleştase. Bărbatul se uită iarăşi în oglinda retrovizoare.

— E liber acum, anunță el, ducând mâna în spate. Un pachet mic intră pe geamul lui Michael. El aruncă o privire înăuntru, scoase un plic din buzunar și se întinse spre cheia de contact.

— Ne mai vedem, domnule Rebus, zise omul, deschizând plicul.

— Da, zise Michael, spunându-și în gând: „Numai dacă nu am de ales".

Treaba asta începea să fie prea mult pentru el. Oamenii aceia păreau să știe totul despre ce făcea el. Știa, totuși, că teama se risipea de fiecare dată, înlocuită fiind de euforie, atunci când scăpa de încă o tranșă, umflându-și buzunarele cu profitul afacerii. Tocmai acel moment când teama se preschimba în euforie îi dădea ghes să rămână în joc. Semăna cu cea mai puternică accelerare de la semafor pe care o puteai experimenta vreodată – oricând.

Jim Stevens, privind de la o clădire aiuristică de pe deal, o copie ridicolă și niciodată terminată a unui templu grecesc, îl văzu pe Michael Rebus plecând. Asta nu era ceva nou pentru el; mai mult îl interesa omul de legătură din Edinburgh, un ins de urmele căruia nu putea da și pe care nu-l cunoștea, un om pe care îl pierduse deja de două ori și pe care, fără-ndoială, avea să-l piardă din nou. Nimeni nu părea să știe cine era acel individ misterios și nimeni nu-și dorea în mod special să afle. Nu vestea nimic bun. Stevens, simțindu-se deodată neputincios și bătrân, nu putu face altceva decât să-și noteze numărul de înmatriculare al mașinii. Se gândea că, poate, McGregor Campbell ar putea face ceva cu el, dar se temea că va fi reperat de Rebus. Se simțea blocat în mijlocul unei povești care, treptat, se dovedea a fi mult mai încâlcită decât bănuise el.

Tremurând, încercă să se convingă că-i plăcea asta.

10

— Intră, intră, oricine ai fi.

Nişte străini îi luară lui Rebus haina, mănuşile şi sticla de vin şi astfel ajunse în toiul unei petreceri din acelea unde domneşte aglomeraţia, fumul şi gălăgia, şi unde era uşor să le zâmbeşti oamenilor, însă era aproape imposibil să ajungi să cunoşti pe cineva. Merse din hol în bucătărie şi, de acolo, printr-o uşă de legătură, în living.

Scaunele, mesele, canapeaua fuseseră împinse lângă pereţi şi centrul încăperii era ocupat de cupluri care se învârteau – bărbaţii erau fără cravată, cu cămăşile lipite de piele.

Părea că petrecerea începuse mai repede decât anticipase el.

Recunoscu câteva chipuri în jurul şi pe la picioarele sale, păşind peste doi inspectori tocmai când intră în odaie. Observă că pe mesele din capătul opus erau grămezi de sticle şi pahare de plastic. Acela părea un loc de observare mai bun ca oricare – şi mai sigur decât cele mai multe.

Totuşi, problema fu să ajungă acolo şi avu astfel prilejul să-şi aducă aminte de unele cursuri cu tehnici de atac din armată.

— Salutare!

Cathy Jackson, imitând cu oarecare succes mişcările unei păpuşi de cârpe, îi tăie o clipă calea şi apoi fu luată pe sus de bărbatul masiv – foarte masiv – alături de care femeia se iluziona că dansează.

— Salutare, reuşi Rebus să spună, chipul contorsionându-i-se mai mult într-o grimasă decât într-un surâs. Ajunse la locul relativ sigur al mesei cu băuturi şi se servi cu un whisky şi o bere. Asta îi ajungea pentru început. Apoi privi cum Cathy Jackson (pentru care el făcuse baie, se spilcuise,

se dăduse cu toate pomezile şi apele de colonie) îşi înfigea limba în gura cavernoasă a partenerului ei de dans. Rebus avu impresia că i se face rău. Partenera lui din acea seară se cuplase cu altcineva înainte ca seara să fi început măcar! Asta să îi fie învăţătură de minte, să nu mai fie aşa optimist. Şi acum ce putea să facă? Să plece pe tăcute sau să-ncerce să scoată din joben câteva cuvinte introductive?

Un bărbat îndesat – nu era categoric poliţist – veni din bucătărie şi, cu ţigara în gură, se apropie de masă cu două pahare goale în mână.

— Fir-ar a dracului de treabă, spuse el fără a se adresa cuiva anume, căutând printre sticle. E dată dracului treaba pe-aici, nu crezi? Iartă-mi limbajul.

— Da, este puţin.

Rebus îşi spuse: „Ei, poftim, am făcut-o, am vorbit cu cineva. Gheaţa a fost spartă, aşa că aş face bine să plec cât încă se mai poate."

Dar nu plecă. Privi cum bărbatul îşi croia drum înapoi, cu destulă pricepere, printre dansatori, ocrotind băuturile ca pe nişte animăluţe. Privea în jur, în timp ce o altă piesă bubuia din sistemul stereo invizibil, iar dansatorii îşi reîncepuseră dansul de război. O femeie, afişând un aer la fel de stingher ca el, se strecură în încăpere şi cineva îi arătă masa lui Rebus.

Era cam de-o seamă cu el şi vârsta îşi cam lăsase amprenta. Purta o rochie frumuşică, după părerea lui (dar cine era el să-şi dea cu părerea despre modă? costumul lui părea de-a dreptul funebru în compania de acolo) şi părul îi fusese coafat de scurt timp, poate chiar în după-amiaza aceea. Purta ochelari de secretară, deşi ea însăşi nu era secretară. Rebus înţelegea asta doar privind-o, examinând felul în care se descurcă să ajungă până la el.

Îi întinse femeii un Bloody Mary proaspăt preparat.

— E bun aşa? strigă el. Am nimerit-o?

Femeia înghiţi satisfăcută băutura, oprindu-se să respire cât timp el îi reumplu paharul.

— Mersi, spuse ea. De obicei nu beau, dar acum chiar mi-a prins bine.

„Grozav", îşi spuse Rebus continuând să surâdă cu ochii. „Cathy Jackson şi-a pierdut capul (şi decenţa) din pricina alcoolului, iar eu m-am procopsit cu o abstinentă." O, dar un atare gând nu era demn de el şi nici nu-i făcea dreptate tovarăşei lui. Rosti în gând o rugăciune rapidă de căinţă.

— Ai vrea să dansezi? întrebă el, vrând să-şi spele păcatele.

— Glumeşti!

— Ba nu. E vreo problemă?

Lui Rebus, animat de-un dram de şovinism, nu-i venea să creadă. Femeia era inspector districtual. Mai mult decât atât, era ofiţer de relaţii cu presa pentru cazurile de crimă.

— O, făcu el, doar că lucrez şi eu la acest caz.

— Ascultă, John, dacă o ţinem aşa, toţi poliţiştii din Scoţia, bărbaţi sau femei, vor lucra la acest caz. Crede-mă.

— Cum adică?

— S-a mai produs o răpire. Mama fetei i-a anunţat dispariţia astă-seară.

— Rahat! Scuză-mi limbajul.

Dansaseră, băuseră, se despărţiseră, se regăsiseră şi erau acum, se pare, vechi prieteni. Stăteau în holul de la intrare, la puţină depărtare de larma şi agitaţia de pe ringul de dans. La capătul coridorului, unde se afla singura toaletă din apartament, oamenii de la rând nu mai aveau răbdare.

Rebus se trezi că priveşte visător dincolo de ochelarii lui Gill Templer, dincolo de sticla şi plasticul lor, la ochii ei verde-smarald. Voia să îi spună că nu văzuse niciodată

ochi mai frumoşi ca ai ei, dar se temea că va fi acuzat că foloseşte un clişeu. Femeia trecuse de-acum la suc de portocale, însă el, cum nu se aştepta la nimic special de la seara aceea, îşi dăduse dezlegare la alte câteva whisky-uri.

— Bună, Gill.

Rebus îl recunoscut pe tipul îndesat din faţa sa în persoana celui cu care vorbise la masa cu băuturi.

— Nu ne-am mai văzut demult.

Bărbatul dădu să o sărute pe Gill Templer pe obraz, dar îşi rată ţinta şi se întâlni cu peretele.

— Ai băut niţel cam mult, Jim? spuse Gill, sobru.

Bărbatul dădu din umeri. Se uita la Rebus.

— Fiecare are o cruce pe care o poartă, nu?

Întinse o mână către Rebus.

— Jim Stevens, spuse bărbatul.

— O, reporterul?

Rebus acceptă un moment mâna caldă şi umedă a bărbatului.

— El e sergentul-detectiv John Rebus, spuse Gill.

Rebus observă roşeaţa care apăru şi dispăru iute pe chipul lui Stevens, ochii speriaţi ca ai unui iepure. Îşi reveni degrabă, totuşi, ca un expert.

— Încântat de cunoştinţă, spuse el.

Apoi, adăugă înclinând din cap:

— Eu şi Gill ne ştim de mult timp, aşa-i, Gill?

— Nu de aşa mult cum pare să crezi tu, Jim.

El râse atunci, aruncând ocheade spre Rebus.

— E doar timidă, spuse el. Încă o fată ucisă, am auzit.

— Jim are spioni peste tot.

Stevens îşi atinse cu degetul o latură a nasului roşu-aprins, rânjind spre Rebus.

— Peste tot, repetă el, şi eu ajung peste tot.

— Da, se întinde niţel, ca tras prin inel, Jim al nostru, spuse Gill, pe un ton tăios ca o lamă, cu ochii de nepătruns protejaţi deodată de sticlă şi plastic.

— Va fi şi mâine o conferinţă de presă, Gill? spuse Stevens, căutându-şi prin buzunare ţigările, pe care le pierduse însă de mult.

— Da.

Mâna reporterului găsi umărul lui Rebus.

— Ne ştim de mult, eu şi Gill.

După care plecă, retrăgându-se cu mâna întinsă spre ei, fluturând-o fără a aştepta răspuns, căutându-şi ţigările, îndepărtându-se de chipul lui John Rebus.

Gill Templer suspină şi se sprijini de peretele de care se lipiseră buzele lui Stevens.

— Unul dintre cei mai buni reporteri ai Scoţiei, spuse ea degajat.

— Şi meseria ta îţi cere să ai de-a face cu cei de teapa lui?

— Nu e aşa rău.

În living părea să se fi iscat o ceartă.

— Ei, zise Rebus, numai un zâmbet, chemăm poliţia sau preferi să fii dusă la un mic restaurant pe care îl ştiu eu?

— Asta-i cumva o frază de agăţat?

— Poate. Spune-mi tu. În definitiv, tu eşti detectiv.

— Păi, orice ar fi, sergent-detectiv Rebus, astăzi ai noroc. Mor de foame. Merg să-mi iau haina.

Rebus, mulţumit de sine, îşi aminti că şi haina lui era pe acolo, pe undeva. O găsi într-unul dintre dormitoare, împreună cu mănuşile şi – surpriza surprizelor – sticla de vin încă nedesfăcută. O vârî în buzunar, considerând că este un semn divin că va avea nevoie de ea mai târziu.

Gill era în celălalt dormitor, scormonind printr-un maldăr de haine de pe pat. Sub cuverturi părea să fie în plină

desfăşurare o reuniune, şi întregul conglomerat de haine şi aşternuturi fremăta aidoma unei uriaşe amibe. Gill, chicotind întruna, îşi găsi în cele din urmă haina şi veni spre Rebus, care surâdea cu subînţeles în pragul uşii.

— Rămas bun, Cathy, strigă ea înapoi în cameră. Mersi pentru petrecere.

De sub aşternuturi se auzi un strigăt înfundat, poate un răspuns. Rebus, cu ochii larg deschişi, simţi că fibra morală i se fărâmiţează asemenea unui biscuit cu brânză uscat.

În taxi, stătură la mică distanţă unul de celălalt.

— Deci tu şi băgăciosul acela de Stevens chiar vă ştiţi de mult?

— Doar în închipuirea lui.

Se uită pe lângă şofer la şoseaua udă.

— Memoria lui Jim nu mai e ce-a fost. Serios, am ieşit odată împreună. Şi a fost într-adevăr o singură dată. Ridică un deget. Într-o seară de vineri, cred. Mare greşeală, zău aşa.

Rebus era mulţumit de asta. Începea să îi fie iarăşi foame.

Când ajunseră la restaurant, constatară că acesta era închis – chiar şi pentru Rebus – aşa că rămaseră în taxi şi Rebus îl dirijă pe şofer spre apartamentul său.

— Sunt tare priceput la făcut sendvişuri cu bacon, spuse el.

— Păcat, zise ea. Sunt vegetariană.

— Dumnezeule mare, adică nu mănânci deloc legume?

— Cum se face, rosti ea pe un ton acid, că mâncătorii de carne simt mereu nevoia să ia asta în râs? La fel e şi cu libertăţile femeilor şi bărbaţilor. Cum se face?

— Fiindcă ne temem de ei, explică Rebus, treaz de-a binelea de-acum.

Gill se uită la el, însă el privea pe geam cum beţivii întârziaţi ai oraşului umblau în sus şi-n jos pe Lothia Road, o arteră periculoasă, presărată cu obstacole, căutând alcool, femei, fericire. Pentru unii dintre ei era o căutare fără sfârşit, un şir de intrări şi ieşiri din cluburi şi puburi şi restaurante cu servire la pachet, o fărâmiţare continuă a structurii realităţii. Lothian Road era coşul de gunoi al Edinburgh-ului. Era totodată locul unde se găseau Hotelul Sheraton şi Usher Hall. Rebus vizitase Usher Hall odată, stătuse alături de Rhona şi de ceilalţi snobi ascultând Recviemul lui Mozart. Era tipic pentru Edinburgh să aibă câte un lăcaş de cultură aşezat printre fast-food-uri. Un recviem şi o pungă de chips-uri.

— Şi ce se mai întâmplă pe la Biroul de presă?

Stăteau în livingul pe care Rebus îl aranjase în grabă. Din combina stereo Nakamichi, mândria lui, se auzea muzică din colecţia de jazz de calitate, special concepută pentru audiţii nocturne, Stan Getz sau Coleman Hawkins.

Încropise nişte sandvişuri cu ton şi roşii, după ce Gill recunoscuse că uneori mai mânca peşte. Sticla de vin era desfăcută şi el preparase o cafetieră plină de cafea proaspăt măcinată (un răsfăţ rezervat de obicei mic dejunurilor duminicale). El şedea acum în faţa musafirei sale, urmărind-o cum mânca. Se gândi, puţin speriat, că ea era prima lui musafiră de când plecase Rhona, dar apoi îşi aminti, foarte vag, de vreo alte două aventuri de-o noapte.

— La Biroul de presă totul e bine. Nu e o pierdere totală de timp, să ştii. E util la ceva în ziua de azi.

— O, nu asta voiam să spun.

Ea îl studie, încercând să intuiască în ce măsură era serios.

— Ei, continuă ea, dar ştiu că mulţi dintre colegii noştri consideră că meseria mea e o mare pierdere de timp şi o risipă de personal. Crede-mă, într-un caz ca acesta este absolut vital să avem mass-media de partea *noastră* şi să îi oferim informaţiile care vrem să ajungă la public *atunci* când vrem noi să ajungă. Ne scuteşte de multe bătăi de cap.

— Bravo, bravo!

— Fii serios, guzgane.

Rebus râse.

— Nu sunt niciodată altfel decât serios. Un poliţist devotat sută la sută meseriei sale, ăsta sunt eu.

Gill Templer îl săgetă iarăşi cu privirea. Avea ochi de inspector: îţi pătrundeau până în conştiinţă, adulmecându-ţi vinovăţia, viclenia, intenţiile, căutând punctele slabe.

— Şi cum eşti ofiţer de legătură, spuse Rebus, înseamnă că trebuie să menţii... legături destul de strânse cu presa, aşa-i?

— Ştiu unde baţi, sergent Rebus, şi, în calitate de superior, îţi cer să te opreşti.

— Doamnă!

Rebus o salută scurt, regulamentar.

Veni din bucătărie cu încă o cafetieră plină.

— Nu-i aşa că petrecerea a fost înspăimântătoare? spuse Gill.

— A fost cea mai bună petrecere la care am participat vreodată, zise Rebus. În definitiv, dacă n-ar fi fost, poate că nu te cunoşteam niciodată.

Femeia râse în hohote de data aceasta, cu gura plină de pastă de ton, pâine şi roşii.

— Nu eşti sănătos la cap, strigă ea, nu eşti deloc sănătos.

Rebus ridică din sprâncene, zâmbind. Îşi pierduse talentul? Nici poveste. Era un miracol.

Mai târziu, ea avu nevoie să meargă la toaletă. Rebus schimba caseta, dându-şi seama ce limitate erau gusturile lui muzicale. Ce erau toate grupurile acelea la care se referea ea întruna?

— E pe hol, spuse el. La stânga.

Când se întoarse, se auzea tot jazz, iar muzica era abia audibilă şi Rebus era aşezat din nou în fotoliul său.

— Ce-i camera vizavi de baie, John?

— Păi, făcu el, turnând cafea, era camera fiicei mele, dar acum e plină cu de toate. N-o folosesc niciodată.

— Când v-aţi despărţit voi, tu şi soţia?

— Nu atât de repede pe cât ar fi trebuit. Vorbesc serios.

— Ce vârstă are fiica ta?

Acum vorbea pe un ton matern, domestic; renunţase la vocea femeii singure pe ea sau la cea de profesionistă.

— Aproape doisprezece, spuse el. Aproape doisprezece.

— E o vârstă dificilă.

— Aşa sunt toate.

Când vinul se termină şi din cafea mai rămăsese doar o jumătate de ceaşcă, unul dintre ei sugeră să meargă în pat. Schimbară zâmbete mânzeşti şi îşi promiseră solemn că nu aveau să-şi facă niciun fel de promisiuni şi, odată contractul acceptat şi semnat fără cuvinte, se duseră în dormitor.

Totul începu destul de bine. Erau oameni maturi, jucaseră jocul acela de suficiente ori cât să nu se lase demoralizaţi de micile stângăcii. Rebus fu impresionat de agilitatea şi inventivitatea ei şi speră că şi ea era impresionată, la rândul ei. Femeia îşi cabră spatele spre a-i veni în întâmpinare, căutând intrarea supremă şi de neatins.

— John, zise, împingându-se acum în el.

— Ce este?

— Nimic. Doar că am să mă întorc, bine?

El se ridică în genunchi şi ea se întoarse cu spatele la el, făcându-şi genunchii să alunece pe pat, zgâriind peretele neted cu buricele degetelor, aşteptând. Rebus, în acea scurtă pauză, se uită prin încăpere, palida lumină albastră desenând conturul cărţilor, al marginilor saltelei.

— Oh, o saltea japoneză, spusese ea, descotorosindu-se iute de haine. El zâmbise în tăcere.

Începea să-şi piardă vâna.

— Haide, John. Haide.

Se aplecă spre ea, lipindu-şi faţa de spatele ei. Vorbise despre cărţi cu Gordon Reeve atunci când fuseseră capturaţi. Vorbise la nesfârşit, parcă, citindu-i din memorie. La izolator, tortura era la distanţă de-o uşă închisă. Dar îndura-seră. Era o etapă a antrenamentului.

— John, oh, John.

Gill se ridică şi întoarse capul spre el, cerând o sărutare. Gill, Gordon Reeve, cerând ceva de la el, ceva ce nu putea da. În ciuda antrenamentului, în ciuda anilor de practică, a anilor de muncă şi stăruinţă îndârjită.

— John?

Dar el era altundeva acum, înapoi în tabăra de antrenament, înaintând din nou anevoie peste câmpul noroios, şeful strigând la el să se grăbească, înapoi în celulă, privind un gândac care străbătea podeaua mizeră, înapoi în elicopter, cu un sac tras peste cap, stropii fini de apă sărată din mare în urechi...

— John?

Femeia se întoarse acum complet, cu greutate, îngrijorată. Văzu lacrimile care stăteau să îi curgă din ochi. Îi apropie capul de al său.

— Oh, John. Nu contează. Sincer, nu contează.

Şi puţin mai târziu:

— Nu-ţi place în poziţia asta?

Rămaseră întinşi după aceea, unul lângă celălalt, el blestemându-şi buimăceala şi faptul că rămăsese fără ţigări, ea adormită, încă îngrijorată, şoptindu-i frânturi din povestea vieţii ei.

După un timp, Rebus scăpă de sentimentul de vinovăţie: în definitiv, nu avea de ce să se simtă aşa. Simţea doar nevoia clară de nicotină. Şi îşi aminti că avea să se vadă cu Sammy peste şase ore şi că mama ei avea să ştie, instinctiv, ceea ce el, John Rebus, făcuse în aceste ultime câteva ore. Era blestemată să aibă această abilitate vrăjitorească de a vedea în sufletul oamenilor şi, într-adevăr, întrevăzuse rarele lui crize de plâns, la foarte puţin timp după consumarea lor. În parte, bănuia că el fusese răspunzător pentru separarea lor.

— Cât e ceasul, John?

— Patru. Poate puţin mai mult.

El îşi scoase braţul de sub ea şi se ridică, vrând să iasă din cameră.

— Nu vrei ceva de băut? întrebă.

— La ce te gândeai?

— La cafea, poate. Nu prea mai are rost să dormim acum, dar dacă ţi-e somn, nu te lua după mine.

— Nu, beau şi eu o ceaşcă de cafea.

Rebus ştiu după vocea ei, după lentoarea ei împleticită, că femeia avea să fie adormită buştean până să ajungă el la bucătărie.

— Bine, spuse el.

Îşi făcu o cană de cafea neagră dulce şi se tolăni într-un fotoliu cu ea în mână. Aprinse focul mic cu gaz din living şi începu să citească o carte. Astăzi avea să o vadă pe Sammy şi gândul îi zbură de la povestea de pe pagină, o poveste cu o intrigă pe care nu-şi amintea să o fi început. Sammy avea aproape doisprezece ani. Supravieţuise pericolului mulţi

ani, iar acum, pentru ea, alte pericole erau iminente. Perverşilor care pândeau, bătrânilor slinoşi, adolescenţilor arţăgoşi aveau să li se adauge băieţii de vârsta ei, cu noile lor porniri, iar băieţii pe care îi cunoştea deja ca prieteni aveau să devină, dintr-odată, vânători aprigi. Cum avea să se descurce? Dacă o ajuta mama ei, avea să se descurce admirabil, ripostând şi fandând. Da, avea să supravieţuiască fără sfatul şi protecţia tatălui ei.

Tinerii de azi erau mai rezistenţi. Se gândi la propria-i tinereţe. Fusese fratele mai mare al lui Mickey, purtând bătălii pentru amândoi, întorcându-se acasă pentru a-şi vedea fratele cocoloşit de tatăl lui. Se afundase tot mai tare între pernele divanului, sperând că într-o zi va dispărea. Atunci, avea să le pară rău. Atunci, avea să le pară aşa de rău...

La şapte treizeci, se duse în dormitorul cu aer îmbâcsit care mirosea a sex şi a bârlog de animal, apoi o sărută pe Gill, trezind-o.

— E timpul, spuse el. Ridică-te, îţi dau drumul la apă.

Femeia mirosea bine, ca un copilaş pe un prosop pufos. Admiră formele trupului ei sinuos în timp ce se trezeau în lumina subţire şi fluidă a soarelui. Avea un corp frumos, nimic de zis. Fără vergeturi vizibile. Picioare fără cicatrice. Cu părul răvăşit doar atât cât să fie excitant.

— Mersi.

Ea trebuia să fie la sediu până la zece, pentru a pune la punct următorul comunicat de presă. Nu era loc de odihnă. Cazul continua să se dezvolte ca un cancer. Rebus umplu cada; nu-i plăcea dâra de mizerie de pe interiorul ei. Avea nevoie de o femeie la curăţenie. Poate o convingea pe Gill.

„Un alt gând nedemn, iartă-mă".

Asta îl făcu să se gândească la mersul la biserică. Era din nou duminică, până la urmă, şi de câteva săptămâni îşi

tot promitea că va încerca din nou, că va găsi altă biserică în oraş şi o va lua de la capăt.

Ura religia congregaţională. Ura zâmbetele şi manierele protestanţilor scoţieni îmbrăcaţi de duminică, accentul pus pe o comuniune nu cu Dumnezeu, ci cu vecinii tăi. Încercase şapte bisericii de culte diferite din Edinburgh şi nu găsise niciuna pe placul său. Încercase să stea două ore acasă, duminica, citind Biblia şi rugându-se, dar nici asta nu era bine, dintr-un motiv sau altul. Era prizonierul dilemei; un credincios fără credinţă. Oare credinţa personală era suficient de bună pentru Dumnezeu? Poate, dar nu credinţa lui, care părea să fie în strânsă legătură cu sentimentele lui de vinovăţie şi cu ipocrizia, ori de câte ori păcătuia, o vinovăţie astâmpărată doar de expunerea în public.

— E gata baia, John?

Femeia îşi răvăşi iarăşi părul, goală şi încrezătoare, cu ochelarii lăsaţi în urmă, în dormitor. John Rebus îşi simţi sufletul în pericol. „La dracu", îşi spuse, cuprinzând-o de după mijloc. Vinovăţia putea să aştepte. Vinovăţia putea întotdeauna să aştepte.

Trebui să şteargă podeaua de apă după aceea, dovadă empirică a faptului că principiul lui Arhimede fusese demonstrat din nou. Apa din cadă cursese precum laptele şi mierea, iar Rebus fusese cât pe-aci să se înece.

Totuşi, acum se simţea mai bine.

— Doamne, sunt un biet păcătos, şopti el, în vreme ce Gill se îmbrăca.

Femeia părea sobră şi eficientă când deschise uşa din faţă, aproape ca şi când ar fi ieşit de la o vizită oficială de douăzeci de minute.

— Putem stabili o întâlnire? sugeră el.

— Putem, replică ea, căutând prin poşetă.

Rebus era curios să afle de ce femeile făceau mereu asta, mai ales în filme, după ce se culcau cu un bărbat. Își bănuiau oare partenerii de pat că le caută prin poșetă?

— Dar ar putea fi dificil, continuă ea, la cum merge cazul în clipa de față. Hai să promitem doar că vom ține legătura, bine?

— Bine.

Speră că ei nu-i scăpase tristețea din glas, dezamăgirea de băiețel căruia i s-a refuzat cererea.

Își dădură un ultim sărut scurt, cu buze reci, și ea plecă. Mirosul ei rămase, însă, și el îl inspiră adânc în timp ce se pregătea pentru ziua care îl aștepta. Găsi o cămașă și o pereche de pantaloni care nu puteau a tutun și se îmbrăcă încet, admirându-se în oglinda din baie, cu tălpile ude, intonând un imn religios.

Uneori era bine să fii în viață. Uneori.

11

Jim Stevens mai aruncă trei aspirine în gură și își bău sucul de portocale. Ce rușine, să fie văzut într-un bar din Leith sorbind dintr-un suc de fructe! Și totuși, ideea de-a bea și numai jumătate de halbă din berea aceea densă, înspumată îi făcea greață. Băuse mult prea mult la petrecere; prea mult și prea repede, în prea multe combinații.

Leith încerca să se înfrumusețeze. Cineva de undeva hotărâse să-l șteargă puțin de praf și să îi facă baie. Avea cafenele și vinoteci în stil francez, apartamente studio, magazine de delicatese. Dar era tot Leith, vechiul port, un ecou al trecutului său agitat, când vinurile de Bordeaux erau descărcate cu butoiul și vândute pe străzi dintr-o căruță trasă de cai. Dacă Leith nu mai păstra nimic altceva, avea să-și păstreze mentalitatea portuară și bodegile tradiționale.

— Dumnezeule, răcni o voce în spatele lui, omul ăsta bea orice la dublu, chiar şi sucurile!

Un pumn greu, de două ori mai mare ca al său, ateriză în spinarea lui Stevens. Individul oacheş ateriză pe un taburet de lângă el. Mâna rămase proptită ferm pe spatele lui.

— Salut, Podeen, zise Stevens. Începea să transpire în aerul greu din cârciumă şi inima îi bubuia în piept: simptomele mahmurelii în fază terminală; simţea mirosul alcoolului care i se scurgea prin pori.

— Dumnezeule, James băiete, ce dracu' bei tu acolo?

— Barman, adu-i omului un whisky, rapid. Face risipă de suc pentru copilaşi!

Răcnind, Podeen îşi luă mâna de pe spatele reporterului doar cât să scadă presiunea, după care se năpusti din nou, lovindu-l cu dosul palmei, usturător. Stevens îşi simţi măruntaiele trepidând, revoltate.

— Te pot ajuta cu ceva azi? zise Podeen pe un ton mult mai scăzut.

Uriaşul Podeen era marinar de douăzeci de ani, purtând pe corp cicatricele şi urmele a o mie de porturi. Cum îşi câştiga banii în ultimii ani, Stevens nu-şi dorea să ştie. Lucrase ca bodyguard în puburile de pe Lothian Road şi în alte bodegi dubioase din jurul oraşului Leith, dar acesta era probabil doar vârful aisbergului când venea vorba de veniturile lui. Degetele lui Podeen erau atât de murdare de pământ, de parcă ar fi dezgropat cu mâinile goale economia neagră din solul putred şi fertil.

— Nu cred, Uriaşule. Nu, mă gândesc doar la unele lucruri.

— Adu-mi ceva de mâncare, bine? Porţii duble din tot ce ai.

Barmanul, aproape salutând milităreşte, se duse după comandă.

Mâna se ridică iarăşi de pe spatele lui Stevens. El făcu o grimasă, aşteptând palma, dar braţul căzu pe bar, alături de el. Oftă suficient de tare cât să se-audă.

— Ai avut o noapte grea, Jimmy?

— Aş vrea să-mi pot aduce aminte.

Adormise într-unul dintre dormitoare, foarte târziu. Apoi un cuplu intrase şi îl cărase în baie, depunându-l în cadă. Acolo dormise vreme de două ore, poate trei. Se trezise cu gâtul, spatele şi picioarele îngrozitor de înţepenite. Mai băuse nişte cafea, dar nu destulă, niciodată nu era destulă.

Şi ieşise în aerul friguros al dimineţii, sporovăise cu nişte taximetrişti în dugheana unui vânzător de ziare, şezând în ghereta portarului la unul dintre marile hoteluri de pe Princes Street, sorbind ceai dulce şi discutând despre fotbal cu un portar de noapte somnoros. Ştiuse însă că va ajunge aici, căci aceasta era dimineaţa lui liberă şi se ocupa din nou de cazul cu drogurile, copilaşul lui.

— Circulă multă marfă în clipa de faţă, Uriaşule?

— O, ei, asta depinde de ce anume te interesează, Jimmy. Umblă vorba că începi să-ţi vâri nasul prin toate mirodeniile. Cel mai bine e să rămâi la drogurile sigure. Lasă în pace marfa babană.

— Ăsta-i un avertisment, o ameninţare sau ce?

Stevens nu avea chef să fie ameninţat, nu atunci când avea de-a face cu o mahmureală matinală de duminică.

— E un avertisment *prietenesc*, un avertisment din partea unui prieten.

— Cine-i prietenul, Uriaşule?

— Eu, tolomacule. Nu mai fi aşa bănuitor tot timpul. Ascultă, circulă nişte canabis, dar cam asta e tot. Nimeni

nu mai aduce marfă în Leith. O lasă pe coasta Fife sau sus, lângă Dundee. Locuri de unde vameşii au dispărut aproape cu totul. Şi ăsta-i adevărul.

— Ştiu, Uriaşule, ştiu. Dar pe aici se derulează livrări repetate. Am văzut cu ochii mei. Nu ştiu cu ce anume. Dacă-i marfă babană sau nu. Dar am văzut o preluare. Foarte recent.

— Cât de recent?

— Ieri.

— Unde?

— Pe Calton Hill.

Uriaşul Podeen clătină din cap.

— Atunci nu are nimic de-a face cu cineva sau ceva de care să ştiu eu, Jimmy.

Stevens îl cunoştea pe Uriaş, îl cunoştea bine. Îi furniza informaţii bune, însă erau doar lucruri pe care el însuşi le primea de la oameni care voiau ca Stevens să afle ceva anume.

Astfel, băieţii cu heroina aveau să vină, prin intermediul Uriaşului, cu informaţii despre traficul de canabis. Dacă Stevens prelua povestea, existau şanse ca traficanţii de canabis să fie prinşi. Şi aşa, teritoriul şi cererea le rămâneau băieţilor cu heroina. Era un plan isteţ, truc şi contra-truc. Miza era şi ea mare. Dar Stevens era şi el un jucător deştept. Ştia că exista o înţelegere tacită cum că el nu trebuia niciodată să ţintească jucătorii cu adevărat mari, căci asta ar fi însemnat să ţintească afaceriştii şi birocraţii urbei, moşierii titraţi, posesorii de Mercedes din oraşul nou.

Şi asta nu avea să fie permis niciodată. Aşa că i se livrau firimituri, suficient cât presa să aibă ce mesteca, iar lumea să deplângă stadiul deplorabil în care ajunsese Edinburgh. Întotdeauna puţin, niciodată mult. Stevens înţelegea toate

astea. Practica jocul de atâta timp, încât nici nu mai ştia uneori de ce parte se afla. În cele din urmă, nici nu conta.

— Nu ştii despre asta?

— Nimic, Jimmy. Dar o să mă interesez. Să văd ce se întâmplă. Ascultă, totuşi, s-a deschis un bar nou lângă sala de expoziţie Mackay. Ştii de care zic?

Stevens încuviinţă, dând cap.

— Ei bine, continuă Podeen, e bar în faţă, dar în spate e bordel. E-o barmaniţă trăsnet care face treaba după-amiaza, dacă te interesează.

Stevens zâmbi. Deci un băiat nou încerca să intre pe piaţă şi băieţilor vechi, ultimii şefi ai lui Podeen, nu le plăcea asta. Aşa că lui, Jim Stevens, îi erau date suficiente informaţii ca să-l închidă pe băiatul cel nou, dacă voia. Exista, categoric, un titlu de primă pagină straşnic în povestea asta, numai că era o minune de o zi.

De ce nu telefonau direct poliţie, anonim? Bănuia că ştie răspunsul, deşi fusese nedumerit cândva: jucau jocul după regulile de demult, ceea ce presupunea să nu dai duşmanul în gât direct. Lui îi rămânea să joace rolul de mesager, însă unul cu liber arbitru. Un liber arbitru mititel, desigur, însă era mai bine aşa decât să i se impună fiecare mişcare.

— Mersi, Uriaşule. O să ţin minte asta.

Atunci sosi mâncarea, mormane mari de bacon răsucit, lucios, două ouă moi, aproape transparente, ciuperci, pâine prăjită, fasole. Stevens nu scăpă barul din ochi, brusc interesat de unul dintre colegii de halbă, încă ameţit după noaptea de sâmbătă.

— Mă duc la masa mea ca să mănânc, bine, Jimmy?

Lui Stevens nu-i venea să creadă ce noroc are.

— O, bine, Uriaşule, bine.

— Sal'tare, atunci.

Şi cu asta fu lăsat singur, rămânând doar părerea unui miros. Observă că barmanul stătea în faţa lui. Mâna lui, unsă de ulei, era întinsă.

— Două lire şaizeci, spuse el.

Stevens oftă. Să punem asta pe seama experienţei – îşi spuse el, plătind – sau a mahmurelii. Petrecerea meritase, totuşi, căci îl întâlnise pe John Rebus. Şi Rebus era în relaţii cordiale cu Gill Templer. Toată treaba începea să devină puţin confuză. Dar şi interesantă. Rebus era categoric interesant, deşi fizic nu semăna câtuşi de puţin cu fratele lui. Omul păruse destul de sincer, dar cum poţi judeca un poliţist după înfăţişare? Pe dinăuntru se instaura putreziciunea. Deci, Rebus se vedea cu Gill Templer. Îşi aminti noaptea pe care o petrecuseră împreună şi se cutremură. Acela, într-adevăr, fusese limita cea mai de jos la care coborâse.

Îşi aprinse o ţigară, a doua pe ziua aceea. Încă îşi simţea capul greu, dar stomacul parcă-i era mai liniştit. Poate chiar i se făcea foame. Rebus părea un dur, dar atât de dur cum probabil că fusese cu zece ani în urmă. În clipa aceea probabil că era în pat cu Gill Templer. Ticălosul! Norocos ticălos! Stomacul îi tresăltă puţin din pricina geloziei. Ţigara avea gust bun. Îi insufla din nou viaţă şi putere, sau aşa părea. Ştia că, în acelaşi timp, îl şi scobea pe dinăuntru, făcându-i măruntaiele un terci de carne neagră. La dracu' cu asta. Fuma pentru că fără ţigări nu putea judeca. Şi acum asta făcea, judeca.

— Hei, adu-mi aici un dublu, te rog.

Barmanul veni.

— Tot suc de portocale?

Stevens se uită la el neîncrezător.

— Nu fi prost, spuse el. Whisky. Marca Grouse, dacă asta e-n sticla de Grouse.

— Aici nu facem jocuri de-astea murdare.

— Mă bucur să aud asta.

Bău whisky-ul şi se simţi mai bine. Apoi începu să se simtă iarăşi prost. Se duse la toaletă, dar mirosul de acolo îi dădu o stare şi mai rea. Se aplecă deasupra chiuvetei şi dădu afară câteva bule de lichid, încercând în zadar să vomite. Trebuia să se lase de alcool. Trebuia să se lase de tutun. Îl ucideau, deşi erau singurele lucruri care îl ţineau în viaţă.

Se duse la masa Uriaşului Podeen, transpirând, simţindu-se mai bătrân decât era.

— A fost un mic dejun bun, chiar a fost, spuse huiduma de om, cu ochii scânteind ca ai unui copilandru.

Stevens se aşeză lângă el.

— Ce se mai aude despre poliţiştii corupţi? întrebă el.

12

— Bună, tati.

Avea unsprezece ani, dar arăta şi vorbea şi zâmbea ca şi când ar fi avut mai mulţi: unsprezece spre douăzeci şi unu. Asta reuşise să facă din fiica lui traiul alături de Rhona. O sărută pe obraz, amintindu-şi de sărutul primit la despărţire de la Gill. Plutea un parfum în jurul ei, iar pe pleoape avea o umbră de fard.

Îi venea s-o ucidă pe Rhona.

— Bună, Sammy, spuse el.

— Mami zice că trebuie să fiu strigată Samantha acum, fiindcă m-am făcut mare, dar cred că *tu* poţi să-mi spui Sammy.

— O, păi, mami ştie mai bine, Samantha.

Aruncă o privire spre silueta soţiei sale care se retrăgea, cu corpul presat, împins şi susţinut într-o formă la care

putea ajunge doar cu ajutorul unui corset foarte puternic. Fu uşurat să descopere că ea nu suporta despărţirea atât de bine pe cât s-ar fi aşteptat în urma conversaţiilor lor telefonice. Rhona urcă acum în maşină fără a se uita înapoi. Era un model mic şi scump, însă avea o urmă de lovitură destul de mare, pe o parte. Rebus binecuvântă acea lovitură.

Îşi aminti că, făcând dragoste, se desfătase cu trupul ei, cu carnea moale – căptuşeală, cum îi spunea ea – a coapselor şi spatelui ei. Astăzi îl privise cu ochi reci, umbriţi de neştiinţă, şi văzuse în ochii lui scânteia satisfacţiei sexuale. Apoi se întorsese pe călcâie. Deci era adevărat: încă putea vedea în inima lui. A, dar nu reuşise să vadă în sufletul lui. Ratase cu totul cel mai vital dintre organe.

— Ce vrei să facem, atunci?

Stăteau la intrarea în Grădinilor Princes Street, aflată alături de obiectivele turistice ale Edinburgh-ului. Câţiva oameni treceau pe Princes Street, prin faţa prăvăliilor închise duminica, în vreme ce alţii şedeau pe băncile din grădină, dând porumbeilor şi veveriţelor canadiene firimituri de pâine sau citind ziarele duminicale groase. Castelul se înalţa deasupra lor, cu flamura fluturând săltăreţ în adierea mult prea stereotipă a vântului. Forma gotică, ca de rachetă a Scott Monument le indica credincioşilor direcţia corectă, însă puţini dintre turiştii care îi capturau imaginea cu aparatele lor de fotografiat japoneze scumpe păreau interesaţi cât de cât de conotaţiile simbolice ale structurii, darămite de concreteţea ei, atâta vreme cât aveau câteva instantanee cu ea de arătat acasă prietenilor. Aceşti turişti petreceau atâta timp fotografiind diverse lucruri, încât niciodată nu *vedeau* cu adevărat ceva, spre deosebire de tinerii care forfoteau pe acolo, prea ocupaţi să se bucure de viaţă încât să se mai sinchisească să capteze false imagini ale ei.

— Ce vrei să facem, atunci?

Latura turistică a capitalei. Nu erau niciodată interesați de zonele rezidențiale din jurul acelui areal central. Nu se aventurau niciodată în Pilton sau Niddrie sau Oxgangs pentru a efectua o arestare într-o clădire de locuințe duhnind a urină; nu erau emoționați de vânzătorii și consumatorii de droguri din Leith, de corupția abilă a edililor, de micile furturi ale unei societăți împinse atât de departe înspre materialism încât furtul rămânea singurul răspuns la ceea ce ei considerau că sunt nevoile lor. Și aproape sigur nu aveau cunoștință (nu se aflau acolo, în definitiv, ca să citească ziarul local sau să urmărească postul local de televiziune) de cea mai nouă vedetă mediatică, ucigașul de copii pe care poliția nu-l putea prinde, ucigașul care conducea forțele legii și ordinii într-un dans frenetic, fără cel mai mic indiciu ori șansă de a-l prinde, până când el însuși nu făcea un pas greșit. Îi era milă de Gill pentru funcția pe care o avea. Îi era milă de el însuși. Îi era milă de oraș, până și de escrocii și bandiții din el; de târfele și cartoforii lui, cei care câștigau și de cei care ratau la nesfârșit.

— Deci, ce vrei să facem?

Fiica lui ridică din umeri.

— Nu știu. Să ne plimbăm, poate? Să mergem la o pizza? Să vedem un film?

Se plimbară.

John Rebus o întâlnise pe Rhona Phillips imediat după ce intrase în poliție. Suferise o cădere nervoasă înainte să se înroleze (*de ce ai plecat din armată, John?*) și se refăcuse într-un sat pescăresc de pe coasta Fife, deși nu-l anunțase niciodată pe Michael că se afla acolo.

În primul concediu de când era polițist, prima *vacanță* adevărată după ani de zile, pe celelalte petrecându-și-le la cursuri sau lucrând în așteptarea examinărilor, Rebus se

întorsese în acel sat pescăresc şi acolo o cunoscuse pe Rhona. Ea era profesoară şi avea deja în spate o căsnicie nefericită şi brutal de scurtă. În John Rebus văzuse un soţ puternic şi capabil, o persoană care nu ar da bir cu fugiţii din faţa unei lupte; o persoană la care ea ar putea să ţină, totuşi, întrucât forţa lui trăda o fragilitate lăuntrică. Văzuse că era în continuare bântuit de anii petrecuţi în armată şi mai ales de timpul cât fusese în „serviciile speciale". În unele nopţi avea să se trezească strigând şi uneori avea să plângă în timp ce făceau amor, să lăcrimeze în tăcere, lacrimile căzându-i lente şi grele pe sânii ei. Nu avea de gând să vorbească mult despre asta şi ea nici nu-l forţase vreodată. Era conştientă că el îşi pierduse un prieten în timpul acelor zile de antrenament. Înţelegea asta, iar bărbatul se baza pe copilul şi pe mama din ea. Părea perfect. Prea, prea perfect.

Nu era aşa. Nu ar fi trebuit să se însoare niciodată. Trăiseră destul de fericiţi, ea predând engleza în Edinburgh până la naşterea Samanthei. Pe urmă însă, certurile pentru te miri ce şi hârjonelile pentru putere se transformaseră în momente tot mai greu de suportat, pline de resentiment şi suspiciune. Se vedea ea cu alt bărbat, un profesor de la şcoala ei? Se vedea el cu altă femeie atunci când spunea că e ocupat cu numeroasele sale schimburi duble? Lua ea droguri fără ştiinţa lui? Le dădea el atenţie altora, şi ei nu? De fapt, răspunsul la toate aceste întrebări era nu, dar asta oricum nu părea a fi esenţa problemei. Se prefigura mai degrabă un eveniment mult mai important, însă niciunul dintre ei nu-i putuse percepe inevitabilitatea până când nu fusese deja prea târziu, iar ei aveau să se strângă în braţe şi să se împace iar şi iar, ca şi când ar fi fost în cine ştie ce poveste moralizatoare sau telenovelă. Trebuiau să se gândească la copil, asupra acestui aspect erau amândoi de acord.

Copilul, Samantha, se transformase într-o domnişoară, iar Rebus descoperi că ochii îi fugeau (din nou) spre ea, apreciativ şi vinovat, în timp ce se plimbau prin grădini, în jurul Castelului şi spre cinematograful ABC de pe Lothian Street. Nu era frumoasă, căci numai femeile puteau fi aşa, dar se îndrepta spre frumuseţe cu o certitudine incredibilă şi, în acelaşi timp, înfiorătoare. El era, la urma urmei, tatăl ei. Trebuiau să existe unele sentimente. Erau instinctuale.

— Vrei să-ţi vorbesc despre noul prieten al lui mami?

— Ştii prea bine că vreau.

Ea chicoti; mai rămăsese, deci, ceva feciorelnic în ea, şi totuşi chiar şi un chicot părea diferit la ea acum, părea mai controlat, mai feminin.

— E poet, cică, dar nu a publicat încă nicio carte sau altceva. Şi poeziile lui sunt de rahat, numai că mami nu-i spune asta. Ea are impresia că soarele străluceşte prin ştii-tu-ce a lui.

Oare felul acela „adult" de a vorbi era menit a-l impresiona? Aşa credea.

— Câţi ani are? întrebă Rebus, tresărind la auzul propriei sale vanităţi.

— Nu ştiu. Douăzeci şi ceva.

Nu mai tresări şi începu să ameţească. Douăzeci. Îi fura din leagăn acum. Dumnezeule. Ce efect aveau toate astea asupra lui Sammy? Asupra Samanthei, pretinsul adult? Îl speria gândul, deşi nu era cine ştie ce psihiatru; acesta era domeniul Rhonei – sau fusese cândva.

— Dar sincer, tată, e-un poet *oribil*. Mie îmi ies mai bine eseurile de la şcoală decât îi ies lui poeziile. După vara asta merg la şcoala cea mare. Va fi ciudat să merg la şcoala la care lucrează mami.

— Aşa-i.

Rebus găsise ceva care să-l zgândărească. Un poet de douăzeci de ani.

— Cum îl cheamă pe băiatul ăsta? întrebă.

— Andrew, răspunse ea. Andrew Anderson. Nu-i aşa că sună comic? E simpatic, totuşi, deşi e puţin ciudat.

Rebus înjură printre dinţi: fiul lui Anderson, fiul poet itinerant al temutului Anderson se dădea în bărci cu soţia lui Rebus. Ce ironie! Nu ştia dacă să râdă sau să plângă. Râsul părea oarecum mai potrivit.

— De ce râzi, tati?

— De nimic, Samantha. Sunt doar fericit, atâta tot. Ce spuneai?

— Spuneam că mama l-a cunoscut la bibliotecă. Mergem des acolo. Lui mami îi plac cărţile de literatură, dar mie îmi plac cărţile despre dragoste şi aventuri. Nu pot înţelege cărţile pe care le citeşte mami. Citeai şi tu aceleaşi cărţi ca ea atunci când eraţi... înainte ca voi... ?

— Da, da, citeam. Dar nici eu nu le înţelegeam, aşa că nu-ţi face probleme. Mă bucur că citeşti mult. Cum e biblioteca asta?

— E foarte mare, dar mulţi vagabonzi merg acolo să doarmă şi să-şi piardă vremea. Îşi iau o carte, se aşază şi adorm, pur şi simplu. Miros îngrozitor!

— Păi, doar nu trebuie să te apropii de ei, nu? Cel mai bine e să îi laşi în treburile lor.

— Da, tati.

Tonul ei era puţin de reproş, avertizându-l că-i dădea sfaturi părinteşti şi că astfel de sfaturi erau inutile.

— Ai chef să vedem un film, atunci?

Cinematograful nu era deschis însă, aşa că se duseră la gelateria de la Tollcross. Rebus o privi pe Samantha cum ia cinci globuri de îngheţată, de culori diferite. Era încă în faza fusiformă, putea mânca fără să pună un gram pe ea.

Rebus era conştient de cureaua sa lăsată sub un stomac ghiftuit care se mişcă după bunul plac. Sorbi un cappuccino (fără zahăr) şi privi cu colţul ochiului cum un grup de băieţi de la altă masă se uitau la fiica lui şi la el, şuşotind şi râzând pe înfundate. Îşi dădeau părul pe spate şi fumau ţigări ca şi când ar fi tras din esenţa vieţii înseşi. I-ar fi arestat pentru oprire voluntară din creştere, dacă nu ar fi fost Sammy de faţă.

În acelaşi timp, râvnea la ţigările lor. El, unul, nu fuma în preajma lui Sammy: fetei nu-i plăcea să-l vadă că fumează. Şi mama ei, cândva, într-un timp îndepărtat, strigase la el să înceteze şi îi ascunsese ţigările şi bricheta, aşa încât el îşi făcuse rezerve secrete de ţigări şi chibrituri prin toată casa. Continuase să fumeze nepăsător, râzând victorios când intra ţanţoş în cameră cu o altă ţigară aprinsă între buze, iar Rhona ţipa la el să stingă drăcia aceea, fugărindu-l pe după mobile, dând din mâini pentru a-i arunca ţigara din gură.

Acelea fuseseră vremuri fericite, vremurile conflictelor afectuoase.

— Cum merge şcoala?

— Bine. Eşti implicat în cazul crimelor?

— Da.

Doamne, ar fi făcut moarte de om pentru o ţigară, ar fi fost în stare să rupă capul unui tânăr pentru asta.

— Îl veţi prinde?

— Da.

— Ce le face fetelor, tati?

Ochii ei, încercând să pară nepăsători, examinau foarte atent paharul aproape gol de îngheţată.

— Nu le face nimic.

— Doar le ucide?

Buzele ei erau palide. Deodată, deveni copila lui întru totul, fiica lui, având nevoie totală de protecţie. Rebus voia

să o cuprindă cu braţele, să o liniştească, să îi spună că lumea mare şi rea era acolo afară, nu înăuntru, că aici era în siguranţă.

— Aşa-i, spuse el în schimb.

— Mă bucur că face doar asta.

Băieţii fluierau acum, străduindu-se să îi atragă atenţia. Rebus simţi că se face roşu la faţă. Într-o altă zi, în oricare alta în afară de asta, s-ar fi dus hotărât la ei şi le-ar fi servit o porţie de lege. Era însă în afara orelor de serviciu. Se bucura de o după-amiază în compania fiicei sale, rezultatul straniu al unui singur orgasm icnit, acel orgasm care făcuse ca un spermatozoid norocos, târându-se prin vâscozitate, să ajungă hăt până la punctul câştigător. Fără îndoială, Rhona întindea deja mâna după cartea din ziua aceea, porţia ei de literatură. Se desprindea de corpul nemişcat şi istovit al amantului ei fără a mai schimba o vorbă. Oare tot timpul îi stătea gândul la cărţi? Poate. Iar el, amantul, se simţea probabil dezumflat şi gol, un spaţiu pustiu, şi-asta brusc, ca şi când nu s-ar fi produs niciun fel de transfer afectiv. Asta era victoria ei.

Şi apoi el va striga la ea cu un sărut. Strigătul dorului, al singurătăţii sale.

Lăsaţi-mă să ies. Lăsaţi-mă să ies...

— Hai să plecăm de-aici.

— Bine.

Şi când trecură pe lângă masa băieţilor scălâmbăiaţi, cu chipurile exprimând o poftă trupească abia reţinută, trăncănind ca nişte maimuţe, Samantha îi zâmbi unuia dintre ei. *Ea* zâmbi unuia dintre ei.

Rebus, inspirând aer proaspăt, se întrebă încotro se îndrepta lumea lui. Se întrebă dacă motivul pentru care credea într-o altă realitate, dindărătul acesteia, nu s-ar putea explica prin faptul că fiecare zi era atât de înfricoşătoare

şi-atât de tristă. Dacă asta era tot, atunci viaţa era cea mai jalnică invenţie a tuturor timpurilor. Îi venea să-i ucidă pe băieţii aceia şi să-şi strângă de gât propria fiică, numai ca să o protejeze de ceea ce ea îşi dorea – şi avea să obţină. Îşi dădu seama că el nu avea nimic să îi spună, dar că acei băieţi aveau; că el nu avea nimic în comun cu ea, în afara sângelui, în vreme ce ei aveau toate în comun cu ea. Cerul era întunecat ca o operă wagneriană, întunecat ca gândurile unui ucigaş. Se întuneca necontenit, în vreme ce lumea lui John Rebus se năruia.

— E timpul, spuse ea, alături de el şi totuşi mult mai mare ca el, mult mai plină de viaţă. E timpul.

Şi chiar era.

— Ar fi bine să ne grăbim, zise Rebus, va începe să plouă.

Se simţea sfârşit şi îşi aminti că nu dormise, că în scurta noapte trecută fusese angajat într-o treabă solicitantă. Luă un taxi ca să se-ntoarcă la apartamentul lui – ducă-se dracului cheltuiala – şi urcă scările sinuoase spre uşă. Mirosul de pisică era copleşitor. Dincolo de uşa lui, o scrisoare, fără timbru, îl aştepta. Înjură cu voce tare. Ticălosul era peste tot, peste tot şi totuşi invizibil. Rupse scrisoarea şi citi.

NU AJUNGI NICĂIERI. NICĂIERI. AŞA-I? SEMNAT

Dar nu era nicio semnătură; niciuna scrisă de mână, în orice caz. Dar înăuntrul plicului, ca o jucărioară pentru copii, se afla bucata de sfoară înnodată.

— De ce faci asta, domnule Nod? spuse Rebus, pipăind sfoara. Şi ce faci, mai exact?

În apartament era un frig crâncen: flacăra de control se stinsese iarăşi.

PARTEA A III-A

Nodul

13

Mass-media, simțind că „Strangulatorul din Edinburgh" nu avea de gând să dispară în noapte, luă povestea de coarne şi dădu naştere unui monstru. Echipaje TV se mutară în camerele unora dintre cele mai bune hoteluri ale oraşului, iar oraşul îi primi cu brațele deschise, întrucât sezonul turistic nu începuse încă.

Tom Jameson era un editor la fel de abil ca oricare altul şi avea o echipă de patru reporteri care se ocupau de poveste. Totuşi, nu putea să nu observe că Jim Stevens nu era în cea mai bună formă. Părea neinteresat – niciodată un semn bun la un jurnalist. Jameson era îngrijorat. Stevens era cel mai bun om al său, imaginea firmei. Avea să poarte cu el o discuție despre asta curând.

Pe măsură ce cazul luă amploare, odată cu interesul pe care-l suscita, John Rebus şi Gill Templer trebuiră să se limiteze la a comunica prin telefon sau cu ocazia unor întâlniri întâmplătoare în sau în jurul sediului central. Rebus aproape că nici nu mai trecea acum pe la vechea lui secție. Era el însuşi doar o victimă a cazului de omucidere şi i se spunea să nu se gândească la nimic altceva atâta timp cât era treaz. Se gândea însă la orice altceva: la Gill, la scrisori,

la faptul că maşina sa nu va trece inspecţia tehnică. Şi-n tot acest timp îl privea pe Anderson, tatăl amantului Rhonei, îl privea cum se agita tot mai tare din dorinţa de a găsi un motiv, o pistă, orice. Era aproape o plăcere să-l urmăreşti pe om în acţiune.

Cât despre scrisori, Rebus le cam scosese din calcul pe soţia şi fiica sa. O urmă mică de pe ultima misivă a Nodului fusese verificată de băieţii de la judiciar (în schimbul unei halbe) şi se dovedise a fi sânge. Se tăiase omul la deget când retezase sfoara? Acesta era încă o mică enigmă. Viaţa lui Rebus era plină de enigme, iar întrebarea legată de rapiditatea cu care se duceau cele zece ţigări pe care avea permisiunea să le fumeze zilnic nu era cea mai mică dintre ele. Deschidea pachetul după-amiaza târziu, număra conţinutul şi afla că îşi fumase deja toată raţia. Era absurd; nici nu-şi amintea să fi fumat una din zece, darămite toate. Şi totuşi, o numărare a chiştoacelor din scrumieră îi oferea, empiric, dovada care contrazicea categoric orice negare din partea sa. Al naibii de ciudat, însă. Era ca şi când ar fi blocat o parte din viaţa sa conştientă.

Era consemnat pe moment în sala de şedinţe de la sediu, în vreme ce Jack Morton, bietul ticălos, se ocupa de ancheta din uşă-n uşă. Din locul acela putea vedea cum Anderson conducea hardughia. Nu era deloc de mirare că fiul acestuia nu ieşise tocmai luminat. Rebus trebuia să se ocupe şi de multele apeluri telefonice – de la cele primite din partea oamenilor care încercau să fie de ajutor la cele din partea glumeţilor care voiau să mărturisească – şi de interogatoriile care se desfăşurau în incinta clădirii la toate orele din zi şi din noapte. Acestea erau cu sutele şi toate trebuiau îndosariate şi aşezate în funcţie de importanţă. Era o sarcină monumentală, dar exista măcar şansa ca din

ele să se desprindă o pistă de urmat, aşa că îi era îngăduit să nu se grăbească.

În cantina sufocantă unde domnea agitaţia, fumă ţigara numărul unsprezece, minţindu-se singur că era din raţia de a doua zi, şi citi ziarul. Cum epuizaseră dicţionarul, se forţau acum să găsească adjective noi şi şocante. Crimele uluitoare, nebune, malefice ale Strangulatorului. Acest om smintit, funest, obsedat sexual. (Nu părea să îi deranjeze că ucigaşul nu molestase sexual niciuna dintre victime.) Maniac însetat de sânge tânăr! „Ce face poliţia noastră? Toată tehnica din lume nu poate înlocui siguranţa oferită de patrulele de ofiţeri. AVEM NEVOIE DE ELE ACUM." Asta spunea James Stevens, corespondentul pe teme de criminalitate. Rebus şi-l aminti pe individul îndesat şi beat de la petrecere. Îşi aminti expresia de pe chipul lui Stevens când i se spusese numele lui Rebus. Asta era ciudat: totul era al naibii de ciudat. Rebus lăsă ziarul jos. Reporterii. Din nou, îi dori lui Gill tot binele în meseria ei. Studie fotografia cețoasă de pe prima pagină a tabloidului. Prezenta o copilă tunsă scurt, cu aer neinteligent. Surâdea încordat, de parcă fusese pozată fără a i se da timp de reacţie suficient. Între dinţii din faţă avea o strungăreaţă. Sărmana Nicola Turner, de doisprezece ani, elevă la una dintre şcolile vocaţionale din sudul oraşului. Nu avea nicio legătură cu niciuna dintre celelalte fete moarte. Nu exista nimic care să le unească şi, mai mult decât atât, ucigaşul mersese cu un an mai departe, alegând acum o elevă de gimnaziu. Deci nu trebuia căutat un model în alegerea grupurilor de vârstă. Caracterul aleatoriu continua neabătut. Asta îl scotea din minţi pe Anderson.

Dar Anderson nu ar fi recunoscut niciodată că ucigaşul îi pusese pe jar toată mult-iubita lui secţie de poliţie. O

pusese cu totul pe jar. Şi totuşi trebuiau să fie indicii. Trebuiau să fie. Rebus îşi bău cafeaua şi simţi că i se învârte capul. Se simţea ca un detectiv dintr-un roman ieftin şi îşi dorea să poată da la ultima pagină ca să pună capăt întregii confuzii, tuturor morţilor şi nebuniilor şi vâjâitului din urechile sale.

Întors în sala de şedinţe, strânse laolaltă rapoartele apelurilor telefonice primite de când plecase în pauză. Telefoniştii munceau non-stop şi, lângă ei, un telex imprima aproape neîncetat informaţii considerate utile pentru caz, transmise de alte secţii de poliţie din ţară.

Anderson îşi croi drum prin toată zarva aceea, ca şi când ar fi înotat prin melasă.

— De o maşină avem noi nevoie, Rebus. O maşină. Vreau să-mi aduceţi, într-o oră, toate mărturiile legate de bărbaţi care au fost văzuţi cu copii în maşină. Vreau maşina ticălosului.

— Da, să trăiţi.

Şi plecă din nou, avansând prin melasa suficient de adâncă să înece orice fiinţă umană normală. Nu însă şi pe Indestructibilul Anderson, imun la orice pericol. Asta-l făcea să fie un om indispensabil, gândea Rebus, sortând teancurile de hârtii de pe masa de lucru, care ar fi trebuit să se afle într-o ordine anume.

Maşini. Anderson voia maşini, aşa că maşini avea să primească. Existau descrieri clare ale unui bărbat într-un Escort albastru, un Capri alb, un Mini purpuriu, un BMW galben, un TR7 argintiu, o ambulanţă transformată, o furgonetă de îngheţată (semnalată de un apelant cu accent italian care dorise să-şi păstreze anonimatul) şi un Rolls-Royce mare cu plăcuţe de înmatriculare personalizate. Da, să le introducem

pe toate în computer şi să facem o verificare rapidă a fiecărui Escort albastru, Capri alb şi Rolls-Royce din Marea Britanie. Şi având toate aceste date la dispoziţie... ce? Alte anchete din uşă-n uşă, alte apeluri telefonice şi interogatorii, altă hârţogărie şi alte rahaturi. Nu contează, Anderson va răzbi prin toate, îndârjit în mijlocul nebuniei generale a lumii sale personale, şi la capăt va ieşi la suprafaţă curat, strălucind şi de neatins, ca într-o reclamă la detergent de haine. De trei ori ura.

Hip hip.

Lui Rebus nu-i plăcuseră aiurelile nici în armată, şi pe atunci fuseseră destule. Dar fusese un soldat bun, un foarte bun soldat, atunci când în sfârşit ajunseră la ceea ce însemna chiar armată. Numai că atunci, într-un acces de nebunie, făcuse cerere să intre în Escadrila Specială, iar acolo fuseseră foarte puţine aiureli, dar avusese parte de cruzime din plin. Îl puseseră să alerge de la gară până pe câmp în spatele unui sergent în jeep. Îl torturaseră cu marşuri de douăzeci şi patru de ore, instrucţii brutale, tot ce vrei şi ce nu vrei. Şi când el şi Gordon Reeve îşi luaseră gradul, SAS îi puseseră puţin la încercare, exact atât cât trebuia, închizându-i, interogându-i, înfometându-i, otrăvindu-i, şi totul pentru o mică informaţie inutilă, câteva cuvinte care să arate că cedaseră. Două animale despuiate şi tremurânde, cu saci traşi peste cap, zăcând lipiţi unul de altul ca să-şi ţină de cald.

— Vreau lista aia într-o oră, Rebus, strigă Anderson, făcându-i iar o vizită. Avea să-şi primească lista. Avea să-şi primească tributul.

Jack Morton se întoarse, părând obosit peste poate şi deloc amuzat. Se proţăpi în faţa lui Rebus, cu un teanc de hârtii la subsuoară şi o ţigară în cealaltă mână.

— Uite aici, spuse el, ridicând piciorul. Rebus văzu ruptura lungă cât tot cracul pantalonilor.

— Ce-ai pățit?

— Tu ce crezi? Am fost atacat de un alsacian uriaș, asta am pățit. O să-mi deconteze cineva asta? Ba pe dracu'.

— Ai putea, totuși, să faci o cerere.

— Ce rost are? Doar m-aș face de râs.

Morton trase un scaun lângă masă.

— La ce lucrezi? întrebă, așezându-se vizibil ușurat.

— La mașini. Multe mașini.

— Ai chef să bei ceva mai târziu?

Rebus se uită la ceasul de la mână, socotind.

— S-ar putea, Jack. Chestia e că sper să am o întâlnire-n seara asta.

— Cu fermecătoare doamnă inspector Temple?

— De unde știi?

Rebus era sincer surprins.

— Haide, John. Nu poți să ascunzi așa ceva – nu de niște polițiști. Mai bine ai grijă ce faci. Regulile și directivele, știi tu.

— Da, știu. Anderson știe?

— A spus ceva?

— Nu.

— Atunci, nu știe, nu crezi?

— Ai fi un polițist bun, fiule. Ești croit pentru meseria asta.

— Mie-mi spui, tăticule?

Rebus se grăbi să-și aprindă țigara numărul doisprezece. Așa era, nu puteai ține nimic secret într-o secție de poliție, nu de cei cu grade mici, în orice caz. Spera însă că Anderson și șeful nu vor afla.

— Ai avut noroc în misiune? întrebă el.

— Tu ce crezi?

— Morton, ai un obicei enervant de a răspunde la o întrebare cu altă întrebare.

— Am? O fi de vină munca pe care o prestez, că-mi petrec zilele punând întrebări, nu crezi?

Rebus îşi examină ţigările. Descoperi că o fuma de fapt pe cea cu numărul treisprezece. Începea să fie ridicol. Unde se dusese numărul doisprezece?

— Îţi spun, John, că nu e nimic de găsit pe teren, niciun indiciu, nicio pistă. Nimeni n-a văzut nimic, nimeni nu ştie nimic. E aproape ca o conspiraţie.

— Poate că asta şi este, atunci, o conspiraţie.

— Şi s-a stabilit că toate cele trei crime sunt opera unui singur individ?

— Da.

Inspectorul-şef era adeptul economiei de cuvinte, mai ales în relaţie cu presa. Stătea neclintit ca o stâncă în spatele mesei, cu mâinile strânse în faţă, Gill Templer flancându-l pe dreapta. Ochelarii ei – un moft, de fapt, fiindcă avea vederea aproape perfectă – erau în poşetă. Nu-i purta niciodată în exerciţiul funcţiunii, decât dacă situaţia o cerea. De ce îi purtase la petrecere? Erau ca o podoabă pentru ea. Găsea totodată interesant să studieze diferitele reacţii faţă de ea atunci când îi purta şi atunci când nu-i purta. Când le explica asta prietenilor ei, aceştia o priveau strâmb, ca şi când ar fi glumit. Poate că totul ducea înapoi la prima ei dragoste adevărată, la băiatul care îi spusese că fetele care poartă ochelari păreau, din experienţa lui, cele mai bune la futut. Asta fusese cu cincisprezece ani în urmă, iar ea încă mai vedea expresia de pe chipul lui, zâmbetul, licărul. Îşi vedea, în acelaşi timp, şi propria reacţie – şocul provocat de faptul că el folosise cuvântul „futut". Acum putea să zâmbească de asta. În ultima vreme înjura la fel de mult ca bărbaţii cu care era colegă; din nou, le studia

reacția. Totul era un joc pentru Gill Templer, totul, mai puțin meseria. Nu devenise inspector printr-un concurs de împrejurări sau datorită frumuseții, ci prin muncă grea și eficientă și din voința de a urca în ierarhie cât de mult i se permitea. Iar acum stătea alături de inspectorul-șef, o prezență obligatorie la acele conferințe. Gill era cea care făcea buletinele informative de distribuit presei, cea care îl informa pe inspectorul-șef, care se ocupa de mass-media după încheierea întâlnirii, și toată lumea știa asta. Poate că un inspector-șef oferea greutate ședințelor, grație funcției, dar Gill Templer era persoana care le dădea jurnaliștilor detaliile „extra", informațiile folositoare care rămâneau nespuse.

Nimeni nu știa asta mai bine ca Jim Stevens. Stătea în fundul încăperii, fumând fără a-și scoate țigara din gură măcar o dată. Nu îl interesa să audă multe dintre cuvintele inspectorului-șef. Putea să aștepte. Totuși, nota câte o propoziție sau două, pentru mai târziu. Era, la urma urmei, un jurnalist. Vechile obiceiuri nu pier niciodată. Fotograful, un adolescent sârguincios, care schimba lentilele cu frenezie, o dată la câteva minute, plecase cu rola de film. Stevens se uită în jur, căutând pe cineva cu care să bea un pahar mai târziu. Erau toți acolo. Toți băieții vechi din presa scoțiană, dar și corespondenții englezi. Scoțieni, englezi, greci – nu avea importanță, ziariștii nu arătau niciodată altfel decât ca niște ziariști. Aveau chipuri aspre, fumau și nu-și schimbaseră cămășile de-o zi sau două. Nu arătau ca și cum ar fi fost bine plătiți, deși erau de fapt extrem de bine plătiți, având mai multe beneficii secundare decât majoritatea salariaților. Lucrau însă pentru banii aceia, munceau din greu să-și facă o rețea de cunoștințe, infiltrându-se pe unde nici nu te gândești, călcând lumea pe bătături. O privi pe Gill Templer. Oare ce știa ea despre John Rebus? Și ar

fi oare dispusă să vorbească? Erau încă prieteni, la urma urmei, ea şi cu el. Încă prieteni.

Poate nu buni prieteni, categoric nu erau buni prieteni – deşi el se străduise. Şi acum ea şi Rebus... Stai numai să-l agaţe pe ticălosul acela, dacă avea de ce anume să-l agaţe. Sigur avea el ceva acolo. O simţea. Atunci, ochii ei se vor deschide, se vor deschide cu adevărat. Şi vor vedea ce-ar trebui să vadă. Stevens pregătea deja titlul. Ceva precum „Fraţi întru lege şi fărădelege". Da, asta suna bine. Fraţii Rebus trimişi la răcoare, şi totul graţie lui. Îşi întoarse atenţia la cazul de omucidere. Dar totul era mult prea uşor, prea uşor să stai jos şi să scrii despre ineficienţa poliţie, despre presupusul maniac. Totuşi, momentan, doar pe asta se putea baza. Şi o putea admira pe Gill Templer.

— Gill!

O prinse din urmă tocmai când voia să urce în maşină.

— Bună, Jim.

Rece, oficial.

— Ascultă, voiam doar să-mi cer scuze pentru comportamentul meu de la petrecere.

Rămăsese fără suflu, după scurta fugă prin parcare, şi cuvintele ieşiră sacadat din pieptu-i cuprins parcă de flăcări.

— Vreau să zic, eram puţin enervat. Oricum, îmi pare rău.

Dar Gill îl ştia prea bine, ştia că acesta nu era decât un preludiu pentru o întrebare sau cerere. Deodată, îi păru puţin rău de el, îi păru rău de părul lui destul de des care avea nevoie de-o spălare, îi păru rău de corpul lui scurt şi îndesat – odată îl considerase vânjos – de modul în care tremura uneori, ca şi când i-ar fi fost frig. Numai că mila dispăru curând. Fusese o zi grea.

— De ce ai aşteptat până acum ca să-mi spui? Ai fi putut spune ceva la conferința de duminică.

El scutură din cap.

— N-am ajuns la conferința de duminică. Am avut o uşoară mahmureală. Trebuie să-mi fi observat absența!

— De ce s-o fi observat? Erau mulți oameni acolo, Jim.

Asta îi tăie elanul, dar hotărî să nu pună la inimă.

— Ei, în orice caz, zise el, scuze. Bine?

— Sigur.

Se îndreptă spre maşină, aplecându-se.

— Îți pot face cinste cu o băutură sau ceva? Ca să cimentez scuzele, să spun aşa.

— Scuze, Jim, sunt ocupată.

— Te vezi cu Rebus ăla?

— Poate.

— Ai grijă de tine, Gill. Individul ăla s-ar putea să nu fie ceea ce pare.

Gill îşi îndreptă spatele.

— Vreau să spun, se corectă Stevens, ai doar grijă, bine?

Încă nu voia să spună mai mult. După ce plantase sămânța bănuielii, voia să îi dea timp să încolțească. Apoi avea să o chestioneze îndeaproape, şi poate că atunci ea avea să fie de acord să vorbească. Se întoarse cu spatele la ea şi plecă spre Barul Sutherland cu mâinile în buzunare.

14

La Biblioteca Centrală din Edinburgh, o clădire veche, mare şi nepretențioasă, înghesuită între o librărie şi o bancă, vagabonzii se pregăteau pentru somnul de peste zi. Veneau acolo, de parcă soarta însăşi i-ar fi trimis, ca să răzbească

cele câteva zile de sărăcie lucie până la următoarea alocație oferită de stat. Banii aceia aveau să fie cheltuiți apoi într-o singură zi (poate, dacă îi chiverniseau, în două zile) de benchetuială: vin, femei şi cântece în fața unui public ingrat.

Atitudinea personalului bibliotecii față de aceşti oropsiți ai sorții varia de la o intoleranță imensă (exprimată de obicei de cei mai în vârstă) la o contemplare tristă (bibliotecarii mai tineri). Era totuşi o bibliotecă publică şi, atâta timp cât aceşti hoinari prin lumea largă îşi luau câte o carte la începutul zilei, nu se putea face nimic în privința lor, decât dacă deveneau gălăgioşi, caz în care un agent de pază venea iute la fața locului.

Dormeau deci în scaunele comode, uneori atrăgând privirile încruntate ale celor care nu puteau să nu se întrebe dacă la asta se gândise Andrew Carnegie atunci, cu atâția ani în urmă, când oferise finanțare pentru primele biblioteci publice. Cei care dormeau nu se sinchiseau de aceste priviri şi visau mai departe, deşi nimeni nu-i întreba vreodată ce anume visau şi nimeni nu-i considera importanți.

Nu aveau voie, totuşi, în secțiunea pentru copii a bibliotecii. De fapt, orice adult care nu trăgea după el un copil se alegea cu priviri piezişe în secțiunea aceea, mai ales de la uciderea acelor sărmane fetițe încoace. Bibliotecarii vorbeau despre asta între ei. Soluția era spânzurătoarea; asupra acestui aspect erau cu toții de acord. Şi într-adevăr, condamnarea la moarte prin spânzurare era adusă iarăşi în discuție în Parlament, cum se întâmpla, ori de câte ori un ucigaş în serie ieşea la lumină din cotloanele întunecoase ale Marii Britanii civilizate. Afirmația repetată cel mai adesea de locuitorii din Edinburgh nu avea însă deloc legătură cu spânzurătoarea. Ea fusese exprimată limpede de una dintre bibliotecare: „Dar aici, în Edinburgh? E de neimaginat!"

Locul ucigaşilor în serie era pe aleile dosnice şi pline de fum din sudul ţării şi din Midlands, nu în cel mai celebru oraş al Scoţiei. Ascultătorii încuviinţau, îngroziţi şi întristaţi, că aceasta era o realitate cu care trebuiau toţi să dea piept, fiecare femeie din Morningside cu aura ei de blândeţe, fiecare golan care hoinărea pe străzile zonelor rezidenţiale, fiecare avocat, banchet, broker, vânzător de prăvălie şi vânzător de ziare. Patrule cetăţeneşti fuseseră degrabă constituite şi la fel de repede împrăştiate de către poliţia vigilentă. „Nu acesta e răspunsul", spusese şeful poliţiei. Fii vigilent, sigur că da, dar niciodată nu trebuie să-ţi faci singur dreptate. Îşi frecă mâinile înmănuşate în timp ce vorbi, şi unii ziarişti se întrebară dacă, în subconştient, freudian, nu se spăla cumva pe mâini de toată tărăşenia. Editorul lui Jim Stevens decise să titreze aşa: ÎNCUIAŢI-VĂ FIICELE!, şi cam atât să rămână.

Într-adevăr, fiicele *erau* încuiate. Unele nu mai erau trimise de părinţi la şcoală sau erau escortate până acolo şi înapoi acasă, ba chiar verificate suplimentar în timpul pauzei de prânz. În secţiunea pentru copii de la Biblioteca Centrală se lăsase o linişte mormântală, astfel încât bibliotecarele de acolo nu prea mai aveau ce face în timpul zilei decât să discute despre spânzurătoare şi să citească groaznicele speculaţii ale presei britanice.

Presa britanică se legase de faptul că Edinburgh avea un trecut nu foarte nobil. Publicaseră texte în care aminteau de Deacon Brodie[1] (sursa de inspiraţie, se spunea, pentru Jekyll şi Hyde ai lui Stevenson), de Burke şi Hare, şi de orice mai ieşi la lumină în timpul documentării, ajungându-se până la fantomele care bântuiau un număr suspect de mare de case în stil georgian din oraş. Aceste poveşti ţineau vie imaginaţia bibliotecarelor câtă vreme îndatoririle lor erau puţine. Se

[1] Vezi explicaţia autorului din Introducere. (n.r.)

vorbeau ca fiecare să cumpere alt ziar, astfel încât să poată afla cât mai multe informaţii posibile, însă erau dezamăgite de cât de des păreau jurnaliştii să-şi treacă din mână-n mână aceeaşi poveste, drept care în două sau trei ziare diferite apăreau articole identice. Era ca şi când ar fi avut de-a face cu o conspiraţie a gazetarilor.

Unii copii veneau totuşi la bibliotecă. Cei mai mulţi erau însoţiţi de mamă, de tată sau de bonă, dar unul sau doi veneau în continuare singuri. Această dovadă a nesăbuinţei unor părinţi şi-a odraslelor lor le tulburau şi mai tare pe bibliotecarele slabe de înger, care îi întrebau pe copii, scandalizate, unde sunt mama şi tatăl lor.

Samantha venea rareori la secţiunea pentru copii a bibliotecii, preferând cărţile mai serioase, dar o făcu de data asta, ca să scape de mama ei. Un bibliotecar veni la ea în timp ce studia unele dintre cele mai copilăreşti volume.

— Ai venit singură, drăguţă? spuse el.

Samantha îl recunoscu. Lucra acolo de când se ştia ea.

— Mama e sus, răspunse fata.

— Mă bucur s-aud asta. Nu te îndepărta de ea, eu aşa te sfătuiesc.

Fata încuviinţă, dar în sinea ei era furioasă. Mama îi ţinuse o predică similară cu doar cinci minute înainte. Nu era copil, dar nimeni nu părea pregătit să accepte asta. Când bibliotecarul se duse să discute cu altă fată, Samantha scoase cartea pe care o voia şi îi dădu tichetul bibliotecarei bătrâne cu păr vopsit pe care copiii o strigau doamna Slocum. Apoi urcă grăbită scările spre secţia fişelor, unde mama ei era ocupată să caute un studiu critic despre George Eliot. George Eliot, îi spusese mama ei, era o femeie care scrisese cărţi de-un realism cutremurător şi de mare profunzime psihologică, într-o perioadă când se credea că bărbaţii sunt cei mai mari realişti şi psihologi, şi se credea că femeile nu sunt bune la

nimic altceva decât la muncile casei. Ca să fie publicată, fusese nevoită să-şi spună George.

Pentru a contracara aceste încercări de îndoctrinare, Samantha adusese de la secţia pentru copii o carte ilustrată despre un băiat care pleacă în zbor pe o pisică uriaşă şi trăieşte aventuri într-un tărâm fantastic de dincolo de visele sale. Asta, spera ea, o va enerva pe mama ei. În sala fişelor, mulţi oameni şedeau la mese, tuşind, iar tusea lor reverbera în sala unde domnea liniştea. Mama ei, cu ochelarii cocoţaţi pe nas, arătând întru totul ca o profesoară de şcoală, se contrazicea cu o bibliotecară pe seama unei cărţi pe care o ceruse. Samantha merse printre şirurile de mese, trăgând cu ochiul la ce citeau şi scriau oamenii. Se întreba de ce petreceau ei aşa mult timp citind cărţi, când erau alte lucruri de făcut. Ea voia să călătorească în jurul lumii. Poate că atunci va fi pregătită să stea în camere anoste, studiind cărţile acelea vechi. Dar nu înainte de asta.

El o urmări cum se plimba de-a lungul şirurilor de mese. Stătea cu faţa întoarsă pe jumătate către ea, părând că ar fi studiat un raft de cărţi despre pescuit. Fata nu se uita însă în jur. Nu exista niciun pericol. Era în lumea ei mică, o lume concepută de ea însăşi după regulile ei. Asta era bine. Toate fetele erau aşa. Dar aceasta era cu cineva. Vedea asta. Luă o carte din raft şi o frunzări. Un capitol îi reţinu atenţia şi îşi luă gândul de la Samantha. Era un capitol despre nodul cu care legi musca. Existau multe feluri de noduri. Foarte multe.

15

Încă o şedinţă. Lui Rebus începuseră să-i placă şedinţele, căci acestea ofereau mereu posibilitatea ca Gill să fie prezentă şi ca apoi să poată ieşi împreună la o ceaşcă de cafea. Seara trecută luaseră o cină târzie la restaurant, numai că ea fusese obosită şi se uitase la el ciudat, scrutându-l nițel mai atent decât de obicei, fără a purta ochelarii la început, dar apoi punându-şi-i, când erau pe la jumătatea mesei.

— Vreau să văd ce mănânc.

Dar el ştia că Gill vedea foarte bine. Ochelarii erau un fortifiant psihologic. Ei o protejau. Poate că era doar paranoic. Poate că ea nu fusese decât obosită. Bănuia însă că nu era doar asta, deşi nu ştia ce altceva putea fi. O insultase oare în vreun fel? O dojenise fără să-şi dea seama? El însuşi fusese obosit. Se duseseră fiecare la apartamentul lui şi zăcuseră treji, dorindu-şi să nu fie singuri. Apoi el visase visul cu sărutul şi se trezise cu rezultatul obişnuit, cu broboane de transpirație pe frunte, cu buzele umede. Oare trezirea îi va aduce o altă scrisoare? O altă crimă?

Acum se simțea îngrozitor din pricina lipsei somnului. Şi totuşi îi plăcea şedința, şi nu doar datorită lui Gill. În sfârşit apăruse un vag indiciu, iar Anderson ardea de nerăbdare să-l vadă confirmat.

— Un Ford Escort albastru-pal, spuse Anderson.

În spatele lui stătea superintendentul-şef, a cărui prezență părea să-l stânjenească pe inspectorul-şef. Un Ford Escort albastru-pal. Anderson se şterse pe frunte.

— Ni s-a raportat că o astfel de maşină a fost văzută în districtul Haymarket în seara când corpul primei victime a fost găsit şi avem două mărturii cum că un bărbat şi o

fată au fost văzuți, fata aparent dormind, într-o astfel de mașină în noaptea când victima numărul trei a dispărut.

Privirea lui Anderson se ridică de pe documentul din fața lui; părea să se uite în ochii tuturor ofițerilor prezenți acolo.

— Vreau ca asta să aibă prioritate maximă. Sau mai mult de-atât. Vreau să știu cine deține un Ford Escort albastru în Lothian și vreau informațiile astea *imediat*. Acum, știu că deja ați lucrat pe brânci, dar cu un efort suplimentar îl putem prinde pe individul ăsta înainte să mai comită alte crime. În acest scop, inspectorul Hartley a întocmit o listă de serviciu. Dacă numele vostru apare pe ea, abandonați ce faceți acum și apucați-vă imediat să căutați mașina asta. Vreo întrebare?

Gill Templer lua notițe într-un carnețel, ticluind probabil o poveste de spus presei. Se dorea ca aceste informații să ajungă la presă? Probabil că nu, nu imediat. Mai întâi aveau să aștepte să vadă rezultatele anchetei inițiale. Dacă nu apărea nimic, atunci publicul avea să fie chemat în ajutor. Lui Rebus nu-i plăcea asta deloc: strângerea informațiilor privind proprietarii mașinilor, străbaterea suburbiilor pe jos și chestionarea în masă a suspecților, încercarea de a „mirosi" dacă erau suspecți probabili sau posibili, apoi, poate, un al doilea interogatoriu. Nu, nu-i plăcea asta deloc. I-ar fi plăcut să o ducă pe Gill Templer înapoi în peștera lui și să facă amor cu ea. Din locul unde stătea acum, lângă ușă, nu-i vedea decât spatele. Ajunsese iarăși ultimul la ședință, întrucât stătuse la pub ceva mai mult decât anticipase. Fusese o întâlnire stabilită anterior, prânzul (lichid) cu Jack Morton. Morton îi vorbise despre înaintarea lentă și obositoare a anchetei pe teren: patru sute de oameni chestionați, familii întregi verificate și răsverificate, obișnuiții

glumeți şi grupările dubioase examinate. Şi nici măcar o rază de lumină nu fuseseră aruncată asupra cazului.

Dar acum aveau o maşină, sau cel puțin credeau că au una. Dovezile nu erau prea solide, însă existau, mai degrabă nişte păreri, dar era şi asta ceva. Rebus se simțea puțin mândru de rolul pe care îl jucase în anchetă, căci analizele lui sâcâitoare fuseseră cele care îi aduseseră aici. Voia să îi spună lui Gill despre asta, apoi să aranjeze o întâlnire pentru sfârşitul săptămânii. Voia să o revadă, să revadă pe oricine, deoarece apartamentul lui se transforma într-o celulă de închisoare. Se întorcea acasă seara târziu sau dimineața devreme, se trântea în pat şi dormea, fără a se mai obosi să strângă după el sau să citească sau să cumpere (ori chiar să fure) ceva de-ale gurii. Nu avea nici timpul, nici energia necesare. În schimb, mânca la restaurante care serveau kebab şi cartofi prăjiți, în brutării deschise la primele ore ale zilei şi de la automatele cu ciocolată. Începea să fie mai palid la față ca de obicei şi stomacul îi ghiorăia de parcă i s-ar fi lipit de şira spinării. Continua să se bărbierească şi să poarte cravată, era o chestiune de decență necesară, dar cam asta era tot. Anderson observase că nu mai avea cămăşile la fel de curate cum fuseseră cândva, dar nu spusese încă nimic. În primul rând, Rebus era în grațiile lui, fiindcă găsise indiciul, iar în al doilea, oricine putea observa că, în starea în care se găsea acum, Rebus era capabil să pocnească orice cârcotaş.

Şedința era pe cale să se încheie. Nimeni nu se gândea la altă întrebare decât la cea evidentă: când ne apucăm de treabă? Rebus rămase afară, lângă uşă, aşteptând-o pe Gill. Ea veni cu ultimul grup, purtând o discuție liniştită cu Wallace şi Anderson. Superintendentul o ținea în joacă pe după mijloc, împingând-o uşor afară din sală. Rebus se

uită urât la ceata aceea pestriță de ofițeri superiori. Studie chipul lui Gill, dar ea nu păru să-l observe. Rebus simți că alunecă înapoi în anonimat, până la linia cea mai de jos, înapoi în gloată. Deci asta era dragostea. Cine pe cine păcălea?

În vreme ce grupul de trei avansa pe coridor, Rebus rămase acolo ca un adolescent părăsit, blestemând întruna.

Fusese dezamăgit din nou. Dezamăgit.

Nu mă dezamăgi, John. Te rog.

Te rog Te rog Te rog

Și un strigăt în amintirea lui...

Se simțea amețit, urechile îi vâjâiau ca marea. Clătinându-se puțin pe picioare, se sprijini de perete, încercând să caute ajutor în soliditatea lui, însă acesta părea să pulseze. Respiră greu, gândindu-se la zilele petrecute pe plaja pietroasă, când își revenea de pe urma crizei. Și-atunci simțise marea în urechi. Podeaua se stabiliză încet. Oamenii treceau pe lângă el mirați, dar nimeni nu se opri să-l ajute. Ducă-se dracului cu toții. Și ducă-se dracului și Gill. Se descurca el și singur. Se descurca singur, Doamne-ajută! Avea să fie bine. Nu-i trebuia decât o țigară și niște cafea.

Avea însă nevoie cu adevărat de mângâierile lor pe spate, de felicitările lor pentru o treabă bine făcută, de aprobarea lor. Avea nevoie de cineva care să-l asigure că totul va fi foarte bine.

Atunci *el* ar fi foarte bine.

În seara aceea, cu două pahare date deja pe gât după orele de program, se hotărî să facă o noapte albă. Morton trebuia să plece undeva cu o treabă, dar asta era în regulă. Rebus nu avea nevoie de tovărășie. Merse pe Princes Street, adulmecând făgăduiala acelei seri. Era un om liber, în definitiv, la fel de liber ca oricare dintre tinerii care frecau

menta în faţa barului cu hamburgeri. Aceia se fandoseau şi glumea şi aşteptau, aşteptând ce? Ştia el ce: aşteptau să vină momentul să se poată duce acasă şi să doamnă până a doua zi. Şi el aştepta, în felul lui. Făcea timpul să treacă.

În Rutherford Arms întâlni doi beţivani pe care îi cunoştea din alte seri ca aceasta, de după ce îl părăsise Rhona. Bău cot la cot cu ei preţ de o oră, sorbind din bere de parcă ar fi fost lapte de mamă. Discutară despre fotbal, despre cursele de cai, despre serviciile lor şi întreaga scenă îi aduse pace lui Rebus. Era o conversaţie normală de seară, iar el i se abandonă cu lăcomie, contribuind cu propriile frânturi de informaţii. Dar orice petrecere are un sfârşit, şi el ieşi din bar sprinten, abţiguit, lăsându-şi prietenii cu promisiunea că se vor vedea şi altă dată, pornind de-a lungul străzii către Leith.

Aşezat la bar, Jim Stevens privi în oglindă cum Michael Rebus îşi lăsă băutura pe masă şi se duse la toaletă. După câteva secunde, omul misterios se luă după el, aşezându-se apoi la o altă masă. Părea că se întâlneau să discute următoarea predare de marfă, amândoi afişând un aer prea degajat ca să aibă asupra lor ceva incriminatoriu. Stevens îşi fumă ţigara, aşteptând. În mai puţin de un minut, Rebus reapăru, ducându-se la bar pentru o altă băutură.

Intrând pe uşile batante ale pubului, lui John Rebus nu-i veni să-şi creadă ochilor. Îşi lovi fratele cu palma peste umăr.

— Mickey! Ce cauţi tu aici?

Michael Rebus fu cât pe ce să-şi dea duhul în clipa aceea. Inima îi sări în gât, făcându-l să tuşească.

— Beau şi eu un pahar, John.

Dar arăta vinovat de moarte, era sigur de asta.

— M-ai speriat, continuă el, străduindu-se să zâmbească. M-ai lovit aşa...

— O palmă frățească, doar asta a fost. Ce bei?

În vreme ce frații erau angajați în discuție, individul ieşi din toaletă şi părăsi barul, fără a trage cu ochiul în stânga sau în dreapta. Stevens îi urmări plecarea, dar avea alte lucruri în gând acum. Nu se putea lăsa văzut de polițist. Se întoarse cu spatele la bar, ca şi când ar fi căutat un chip între oamenii de la mese. Acum era sigur. Polițistul era cu siguranță implicat. Întreaga succesiune de acțiuni fusese chiar foarte bine escamotată, dar acum era sigur.

— Deci ții un spectacol pe-aici?

John Rebus, înveselit de băuturile de dinainte, simțea acum că în sfârşit lucrurile mergeau spre bine. Se întâlnise cu fratele lui să bea ceva, aşa cum îşi promiseseră de nu ştiu când. Comandă whisky-uri şi bere.

— Ăsta-i un pub unde se serveşte la pahare de-un sfert de gil[1], îi spuse el lui Michael. Asta zic şi eu unitate de măsură.

Michael zâmbi, zâmbi, zâmbi, de parcă de asta ar fi depins viața lui. Mintea îi gonea în toate direcțiile deodată. Ultimul lucru de care avea nevoie era încă o băutură. Dacă se ducea vorba despre asta, omului de legătură din Edinburgh i se părea dubios, foarte dubios. El, Michael, se va alege cu picioarele rupte pentru asta, dacă se ducea vorba. Fusese avertizat. Şi totuşi, ce căuta John acolo? Părea destul de afabil, ba era chiar beat, dar dacă era totul o înscenare? Dacă omul lui de legătură fusese deja arestat afară? Se simțea ca atunci când, copil fiind, furase bani din portmoneul tatălui său, negând că ar fi făcut-o, săptămâni la rând după aceea, cu inima împovărată de vinovăție.

Vinovat, vinovat, vinovat.

---

[1] Veche unitate de măsură pentru volum, echivalentă cu un sfert de pintă (0,57 litri, în Anglia). (n.r.)

Între timp, John Rebus îşi văzu mai departe de băutură şi trăncăni, nebăgând de seamă brusca schimbare de atmosferă, interesul subit faţă de el. Nu-i păsa decât de whisky-ul din faţa lui şi de faptul că Michael urma să plece să ţină un spectacol la o sală locală de bingo.

— Te deranjează dacă vin şi eu? întrebă el. N-ar strica să văd cum îşi câştigă frate-meu mălaiul.

— Sigur, acceptă Michael.

Se jucă cu paharul de whisky.

— Mai bine nu beau asta, John. Trebuie să rămân cu mintea limpede.

— Sigur că trebuie. Trebuie să laşi senzaţiile misterioase să curgă prin tine.

Rebus descrise un gest cu mâinile, ca şi când l-ar fi hipnotizat pe Michael, cu ochii larg deschişi, zâmbind.

Apoi Jim Steven îşi luă ţigările şi, stând în continuare cu spatele la ei, părăsi bodega zgomotoasă şi plină de fum. De-ar fi fost măcar mai linişte pe-acolo. De-ar fi auzit măcar ce spuneau cei doi. Rebus îl văzu plecând.

— Cred că îl cunosc, îi spuse lui Michael, arătând spre uşă cu capul. E reporter la ziarul local.

Michael Rebus încercă să zâmbească, zâmbească, zâmbească, dar i se părea că lumea lui se năruia.

Sala de bingo Rio Grande fusese cinematograf. Primele douăsprezece rânduri de scaune fuseseră scoase şi în locul lor erau instalate table de bingo şi taburete, dar în spatele lor rămăseseră şi acum multe rânduri de scaune roşii, prăfuite, iar balconul era complet intact. John Rebus spuse că prefera să stea la etaj, astfel încât să nu-i distragă atenţia lui Michael. Merse într-acolo, pe urmele unui domn în vârstă şi ale soţiei lui. Scaunele păreau comode, dar când se aşeză uşor pe al doilea rând, Rebus simţi că îl împung

arcurile în fese. Se foi puțin, încercând să se pună comod, și se mulțumi până la urmă cu o poziție din care o fesă susținea aproape toată greutatea.

La parter, mulțimea părea considerabilă, dar acolo sus, în semiîntunericul balconului neglijat, erau doar cei doi vârstnici și el. Apoi auzi bocănit de pași pe interval. Se opriră o clipă, înainte ca o femeie voinică să se strecoare pe al doilea rând. Rebus fu forțat să ridice privirea și văzu că femeia îi surâdea.

— Vă deranjează dacă stau aici? întrebă ea. Nu așteptați pe nimeni, așa-i?

Speranța se citea în privirea ei. Rebus clătină din cap, zâmbind politicos.

— Așa credeam și eu, zise ea, așezându-se lângă el.

Iar el zâmbea. Nu-l văzuse niciodată pe Michael zâmbind așa de mult sau așa de crispat. Să fi fost chiar atât de stânjenitor pentru el să-și întâlnească fratele mai mare? Nu, trebuiau să fie mai mult decât asta. Zâmbetul lui Michael fusese zâmbetul unui hoț mărunt, prins din nou asupra faptei. Trebuiau să discute.

— Vin aici des la bingo. Dar mă gândeam că acum aș putea râde bine, știți. De când mi-a murit soțul – făcu o pauză plină de înțeles –, ei bine, n-a mai fost la fel. Îmi place să ies din când în când, știți. Oricui îi place, nu-i așa? Deci m-am gândit să vin. Nu știu ce m-a făcut să vin la balcon. Soarta, presupun.

Surâsul ei se lărgi. Rebus zâmbi înapoi.

Era trecută de patruzeci de ani, se dăduse cu nițel prea mult fard și parfum, dar altminteri se ținea destul de bine. Vorbea ca și când n-ar mai fi schimbat o vorbă cu cineva de multe zile, ca și când ar fi fost important pentru ea să-și confirme că încă mai putea vorbi, că mai putea fi ascultată

şi înţeleasă. Lui Rebus îi părea rău pentru ea. Se recunoştea puţin pe sine în persoana ei; nu mult, dar aproape suficient.

— Dumneavoastră, deci, ce căutaţi aici?

Îl forţa să vorbească.

— Am venit la spectacol, la fel ca dumneavoastră.

Nu cuteza să spună că fratele lui era hipnotizatorul. Asta ar fi lăsat prea multe variante de răspuns.

— Vă plac spectacolele de genul ăsta, aşa-i?

— N-am mai fost până acum la unul.

— Nici eu.

Surâse din nou, de data asta conspirativ. Descoperise că aveau ceva în comun. Din fericire, luminile începeau să pălească – atâtea câte erau – şi pe scenă se aprinsese un reflector. Cineva prezenta spectacolul. Femeia îşi deschise poşeta şi scoase o pungă foşnitoare de dropsuri. Îi oferi unul lui Rebus.

Rebus descoperi, spre propria-i surprindere, că îi place spectacolul, dar nici pe jumătate la fel de mult cât femeii de lângă el. Ea râse în hohote când un participant din public, cu pantalonii rămaşi pe scenă, se prefăcea că înoată de-a lungul intervalelor. Un alt cobai fu făcut să creadă că îi era o foame de lup. Alta că era o stripteuză profesionistă la o şedinţă de angajare. Altul că îl fura somnul.

Deşi îi plăcea ce vedea, Rebus simţi că îl ia şi pe el cu somn. Acesta era efectul alcoolului în exces, al lipsei de somn şi al întunericului cald şi îmbietor din sală. Îl trezi doar ultima rundă de aplauze. Michael, asudat în costumul lui sclipitor de scenă, primi aplauzele ca şi când ar fi fost dependent de ele, revenind pentru o altă plecăciune când majoritatea spectatorilor îşi părăseau locurile. Îi spusese fratelui său că trebuie să ajungă acasă repede, că nu îl va

putea vedea după spectacol, că îi va telefona ulterior ca să îi afle părerea.

Iar John Rebus dormise aproape toată reprezentația.

Se simțea revigorat, totuși, și se auzi acceptând oferta femeii parfumate de a bea „una înainte de drum" la barul din zonă. Părăsiră clădirea la braț, zâmbind. Rebus se simțea relaxat, din nou un copil. Femeia aceea îl trata chiar ca pe fiul ei, iar lui îi convenea să fie cocoloșit. O ultimă băutură, după care avea să meargă acasă. Doar o băutură.

Jim Stevens îi urmări cum părăseau clădirea. Începea să fie într-adevăr foarte ciudat. Rebus părea să-l ignore acum pe fratele său și avea o femeie cu el. Ce însemnau toate astea? Pentru început, însemna că Gill trebuia să afle despre asta la momentul oportun. Zâmbind, Stevens îl adăugă la colecția lui de astfel de momente. Fusese o seară ofertantă până în clipa aceea.

Deci când anume în cursul serii se preschimbase iubirea maternă în contact fizic? În acel pub, poate, unde degetele ei cu unghii vopsite în roșu se înfipseseră în coapsa lui? Afară, în aerul răcoros când el o cuprinsese cu brațele pe după gât încercând stângaci să o sărute? Sau aici, în apartamentul ei îmbâcsit, încă mirosind a soțul ei, unde Rebus și ea stau întinși pe un divan vechi și își împerechează limbile?

Nu conta. E prea târziu pentru regrete – și prea devreme. Așa că el se împleticește după ea când femeia se retrage în dormitor. Se prăbușește în uriașul pat dublu, cu arcuri rigide și acoperit cu pături groase și plăpumi. O privește cum se dezbracă în întuneric. Patul îi amintește de cel pe care îl avea în copilărie, când se ferea de frig doar cu ajutorul unei sticle cu apă caldă și al unui munte de pături aspre și plăpumi umflate. Grele și sufocante, obositoare.

Nu conta.

Lui Rebus nu-i plăceau detaliile corpului ei greoi şi era nevoit să se gândească la el ca la ceva virtual. Mâinile lui pe sânii ei lăsaţi îi aminteau de nopţi târzii cu Rhona. Gambele ei erau groase, complet diferite de ale lui Gill, şi avea chipul erodat de vârstă. Era însă o femeie şi era cu el, aşa că o forţă să se transforme într-o imagine abstractă şi se strădui să fie amândoi fericiţi. Numai că greutatea aşternuturilor de pat îl apăsa, îl închidea, îl făcea să se simtă mic şi blocat şi izolat de lume. Se lupta cu ele, se lupta cu amintirea momentului când stătuse cu Gordon Reeve la izolator, ascultând ţipetele celor din jurul lor, dar rezistând, rezistând mereu şi, într-un final, reîntâlnindu-se. Apoi câştigaseră. Apoi pierduseră. Pierduseră totul. Inima lui bătea în ritmul gemetelor ei, venind acum parcă de la depărtare. Simţi cum primul val al acelei repulsii totale îl izbeşte în stomac aidoma unui ciomag, iar mâinile lui se petrecură în jurul gâtului lăsat şi moale de sub el. Gemetele erau inumane acum, ca de pisică, piţigăiate. Mâinile lui împinseră puţin, degetele găsindu-şi priza pe piele şi cearşaf. Îl încuiaseră şi apoi aruncaseră cheia. Îl împinseseră spre moarte şi îl otrăviseră. Nu trebuia să mai fie în viaţă. Trebuia să fi murit atunci, în celulele puţind a animale, cu furtunurile lor cu debit mare şi neîncetatul şir de interogatorii. Numai că supravieţuise. Supravieţuise. Şi orgasmul venea.

El singur, complet singur

Şi strigătele

Strigătele

Rebus deveni conştient de gâlgâielile de sub el chiar înainte să i se scurtcircuiteze creierul. Se prăbuşi peste femeia asudată şi îşi pierdu conştiinţa. Era ca şi când ar fi fost apăsat un buton.

16

Se trezi într-o încăpere albă. Îi amintea bine de salonul de spital în care se trezise după căderea sa nervoasă, cu atâția ani în urmă. De afară veneau zgomote înfundate. Se ridică în capul oaselor, simțind că îi vibrează capul. Ce se întâmplase? Hristoase, femeia aceea, biata femeie. Încercase să o ucidă! Beat, mult prea beat. Dumnezeule milostiv, încercase să o stranguleze, nu-i așa? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce făcuse asta? De ce?

Un doctor deschise ușa.

— A, domnule Rebus. Mă bucur că sunteți treaz. Urmează să vă mutăm pe secție. Cum vă simiți?

Îi luă pulsul.

— Doar oboseala, credem noi. Oboseala nervoasă, atâta tot. Prietena dumneavoastră care a chemat ambulanța...

— Prietena mea?

— Da, ea a spus că v-ați prăbușit de-a dreptul. Și din ce am înțeles de la angajatorii dumneavoastră, ați muncit din greu la căutarea ucigașului ăstuia oribil. Doar oboseala. Aveți nevoie de o pauză.

— Unde este... prietena mea?

— Nu am idee. Acasă, aș spune.

— Și, după părerea ei, m-am prăbușit pur și simplu?

— Întocmai.

Rebus simți imediat un val de ușurare. Femeia nu le spusese. Nu le spusese. Apoi capul începu să îi pulseze din nou. Încheieturile doctorului erau păroase și bine spălate. Îi vârî un termometru în gură, zâmbind. Oare știa ce făcuse el înaintea leșinului? Sau îl îmbrăcase prietena lui înainte să cheme ambulanța? Trebuia să o contacteze pe femeie. Nu știa unde locuia, nu exact, dar cei de la ambulanță trebuiau să știe, iar el avea să se intereseze.

Oboseală. Rebus nu se simțea obosit. Începea să se simtă odihnit şi, deşi puțin tulburat, îndeajuns de nepăsător față de viață. Îi administraseră oare ceva în timp ce dormea?

— Pot să văd un ziar? bolborosi el pe lângă termometru.

— Voi trimite un infirmier să vă aducă unul. Vreți să contactați pe cineva? Vreo rudă apropiată sau prieten?

Rebus se gândi la Michael.

— Nu, răspunse, nu vreau să contactez pe nimeni. Vreau doar un ziar.

— Am înțeles.

Termometrul fu scos, coordonatele – notate.

— Cât vreți să mă țineți aici?

— Două sau trei zile. S-ar putea să fie nevoie să vă consulte un psihanalist.

— Nici pomeneală. Îmi trebuie nişte cărți de citit.

— Vom vedea ce se poate face.

Rebus se lăsă atunci pe spate, decizând să lase lucrurile să-şi urmeze cursul. Avea să stea întins acolo, să se odihnească, deşi n-avea nevoie de odihnă, şi să-i lase pe ceilalți să se ocupe de caz. Ducă-se dracului cu toții. Ducă-se dracului Anderson. Ducă-se dracului Wallace. Ducă-se dracului Gill Templer.

Însă atunci îşi aminti mâinile strecurându-se în jurul gâtului îmbătrânit şi se cutremură. Era ca şi când mintea nu i-ar fi aparținut lui. Fusese pe cale să ucidă o femeie? Oare nu trebuia să se lase totuşi consultat de psihanalist? Întrebarea îi agravă durerea de cap. Încercă să nu se gândească la nimic, dar trei figuri continuau să-l persecute: vechiul lui prieten Gordon Reeve, noua lui iubită Gill Templer şi femeia cu care o trădase şi pe care aproape că o sugrumase. Aceştia i se învârtiră în cap până când imaginea lor deveni neclară. Atunci adormi.

— John.

Ea veni cu pas grăbit la patul lui, cu fructele şi băutura energizantă în mâini. Era machiată şi purta doar haine civile. Îl sărută scurt pe obraz şi el îi simți parfumul franțuzesc. În acelaşi timp, privirea îi pătrunse în decolteul bluzei ei de mătase. Se simți puțin vinovat.

— Bună, inspector districtual Templer, spuse el. Poftim, zise, ridicând un colț al cuverturii, intră.

Ea râse, trăgând într-acolo un scaun auster. Alți vizitatori intrau în salon, cu zâmbetele şi vocile şoptite amintind de boală, o boală pe care Rebus nu o simțea.

— Cum te simți, John?

— Teribil. Ce mi-ai adus?

— Struguri, banane, portocale stoarse. Nimic foarte inventiv, mă tem.

Rebus alese un bob dintr-un ciorchine de strugure şi îl aruncă în gură, punând deoparte romanul de duzină în care se cufundase cu greu.

— Nu ştiu, doamnă inspector, ce trebuie să fac ca să obțin o întâlnire cu tine.

Rebus clătină din cap supărat. Gill surâdea, dar strâmb.

— Ne-am făcut griji pentru tine, John. Ce s-a întâmplat?

— Am leşinat. Acasă la o prietenă, dacă îți vine să crezi. Nu e ceva foarte grav. Mai am câteva săptămâni de trăit.

Zâmbetul lui Gill era cald.

— Doctorii spun că e din cauza surmenajului.

Făcu o pauză.

— Ce-i cu felul ăsta în care mi te adresezi cu „doamnă inspector"?

Rebus ridică din umeri, apoi îşi luă un aer posac. La sentimentul de vinovăție se amesteca amintirea umilinței de care avusese parte, umilință care stătuse la baza tuturor acestor probleme. Se transformă din nou în pacient, afundându-se fără vlagă în pernă.

— Sunt un om foarte bolnav, Gill. Prea bolnav ca să răspund la întrebări.

— Păi, în cazul ăsta, nu mă voi sinchisi să-ţi pasez ţigările pe care ţi le trimite Jack Morton.

Rebus se ridică iarăşi în capul oaselor.

— Binecuvântat fie el şi tot neamul lui. Unde sunt?

Ea scoase două pachete din buzunarul jachetei şi i le strecură sub aşternuturi. El o apucă de mână.

— Mi-ai lipsit, Gill.

Ea zâmbi şi nu îşi retrase mâna.

Cum vizitele fără termen limită se numărau printre prerogativele poliţiei, Gill rămase două ore, vorbind despre trecutul ei, chestionându-l pe el despre al lui. Ea se născuse într-o bază a forţelor aeriene din Wiltshire, imediat după război. Îi spuse lui Rebus că tatăl ei fusese inginer în cadrul Forţelor Aeriene Regale.

— Tata, zise Rebus, a fost în armată în timpul războiului. Eu am fost conceput în vreme ce el era într-una dintre ultimele lui permisii. Era hipnotizator de profesie.

De obicei, oamenii ridicau din sprâncene când spunea asta, nu însă şi Gill Templer.

— Obişnuia să ţină spectacole, vara, la săli de concert şi teatre din oraşe precum Blackpoll şi Ayr şi altele la fel, aşa că ştiam întotdeauna că ne vom petrece vacanţa de vară departe de Fife.

Ea stătea cu capul lăsat pe-o parte, bucurându-se de povestea pe care o auzea. În secţie se lăsase tăcerea, odată ce vizitatorii dăduseră ascultare soneriei care anunţa încheierea orelor de vizită. O infirmieră împingea o măsuţă cu rotile pe care se afla o oală mare şi ponosită cu ceai. Gill primi o cană, infirmiera surâzându-i ca unei surori.

— E-o puştoaică simpatică, infirmiera aia, zise Rebus, relaxat.

Primise două pilule, una albastră şi una maro, şi acestea îi dădeau somnolenţă.

— Îmi aminteşte de o fată pe care am cunoscut-o pe când eram la paraşutişti.

— Cât timp ai fost la paraşutişti, John?

— Şase ani. Ba nu, opt ani am fost.

— Ce te-a făcut să pleci?

Ce îl făcuse să plece? Rhona îi pusese aceeaşi întrebare iar şi iar, curioasă mai ales datorită impresiei că el avea ceva de ascuns, cine ştie ce monstruozitate din trecut.

— Nu ştiu exact. E greu să-mi amintesc, a trecut mult timp. Am fost ales pentru antrenament special şi nu mi-a plăcut.

Şi acesta era adevărul. Nu îi foloseau la nimic amintirile antrenamentului său, izul înţepător al fricii şi neîncrederii, strigătele, acel ţipăt din mintea sa. *Lăsaţi-mă să ies*. Ecoul singurătăţii.

— Păi, zise Gill, dacă *pe mine* mă ajută memoria, e un caz care mă aşteaptă la sediu.

— Apropo, spuse el, mi s-a părut că l-am văzut aseară pe prietenul tău. Pe reporter. Stevens, parcă? Era într-un pub în care eram şi eu. Ciudat.

— Nu foarte ciudat. Acela e cumva terenul lui de vânătoare. Straniu cum, în unele feluri, voi doi semănaţi. Nu-i însă atât de sexy.

Ea zâmbi şi îl sărută iarăşi pe obraz, ridicându-se de pe scaunul de metal.

— O să-ţi mai fac o vizită înainte să te externeze, dar ştii cum e. Nu pot promite nimic concret, sergent-detectiv Rebus.

În picioare, ea părea mai înaltă decât şi-o imaginase Rebus. Părul ei îi căzu peste faţă când se aplecă pentru un alt sărut, de data aceasta direct pe buze, şi el rămase cu

ochii la despicătura dintre sânii ei. Se simțea puțin obosit, foarte obosit. Își forță ochii să rămână deschiși în timp ce ea se îndepărta, tocurile ei țăcănind pe gresia de pe jos în vreme ce infirmierele treceau pe lângă ea aidoma unor fantome, cu pantofii lor cu tălpi de cauciuc. Se împinse în sus, pentru a-i putea vedea picioarele îndepărtându-se. Avea picioare frumoase. Măcar atâta își amintise. Își amintea cum îl strângeau de mijloc, cu călcâiele atingându-i fesele. Își amintea părul ei întins peste pernă ca un peisaj de Turner. Își amintea vocea ei șoptindu-i la urechi, șoapta aceea. Oh, da, John, oh, John, da, da, da.

De ce ai plecat din armată?

Asta în timp ce se întorcea, transformându-se în femeia care striga gâtuit în toiul orgasmului său.

De ce?

Oh, oh, oh, oh.

Oh, da, siguranța viselor.

17

Editorilor le convenea efectul pe care îl avea Strangulatorul din Edinburgh asupra vânzării ziarelor. Le convenea modul în care povestea lui creștea aproape organic, de parcă ar fi fost îngrijită cu mare grijă. *Modus operandi* se modificase doar puțin în cazul uciderii Nicolei Turner. Se părea că Strangulatorul făcuse un nod pe frânghie înainte să o stranguleze. Acest nod apăsase tare pe gâtul fetei, învinețindu-l. Poliția nu considera că acest detaliu avea mare importanță. Ei erau prea ocupați să verifice toate modelele Ford Escort albastre pentru a se preocupa de un astfel de detaliu tehnic infim. Își umpleau timpul cu verificarea

tuturor maşinilor din zonă, chestionând fiecare proprietar, fiecare şofer.

Gill Templer oferise presei amănunte legate de maşină în speranţa unei uriaşe reacţii din partea publicului. Şi aceasta se produse: vecinii îi turnară pe vecinii lor, taţii pe fiii lor, soţiile pe soţii lor, iar soţii pe soţiile lor. Erau peste două sute de Escort-uri albastre de investigat şi, dacă nu ieşea nimic din asta, aveau să fie reinvestigate, înainte de-a se trece la Ford Escort-uri de altă culoare sau alte mărci de maşini albastru-pal. Putea dura luni întregi; fără îndoială, avea să dureze câteva săptămâni.

Jack Morton, cu o nouă listă xerocopiată împăturită în mână, îşi consultase doctorul cu privire la picioarele umflate. Acesta îi spusese că umbla prea mult încălţat în pantofi ieftini, neergonomici. Morton ştia deja asta. Interogase atât de mulţi suspecţi, încât totul începea să se amestece în mintea lui. Toţi arătau la fel şi se comportau la fel: agitaţi, deferenţi, inocenţi. Măcar de-ar fi făcut Strangulatorul o greşeală. Nu exista niciun indiciu demn de luat în seamă. Morton bănuia că şi maşina era o pistă falsă. Niciun indiciu demn de luat în seamă. Îşi amintea scrisorile anonime ale lui John Rebus. *Indicii sunt peste tot.* Se putea spune acelaşi lucru şi despre acest caz? Era posibil ca indiciile să fie prea mari pentru a fi observate, sau prea abstracte? Cu certitudine, era un caz rar – extraordinar de rar – de omucidere, care nu conţinea niciun indiciu extravagant aşteptând numai să fie descoperit. Afurisit să fie dacă ştia încotro se ducea povestea asta, şi tocmai de aceea îşi consultase doctorul – sperând la un dram de compasiune şi câteva zile de concediu. Rebus aterizase iarăşi în picioare, avea noroc ticălosul! Morton îl invidia pentru că era bolnav.

Îşi parcă maşina pe o linie galbenă dublă, în faţa bibliotecii, şi intră grăbit în clădire. Holul mare de la intrare îi amintea de zilele când el însuşi folosea biblioteca, luând cărţi cu imagini de la secţia pentru copii. Pe-atunci, aceasta se afla la parter. Se întreba dacă şi acum tot aşa era. Mama lui îi dădea bani de autobuz şi el venea la oraş, în mod declarat pentru a schimba cărţile de bibliotecă, dar în fapt ca să poată hoinări pe străzi o oră sau două, încântat la gândul că e adult şi e liber. Se ţinea după turiştii americani, trăgând cu urechea la trăncănelile lor şi cu ochiul la curelele şi la portofelele lor pântecoase. Îi privea cum fotografiau statuia lui Greyfriars Bobby[1] vizavi de cimitir. El însuşi se uitase mult şi bine la statuia căţeluşului şi nu simţise nimic. Citise despre covenanţi[2], despre diaconul Brodie, despre execuţiile publice de pe High Street, întrebându-se ce fel de oraş era acesta şi ce fel de ţară. Clătină din cap acum, nemaipăsându-i de aceste fantazări, şi se duse la biroul de informaţii.

— Bună, domnule Morton.

Se întoarse şi văzu o fată, mai mult o domnişoară, de fapt, stând în faţa sa, strângând o carte la pieptul mic. Se încruntă.

— Sunt eu, Samantha Rebus.

El căscă ochii.

— Dumnezeule, chiar aşa. Ei, ei! Da' chiar că ai crescut de când nu te-am mai văzut. Şi asta trebuie să fi fost acum un an sau doi. Ce mai faci?

— Sunt bine, mulţumesc. Sunt aici cu mama. Aţi venit cu treburi oficiale?

— Ceva de felul ăsta, da.

---

[1] Câine despre care se spune că ar fi păzit, timp de treisprezece ani, mormântul stăpânului său. (n. r.)

[2] Adepţi ai unei mişcări care a jucat un rol important în istoria Scoţiei. (n.r.)

Morton simțea că ochii ei îl sfredeleau. Doamne, chiar că avea ochii tatălui ei. Își lăsase amprenta.

— Cum se ține tata?

Să-i spună sau să nu-i spună? De ce să nu-i spună? Apoi, totuși, era de datoria lui să-i spună?

— E bine, din câte știu, zise, știind că acesta era adevărul în proporție de șaptezeci și cinci la sută.

— Tocmai mă duceam la secția pentru adolescenți. Mama e în sala cu fișe. E mare plictiseală acolo.

— Vin cu tine. Într-acolo mă îndreptam și eu.

Ea îi surâse, mulțumită de ceva ce se desfășura în mintea ei de adolescentă, și Jack Morton își spuse că fata nu era deloc ca tatăl ei. Era mult prea amabilă și politicoasă.

Dispăruse și a patra fată. Se știa ce-avea să urmeze. Niciun agent de pariuri nu ar fi acceptat provocarea.

— Trebuie să fim și mai vigilenți, punctă Anderson. Astă-seară sunt aduși și mai mulți ofițeri. Țineți minte, zise el, iar ofițerii prezenți îl priviră cu ochi goi, demoralizați, dacă și când va ucide și această victimă, va încerca să scape de cadavru, și dacă îl vom putea depista făcând asta, ori dacă vreun civil îl va vedea făcând asta, doar o dată, atunci îl avem.

Anderson se lovi cu pumnul în palma deschisă. Nimeni nu părea foarte vesel. Până acum, Strangulatorul aruncase trei cadavre, cu destul succes, în trei zone diferite ale orașului: Oxgangs, Haymarket, Colinton. Poliția nu putea fi peste tot (deși, în ultima vreme, publicul avea impresia că era), oricât de tare s-ar fi străduit.

— Iarăși, continuă inspectorul-șef, consultând un dosar, recenta răpite pare a avea puține în comun cu celelalte. Numele victimei este Helen Abbot. În vârstă de opt ani, puțin mai tânără decât celelalte, după cum observați, păr

castaniu-deschis, lung până la umeri. Ultima dată a fost văzută cu mama ei într-un magazin de pe Princes Street. Mama spune că fata a dispărut pur şi simplu. Într-o clipă era acolo, în următoarea nu mai era, aşa cum s-a întâmplat şi în cazul celei de-a doua victime.

Gill Templer, gândindu-se la asta mai târziu, găsi amănuntul curios. Nu se putea ca fetele să fi fost răpite chiar din magazin. Ar fi fost imposibil fără să ţipe, fără martori. Un civil abordase poliţia pentru a spune că văzuse o fată care semăna cu Mary Andrews – a doua victimă – urcând treptele de la Galeria Naţională spre The Mound. Era singură şi părea chiar fericită. În acest caz, socotea Gill, fata fugise de lângă mama ei. Dar de ce? Pentru vreo întâlnire secretă cu cineva cunoscut, cineva care se dovedise a fi ucigaşul ei? În acest caz, părea probabil că *toate* fetele îşi cunoscuseră ucigaşul, aşa că *trebuia* să aibă ceva în comun. Şcoli diferite, prieteni diferiţi, vârste diferite. Care era numitorul comun?

Se recunoscu înfrântă când începu să o doară capul. Pe deasupra, ajunsese la strada lui John şi avea alte lucruri la care să se gândească. John o trimisese acolo ca să-i ducă nişte haine curate pentru externare şi ca să vadă dacă nu primise ceva prin poştă, dar şi ca să verifice dacă sistemul de încălzire centrală mai funcţiona. Îi dăduse cheia şi, pe când ea urca scările, ţinându-se de nas din pricina mirosului înţepător de pisică, simţi o legătură între ea şi John Rebus. Se întrebă dacă relaţia lor era pe cale să devină serioasă. Era un om plăcut, dar puţin reţinut, puţin secretos. Poate că asta-i şi plăcea la el.

Deschise uşa, culese cele câteva plicuri de pe covorul din hol şi făcu un tur rapid al apartamentului. Stând lângă uşa dormitorului, îşi aminti pasiunea acelei nopţi, al cărei miros încă părea să mai plutească în aerul stătut.

Flacăra de control era aprinsă. Avea să fie surprins să afle asta. Ce de cărți avea! Pe de altă partea, soția lui fusese profesoară de engleză. Luă câteva de pe podea și le aranjă pe rafturile goale, în biblioteca de perete. În bucătărie, își făcu niște cafea neîndulcită și se așeză să o bea, consultând corespondența. O factură, o circulară și o scrisoare bătută la mașină, trimisă chiar din Edinburgh în urmă cu trei zile. Vârî scrisorile în poșetă și se duse să cerceteze dulapul. Camera Samanthei, observă ea, era încuiată și acum. Amintiri puse la păstrare, în siguranță. Bietul John.

Jim Stevens avea mult prea mult de lucru. Strangulatorul din Edinburgh se dovedea un individ interesant. Nu îl puteai ignora pe ticălos, nici dacă simțeai că ai lucruri mai bune de făcut. Stevens avea o echipă de trei care lucra alături de el la anchetele și comunicatele zilnice din ziar. Abuzul asupra copiilor, în Britania de azi, era subiectul articolului de mâine. Cifrele erau destul de înfiorătoare, dar și mai înfiorător era sentimentul timpului care trenează, așteptarea până la apariția cadavrului fetei. Așteptarea până la dispariția următoarei. Edinburgh era un oraș fantomă. Copiii erau ținuți în casă, iar cei care aveau voie afară mișunau pe străzi aidoma unor creaturi fugărite. Stevens voia să-și îndrepte atenția spre cazul drogurilor, spre dovezile tot mai concludente, spre legătura cu poliția. Voia asta, dar pur și simplu nu avea timp. Tom Jameson stătea călare pe el toată ziulica, fâțâindu-se prin redacție. Unde-i textul, Jim? E timpul să-ți meriți salariul, Jim. Când e următoarea conferință, Jim? Stevens era sleit de puteri la capătul fiecărei zile. Ajunse la concluzia că munca sa la cazul Rebus trebuia pusă în cui pe moment. Ceea ce era păcat, întrucât, cum poliția se ocupa intens de crime, terenul rămânea larg deschis pentru orice altă fărădelege, inclusiv traficul cu droguri. Mafia din Edinburgh

probabil că îşi făcea de cap nestingherită. Folosise povestea cu bordelul din Leith, sperând să obţină în schimb unele informaţii, dar băieţii cei mari nu păreau să intre în horă. Ei, ducă-se dracului. Avea să vină şi timpul lui.

Ajungând în salon, îl găsi pe Rebus citind dintr-o Biblie pusă la dispoziţie de spital. Când infirmiera aflase de cererea lui, îl întrebase dacă vrea să discute cu un preot, însă el refuzase categoric oferta. Îi era de ajuns – mai mult chiar de-atât – să frunzărească unele dintre pasajele mai savuroase din Vechiul Testament, să îşi împrospăteze memoria cu puterea şi forţa lor morală. Citise povestea lui Moise, Samson şi David, înainte să ajungă la Cartea lui Iov. Acolo, găsi o putere pe care nu îşi amintea să o mai fi întâlnit vreodată:

Dacă o nenorocire aduce moartea deodată, ce-i pasă Lui de deznădejdea celor fără de vină?

Dacă o ţară a încăput pe mâna unui om viclean, El acoperă faţa judecătorilor Săi.

Şi dacă nu El, cine atunci?

Vreau să-mi uit suferinţa, să-mi schimb înfăţişarea şi să fiu voios.

Sunt năpădit de teama chinurilor mele, ştiind bine că Tu nu mă vei scoate nevinovat.

Dacă sunt vinovat, de ce să mă mai trudesc zadarnic?

Dacă m-aş spăla cu zăpadă şi mi-aş curăţa mâinile cu leşie,

Atunci Tu tot m-ai cufunda în noroi, încât şi veşmintele mele s-ar scârbi de mine.

Rebus simţi un fior pe şira spinării, deşi în secţie era o căldură sufocantă, şi gâtul îi era uscat ca iasca. Tunând

nişte lichid sălciu într-un pahar de plastic, o văzu pe Gill venind spre el pe tocuri care nu mai făceau atâta zgomot ca data trecută. Surâdea, aducând cu ea puțina veselie din salon. Câțiva dintre bărbați o admirau din priviri. Rebus se simți bucuros, deodată, că astăzi pleca de acolo. Puse Biblia deoparte şi o întâmpină cu un sărut pe ceafă.

— Ce ai acolo?

Luă pachetul de la ea şi descoperi că înăuntru era schimbul lui de haine.

— Mersi, spuse. N-aş fi crezut că e curată cămaşa asta.

— Nu era. Ea râse şi îşi trase un scaun. Nimic nu era. A trebuit să îți spăl şi să îți calc toate hainele. Sunt un adevărat focar de microbi.

— Eşti un înger, spuse el, punând pachetul deoparte.

— Apropo de asta, ce citeai în carte?

Atinse cu degetul cotorul din vinilin roşu al Bibliei.

— O, nimic important. Iov, mai exact. Am citit povestea lui acum mult timp. Acum pare însă mai înfricoşătoare. Omul care începe să aibă îndoieli, care i se împotriveşte lui Dumnezeu, cerând un răspuns, şi care îl primeşte. „Dumnezeu a dat țara pe mâna unui viclean", spune el la un moment dat, şi: „Eu de ce aş face altfel?" în altul.

— Sună interesant. Şi continuă să îi pese?

— Da, ăsta e lucrul incredibil.

Sosi ceaiul, iar tânăra infirmieră îi dădu lui Gill ceaşca ei. Aveau şi o farfurie cu biscuiți.

— Ți-am adus nişte scrisori de la apartament. Poftim şi cheia.

Îi întinse o cheiță Yale, dar el clătină din cap.

— Păstreaz-o, zise, te rog. Am una de rezervă.

Se studiară reciproc.

— Prea bine, spuse în cele din urmă Gill. O păstrez. Mersi.

Îi dădu cele trei plicuri. El le sortă într-o secundă.

— A început să le trimită cu poşta, văd.

Rebus îl desfăcu pe cel mai recent.

— Individul ăsta, spuse, mă persecută. Domnul Nod, aşa îi spun. Maniacul meu anonim şi personal.

Cât timp Rebus parcurse scrisoarea, Gill afişă un aer interesat. Era mai lungă decât celelalte.

ÎNCĂ NU AI GHICIT, AŞA-I? NU AI NICIO IDEE. NICI MĂCAR UNA. ŞI DE-ACUM E APROAPE SFÂRŞITUL, APROAPE. SĂ NU SPUI CĂ NU ŢI-AM DAT OCAZIA. NU VEI PUTEA SPUNE ASTA NICIODATĂ. SEMNAT

Rebus scoase din plic o cruce făcută din chibrituri.

— A, astăzi e Domnul Cruce, văd. Ei, slavă Domnului că e aproape sfârşitul. Se plictiseşte, presupun.

— Ce sunt toate astea, John?

— Nu ţi-am spus de scrisorile anonime? Nu e o poveste foarte pasionantă.

— De când se petrece asta?

După ce studie scrisoarea, Gill examină plicul.

— De şase săptămâni. Poate mai mult. De ce?

— Păi, chestia e că scrisoarea asta a fost trimisă chiar în ziua când a dispărut Helen Abbot.

— O?

Rebus se întinse după plic şi se uită la ştampilă. „Edinburgh, Lothian, Fife, Borders", scria. O zonă destul de mare. Se gândi din nou la Michael.

— Presupun că nu îţi aminteşti când ai primit celelalte scrisori.

— Unde vrei să ajungi, Gill?

Ridică privirea spre ea şi văzu în locul ei o poliţistă cu alură profesionistă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Gill. Cazul ăsta ne afectează pe toţi. Începem să vedem cu toţii fantome.

— Sunt doar curioasă.

Citea deja scrisoarea din nou. Nu era vocea obişnuită a unui glumeţ şi nici stilul nu se potrivea. Exact asta o îngrijora. Iar acum, că Rebus se gândea mai bine, biletele apăruseră, parcă, în preajma fiecărei răpiri, nu-i aşa? Existase oare de la bun început o legătură atât de evidentă? Fusese într-adevăr aproape orb, purtase ochelari de cal. Fie asta, fie totul era o coincidenţă monstruoasă.

— E doar o coincidenţă, Gill.

— Spune-mi, atunci, când au venit celelalte bilete.

— Nu îmi aduc aminte.

Ea se aplecă deasupra lui, cu ochii mari îndărătul ochelarilor. Rosti cu calm:

— Îmi ascunzi ceva?

— Nu!

Toţi cei din salon se întoarseră la strigătul lui, iar el simţi că se îmbujorează în obraji.

— Nu, spuse mai şoptit, nu ascund nimic. Cel puţin...

Dar cum putea să fie sigur? După atâţia ani de arestări, de acuzaţii, de uitări, atâţia duşmani câţi îşi făcuse. Însă nimeni nu l-ar fi persecutat în felul acesta, cu siguranţă. Cu siguranţă.

Cu ajutorul creionului, al hârtiei şi al unui un laborios proces de gândire din partea sa, revăzură momentul sosirii fiecărui bilet în parte: date, conţinut, modul de livrare. Gill îşi dădu jos ochelarii şi se frecă pe nas, suspinând.

— E pur şi simplu o coincidenţă prea mare, John.

Iar el, în adâncul fiinţei sale, ştia că ea avea dreptate. Ştia că niciodată nimic nu era ceea ce părea, că nimic nu era întâmplător.

— Gill, spuse el într-un final, trăgând de cuvertură. Trebuie să ies de-aici.

În maşină, ea îi dădu ghes, îl iscodi mai departe. Cine putea să fie? Care era legătura? De ce?

— Ce e asta? se răsti el. Acum sunt suspect, sau ce?

Ea îi studie ochii, încercând să pătrundă în spatele lor, încercând să se înfrupte direct din adevărul din spatele lor. O, era un detectiv în adâncul sufletului ei, iar un detectiv bun nu se încrede în nimeni. Îl scrută ca şi când ar fi fost un şcolar mustrat, care încă mai are de dat în vileag secrete, de mărturisit păcate. Mărturiseşte.

Gill ştia că totul nu era decât o intuiţie. Era insuportabil. Şi totuşi, simţea ceva acolo, ceva în spatele ochilor acelora arzători, poate. Lucruri şi mai stranii se întâmplaseră de când era ea în forţele de poliţie. Lucruri stranii se întâmplau mereu. Adevărul era mereu mai straniu ca ficţiunea şi nimeni nu era întru totul inocent. Privirile acelea vinovate când chestionai pe cineva, pe oricine. Toţi au ceva de ascuns. Cel mai adesea, însă, erau lucruri mărunte pe care anii scurşi între timp le ascund. Ar fi fost nevoie de Poliţia Gândurilor ca să poţi ajunge la genul acela de fărădelegi. Dar dacă John... Dacă John Rebus se dovedea a fi parte din această tărăşenie, atunci... Asta era prea absurd de luat în considerare.

— Sigur că nu eşti suspect, John, spuse ea. Dar ar putea fi important, nu crezi?

— Îl vom lăsa pe Anderson să decidă, zise el, apoi tăcu, dar începu să tremure.

Chiar în acel moment, lui Gill îi veni o idee: dar dacă îşi trimisese scrisorile singur?

18

Simțea că îl dureau brațele şi, privind în jos, văzu că fata nu se mai zbătea. Venea până la urmă momentul acela, acel brusc şi binecuvântat moment când nu mai avea rost să continui să trăieşti şi când mintea şi trupul ajungeau să accepte că asta era realitatea. Era un moment frumos, de liniște, cel mai relaxant moment din viața oricărei persoane. Cu mulți ani în urmă încercase şi el să se sinucidă şi savurase chiar acest moment. Dar în spital îi făcuseră tot felul de lucruri, la fel şi în clinică, după aceea. Îi dăduseră înapoi voința de a trăi, iar acum el îi răsplătea, îi răsplătea pe toți. Recunoscu această ironie a vieții sale şi râse înfundat, desfăcând banda adezivă de pe gura Helenei Abbot, folosind foarfecele mici ca să îi taie legăturile. Din buzunarul pantalonilor scoase un aparat foto mic şi compact şi mai luă un instantaneu cu ea, un fel de *memento mori*. Dacă era vreodată prins, aveau să îl rupă în bătaie pentru asta, însă niciodată nu aveau să îl acuze că fusese un ucigaş maniac sexual. Sexul nu avea nicio legătură cu asta; aceste fete erau nişte pioni a căror soartă fusese pecetluită prin botez. Următoarea şi ultima era cea care conta cu adevărat, iar de aceasta se va ocupa astăzi, dacă va fi posibil. Continuă să râdă înfundat. Acesta era un joc mai bun decât X şi 0. Ieşea câştigător la amândouă.

19

Inspectorului şef William Anderson îi plăceau urmăririle, lupta dintre instinct şi depistarea anevoioasă. Îi plăcea, totodată, să simtă că avea în spate sprijinul diviziei sale.

Era în elementul lui să dea ordine, să împartă sfaturi, să traseze strategii.

Ar fi preferat totuşi să îl fi prins deja pe Strangulator – asta se înţelegea de la sine. Nu era un sadic. Legea trebuia aplicată. Chiar şi aşa, cu cât se prelungea mai mult o anchetă ca aceasta, cu atât creştea mai tare sentimentul apropierii de ucigaş, iar bucuria creată de acest moment prelungit era unul dintre marile atribute ale responsabilităţii.

Strangulatorul făcea câte greşeli puţine, dar le făcea, şi asta era tot ce conta pentru Anderson în clipa aceea. Ford Escort-ul albastru, iar acum interesanta teorie cum că ucigaşul fusese sau încă era un militar, judecând după genul de nod făcut frânghiei de strangulare. Astfel de fărâme aveau să îi ducă până la urmă la un nume, o adresă, o arestare. Şi în momentul acela, Anderson îşi va conduce ofiţerii deopotrivă fizic şi spiritual. Avea să urmeze un nou interviu televizat, o nouă fotografie măgulitoare în presă (era destul de fotogenic). O, da, victoria avea să fie dulce. Doar dacă, desigur, Strangulatorul nu dispărea în noapte cum făcuseră atâţia înaintea lui. Această posibilitate nu trebuia luată în calcul; îi făcea picioarele să se preschimbe în hârtie.

Nu îl displăcea pe Rebus, nu întru totul. Omul era un poliţist destul de bun, deşi, poate, puţin cam necioplit în felul cum acţiona. Şi înţelegea că viaţa lui personală tocmai suferise o înfrângere. I se spusese că fosta lui soţie era chiar femeia cu care coabita propriul său fiu. Încerca să nu se gândească la asta. Când Andy trântise uşa în urma lui, plecând, ieşise definitiv din viaţa tatălui său. Cum era posibil, în timpurile moderne, ca cineva să îşi petreacă timpul scriind poezie? Era absurd. Şi apoi să se mute cu soţia lui Rebus... Nu, nu îl displăcea pe Rebus, dar văzându-l pe

Rebus apropiindu-se de el alături de acela frumoasă doamnă ofițer de legătură, Anderson simți că i se întoarce stomacul pe dos, ca și când măruntaiele lui ar fi vrut, dintr-odată, să iasă la lumină. Se sprijini cu spatele de o masă liberă. Ofițerul căruia îi aparținea plecase în pauză.

— Mă bucur să te avem înapoi, John. Te simți mai bine?

Anderson întinsese mâna și Rebus, uluit, fu nevoit să o accepte și să răspundă la strângere.

— Sunt bine, domnule, spuse el.

— Domnule, întrerupse Gill Templer, putem vorbi un minut? A apărut ceva nou.

— Doar intuiția unei noi piste, domnule, rectifică Rebus, privind-o țintă la Gill.

Anderson se uită de la unul la celălalt.

— Haideți în biroul meu, atunci.

Gill îi explică lui Anderson situația așa cum o vedea ea, iar acesta, înțelept, așezat în siguranță în spatele mesei sale, ascultă, aruncând ocheade spre Rebus, care îi surâdea cu subînțeles. „Scuze că vă irosim timpul", spunea zâmbetul lui.

— Ei bine, Rebus? zise Anderson după ce Gill termină. Ce ai de spus despre toate astea? Ar putea cineva să aibă vreun motiv de-a te informa de planurile lui? Adică, e posibil ca Strangulatorul să te *cunoască*?

Rebus ridică din umeri, zâmbind, zâmbind, zâmbind.

Jack Morton, în mașina lui, notă unele observații în foaia de raport. Văzut suspect. Chestionat la fel. Relaxat, dornic să ajute. Încă o fundătură, voia să spună. Încă o nenorocită de fundătură. Un paznic de la parcare se uita la el, încercând să îl sperie, venind spre mașina lui. El oftă, lăsând

jos creionul şi hârtia şi întinzându-se după legitimaţie. Una dintre zilele de pomină.

Cum era sfârşitul lui mai, Rhona Phillips purta pelerina impermeabilă, iar ploaia care biciuia văzduhul părea pictată pe pânză. Îşi sărută de rămas bun iubitul poet cu păr buclat care se uita la o emisiune TV de după-amiază şi ieşi din casă, căutându-şi cheile de la maşină în poşetă. În ultima vreme, o lua ea pe Sammy de la şcoală, deşi şcoala nu era decât la doi kilometri depărtare. Tot ea o însoţea la bibliotecă la ora prânzului, pentru a nu-i lăsa nicio portiţă de scăpare. Cum maniacul acela era încă în libertate, nu îşi asuma niciun risc. Se duse în grabă la maşină, urcă şi trânti portiera. Ploaia din Edinburgh era ca o judecată divină. Intra în oase, în structura clădirilor, în amintirea turiştilor. Rămânea cu zilele, formând bălţi pe marginea drumurilor, destrămând căsnicii, înfrigurând, ucigând, omniprezentă. Cam aşa suna vederea tipică trimisă acasă de la o pensiune din Edinburgh: „Oraşul e adorabil. Oamenii sunt cam rezervaţi. Ieri am văzut castelul şi Scott Monument. E un oraş foarte mic, ca un oraş de provincie. Ar putea intra în New York şi nici nu l-ai observa. Vremea ar putea fi mai bună."

Vremea putea fi mai bună. Arta eufemismului. O ploaie de rahat. Era aşa tipic, tocmai când avea şi ea o zi liberă. Tipic şi faptul că ea şi Andy se certaseră. Şi acum el stătea bosumflat în fotoliu, cu picioarele strânse sub el. Una dintre zilele de pomină. Şi diseară avea de scris rapoarte. Slavă Cerului că începuseră examenele. Copiii păreau mai liniştiţi la şcoală în ultima vreme, cei mari prinşi de febra sau de apatia examenelor, iar cei mici văzându-şi viitorul inevitabil descris pe chipurile celor mai mari ca ei. Era o perioadă interesantă a anului. Curând, teama avea să fie a

lui Sammy – căreia, în față, îi spunea acum Samantha, fiindcă era aproape o femeie. Şi mai erau şi alte temeri pentru un părinte. Teama de adolescență, de experimentări.

Când ea ieşi în marşarier de pe alee, el o privi din Escortul său. Perfect. Avea de aşteptat aproximativ cincisprezece minute. Când maşina ei dispăru, conduse până în fața casei şi opri. Examină ferestrele. Bărbatul ei era înăuntru, singur. Coborî din maşină şi se îndreptă spre uşa de la intrare.

Înapoi în sală, după şedința rămasă fără niciun rezultat, Rebus nu avea de unde să ştie că Anderson tocmai aranja să fie pus sub supraveghere. În sala de şedințe era un adevărat haos. Fiecare suprafață era acoperită de hârtii, un computer mic era înghesuit într-un colț liber, grafice şi fişe de programare şi tot restul acopereau fiecare centimetru de perete.

— Am o conferință, anunță Gill. Ne vedem mai târziu. Ascultă, John, chiar cred că există o legătură. Spune-i intuiție feminină, spune-i „nas" de detectiv, spune-i cum vrei, dar ia-o în serios. Mai gândeşte-te. Gândeşte-te la cine ți-ar putea purta pică. Te rog.

El încuviință, apoi o priviri cum se duce, îndreptându-se spre propriul ei birou în partea ei a clădirii. Rebus nici nu mai ştia care era masa lui de lucru. Scrută încăperea. Totul părea cumva diferit, ca şi când unele dintre mese fuseseră mutate din loc sau puse laolaltă. Un telefon sună pe masa de lângă el. Şi cu toate că erau ofițeri şi telefonişti în preajmă, răspunse el însuşi, din dorința de a se implica din nou în investigație. Se ruga să nu fie chiar el investigat. Se ruga, uitând ce însemna rugăciunea.

— Sala de şedințe, spuse el. Aici sergentul-detectiv Rebus.

— Rebus? Ce nume curios. Era vocea cuiva bătrân, dar vioi şi categoric bine educat. Rebus, repetă, ca şi când ar fi notat numele pe o foaie de hârtie.

Rebus examină telefonul.

— Şi pe dumneavoastră, domnule, cum vă cheamă?

— O, eu sunt Michael Eiser, se scrie E-I-S-E-R, profesor de literatură engleză la Universitate.

— O, da, domnule? Rebus luă un pix şi notă numele. Şi cu ce vă pot ajuta, domnule?

— Păi, domnule Rebus, mai degrabă cred eu v-aş putea ajuta, deşi s-ar putea să mă înşel, desigur.

Rebus şi-l imagina pe bărbat, dacă acest apel nu era o farsă: păr vâlvoi, papion, costum de tweed şi pantofi vechi, fluturând din mâini în timp ce vorbea.

— Vedeţi dumneavoastră, pe mine mă interesează jocurile de cuvinte. De fapt, chiar scriu o lucrare pe acest subiect. Se intitulează *Reading Exercises and Directed Exegetic Responses*[1]. Vedeţi jocul de cuvinte? E un acrostih. Prima literă a fiecărui cuvânt compune un alt cuvânt – *reader*[2], în cazul de faţă. E un joc vechi ca literatura însăşi. Cartea mea, totuşi, se concentrează aspra manifestării lui în opere mai recente. Nabokov şi Burgess şi alţii ca ei. Desigur, acrostihul e doar o mică parte din gama largă de şmecherii folosite de autori pentru a distra, îndruma sau convinge publicul.

Rebus încercă să îl întrerupă pe profesor, dar era ca şi cum ai încerca să întrerupi un taur. Aşa că se forţă să asculte, întrebându-se tot timpul dacă era un apel fals, dacă nu trebuia – încălcând grav procedura – să închidă pur şi simplu. Avea lucruri mai importante la care să se gândească. Îl durea ceafa.

---

[1] *Exerciţii de lectură şi reacţii exegetice condiţionate.* (n.t.)

[2] Cititor. (n.t.)

— ... şi ideea, domnule Rebus, este că a observat, absolut întâmplător, un soi de tipar în felul în care criminalul alege victimele.

Rebus se aşeză pe marginea mese. Strânse pixul ca şi când ar fi vrut să-l rupă.

— O, da? spuse el.

— Da. Am numele victimelor scrise pe o foaie în faţa mea. Poate că altul ar fi observat mai repede, dar eu abia astăzi am văzut un articol într-un ziar unde apăreau toate cele patru fete împreună. De obicei *The Times*, înţelegeţi, dar astă-dimineaţă nu l-am găsit, aşa că am cumpărat altul, şi poftim. Poate nu e absolut nimic, doar o coincidenţă, dar poate că totuşi nu e. Am să las această decizie la latitudinea domniilor voastre. Eu o ofer doar cu titlul de propunere.

Jack Morton, suflând fum în jurul său, intră în sală şi, observându-l pe Rebus, făcu din mână. Rebus clătină din cap în semn de răspuns. Jack părea sleit de puteri. Toţi păreau sleiţi de puteri, pe când el, tocmai întors după o perioadă de odihnă şi relaxare, se ocupa de un nebun la telefon.

— Ce să oferiţi, mai exact, domnule profesor Eiser?

— Păi, nu înţelegeţi? În ordine, numele victimelor au fost Sandra Adams, Mary Andrews, Nicola Turner şi Helen Abbot.

Jack veni alene spre masa lui Rebus.

— Luate ca acrostih, continuă vocea, numele lor alcătuiesc un alt nume – Samantha. Următoarea victimă a ucigaşului, poate? Sau ar putea fi o simplă coincidenţă, un joc acolo unde nu există nimic de felul acesta.

Rebus trânti telefonul, sări de pe masă într-o secundă şi îl trase pe Jack Morton de cravată după el. Acesta gemu şi ţigara îi zbură din gură.

— Maşina ţi-e afară, Jack?

Încă tuşind, bărbatul dădu aprobator din cap.

Iisuse Hristoase, Iisuse Hristoase. Totul era adevărat, deci. Totul avea legătură cu *el*. Samantha. Toate indiciile, toate crimele fuseseră doar un mesaj pentru el. Iisuse Hristoase. Ajută-mă, oh, ajută-mă.

Fiica lui avea să fie următoarea victimă a Strangulatorului.

Rhona Phillips văzu maşina parcată în faţa casei ei, dar nu o luă în seamă. Nu voia decât să scape de ploaie. Alergă la uşa din faţă, în timp ce Samantha o urma încet, şi descuie.

— E oribil afară! strigă ea în living. Îşi dădu jos pelerina şi se duse spre locul unde televizorul continua să facă gălăgie. În fotoliu îl văzu pe Andy. Avea mâinile legate la spate şi gura îi era acoperită cu o bucată mare de bandă adezivă pentru zugrăvit. Bucata de sfoară încă îi atârna de gât.

Rhona fu pe cale să scoată cel mai pătrunzător ţipăt din viaţa ei, când un obiect greu o lovi în moalele capului şi ea se împletici înainte, spre iubitul ei, căzându-i în poală, leşinată.

— Bună, Samantha, spuse o voce pe care fata o recunoscu, deşi faţa lui era acoperită cu o mască, astfel încât ea să nu îi poată vedea zâmbetul.

Maşina lui Morton gonea prin oraş cu girofarurile albastre aprinse, ca şi când ar fi fost urmărită de flăcările Iadului înseşi. Rebus încercă să explice totul pe drum, dar era prea agitat ca să fie şi logic, iar Jack Morton era prea ocupat să depăşească maşinile din trafic ca să se străduiască să înţeleagă ceva. Ceruseră ajutor: o maşină la şcoală, în caz că fata era încă acolo, şi două maşini acasă, avertizându-i că Strangulatorul ar putea fi acolo. Trebuia acţionat cu grijă.

Maşina gonea cu o sută treizeci şi cinci de kilometri la oră pe Queensferry Road, efectuă un viraj brusc la dreapta în alea traficului din sensul opus şi ajunse în cartierul

rezidențial îngrijit unde Rhona, Samantha şi iubitul Rhonei locuiau acum.

— Ia-o la dreapta aici, strigă Rebus ca să acopere huruitul motorului, agățându-se de-o speranță. Când intrară pe stradă, văzură două patrule de poliție staționate deja în fața casei şi maşina Rhonei parcată ca un inconfundabil simbol al inutilității pe alee.

20

Vruseseră să-i dea sedative, dar el refuză să ia vreun medicament de la ei. Vruseseră să-l trimită acasă, dar el le refuză sfaturile. Cum se putea duce acasă când Rhona zăcea undeva mai sus, în spital? Când fiica lui era răpită şi toată viața lui era sfâşiată ca o haină veche, transformată în cârpe de şters praful? Umbla fără odihnă prin sala de aşteptare. Era bine, le spunea el, bine. Ştia că Gill şi Anderson erau undeva pe coridor. Sărmanul Anderson. Se uita pe geamul murdar cum infirmierele se plimbau pe-afară, râzând în ploaie, cu pelerinele fâlfâindu-le în jurul corpului, ca dintr-un vechi film cu Dracula. Cum puteau să râdă? Peste copaci cobora ceața şi infirmierele, încă râzând, nepăsătoare la suferința lumii, dispăreau în negură, de parcă un Edinburgh din trecut le-ar fi absorbit în ficțiunea lui, luând odată cu ele toate râsetele din lume.

Era aproape întuneric acum, soarele rămânând o amintire în spatele perdelei groase a norilor. Pictorii religioşi din vechime trebuie să fi cunoscut ceruri ca acela, trebuie să fi trăit sub ele zi după zi, acceptând culoarea vineție a norilor ca pe un semn al prezenței lui Dumnezeu, o esență a puterii creației. Rebus nu era pictor. Ochii lui vedeau frumusețe

nu în lumea reală, ci în lumea cuvintelor tipărite. Stând în sala de aşteptare, el îşi dădu seama că în viaţa sa acceptase experienţa secundară – experienţa de-a citi gândurile altcuiva – în detrimentul vieţii reale. Ei bine, acum era faţă în faţă cu ea: era înapoi la paraşutişti, era înapoi în SAS, chipul lui era un crochiu al epuizării, şi-l durea creierul, fiecare muşchi încordat.

Se surprinse că începea să abstractizeze din nou totul şi lovi peretele cu ambele palme, de parcă s-ar fi pregătit să fie percheziţionat. Sammy era undeva afară, în mâinile unui maniac, şi el compunea tributuri, scuze şi comparaţii. Nu era suficient.

Pe coridor, Gill îl supraveghea pe William Anderson. Şi lui i se spusese să plece acasă. Un doctor îl examinase pentru a stabili care erau efectele şocului prin care trecuse şi spusese că ar trebui să stea în pat, noaptea aceea.

— Aştept chiar aici, spusese Anderson cu o fermitate molcomă. Dacă toate astea au legătură cu John Rebus, atunci vreau să fiu aproape de John Rebus. Sunt bine, sincer.

Dar nu era bine. Era ameţit şi plin de remuşcări şi puţin debusolat.

— Nu-mi vine să cred, îi spuse lui Gill. Nu-mi vine să cred că toate astea nu au fost decât un preludiu pentru răpirea fiicei lui Rebus. E fantastic. Omul trebuie să fie smintit. Cu siguranţă că John bănuieşte cine e răspunzător, nu?

Gill Templer se întreba acelaşi lucru.

— De ce nu ne-a spus? continuă Anderson. Apoi, din senin, fără nicio veste, redeveni tată şi începu să plângă foarte încet, cu suspine. Andy, spuse el, Andy al meu.

Îşi prinse capul în mâini şi o lăsă pe Gill să îi cuprindă cu braţul umerii gârboviţi.

John Rebus, urmărind cum pogora întunericul, se gândi la căsnicia lui, la fiica lui. La fiica lui Sammy.

Pentru cei care citesc printre timpuri

Oare ce anume bloca memoria lui? Ce anume îi fusese refuzat în toți aceştia ani, de când umblase pe faleză în Fife, de când suferise ultima cădere nervoasă şi izolase trecutul cu fermitatea cu care ar fi trântit uşa în nasul unui martor al lui Iehova? Nu era aşa uşor. Musafirul nepoftit aşteptase momentul, hotărând să intre din nou cu forța în viața lui Rebus. Un şut în uşă. Uşa percepției. La ce îl ajutau acum lecturile? Sau credința, atât de firavă cât era? Samantha. Sammy, fiica lui. Dumnezeule mare, fă să fie bine. Dumnezeule mare, las-o să trăiască.

John, trebuie să ştii cine este

Dar el clătinase din cap, şi lacrimile îi căzuseră printre cutele pantalonilor. Nu ştia, nu ştia. Era Nod. Era Cruce. Numele nu mai însemnau nimic pentru el. Noduri şi cruci. Îi fuseseră trimise noduri şi cruci, frânghii şi chibrituri şi o droaie de vorbe în limba păsărească, aşa cum spusese Jack Morton. Asta era tot. Dumnezeule mare.

Ieşi pe coridor şi se aşeză în fața lui Anderson, care stătea înaintea lui ca o epavă aşteptând să fie ridicată şi dusă departe. Şi cei doi bărbați se încleştară într-o îmbrățişare, insuflându-şi viață unul altuia; doi vechi duşmani înțelegând într-o clipă că erau, totuşi, de aceeaşi parte a baricadei. Se îmbrățişară şi plânseră, descotorosindu-se de tot ceea ce acumulaseră, atâția ani de sentimente reprimate, de menținerea unei aparente impasibilități. Acum totul ieşea la suprafață: erau ființe umane, la fel ca toți ceilalți.

Şi în cele din urmă, după ce fusese anunțat că Rhona suferise doar o fractură craniană şi după ce primise permisiunea de a intra în camera ei un moment pentru a o vedea respirând oxigen, Rebus le îngădui să îl ducă acasă. Rhona avea să trăiască. Asta era ceva. Andy Anderson, pe de altă

parte, era rece, undeva pe o masă, şi doctorii îi examinau conținutul stomacului. Sărmanul ticălos, Anderson. Sărmanul om, sărman tată, sărman polițist. Acum totul devenea foarte personal, nu? Deodată, cazul devenise mai mare decât îşi imaginaseră ei vreodată că putea deveni. Devenise o chestiune de răzbunare.

Aveau în sfârşit o descriere, deşi nu era una bună. O vecină îl văzuse pe om transportând silueta nemişcată a fetei la maşină. O maşină de culoare deschisă, le spusese ea. O maşină aparent normală. Un om aparent normal. Nu prea înalt, cu chipul dur. Se grăbea. Nu apucase să-l vadă bine.

Cazul avea să îi fie luat lui Anderson, acum; la fel şi lui Rebus. O, acum luase amploare. Strangulatorul intrase într-o locuință, ucisese acolo. Sărise complet calul. Gazetarii şi camerele de filmat din fața spitalului voiau să ştie totul despre cele întâmplate. Probabil că superintendentul Wallace organizase deja o conferință de presă. Cititorii de ziare, voyeur-ii, cereau să afle totul. Era o ştire mare. Edinburgh era capitala europeană a criminalității. Fiul inspectorului-şef fusese ucis, iar fiica unui sergent-detectiv fusese răpită, şi de-acum probabil c-o ucisese şi pe ea.

Ce putea el să facă altceva decât să stea şi să aştepte o altă scrisoare? Îi era mai bine în apartament, oricât de întunecat şi de pustiu era acolo, indiferent ce tare semăna cu o celulă. Gill promise să îl viziteze mai târziu, după conferința de presă. O maşină fără însemne oficiale avea să stea în fața blocului său, ca măsură de siguranță, căci cine ştia cât de departe voia Strangulatorul să împingă lucrurile?

Între timp, fără ştiința lui Rebus, dosarul lui era verificat la sediu, trecutul lui era scos de la naftalină şi examinat. Strangulatorul trebuia să se găsească pe undeva, pe-acolo. Trebuia.

Sigur că trebuia. Rebus ştia că numai el deţinea cheia. Însă aceasta părea încuiată într-un sertar pe care chiar ea îl deschidea. Nu putea decât să zdruncine acea bucată de trecut ferecată.

Gill Templer îi telefonase fratelui lui Rebus şi, cu toate că John ar fi urât-o ştiind că o făcuse, îi spusese lui Michael să vină urgent la Edinburgh pentru a-i fi alături fratelui lui. În definitiv, el era singura rudă a lui Rebus. Părea încordat la telefon, încordat, dar îngrijorat. Şi-acum ea medita la chestiunea acrostihului. Profesorul avusese dreptate. Încercau să îl localizeze în seara aceasta pentru a-l chestiona. Din nou, ca măsură de siguranţă. Dar dacă Strangulatorul plănuise asta, atunci cu siguranţă c-ar fi putut pune mâna pe o listă cu oameni al căror nume se potrivea cerinţei, şi cum reuşise asta? Un funcţionar public, poate? Un profesor? Cineva care lucra în tăcere la un terminal de computer, undeva? Erau multe posibilităţi şi ei aveau să le cerceteze pe rând. Mai întâi, Gill voia totuşi să propună ca toţi locuitorii Edinburgh-ului pe care-i chema Nod sau Cruce să fie chestionaţi. Erau slabe şanse de reuşită; pe de altă parte, tot ceea ce privea acel caz fusese slab până atunci.

Şi mai era conferinţa de presă. Ţinută, deoarece era convenabil, în clădirea administrativă a spitalului. Era loc de stat în picioare doar în fundul sălii. Faţa lui Gill Templer, cu o expresie umană, dar fără urmă de zâmbet, începea să-i fie foarte familiară publicului britanic, la fel de familiară, fără îndoială, ca aceea a oricărui prezentator sau reporter. Astă-seară, totuşi, superintendentul avea să ţină microfonul. Ea spera că nu va lungi vorba. Voia să îl vadă pe Rebus. Şi mai urgent, poate, voia să discute cu fratele lui. Cineva trebuia să ştie ceva despre trecutul lui John.

Aparent, nu vorbise niciodată cu niciunul dintre prietenii lui din poliție despre anii petrecuți în armată. Oare acolo se afla cheia? Sau în căsnicia lui? Gill ascultă discursul superintendentului. Aparatele foto se declanşau întruna şi sala mare se cufundă în fum.

Acolo era şi Jim Stevens, zâmbind în colțul gurii, de parcă ar fi ştiut el ceva. Pe Gill o cuprinse îngrijorarea. Ochii lui erau ațintiți spre ea, deşi pixul continua să mâzgălească în carnețel. Îşi amintea seara aceea dezastruoasă pe care o petrecuseră împreună şi apoi seara mult mai puțin dezastruoasă în compania lui John Rebus. De ce niciunul dintre bărbații din viața ei nu fusese mai puțin complicat? Poate pentru că asta o interesa pe ea, complicațiile. Cazul nu devenea mai complex. Devenea mai simplu.

Jim Stevens, ascultând doar pe jumătate declarațiile, se gândi la cât de complexă devenea povestea lui. Rebus şi Rebus, droguri şi crime, mesaje anonime urmate de răpirea fiicei. Trebuia să ajungă în spatele măştii pe care-o afişa în public poliția şi ştia că cel mai bun mod de a avansa era să o abordeze pe Gill Templer, să facă un mic schimb de informații cu ea. Dacă drogurile şi răpirea erau legate, aşa cum probabil că erau, atunci poate că unul sau celălalt dintre frații Rebus nu jucase jocul conform regulilor dinainte stabilite. Poate că Gill Templer ştia ceva.

Se apropie de ea din spate, tocmai când femeia părăsea clădirea. Ea ştia cine era, însă de data aceasta chiar voia să vorbească.

— Bună, Jim. Te pot duce undeva?

Se hotărî să accepte. L-ar fi putut duce la un bar, asta, desigur, dacă el nu-l putea vedea pe Rebus un moment? Nu putea. Plecară.

— Povestea asta devine din ce în ce mai bizară cu fiece secundă, nu crezi?

Ea îşi concentră privirea la drum, părând să se gândească la întrebarea lui. De fapt, spera că el se va deschide puţin mai mult şi că tăcerea ei îl va face să creadă că îi ascundea ceva, că era ceva ce ar fi putut scoate de la ea.

— Totuşi Rebus pare a fi actorul principal. Interesant.

Gill simţi că Stevens urma să joace o carte.

— Adică, urmă el, aprinzând o ţigară, te deranjează dacă fumez?

— Nu, spuse ea încet, deşi pe dinăuntru nu mai avea astâmpăr.

— Mersi. Adică, e interesant pentru că Rebus figurează într-o altă poveste la care lucrez.

Ea opri maşina la lumina roşie a unui semafor, dar nu îşi luă privirea de la imaginea de dincolo de parbriz.

— Te-ar interesa să auzi despre cealaltă poveste, Gill?

O interesa? Sigur că da. Iar la schimb...

— Da, foarte interesant om, domnul Rebus. Şi fratele lui.

— Fratele lui?

— Da, ştii tu, Michael Rebus, hipnotizatorul. Interesanţi aceşti doi fraţi.

— Oh?

— Ascultă, Gill, hai să lăsă prostiile deoparte.

— Speram să o faci tu.

Băgă maşina în viteză şi porni din nou.

— Voi îl investigaţi pe Rebus pentru ceva? Asta vreau să ştiu eu. Adică, ştiţi cu adevărat cine e îndărătul acestei tărăşenii, dar nu spuneţi?

Gill se întoarse acum spre el.

— Nu aşa merge treaba, Jim.

El pufni.

— Poate că nu aşa merge la tine, Gill, dar nu te preface că asta nu se întâmplă. Eram doar curios dacă ai auzit ceva, vreo vorbă de mai sus. Poate în ideea că cineva a feştelit-o, lăsând lucrurile să ajungă aici.

Jim Stevens îi studia chipul cu mare atenţie, aruncând pe tapet idei şi teorii vagi, în speranţa că una se va prinde. Numai că Gill nu părea să muşte momeala. Foarte bine. Poate că nu ştia nimic. Asta nu însemna că teoriile lui erau neapărat greşite. Putea însemna doar că lucrurile porneau de la un nivel mai înalt decât acela la care el şi Gill Templer operau.

— Jim, tu ce *crezi* că ştii despre John Rebus? Ar putea fi important, să ştii. Te-am putea pofti la secţie, dacă am bănui că tăinuieşti informaţii...

Stevens începu să ţâţâie din buze, clătinând din cap.

— Ştim amândoi că nu aşa se face, nu crezi? Adică, pur şi simplu nu se face.

Ea întoarse iarăşi privirea spre el.

— Aş putea crea un precedent, spuse.

El o scrută atent. Da, probabil că ar fi putut face asta.

— Aici e bine, spuse el, arătând pe geam. Scrumul ţigării îi căzu pe cravată. Gill opri maşina şi îl privi coborând. Înainte să închidă portiera, ziaristul se aplecă înapoi înăuntru.

— Am putea aranja un schimb de informaţii, dacă vrei. Îmi ştii numărul de telefon.

Da, îi ştia numărul de telefon. I-l notase el cu foarte mult timp în urmă, atât de mult, încât acum se aflau de părţi diferite ale unui zid şi ea abia îl mai putea înţelege. Ce ştia el despre John? Despre Michael? Porni spre apartamentul lui Rebus cu speranţa că va afla asta la destinaţie.

21

John Rebus citi câteva pagini din Biblia în ediția Good News, dar o lăsă jos când își dădu seama că nu rămânea cu nimic. Se rugă în schimb, apăsându-și ochii cu pumnii. Apoi se plimbă prin apartament, atingând diverse obiecte. Asta făcuse și înaintea acelei prime căderi nervoase. Acum, totuși, nu se temea. Să vină, dacă voia, să vină orice. Nu îi mai rămăsese pic de voință. Nu îi păsa de vrerea răuvoitorului său creator.

Se auzi soneria de la ușă. Nu răspunse. Aveau să plece, iar el avea să rămână iarăși singur cu durerea lui, cu mânia lui neputincioasă și cu bunurile lui personale peste care se așternuse praful. Soneria se auzi din nou, mai prelung acum. Înjurând, se duse la ușă și o trase în lături. În prag stătea Michael.

— John, spuse el. Am venit de îndată ce am aflat.

— Mickey, ce cauți aici?

Își pofti fratele în apartament.

— Mi-a telefonat cineva, o femeie. Mi-a spus tot ce s-a întâmplat. Teribilă veste, John. De-a dreptul teribilă.

Puse o mână pe umărul lui Rebus. Acesta, simțind furnicături, își dădu seama ce mult timp trecuse de când nu mai simțise atingerea unei ființe umane, o atingere înțelegătoare, frățească.

— Am fost întâmpinat de două gorile afară. Se pare că te-au pus sub supraveghere atentă.

— Procedura, explică Rebus.

Procedura, poate, dar Michael știa ce vinovat trebuie să fi arătat atunci când cei doi îi ațînuseră calea. Avusese îndoieli despre telefonul primit, se gândise la posibilitatea unei capcane. Așa că ascultase știrile locale la radio. Avuseseră loc o răpire și o crimă. Era adevărat. Așa că venise

într-acolo, spre bârlogul leului, ştiind că trebuia să ţină distanţa faţă de fratele lui, ştiind că ei l-ar ucide dacă ar afla şi întrebându-se dacă răpirea nu putea avea vreo legătură cu situaţia lui. Era oare un avertisment destinat ambilor fraţi? Nu îşi dădea seama. Dar când cele două gorile îl abordaseră, în umbra casei scărilor, crezuse că jocul s-a încheiat. În prima clipă, fuseseră gangsteri veniţi să îl lichideze. În următoarea, erau agenţi de poliţie apăruţi cu intenţia de a-l aresta. Dar nu, ei erau „procedura".

— Spui că te-a sunat o femeie? I-ai reţinut numele? Nu, nu contează, oricum ştiu cine a fost.

Se aşezară în living. Michael, dându-şi jos jacheta din piele de oaie, scoase o sticlă de whisky dintr-unul dintre buzunarele ei.

— Te-ar ajuta asta? întrebă el.

— N-ar face niciun rău.

Rebus se duse în bucătărie după pahare şi, în acest timp, Michael inspectă livingul.

— Frumos apartament, strigă el.

— Ei, e puţin prea mare pentru nevoile mele, zise Rebus.

Dinspre bucătărie se auzi un sunet gâtuit. Michael se duse într-acolo şi îşi descoperi fratele mai mare aplecat peste chiuvetă, plângând amarnic, dar în linişte.

— John, spuse el, luându-l în braţe. E bine. Va fi bine.

Simţea că îl copleşeşte sentimentul de vinovăţie.

Rebus dibui după o batistă şi, când o găsi, îşi suflă tare nasul şi se şterse la ochi.

— Ţi-e uşor să spui asta, rosti el sugrumat, încercând să zâmbească. Tu eşti păgân.

Băură jumătate din whisky, aşezaţi în fotoliu şi contemplând tavanul umbrit de deasupra lor. Ochii lui Rebus erau înroşiţi şi îl înţepau genele. Din când în când îşi trăgea

nasul, frecându-l cu dosul palmei. Pentru Michael, era ca şi când ar fi fost din nou copii, doar că rolurile se inversaseră pe moment. Nu că ar fi fost vreodată foarte apropiaţi, dar sentimentul biruieşte mereu realitatea. Fără îndoială, şi-l amintea pe John purtând una sau două lupte pe terenul de joacă în locul lui. Vinovăţia îl năpădi din nou. Se cutremură uşor. Trebuia să iasă din jocul acela, deşi poate că deja era prea tare implicat şi dacă îl adusese pe John, fără să ştie, în joc cu el... La asta nu se cădea să se gândească. Trebuia să se vadă cu şeful, trebuia să-i explice nişte lucruri. Dar cum? Nu avea vreun număr de telefon sau vreo adresă. Întotdeauna şeful îl suna pe el, niciodată invers. Era absurd, acum, că se gândea la asta. Ca un coşmar.

— Ţi-a plăcut reprezentaţia de ieri seară?

Rebus se forţă să-şi aducă aminte de ea, de femeia parfumată şi singură, de degetele lui încercuindu-i gâtul, de scena care prevestise începutul acestui sfârşit.

— Da, a fost interesant.

Adormise la un moment dat, nu? Nu conta.

Tăcere din nou, sunetele fragmentare ale traficului de afară, câteva strigăte îndepărtate ale beţivilor.

— Ei spun că e cineva care are un dinte împotriva mea, rosti el în cele din urmă.

— Oh? Şi aşa e?

— Nu ştiu. Aşa se pare.

— Dar tu sigur trebuie să *ştii*!

Rebus clătină din cap.

— Asta e problema, Mickey. Nu îmi aduc aminte.

Michael se îndreptă în fotoliu.

— Ce nu îţi aduci aminte, mai exact?

— Ceva. Nu ştiu. Pur şi simplu, ceva. Dacă aş şti ce, *mi-aş aminti*, nu? Dar este un gol. Ştiu că este. Ştiu că e ceva ce ar trebui să îmi amintesc.

— Ceva din trecutul tău?

Michael era mai detensionat acum. Poate că asta nu avea nicio legătură cu el. Poate că avea legătură cu altceva, cu altcineva. Speranța lui prinse aripi.

— Din trecut, da. Dar nu-mi pot aminti.

Rebus îşi frecă fruntea, de parcă ar fi fost un glob de cristal. Michael scotocea în buzunar.

— Te pot ajuta eu să îți aminteşti, John.

— Cum?

— Aşa.

Ținea acum între degetul mare şi arătător o monedă de argint.

— Îți aminteşti ce ți-am spus, John. În fiecare zi îmi duc pacienții în viețile lor anterioare. Nu ar trebui să fie deloc greu să te duc pe tine în trecutul tău real.

Fu rândul lui John Rebus să se îndrepte în fotoliu. Clătină din cap ca să alunge aburii alcoolului.

— Haide, atunci, spuse el. Ce am de făcut?

Dar o parte din el spunea: *nu îți doreşti asta, nu vrei să ştii.*

Ba voia să ştie.

Michael veni lângă fotoliul său.

— Lasă-te pe spătar. Fă-te comod. Nu te mai atinge de whisky. Dar ține minte că nu oricine poate fi hipnotizat. Nu te forța. Nu încerca prea tare. Dacă e să vină, va veni, fie că vrei tu, fie că nu. Doar relaxează-te, John, relaxează-te.

Se auzi soneria.

— Ignor-o, zise Rebus, dar Michael ieşise deja din cameră.

Se auziră voci în hol, iar când Michael reapăru, fu urmat în încăpere de Gill.

— Cea care m-a sunat, se pare, spuse Michael.

— Cum eşti, John?

Gill ținea capul înclinat într-un fel care exprima îngrijorare.

— Bine, Gill. Ascultă, el este fratele meu Michael. Hipnotizatorul. Îmi va induce o transă – aşa se spune, nu, Mickey? – ca să pot depăşi blocajul pe care îl are memoria mea. Poate ar trebui să fii pregătită să iei notițe sau aşa ceva.

Gill se uita de la un frate la celălalt, simțindu-se puțin pe dinafară. Interesanți aceşti doi frați. Asta spusese Jim Stevens. Lucra fără întrerupere de şaisprezece ore, şi acum asta. Dar surâse şi ridică din umeri.

— Poate primi şi fata o băutură întâi?

Fu rândul lui John Rebus să zâmbească.

— Serveşte-te singură, spuse el. Avem whisky sau whisky şi apă sau apă. Haide, Mickey. Să trecem la treabă. Sammy e undeva în oraş. S-ar putea să mai avem timp.

Michael depărtă puțin picioarele, aplecându-se deasupra lui Rebus. Părea gata să-şi consume fratele, cu ochii aproape de ochii lui Rebus, gura mişcându-i-se într-o imagine în oglindă. Asta vedea Gill, turnând whisky într-un pahar. Michael ridică moneda, încercând să găsească unghiul cel mai luminos al singurului bec slab din cameră. În cele din urmă, licărul se răsfrânse pe retina lui John, pupilele lărgindu-se şi contractându-se. Michael era sigur că fratele lui va fi docil. Sau, cel puțin, asta spera.

— Ascultă cu atenție, John. Ascultă-mi vocea. Priveşte moneda, John. Priveşte cum străluceşte şi se învârteşte. Uită-te cum se învârteşte. O vezi cum se învârteşte, John? Acum, relaxează-te, ascultă-mă doar pe mine. Şi priveşte rotirea, priveşte-o cum străluceşte.

O clipă, John păru că nu avea să cadă în transă. Poate că legătura de familie îl făcea imun la vocea lui, la puterea lui de sugestie. Apoi Michael îi văzu ochii schimbându-se puțin, imperceptibil pentru un neinițiat. El însă era inițiat. Tatăl

lui îl învățase bine. Fratele lui se găsea acum în lumea-limb, prizonier în lumina monedei, transportat spre locul unde Michael voia să îl ducă, oriunde ar fi fost asta. În puterea lui. Ca de fiecare dată, Michael se simți străbătut de un fior slab: aceasta însemna putere, putere totală şi ireductibilă. Putea face orice cu pacienții lui, orice.

— Michael, şopti Gill, întreabă-l de ce a plecat din armată.

Michael înghiți, umezindu-şi gâtul cu salivă. Da, asta era o întrebare bună. Una pe care el însuşi voise să i-o adreseze lui John.

— John? spuse el. John? De ce ai plecat din armată, John? Ce s-a întâmplat, John? De ce ai plecat din armată? Spune-ne.

Şi, încet, ca şi când ar fi învățat să folosească vorbe străine sau necunoscute lui, Rebus începu să spună povestea. Gill dădu fuga la poşetă după un creion şi un carnet. Michael sorbi din whisky.

Ascultară.

PARTEA A IV-A

Crucea

22

Am intrat de la vârsta de optsprezece ani în regimentul de paraşutişti. Şi la un moment dat am hotărât să încerc la Serviciul Aerian Special. De ce am făcut-o? De ce ar accepta orice soldat o reducere a soldei pentru a intra în SAS? Nu pot răspunde la asta. Tot ce ştiu acum este că m-am trezit în Herefordshire, la tabăra de antrenament SAS. I-am spus Crucea pentru că mi se spusese că acolo vor încerca să mă crucifice şi acolo, alături de alţi voluntari, am trecut prin iad, mărşăluind, antrenându-mă, testându-mă, forţându-mă. Ne-au împins spre limita rezistenţei. Ne-au învăţat să fim letali.

La vremea aceea circulau zvonuri despre un război iminent în Ulster, se spunea că SAS vor fi folosite pentru depistarea insurgenţilor. A venit ziua să primim însemnul. Ne-au dat berete noi şi insigne pentru ele. Eram în SAS. Dar asta nu era tot. Gordon Reeve şi cu mine am fost chemaţi în biroul şefului şi ni s-a spus că fuseserăm desemnaţi cei mai buni doi cadeţi din contingent. Ne aştepta o perioadă de antrenament de doi ani înainte să devenim cadre active, dar ne erau scrise lucruri măreţe.

Mai târziu, pe când ieşeam din clădire, Reeve mi-a vorbit.

— Ascultă, a spus el, am auzit câteva zvonuri. I-am auzit pe ofiţeri discutând. Au planuri pentru noi, Johnny. Planuri. Fii atent ce-ţi spun.

După câteva săptămâni am început un curs de supravieţuire, vânaţi de alte regimente, care, dacă ne capturau, nu se dădeau în lături de la nimic pentru a scoate de la noi informaţii despre misiunea noastră. A trebuit să întindem capcane şi vânăm ca să avem ce mânca, să nu ne lăsăm văzuţi şi să străbatem mlaştini pustii pe timp de noapte. Se părea că eram sortiţi să trecem prin aceste teste împreună, deşi în momentul acela cooperam cu alţi doi camarazi.

— Ne-au pregătit ceva special, spunea Reeve întruna. O simt în măduva oaselor.

Ne aflam în bivuac, tocmai ne strecuraserăm în sacii de dormit pentru un somn de două ore, când garda noastră şi-a vârât nasul în adăpost.

— Nu ştiu cum să vă spun, a început el, după care au izbucnit lumini şi focuri de armă peste tot, şi am fost aruncaţi în semiconştienţă când adăpostul nostru a fost spulberat. Limbi străine ni se adresau sacadat, chipurile lor fiind ascunse înapoia lanternelor. Un pat de armă aplicat în rinichi mi-a spus că asta era pe bune. Chiar *pe bune*.

Şi celula în care am fost aruncat era pe bune. Celula în care am fost aruncat era mânjită de sânge, fecale şi alte lucruri. Conţinea o saltea puturoasă şi un gândac. Doar atât. M-am întins pe salteaua jilavă şi am încercat să dorm, căci ştiam că somnul era primul lucru care ne va fi luat.

Becurile puternice din celulă s-au aprins deodată şi au rămas aprinse, arzându-mi craniul. Apoi zgomotele au început, zgomote de bătăi şi un interogatoriu care se desfăşura în celula de alături.

— Lăsaţi-l în pace, jigodiilor! O să vă smulg afurisitele de capete!

Am izbit în perete cu pumnii şi picioarele şi zgomotele au încetat. O uşă de celulă s-a trântit, un trup a fost târât prin faţa uşii mele metalice şi s-a lăsat liniştea. Ştiam că va veni rândul meu.

Am aşteptat acolo, am aşteptat ore şi zile în şir, înfometat, însetat şi, de fiecare dată când închideam ochii, un sunet ca acela al unui radio cu banda blocată între posturi se auzea din pereţi şi din tavan. Stăteam cu mâinile peste urechi.

Să vă ia toţi dracii, toţi dracii, toţi dracii.

Atunci ar fi trebuit să cedez şi, dacă cedam, ratam totul, toate lunile de antrenament. Aşa că mi-am cântat cu voce tare. Am zgâriat cu unghiile pereţii celulei, pereţi acoperiţi de ciuperci umede, şi mi-am zgâriat numele acolo ca anagramă: BRUSE. Am jucat jocuri în gând, m-am gândit la definiţii pentru dezlegat rebusuri şi la mici jonglerii lingvistice. Am transformat supravieţuirea într-un joc. Un joc, un joc, un joc. Trebuia să-mi amintesc mereu că, oricât de rău păreau să meargă lucrurile, totul nu era decât un joc.

Şi m-am gândit la Reeve, care mă prevenise. Planuri măreţe, chiar aşa. Din unitate, Reeve era cel care se apropia cel mai mult de statutul unui prieten. Mă întrebam dacă nu era chiar trupul lui cel care fusese târât prin faţa celulei mele. M-am rugat pentru el.

Şi într-o zi mi-au trimis hrană şi o cană cu apă maronie. Mâncarea părea culeasă din noroi şi a fost împinsă printr-o fantă mică apărută brusc în uşa mea şi la fel de brusc închisă. M-am forţat să îmi imaginez că lăturile acelea erau o friptură cu garnitură din două legume şi am vârât o lingură plină în gură. Imediat, am scuipat-o. Apa avea gust de fier. M-am strâmbat, mimând că m-aş fi şters cu mâneca pe bărbie. Eram sigur că mă supravegheau.

— Complimentele mele bucătarului-şef, am strigat.

După care, fără veste, am adormit buştean.

Eram în aer. Nu începea discuţie. Eram într-un elicopter, vântul suflându-mi în faţă. Mi-am revenit încet şi am deschis ochii în întuneric. Aveam capul băgat într-un fel de sac şi braţele îmi erau legate la spate. Simţeam elicopterul cum cădea şi se ridica şi cădea din nou.

— Te-ai trezit, da?

Un pat de armă m-a înghiontit.

— Da.

— Bun. Spune-mi acum numele regimentului şi detaliile misiunii tale. N-o să ne pierdem vremea cu tine, băieţaş. Aşa că ar fi bine să vorbeşti acum.

— Pune-ţi pofta-n cui.

— Sper că ştii să înoţi, băiete. Sper că vei avea ocazia să înoţi. Suntem cam la şaizeci de metri deasupra Mării Irlandei şi te vom arunca din elicopterul ăsta nenorocit cu mâinile legate la spate. O să te izbeşti de apă ca şi când te-ai izbi de beton, ştii, nu? Ai putea muri sau ţi-ai putea pierde cunoştinţa. Peştii te vor mânca de viu, băiete. Şi cadavrul nu-ţi va fi găsit niciodată, nu aici. Înţelegi ce spun?

Era o voce oficială şi calculată.

— Da.

— Bun. Acum, numele regimentului şi detaliile misiunii tale.

— Pune-ţi pofta-n cui.

Am încercat să par calm. Aveam să fiu un alt accident statistic, mort în timpul antrenamentului, nimic ieşit din comun. Aveam să mă lovesc de apă aşa cum un bec se loveşte de un zid.

— Pune-ţi pofta-n cui, am spus din nou, asigurându-mă în sinea mea: e doar un joc, e doar un joc.

— Acesta nu-i un joc, să ştii. Nu mai este. Prietenii tăi au vărsat deja sacul, Rebus. Unul dintre ei – Reeve cred că îl chema – a cedat cu totul. Bine, băieţi, faceţi-i vânt.

— Stai...

— Înot plăcut, Rebus.

Mai multe mâini m-au apucat de picioare şi de subsuori. În bezna sacului, bătut de vântul aprig, am început să simt că totul fusese o mare greşeală.

— Stai...

Îmi imaginam cum plutesc în aer, la şaizeci de metri deasupra mării, cu pescăruşii strigând la mine să mă arunc în gol.

— Stai!

— Da, Rebus?

— Ia-mi măcar sacul ăsta nenorocit de pe cap! ţipam disperat.

— Daţi-i drumul ticălosului.

Şi cu asta, mi-au dat drumul. Am plutit în aer o secundă, apoi a urmat picajul. Cădeam ca o cărămidă. Cădeam prin spaţiu, legat ca un curcan de Crăciun. Am strigat o secundă, poate două, şi-apoi am atins solul.

Am atins sol tare.

Şi am rămas acolo până a aterizat elicopterul. În jurul meu, oamenii râdeau. Vocile străine se întorseseră. M-au ridicat şi m-au târât până la celulă. Eram bucuros că aveam sacul tras peste cap. Ascundea faptul că plângeam. Pe dinăuntru eram un ghem care tremura – şerpişori de teamă şi adrenalină şi uşurare îmi fojgăiau prin ficat, prin plămâni, prin inimă.

Uşa s-a trântit după mine. Apoi am auzit un sunet înfundat în spate. Două mâini încercau să descurce nodurile legăturilor mele. Cu gluga dată jos, mi-au trebuit câteva secunde ca să îmi recapăt vederea.

M-am uitat țintă la un chip care părea a fi al meu. Un alt şiretlic al jocului. Apoi l-am recunoscut pe Gordon Reeve, chiar în timp ce m-a recunoscut şi el.

— Rebus? a spus. Mi-au spus că ai...

— Asta mi-au spus şi mie despre tine. Cum eşti?

— Bine, bine. Dar, Iisuse, mă bucur să te văd.

Ne-am strâns în brațe, simțind îmbrățişarea slăbită dar încă umană a celuilalt, izurile suferinței şi îndurării. Avea lacrimi în ochi.

— Tu eşti, a spus. Nu visez.

— Să stăm jos, am propus. Nu mă țin prea bine pe picioare.

Voiam, de fapt, să spun că el nu se ținea prea bine pe picioare. Se sprijinea de mine ca şi când aş fi fost o cârjă. S-a aşezat bucuros.

— Cum ți-a fost? am întrebat.

— M-am ținut bine o vreme.

S-a lovit cu palma peste picior.

— Am făcut flotări şi alte exerciții. Dar am obosit repede. Au încercat să îmi administreze halucinogene. Când sunt treaz, văd întruna tot felul de lucruri.

— Pe mine au încercat droguri puternice.

— Drogurile acelea sunt altceva. Apoi mai e furtunul cu presiune. Mă stropesc o dată pe zi, am impresia. Apa e rece ca gheața. Cred că nici nu apuc să mă usuc bine.

— De când crezi că suntem aici?

Oare şi eu arătam în ochii lui la fel de rău cum arăta el într-ai mei? Speram că nu. Nu a amintit de aruncarea din elicopter. Am decis să nu spun nici eu nimic despre asta.

— De prea mult timp, spunea el. E ridicol până la cer şi înapoi.

— Tu spuneai mereu că ne-au pregătit ceva special. Să mă ierte Dumnezeu, dar nu te-am crezut.

— Nu mă gândeam chiar la asta.

— Totuşi, de noi sunt interesaţi.

— Cum adică?

Mai înainte fusese un gând doar pe jumătate format, dar în clipa aceea am fost sigur.

— Păi, când santinela noastră şi-a vârât nasul în cort în noaptea aceea, nu era pic de surpriză în ochii lui şi nu părea să se teamă deloc. Cred că amândoi au fost de la bun început implicaţi în asta.

— Şi despre ce e vorba aici?

M-am uitat la el cum stătea cu bărbia pe genunchi. Eram creaturi fragile pe dinafară. Fălci muşcând aidoma maxilarelor înfometate ale liliecilor-vampiri, guri pline de pustule şi ulceraţii. Părul năpârlind, dinţii slăbindu-se. Unitatea dă putere, totuşi. Şi asta era ceea ce eu nu înţelegeam: de ce ne puseseră împreună, când, separat, eram amândoi pe punctul de-a ceda?

— Şi despre ce e vorba aici?

Poate că încercau să ne inducă falsul sentiment al siguranţei înainte să ne strângă cu adevărat în menghină. „Sunt azi la deznădejdea de pe urmă". Mai rău decât aşa nu-i cu putinţă. Shakespeare, *Regele Lear*[1]. Nu aveam cum şti asta la momentul acela, dar o ştiu acum. Să se consemneze.

— Nu ştiu, am zis. Ne vor spune atunci când vor fi pregătiţi, presupun.

— Ţi-e teamă? a întrebat el dintr-odată. Privea ţintă la uşa vopsită în roşu a celulei noastre.

— Poate.

— Ar trebui să te temi de moarte, Johnny. Eu mă tem. Îmi amintesc că odată, când eram mic, am luat-o în sus, de-a lungul unui râu care curgea în apropierea cartierului

[1] Actul IV, Scena 1, Shakespeare, *Opere complete*, vol. 7, trad. de Mihnea Gheorghiu (n.t.)

nostru. Era o rupere de nori. Ploua cu găleata de-o săptămână. Era chiar după război şi erau o sumedenie de case ruinate pe-acolo. Am luat-o în amonte şi am ajuns la o conductă de canalizare. Mă jucam cu copii mai mari. Nu ştiu de ce. Mă luau de fraier la fiecare joc şi eu tot cu ei stăteam. Cred că îmi plăcea ideea de a sta în preajma copiilor care îi speriau de moarte pe cei de vârsta mea. Drept care, deşi cei mari mă tratau ca pe un gunoi, ei îmi dădeau putere în faţa celor mici. Înţelegi?

Am încuviinţat, dând din cap, dar el nu se uita.

— Conducta nu era foarte groasă, însă era lungă şi era suspendată mult deasupra râului. Mi-au spus că eu trebuie să traversez pe ea primul. Hristoase, ce frică îmi era! Îmi era al dracului de frică, îmi tremurau picioarele şi am înlemnit acolo, la jumătatea drumului. Apoi a început să-mi curgă pişat pe picioare, de sub pantalonii scurţi, şi ei au observat asta şi au râs. Au râs de mine, iar eu nu puteam să fug, nu mă puteam mişca. Aşa că m-au lăsat acolo şi au plecat.

M-am gândit la râsetele pe care le auzisem în timp ce eram târât de lângă elicopter.

— Tu nu ai păţit aşa ceva când erai mic, Johnny?

— Nu cred.

— Şi atunci de ce naiba te-ai înrolat?

— Ca să scap de casă. Vezi tu, eu nu mă înţelegeam cu tata. Îl prefera pe fratele meu mai mic. Mă simţeam dat la o parte.

— Eu nu am avut un frate.

— Nici eu, nu în adevăratul sens. Am avut un adversar.

Îl scot din transă
nici să nu te gândeşti
Nu aflăm nimic din asta
mergi mai departe

— Cu ce se ocupa tatăl tău, Johnny?

— Era hipnotizator. Aducea oameni pe scenă şi îi punea să facă lucruri trăsnite.

— Glumeşti!

— E adevărat. Fratele meu voia să facă acelaşi lucru, dar eu, nu. Aşa că am plecat. Nu au fost tocmai întristaţi să mă vadă că plec.

Reeve râse înfundat.

— Dacă am fi scoşi la vânzare, pe etichetă ar trebui scris „puţin uzat", nu, Johnny?

Am râs la asta, am râs mai mult şi mai tare decât era nevoie, şi ne-am cuprins cu câte un braţ unul pe celălalt şi am stat aşa, ţinându-ne de cald.

Am dormit umăr la umăr, pişaţi şi căcaţi pe noi, am încercat să exersăm împreună, am jucat mici jocuri de logică împreună şi am îndurat împreună.

Reeve avea o bucată de sfoară la el şi o manevra întruna, făcând noduri aşa cum fuseserăm învăţaţi la antrenament. Asta m-a făcut să-i explic însemnătatea nodului gordian. A fluturat spre mine un nod de terţarolă miniatural.

— Nod gordian, nod de terţarolă. Gordian de terţarolă. Sună ca numele meu, nu crezi?[1]

Din nou, am avut motiv de râs.

Jucam şi X şi 0, zgâriind jocul pe zidurile prăfoase ale celulei cu propriile unghii. Reeve mi-a arătat o şmecherie care, odată aplicată, nu te lasă să pierzi, ajungi în cel mai rău caz să faci remiză. Probabil că jucaserăm vreo trei sute de partide până atunci, Reeve câştigând două treimi din ele. Trucul era cât se poate de simplu.

---

[1] *Gordian reef* (în engl. în original)

Primul tău 0 trebuie plasat în colțul din stânga sus, iar al doilea pe diagonală, în celălalt colț. E o poziție imbatabilă.

— Şi dacă oponentul pune X-ul pe diagonala primului tău 0?

— Poți încă să câştigi, ocupând colțurile.

Se pare că asta-l înveselea pe Reeve. A început să danseze prin celulă, apoi s-a uitat chiorâş la mine.

— Eşti exact ca fratele pe care nu l-am avut niciodată, John.

Atunci şi acolo, mi-a luat palma şi mi-a despicat carnea cu unghia unui deget, procedând la fel cu palma sa. Ne-am unit palmele, întinzând pata de sânge în toate direcțiile.

— Frați de sânge, a spus Gordon, zâmbind.

I-am răspuns la zâmbet, ştiind că el devenise deja prea dependent de mine şi că, dacă am fi fost separați, nu va reuşi să reziste.

Şi-atunci a îngenuncheat în fața mea şi m-a mai îmbrățişat o dată.

Gordon a devenit mai agitat. Într-o zi a făcut cincizeci de flotări, ceea ce, ținând seama de dieta noastră, era un fenomen. Şi fredona în barbă. Efectele companiei mele păreau a se stinge. Pornea iarăşi în derivă. Aşa că am început să îi spun poveşti.

Am vorbit întâi despre copilăria mea şi despre trucurile tatălui meu, apoi am început să îi spun poveşti cu cap şi coadă, împărtăşindu-i intrigile cărților mele preferate. Venise momentul să îi spun povestea lui Raskolnikov, povestea cu cea mai mare încărcătură morală dintre toate, *Crimă şi pedeapsă*. Asculta vrăjit şi eu am încercat să trag de ea cât de mult am putut. Am inventat pe alocuri, născocind dialoguri întregi şi personaje. Şi când am isprăvit, m-a îmboldit:

— Mai spune-mi-o pe asta o dată.

Aşa că i-am spus-o.

— Totul era inevitabil, John?

Reeve îşi plimba degetele pe podeaua celulei, şezând pe vine. Eu stăteam întins pe saltea.

— Da, am răspuns. Cred că da. Fără doar şi poate, aşa e scrisă. Sfârşitul cărţii e prezent dinainte ca ea să fi început măcar.

— Da, ăsta e şi sentimentul meu.

A urmat o pauză lungă, apoi el şi-a dres glasul.

— Tu cum îl vezi pe Dumnezeu, John? Mi-ar face plăcere să aflu.

Aşa că i-am spus şi, în timp ce vorbeam, presărându-mi argumentele eronate cu mici poveşti scoase din Biblie, Gordon Reeve s-a întins şi s-a uitat în sus la mine cu ochi ca nişte luni pline, iarna. Se concentra ca un nebun.

— Nu pot să cred nimic din toate astea, a spus într-un târziu, în timp ce eu îmi înghiţeam saliva seacă. Mi-aş dori să pot, dar nu pot. Cred că Raskolnikov ar fi trebuit să se relaxeze şi să se bucure de libertate. Ar fi trebuit să îşi cumpere un pistol Browning şi să îi dea naibii pe toţi.

M-am gândit la acest comentariu. Mi se părea că era un dram de dreptate în el, dar, în acelaşi timp, şi o mare nedreptate. Reeve era ca un om blocat în purgatoriu, crezând în lipsa credinţei, fără a-i lipsi neapărat credinţa de a crede.

Ce-i cu balivernele astea?

Şşşş.

Şi între jocuri şi poveşti, mi-a pus mâna pe gât.

— John, suntem prieteni, aşa-i? Adică, prieteni foarte apropiaţi? Nu am avut niciodată un prieten apropiat.

Răsuflarea lui era încinsă, în ciuda răcorii din celulă.

— Dar acum suntem prieteni, nu-i aşa? Adică, te-am învăţat cum să câştigi la X şi 0, nu?

Ochii lui nu mai erau omeneşti. Erau ochii unui lup. Anticipasem asta, dar n-aş fi putut face nimic să o preîntâmpin.

Până acum. Numai că acum vedeam totul cu ochii clari şi halucinaţi ai unuia care a văzut tot ce este de văzut şi chiar mai mult decât atât. Îl vedeam pe Gordon apropiindu-şi faţa de a mea şi încet – atât de încet, încât putea să nici nu se întâmple nimic – aplicându-mi un sărut cărnos pe obraz, încercând să îmi întoarcă faţa pentru a-mi atinge buzele.

Şi m-am văzut opunând rezistenţă. Nu, nu, asta nu se întâmpla! Era intolerabil. Asta nu era ceea ce clădiserăm în toate acele săptămâni, nu? Şi dacă asta era, atunci fusesem tot timpul un zevzec.

— Doar un sărut, spunea el, un singur sărut, John. La naiba, haide.

Şi avea lacrimi în ochi, întrucât şi el înţelegea că totul o luase razna într-o clipită. Şi el înţelegea că ceva se sfârşea. Dar asta nu l-a împiedicat să se apropie de mine prin spate, dând naştere dihaniei cu două spinări. (Shakespeare. Dă-o încolo.) Şi eu tremuram, deşi, în chip straniu, eram nemişcat. Ştiam că asta era dincolo de puterea mea de-a controla lucrurile. Aşa că m-am forţat să îmi vină lacrimile în ochi şi nasul a început să îmi curgă.

— Doar un sărut.

Tot antrenamentul, tot efortul spre ţelul final letal, totul condusese către acest moment. În cele din urmă, tot dragostea punea lumea în mişcare.

— John.

Şi am putut simţi doar milă pentru noi doi, puţind, spurcaţi, despuiaţi în celula noastră. Puteam simţi doar frustrarea arătării, bietele lacrimi ale unei indignări de o viaţă. Gordon, Gordon, Gordon.

— John...

Uşa celulei a fost dată de perete, de parcă nu ar fi fost nicicând încuiată.

Un bărbat stătea în prag. Era englez, nu străin, şi era de rang superior. A privit scena dinăuntru cu oarecare detaşare; fără îndoială că asculta de la început, dacă nu chiar privea. A arătat spre mine.

— Rebus, a spus el, tu ai trecut. Tu eşti de partea noastră acum.

M-am uitat la faţa lui. Ce voia să spună? Ştiam foarte bine ce spunea.

— Ai trecut testul, Rebus. Vino. Vino cu mine. Te vom pune în drepturi. Eşti de partea noastră acum. Interogatoriul... prietenului tău... continuă. De acum înainte tu ne vei ajuta la interogatoriu.

Gordon a sărit în picioare. Încă stătea direct în spatele meu. Îi simţea răsuflarea pe ceafă.

— Ce vrei să spui? am întrebat.

Aveam gura şi stomacul uscate. Privind acel ofiţer scrobit, am devenit dureros de conştient de propria-mi mizerie. Pe de altă parte, era numai vina lui.

— Ăsta-i un truc, am spus. Trebuie să fie. Nu am să vă spun nimic. Nu vin *cu* tine. Nu am trădat nicio informaţie. Nu am cedat. Nu mă puteţi pica acum!

Strigam de-acum, eram în delir. Totuşi, ştiam că era ceva adevăr în ceea ce spunea. El a clătinat încet din cap.

— Îţi înţeleg suspiciunea, Rebus. Ai fost supus unei mari presiuni. O presiune a naibii de mare. Dar asta s-a dus. Nu ai picat, ci ai trecut; ai trecut cu brio. Cred că putem spune asta cu certitudine. Ai trecut, Rebus. Eşti de partea noastră acum. Ne vei ajuta acum să îl biruim pe Reeve, aici de faţă. Înţelegi?

Am clătinat din cap.

— Este un truc, am spus.

Ofiţerul zâmbea înţelegător. Avusese de-a face cu unii ca mine de o sută de ori până acum.

— Uite, a spus, doar vino cu noi şi totul va fi limpede.

Gordon a sărit în faţă, alături de mine.

— Nu! a strigat el. V-a spus deja că nu se duce dracului nicăieri! Acum, şterge-o în mă-ta de-aici!

Apoi, către mine, cu o mână pe umăr:

— Nu-l asculta, John. Este un truc. Este întotdeauna un truc al ticăloşilor ăstora.

Vedeam însă că era îngrijorat. Ochii i se mişcau repede, ţinea gura uşor întredeschisă. Şi, în timp ce-şi ţinea mâna pe mine, mi-am dat seama că decizia mea fusese luată deja, iar Gordon părea să simtă asta.

— Cred că asta trebuie să decidă soldatul Rebus, nu? a spus ofiţerul.

Şi-apoi omul s-a uitat ţintă la mine, cu ochi prietenoşi.

Nu era nevoie să mă uit înapoi în celulă sau la Gordon. Îmi tot spuneam că asta era o altă etapă a jocului, doar o altă etapă a jocului. Decizia fusese luată cu mult timp în urmă. Nu mă minţeau şi, desigur, voiam să scap din celulă. Fusese stabilit dinainte. Nimic nu era arbitrar. Mi se spusese asta la începutul perioadei de antrenament. Am păşit în faţă, dar Gordon s-a ţinut de zdrenţele cămăşii mele.

— John, a spus pe un ton rugător, nu mă abandona, John. Te rog.

Dar eu m-am smuls din strânsoarea lui precară şi am părăsit celula.

— Nu! Nu! Nu!

Strigătele lui erau vietăţi uriaşe, înflăcărate.

— Nu mă abandona, John! Lăsaţi-mă să ies! Lăsaţi-mă să ies!

Şi-atunci a ţipat şi eu aproape că m-am prăbuşit la podea. Era ţipătul unui nebun.

După ce am fost curăţat şi consultat de un doctor, am fost dus la ceea ce ei numeau eufemistic sala de chestionare. Trecusem prin iad – încă mai treceam prin iad – şi ei voiau să discutăm ca şi când asta nu ar fi fost altceva decât un simplu exerciţiu şcolar.

Erau patru acolo, trei căpitani şi un psihiatru. Mi-au spus totul atunci. Mi-au explicat că un nou grup de elită era pe cale să se constituie în sânul SAS şi că rolul lui va fi infiltrarea şi destabilizarea grupărilor teroriste, începând cu Armata Republicană Irlandeză, care începea să fie mai mult decât o banală bătaie de cap pe măsură ce situaţia irlandeză degenera în război civil. Datorită naturii însărcinărilor, doar cei mai buni – *chiar* cei mai buni – aveau să fie selectaţi, iar eu şi Reeve fuseserăm socotiţi drept cei mai buni din secţia noastră. Prin urmare, fuseserăm capturaţi, fuseserăm luaţi prizonieri şi fuseserăm supuşi unor teste fără precedent în SAS. Nimic din toate astea nu mă mai surprindea de-acum. Mă gândeam la ceilalţi sărmani ticăloşi supuşi acelei întregi şarade criminale. Şi totul pentru ca atunci când cădeam în mâinile duşmanilor să nu dăm în vileag cine eram.

Şi-atunci au ajuns la Gordon.

— Atitudinea noastră faţă de soldatul Reeve era mai degrabă ambivalentă, spunea omul în haină albă. E un soldat extrem de bun. Dacă îi dai o însărcinare care presupune muncă fizică, o duce la bun sfârşit. Dar până acum nu a lucrat decât sigur, aşa că v-am pus împreună ca să vedem cum veţi reacţiona la împărţirea unei celule şi, mai ales, ca să vedem cum se va descurca Reeve odată ce prietenul său va fi luat de lângă el.

Ştiau, deci, despre sărutul acela sau nu?

— Mă tem, a urmat doctorul, că rezultatul ar putea fi negativ. A ajuns să depindă de tine, John, nu-i aşa? Suntem, desigur, conştienţi că tu nu ai fost dependent de el.

— Dar ţipetele din celelalte celule?

— Înregistrări pe bandă.

Am încuviinţat, dând din cap, dintr-odată obosit, neinteresat.

— Atunci toată tărăşenia n-a fost decât alt nenorocit de test?

— Sigur că da.

Şi-au zâmbit unul altuia.

— Dar asta nu trebuie să te mai preocupe acum. Contează doar că tu ai trecut.

Nu mă preocupa, însă. Despre ce era vorba acolo? Dădusem prietenia pe un raport neoficial. Dădusem iubirea pe nişte zâmbete prefăcute. Şi ţipetele lui Gordon încă îmi răsunau în urechi. Răzbunare, ţipa el, răzbunare. Am pus mâinile pe genunchi, m-am aplecat în faţă şi am început să plâng.

— Ticăloşilor, am spus, ticăloşilor.

Şi dacă aş fi avut la mine un pistol Browning în acel moment, le-aş fi făcut găuri mari în ţestele alea rânjite.

M-au consultat din nou, acum cu mult mai multă atenţie, într-un spital militar. Războiul civil izbucnise într-adevăr în Ulster, dar pe mine mă interesa Gordon Reeve mai mult. Ce se întâmplase cu el? Se afla tot în celula aceea împuţită, singur, din cauza mea? Îşi pierdea firea? Am luat întreaga greutate pe umerii mei şi am plâns din nou. Îmi dăduseră o cutie cu batiste de hârtie. Aşa păreau să evolueze lucrurile pe-acolo.

Apoi am plâns toată ziua, uneori fără a mă putea controla, asumându-mi totul, luându-mi totul pe conştiinţă. Am avut coşmaruri. Mi-am depus demisia. Mi-am *solicitat*

demisia. A fost acceptată, dar cu rețineri. Eram, în definitiv, un cobai. M-am dus într-un sătuc pescăresc din Gige și m-am plimbat pe plaja pietroasă, revenindu-mi de pe urma căderii nervoase și scoțându-mi întreaga poveste din minte, îndesând cel mai dureros episod din viața mea în sertarele și podurile minții mele, încuindu-l acolo, învățând să dau uitării.

Așa că am uitat.

Și ei au fost buni cu mine. Mi-au dat o sumă compensatorie și au tras multe sfori când am decis să vreau să intru în poliție. O, da, nu mă puteam plânge de atitudinea lor față de mine, dar nu mi s-a permis să îmi caut prietenul și nici cu ei nu trebuia să mai iau vreodată legătura. Eram mort, eram șters cu totul din dosarele lor.

Eram un produs ratat.

Și încă sunt un produs ratat. Căsnicie destrămată. Fiica răpită. Dar totul are sens acum. Toată tărășenia are sens. Așa că măcar știu că Gordon este teafăr, chiar dacă nu și nevătămat, și știu că el o are pe fetița mea și că el o va ucide.

Și că mă va ucide și pe mine, dacă va putea.

Și pentru a o recupera, va trebui să îl ucid eu pe el.

Iar acum aș fi în stare să-o fac. Dumnezeu mi-e martor că aș face-o.

PARTEA A V-A

Noduri şi cruci

23

Când John Rebus se trezi din ceea ce i se păru a fi un somn deosebit de adânc şi chiuit de vise, descoperi că nu se afla în pat. Văzu că Michael stătea deasupra lui, cu un zâmbet strâmb pe faţă, şi că Gill se plimba de colo-colo, încercând să îşi stăpânească lacrimile.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Rebus.

— Nimic, răspunse Michael.

Atunci Rebus îşi aminti că Michael îl hipnotizase.

— Nimic? strigă Gill. Tu spui că aia a fost nimic?

— John, zise Michael. Nu ştiam că simţi asta despre tata şi despre mine. Îmi pare rău că te-am făcut să te simţi rău.

Michael aşează o mână pe umărul fratelui său, *fratele pe care nu îl avusese niciodată.*

Gordon, Gordon Reeve. Ce s-o fi întâmplat cu tine? Eşti răvăşit şi murdar de tot, te învârţi în jurul meu ca praful pe o stradă măturată de vânt. Ca un frate. O ai pe fiica mea. Unde eşti?

— O, Doamne.

Rebus lăsă capul în pământ, strângând tare din ochi. Mâna lui Gill îi mângâie părul.

Afară se făcea lumină. Păsările îşi reluaseră, neobosite, rutina. Rebus se bucura că ele îi rechemau în lumea reală.

Îi aminteau că acolo, afară, putea fi cineva care se simțea fericit. Poate că niște îndrăgostiți se trezeau unul în brațele celuilalt, ori cineva exulta că ziua aceea era de sărbătoare, sau o doamnă în vârstă îi mulțumea lui Dumnezeu că era în viață ca să vadă primele semne ale naturii renăscute.

— O noapte a sufletului cu adevărat întunecată, spuse el, începând să tremure. E frig aici. S-o fi stins flacăra de control.

Gill își suflă nasul și își împreună brațele.

— Nu, e destul de cald aici, John. Ascultă, rosti ea încet, deferent, avem nevoie de o descrie fizică a omului acestuia. Știu că ar fi o descriere care corespunde imaginii de acum cincisprezece ani, dar va fi un început. Apoi trebuie să verificăm ce s-a întâmplat cu el după ce l-ai... după ce l-ai părăsit tu.

— Dacă există, informațiile acestea sunt secrete.

— Și trebuie să îi spunem șefului toate astea, continuă Gill ca și când Rebus n-ar fi spus nimic. Privea fix înaintea ei. Trebuie să îl găsim pe monstrul ăsta.

Lui Rebus i se părea că în cameră era foarte liniște, de parcă ar fi murit cineva, când, de fapt, era vorba de un fel de naștere, nașterea memoriei lui. A lui Gordon. A ieșirii din celula aceea friguroasă, opresivă. A faptului că întorsese spatele...

— Ești sigur că Reeve ăsta este omul vostru?

Michael turna din nou whisky. Rebus refuză cu o clătinare a capului paharul oferit.

— Eu nu vreau, mersi. Sunt și așa destul de amețit. O, da, cred că putem fi destul de siguri cine e în spatele crimelor. Mesajele, nodurile și crucile. Totul are sens acum. Avea sens de la bun început. Reeve probabil crede că sunt tare greu de cap. Îmi trimite mesaje clare de săptămâni

bune, iar eu nu am fost în stare să pricep... Le-am lăsat pe fetele acelea să moară... Şi totul fiindcă nu am putut recunoaşte faptele... faptele...

Gill se aplecă în spatele lui şi îi aşeză mâinile pe umeri. John Rebus sări din fotoliu şi se întoarse spre ea. *Reeve.* Nu, Gill, Gill. Scutură din cap într-o agonie mută. Apoi izbucni în lacrimi.

Gill se uită spre Michael, dar acesta lăsase privirea în pământ. Îl strânse tare pe Rebus în braţe, fără să-l lase să se desprindă iarăşi de ea, şoptindu-i tot timpul că alături de el era ea, Gill, iar nu vreo fantomă din trecut. Michael se întreba în ce se amestecase. Nu îl văzuse niciodată pe John plângând. Din nou, vinovăţia îl năpădi. Avea să pună capăt. Nu mai avea nevoie de nimic. Avea să stea pitit şi să îl lase pe dealerul lui să se sature căutându-l, avea să îşi lase clienţii să găsească alţi furnizori. Asta avea să facă, şi nu pentru binele lui John, ci pentru al lui.

„L-am tratat ca pe un rahat", îşi spuse el. „Asta aşa e. Bătrânul şi cu mine l-am tratat ca şi când ar fi fost un intrus."

Mai târziu, la o cafea, Rebus păru calm, deşi Gill continua să îl ţină sub supraveghere, nesigură, temătoare.

— Putem fi siguri că Reeve ăsta e dus cu pluta, spuse ea.

— Poate, zise Rebus. Un lucru este sigur, va fi înarmat. Va fi pregătit pentru orice. Omul a fost militar în regimentul Seaforths şi membru al SAS. Precis e tare ca fierul.

— Şi tu ai fost, John.

— De aceea eu sunt cel mai potrivit să-l caute. Şeful trebuie convins de lucrul acesta, Gill. Mă întorc la caz.

Gill strânse din buze.

— Nu sunt sigură că va accepta asta, spuse ea.

— Ei, ducă-se dracului, atunci. O să-l găsesc pe ticălos orice ar fi.

— Asta să faci, John, îl aprobă Michael. Asta să faci. Să nu îți pese de ce spune unul sau altul.

— Mickey, zise Rebus, eşti cel mai bun frate pe care l-aş fi putut avea. Şi-acum, e ceva de mâncare pe fugă? Sunt lihnit.

— Şi eu sunt frânt, zise Michael, simțindu-se mulțumit de sine. Te deranjează dacă mă întind aici o oră sau două înainte să plec?

— Nicidecum, du-te în camera mea, Mickey.

— Noapte bună, Michael, îi ură Gill.

Când îi lăsă acolo, bărbatul zâmbea.

Noduri şi cruci. X şi 0. Era clar ca lumina zilei, la urma urmei.[1] Probabil că Reeve îl crezuse căzut în cap şi, într-un fel, chiar aşa era. Atâtea partide jucate, atâtea trucuri şi manevre, şi discuția lor despre creştinătate, nodurile acelea de terțarolă şi nodurile gordiene. Şi crucea. Doamne, ce prost fusese, îngăduind memoriei să îl facă să creadă că trecutul era o urnă crăpată şi inutilă, din care se scurgea spiritul lui. Ce prost!

— John, îți verşi cafeaua.

Gill aducea din bucătărie o farfurie de pâine prăjită cu brânză. Rebus reveni la realitate.

— Mănâncă asta. Am luat legătura cu sediul. Trebuie să fim acolo în două ore. Au început deja să verifice numele lui Reeve. Ar trebui să-l găsim.

— Aşa sper, Gill. O, Doamne, sper din suflet.

Se îmbrățişară. Ea propuse să se întindă pe canapea.

---

[1] Asemănare fonetică, intraductibilă: „Knots and crosses" (noduri şi cruci) şi numele jocului de X şi 0, „Noughts and crosses" (n.t.)

Aşa făcură, strânşi într-o îmbrăţişare reconfortantă. Rebus nu putea să nu se întrebe dacă noaptea aceea întunecată nu fusese un fel de exorcizare, dacă trecutul îl va mai bântui în sens sexual. Spera că nu. Categoric, nu era nici momentul şi nici locul să încerce să afle.

Gordon, prietene, oare ce ţi-am făcut?

24

Stevens era un om răbdător. Doi poliţişti fuseseră fermi cu el. Nimeni nu îl putea vedea momentan pe sergentul-detectiv Rebus. Stevens se întorsese la redacţia ziarului, lucrase la un articol pentru ediţia de la ora trei şi apoi o luase înapoi spre apartamentul lui Rebus. La geamurile de la etaj era încă lumină, însă şi uşa blocului era în continuare păzită, de data asta de două gorile noi. Stevens parcă peste drum şi îşi mai aprinse o ţigară. Lucrurile se legau frumos. Cele două fire deveneau unul singur. Crimele şi traficul de droguri mergeau mână în mână într-un fel, iar Rebus era cheia, după cum arătau lucrurile. Oare despre ce discutau la ora aceea el şi fratele lui? Despre un plan de rezervă, poate. Doamne, ar fi dat orice să fie în clipa aceea o muscă pe peretele din livingul lui. Orice. Cunoştea reporteri din Fleet Street care apelau la tehnici de supraveghere sofisticate – microfoane de mare putere, interceptări de telefoane – şi se întreba dacă nu ar fi meritat să investească el însuşi într-un echipament similar.

În minte formula teorii noi, teorii cu sute de permutaţii. Dacă dealerii de droguri din Edinburgh se apucaseră să răpească şi să ucidă fete pentru a băga în sperieţi nişte sărmani ticăloşi, atunci lucrurile luau într-adevăr o turnură

urâtă, iar el, Jim Stevens, trebuia să fie şi mai atent pe vizitor. Totuşi, Uriaşul Podeen nu ştiuse nimic. Să spunem, atunci, că o bandă nouă intrase în joc, aducând cu ea reguli noi. Asta urma să ducă la un război între bande, în stilul celor din Glasgow. Însă, cu siguranţă, astăzi nu se mai proceda aşa. Poate.

În felul acesta, Stevens rămase treaz şi vigilent, notându-şi gândurile într-un carnet. Avea radioul deschis şi asculta buletinele de ştiri transmise din jumătate în jumătate de oră. Fiica unui poliţist era noua victimă a ucigaşului de copii din Edinburgh. În cursul celei mai recente răpiri, un om fusese ucis, strangulat în casa mamei copilului. Şi aşa mai departe. Stevens continua să formuleze, continua să speculeze.

Încă nu se anunţase că *toate* crimele aveau legătură cu Rebus. Poliţia nu avea de gând să anunţe asta public. Nici măcar pentru urechile lui Jim Stevens.

La şapte treizeci, Stevens reuşi să mituiască un vânzător de ziare ambulant aflat în trecere să îi aducă nişte cornuri şi lapte de la o prăvălie din apropiere. Dădu pe gât cornurile seci şi prăfoase cu nişte lapte rece ca gheaţa. În maşină era pornită căldura, însă lui îi era frig până în măduva oaselor. Simţea nevoia să facă un duş, să se radă şi să doarmă puţin. Nu neapărat în ordinea aceasta. Era totuşi prea aproape ca să renunţe acum. Avea tenacitatea – unii ar fi numit-o nebunie, fanatism – oricărui reporter bun. Văzuse alţi jurnalişti curioşi venind noaptea şi fiind trimişi la plimbare. Unul sau doi îl observaseră în maşină şi veniseră la el să schimbe o vorbă, să prindă vreo informaţie nouă. Atunci el îşi ascunsese carnetul, prefăcându-se neinteresat, spunându-le că în scurt timp se va duce acasă. Minciuni, minciuni afurisite.

Asta era parte din meserie.

Şi acum ieşeau în sfârşit din clădire. Câteva camere de filmat şi microfoane erau acolo, desigur, dar nu se-ntâmpla

nimic lipsit de bun-simţ, nu se împingea şi nu se călca nimeni în picioare. În primul rând, acela era un tată îndurerat; apoi, era un poliţist. Nimeni nu îndrăznea să tragă de el.

Stevens urmări cum Gill şi Rebus fură lăsaţi să dispară pe bancheta din spate a unei maşini de poliţie cu motorul mergând la ralanti. Le studie chipurile. Rebus părea pământiu. Asta era de aşteptat. Dar dincolo de asta se intuia o expresie îndârjită, ceva în modul cum gura lui descria o linie dreaptă. Asta îl punea puţin pe gânduri pe Stevens. Era ca şi când omul ar fi fost pe cale să intre într-un război. La dracu'. Şi apoi era Gill Templer. Femeia părea dură, mai dură decât Rebus. Avea ochii roşii, dar şi expresia ei era puţin ieşită din comun. Ceva nu era tocmai aşa cum trebuia să fie. Orice reporter care se respectă putea să vadă asta, dacă ştia la ce să se uite. Pe Stevens îl rodea pe dinăuntru. Trebuia să afle mai mult. Povestea asta era ca un drog. Avea nevoie de doze din ce în ce mai mari. Era puţin uimit, în acelaşi timp, să se trezească recunoscând că motivul pentru care îi trebuiau aceste doze nu era interesul de serviciu, ci propria-i curiozitate. Rebus îl intriga. Gill Templer, desigur, îl interesa.

Şi Michael Rebus...

Michael Rebus nu ieşise din apartament. Circul pleca acum, maşina de poliţie virând la dreapta de pe acea stradă tăcută din Marchmont, însă gorilele rămăseseră. Gorile noi. Stevens îşi aprinse o ţigară. Merita să facă o încercare. Se duse înapoi la maşină şi o încuie. Apoi, făcând o plimbare în jurul cvartalului, ticlui un alt plan.

— Scuzaţi-mă, domnule. Locuiţi aici?

— Sigur că locuiesc aici! Ei, despre ce e vorba? Trebuie să mă duc la culcare.

— Aţi avut o noapte grea, domnule?

Bărbatul cu ochi tulburi scutură trei pungi de hârtie spre polițist. Fiecare pungă conținea câte șase cornuri.

— Sunt brutar. Lucrez în schimburi. Acum, dacă sunteți bun...

— Și numele dumneavoastră, domnule?

Dând să treacă pe lângă el, Stevens avusese timp doar cât să desluşească unele dintre numele de pe panoul cu sonerii.

— Laidlaw, spuse el. Jim Laidlaw.

Polițistul consultă o listă de nume pe care o avea în mână.

— Bine, domnule. Scuze că v-am incomodat.

— Despre ce e vorba?

— Veți afla curând, domnule. Noapte bună, acum.

Mai era un singur obstacol şi Stevens ştia că, oricât de viclean era el, dacă uşa era încuiată, atunci era încuiată, şi jocul se sfârşea. O împinse fără prea multă convingere şi o simți că cedează. Nu o încuiaseră. Sfântul protector era de partea lui în ziua aceea.

În holul blocului, abandonă cornurile şi se gândi la alt tertip. Urcă cele două paliere spre uşa lui Rebus. Blocul părea să miroasă exclusiv a urină de pisică. La uşa lui Rebus, se opri să îşi tragă sufletul. Pe de o parte, îşi ieşise din formă, dar pe de alta, era surescitat. De ani de zile nu mai simțise ce simțea acum când strângea informații pentru un articol. Se simțea bine. Decise că într-o astfel de zi i-ar ieşi orice încerca. Apăsă agitat butonul soneriei.

Uşa fu deschisă într-un final de un Michael Rebus umflat la față de somn, căscând. Deci în sfârşit se vedeau față în față. Stevens îi arătă iute lui Michael un cartonaş. Acesta îl identifica pe James Stevens drept membru al unui club de snooker din Edinburgh.

— Sunt inspectorul Stevens, domnule. Scuze că v-am sculat din pat.

Vârî cartonaşul la locul lui.

— Fratele dumneavoastră mi-a spus că s-ar putea să dormiţi, dar eu m-am gândit totuşi să urc. Pot să intru? Doar câteva întrebări, domnule. Nu vă reţin mult.

Cei doi poliţişti, cu picioarele amorţite în ciuda ciorapilor groşi şi a faptului că era începutul verii, săreau de pe un picior pe celălalt, sperând să le vină odată schimbul. Se vorbea numai despre răpire şi despre faptul că fiul unui inspector-şef fusese ucis. Uşa principală se deschise în spatele lor.

— Tot aici sunteţi? Soţia mi-a spus că sunt copoi la uşă, dar nu am crezut-o. Asta era aseară, totuşi. Care-i baiul?

Era un om bătrân, încălţat cu pantofi de casă, dar cu un palton de iarnă gros în spinare. Era bărbierit doar pe jumătate şi îşi pierduse partea de jos a protezei dentare sau uitase să şi-o pună. Ieşind pe uşă, îşi trăgea o pălărie peste capul chel.

— Nu aveţi motiv de îngrijorare, domnule. Veţi fi informat curând, sunt sigur.

— A, da, bine, atunci. Mă duc doar să iau ziarul şi laptele. De obicei, mâncăm pâine prăjită la micul dejun, dar nu ştiu cine a lăsat două duzini de cornuri în hol şi, dacă nu le vrea nimeni, îs bine-venite la mine în casă.

Râse spart, arătându-şi roşeaţa gingiei de jos.

— Să vă iau ceva de la prăvălie?

Dar cei doi poliţişti se uitau alarmaţi unul la celălalt, rămaşi fără cuvinte.

— Haide sus, spuse până la urmă unul dintre ei, către celălalt. Apoi, către bătrân: Cum vă numiţi, domnule?

Bătrânul luă poziția de drepți; un fost soldat.

— Jack Laidlaw, zise el, la dispoziția dumneavoastră.

Stevens își bea mulțumit cafeaua. Prima chestie caldă pe care-o bea după cine știe câtă vreme. Stătea în living și privea în toate părțile.

— Mă bucur că m-ați trezit, spunea Michael Rebus. Trebuie să plec înapoi acasă.

Pun pariu că trebuie, gândi Stevens. Pun pariu pe asta. Rebus părea mult mai relaxat decât prevăzuse el. Relaxat, odihnit, cu conștiința împăcată. Din ce în ce mai curios.

— Doar câteva întrebări, domnule Rebus, cum spuneam.

Michael Rebus se așeză, își puse picioare peste picior și sorbi din cafea.

— Da?

Stevens scoase carnetul.

— Fratele dumneavoastră a suferit un șoc puternic.

— Da.

— Dar îi va fi bine, nu credeți?

— Da.

Stevens se prefăcu că scrie în carnețel.

— Apropo, a avut o noapte bună? A dormit bine?

— Păi, niciunul dintre noi nu a dormit mult. Nu sunt sigur dacă John a dormit măcar.

Michael începea să se încrunte.

— Uitați, despre ce vorbim aici?

— O procedură de rutină, domnule Rebus, doar atât. Înțelegeți, sunt sigur. Ne trebuie toate amănuntele din partea tuturor celor implicați, dacă vrem să dăm de cap acestui caz.

— Dar i s-a dat deja de cap, nu?

Lui Stevens îi tresări inima.

— Da? se auzi spunând.

— Păi, dumneata nu ştii?

— Ba da, sigur că da, dar ne trebuie *toate* amănuntele...

— Din partea tuturor celor implicaţi. Da, aţi spus asta deja. Uitaţi, pot să vă văd iarăşi legitimaţia? Doar ca să fim siguri.

Se auzi sunetul unei chei învârtindu-se în uşa de la intrare.

Hristoase, îşi spuse Stevens, deja s-au întors.

— Ascultă, spuse el printre dinţi, ştim totul despre aranjamentul tău cu droguri. Acum, spune-ne cine e în spatele lui, altfel te aruncăm în temniţă pentru o sută de ani, băiete!

Michael se făcu vânăt la faţă, apoi cenuşiu. Păru pe cale să deschidă gura pentru a spune ceva, un singur cuvânt, cuvântul de care avea nevoie Stevens.

Însă tocmai atunci una dintre gorile dădu buzna în cameră, smulgându-l pe Stevens din fotoliu.

— Nu mi-am terminat cafeaua! protestă el.

— Ai noroc că nu-ţi frâng gâtul, amice, replică poliţistul.

Michael Rebus se ridică şi el, dar nu spuse nimic.

— Un nume! strigă Stevens. Dă-mi doar numele! Treaba asta o să apară pe prima pagină, prietene, dacă refuzi să cooperezi! Dă-mi numele!

Continuă să strige tot drumul pe scări în jos. Până la ultima treaptă.

— Bine, plec, spuse el într-un final, desprinzându-se din mâna care îl strângea tare de braţ. Plec. Aţi fost cam mămăligi, băieţi, nu credeţi? Îmi voi ţine gura de data asta, dar data viitoare ar fi bine să fiţi pe fază. Bine?

— Cară-te dracului de-aici, zise una dintre gorile.

Stevens se cără dracului. Se strecură în maşină, simţindu-se mai frustrat şi mai curios ca oricând. Doamne, ce

aproape fusese! Dar ce voise să spună hipnotizatorul? Că i s-a dat deja de cap. Aşa era? Dacă da, voia ca primele detalii să le ofere el. Nu era obişnuit să rămână în urmă aşa tare. De obicei, jocurile se jucau după regulile lui. Nu, nu era obişnuit cu asta şi nu îi plăcea câtuşi de puţin.

Era în culmea extazului.

Dar dacă fusese rezolvat cazul, atunci timpul era scurt. Şi dacă nu puteai obţine ce voiai de la un frate, te duceai la celălalt. Credea că ştie unde îl putea găsi pe John Rebus. În seara aceea, intuiţia îl slujea bine. Se simţea inspirat.

25

— Ei, John, totul pare cât se poate de fantastic, dar sunt sigur că este o posibilitate. Categoric, este cea mai bună pistă de până acum, deşi îmi vine greu să îmi închipui un om încărcat de o ură atât de mare, încât să poată ucide patru fete nevinovate doar pentru a-ţi da ţie indicii cu privire la ultima sa victimă.

Inspectorul şef Wallace se uită de la Rebus la Gill Templer şi înapoi. La stânga lui Rebus stătea Anderson. Mâinile lui Wallace zăceau aidoma unor peşti morţi pe masă, cu un pix în faţă. Încăperea era mare şi ordonată, o oază autosuficientă. Acolo, problemele erau întotdeauna rezolvate, deciziile erau luate – şi întotdeauna cele corecte.

— Acum, problema e să-l găsim. Dacă ieşim în public cu informaţiile astea, atunci l-am putea speria şi, totodată, am pune în pericol viaţa fiicei tale. Pe de altă parte, un apel public ar fi de departe cea mai rapidă metodă de a-l găsi.

— Doar nu te gândeşti să...

Vorbise Gill Templeton, care, în liniştea încăperii, era pe punctul de a exploda, dar Wallace o reduse la tăcere cu o fluturare din mână.

— Inspector Templer, în această fază doar gândesc cu voce tare, analizez diversele opţiuni pe care le avem.

Anderson şedea ca un cadavru, cu privirea în podea. Acum era, oficial, în permisie şi, totodată, în doliu, dar insistase să fie ţinut la curent cu evoluţia cazului, iar superintendentul Wallace fusese de acord.

— Desigur, John, spunea Wallace, e imposibil să rămâi implicat în cazul de faţă.

Rebus se ridică în picioare.

— Stai jos, John, te rog.

Ochii superintendentului erau duri şi sinceri, ochii unui poliţist adevărat, unul aparţinând vechii şcoli. Rebus se aşeză la loc.

— Acum, ştii cum trebuie că te simţi, că îţi vine sau nu să crezi. Dar aici sunt prea multe în joc. Prea multe pentru noi toţi. Eşti mult prea implicat ca să poţi fi obiectiv, iar publicul s-ar plânge că aplicăm tactici de răzbunare. Sigur înţelegi asta.

— Tot ce înţeleg e că, fără mine, Reeve nu se va opri pentru nimic în lume. Pe mine mă vrea.

— Exact. Şi nu ar fi o prostie din partea noastră să i te dăm pe farfurie? Vom face tot ce putem, la fel cum ai fi putut face tu. Lasă totul în seama noastră.

— Cei de la armată nu vă vor spune nimic, ştii bine.

— Nu vor avea încotro.

Wallace începu să se joace cu pixul, de parcă acesta s-ar fi aflat acolo doar cu acest scop.

— În ultimă instanţă, au acelaşi şef ca noi. Vor fi forţaţi să vorbească.

Rebus clătină din cap.

— Ei au legea lor. SAS nici nu prea face parte din armată. Dacă nu vor să vorbească, atunci, crede-mă, nu îți vor spune absolut nimic.

Mâna lui Rebus lovi masa.

— Absolut nimic.

— John.

Gill îl strânse de umăr, cerându-i să se calmeze. Ea însăşi părea furioasă, dar ştia când să îşi ţină gura şi să lase doar mimica să îi exprime mânia şi nemulţumirea. Pentru Rebus, totuşi, acţiunile erau cele care contau. Se aflase în afara realităţii de mult prea mult timp.

Se ridică din scaunul lui mic ca o forţă pură, ceva inuman, şi părăsi camera în tăcere. Superintendentul privi spre Gill.

— Nu mai lucrează la caz, Gill. Trebuie făcut să priceapă asta. Cred că tu, zise el şi făcu o pauză cât timp deschise şi închise un sertar, cred că tu şi el aveţi o înţelegere. Cel puţin, aşa ne exprimam când eram eu tânăr. Poate ar trebui să-l faci să fie conştient de poziţia lui. Vom pune mâna pe omul ăsta, dar numai dacă Rebus nu se amestecă, hotărât să se răzbune. Wallace se uită spre Anderson, care se holba cu ochi goi la el. Nu avem nevoie de acţiuni necugetate, continuă el. Nu în Edinburgh. Ce ar spune turiştii?

Atunci, pe chip i se aşternu un zâmbet rece. Se uită de la Anderson la Gill, apoi se ridică din scaun.

— Totul începe să fie extrem de...

— Dezastruos? sugeră Gill.

— Voiam să spun „incestuos". Sunt implicaţi inspectorul-şef Anderson aici de faţă, fiul lui şi soţia lui Rebus, tu însăţi şi Rebus, Rebus şi Reeve ăsta, Reeve şi fiica lui Rebus. Sper că presa nu va prinde de veste. E responsabilitatea ta

să nu se afle şi să fie sancţionaţi cei care vor da informaţii. M-am făcut înţeles?

Gill Templer aprobă, dând din cap şi înghiţindu-şi un căscat venit din senin.

— Bun, zise superintendentul dând din cap spre Anderson. Acum, vezi ca inspectorul-şef Anderson să ajungă acasă în siguranţă, bine?

William Anderson, stând pe bancheta din spate a maşinii, îşi consultă în gând lista de informatori şi prieteni. Cunoştea vreo două persoane care aveau cunoştinţă despre Serviciul Aerian Special. Fără îndoială, ceva cum era cazul Rebus-Reeve nu putea să fi fost trecut complet sub tăcere, deşi se putea să fi fost şters din dosare. Soldaţii trebuiau să ştie despre el, totuşi. Bârfele se întindeau peste tot, mai ales acolo unde te aşteptai mai puţin. Poate că trebuia să forţeze mâna cuiva şi să ungă roţile pe alocuri, dar avea să îl găsească pe ticălos şi dacă acesta era ultimul lucru pe care îl făcea pe lumea asta.

Sau avea să fie prezent când îl găsea Rebus.

Rebus părăsise sediul pe o uşă din spate, aşa cum sperase Stevens. Îl urmări, în vreme ce poliţistul, cu o expresie posomorâtă, îşi vedea de drum. Despre ce era vorba? Nu conta. Atâta timp cât rămânea în urma lui Rebus, putea fi sigur că va obţine povestea, şi ce mai poveste promitea să fie! Stevens se tot uita înapoi, dar Rebus nu părea să fi fost pus sub supraveghere. Nu de către poliţie, adică. I se părea ciudat că i se dăduse voie lui Rebus să plece singur, când nu puteai şti de ce era în stare un om a cărui fiică fusese răpită. Stevens spera să dea de cel mai tare subiect: voia ca

Rebus să-l ducă drept la băieții cei mari din spatele noii rețele a drogurilor. Dacă nu un frate, atunci celălalt.

Ca un frate pentru mine, și eu pentru el. Ce se întâmplase? Știa, în adâncul inimii, care era problema. Metoda, asta era cauza tuturor acestor probleme. Încarcerarea și despărțirea, apoi reîntâlnirea. Reîntâlnirea nu fusese o reușită, nu? Erau amândoi, în felul lor, oameni cu probleme. Acest fapt nu-l putea opri, totuși, să-i smulgă lui Reeve capul de pe umeri. Nimic nu-l putea opri. Mai întâi trebuia să-l găsească pe nemernic și nu avea idee de unde să înceapă. Simțea orașul închizându-se în jurul lui, așezându-i pe umeri întreaga lui greutate istorică, sufocându-l. Dezacord, raționalism, iluminare: Edinburgh se specializase în toate trei, iar acum și lui îi trebuiau aceste atuuri. Trebuia să lucreze la ale sale, degrabă și totuși metodic, folosindu-se de ingeniozitate și de orice unealtă avea la dispoziție. Mai mult ca orice, avea nevoie de instinct.

După cinci minute, știu că era urmărit și i se ridică părul măciucă în cap. Nu era obișnuita supraveghere a poliției. Ei nu ar fi fost așa ușor de reperat. Dar era... Se putea să fie așa aproape... La o stație de autobuz, se opri și se întoarse deodată, ca și când ar fi vrut să vadă dacă nu venea o mașină. Îl văzu pe individ ascunzându-se într-un intrând. Nu era Gordon Reeve. Era reporterul acela idiot.

Rebus își ascultă bătăile inimii – ritmul lor încetinea, dar adrenalina gonea deja prin el, umplându-l de dorința de a fugi, de a o lua la sănătoasa pe drumul acela lung și drept ca să dea piept cu cel mai puternic vânt potrivnic imaginabil. Dar atunci veni un autobuz de după colț și preferă să urce în el.

De la geamul din spate îl văzu pe reporter sărind din ascunzătoare și chemând disperat un taxi. Rebus nu avea

timp de pierdut cu omul acela. Avea unele lucruri la care să mediteze, să se gândească cum Dumnezeu să dea de Reeve. Posibilitatea îl bântuia: mă va găsi el pe mine. Nu e nevoie să îl caut eu. Dar, cumva, asta îl speria cel mai tare.

Gill Templer nu reuşea să îl găsească pe Rebus. Dispăruse de parcă nu era decât o umbră, nicidecum un om. Telefonă şi se dădu peste cap şi întrebă şi făcu tot ce ar fi făcut orice poliţist bun, dar se vedea confruntată cu un om care nu era el însuşi doar un poliţist bun, ci şi unul dintre cei mai buni soldaţi SAS. Se putea ascunde chiar sub tălpile ei, sub masa ei, în hainele ei, şi ea să nu-l găsească niciodată. Aşa că el rămase ascuns.

Rămase ascuns, bănuia ea, pentru că era în mişcare, înainta ager şi metodic pe străzile şi prin barurile din Edinburgh în căutarea prăzii, ştiind că, atunci când o găsea, prada se va transforma iarăşi în vânător.

Gill nu se dădea totuşi bătută, cutremurându-se din când în când la gândul trecutului oribil al iubitului ei şi la mentalitatea celor care deciseseră că asemenea lucruri erau necesare. Bietul de John. Ea ce ar fi făcut? Ar fi păşit afară din celula aceea şi nu s-ar mai fi oprit din mers, la fel cum făcuse el. Şi totuşi, şi ea s-ar fi simţit vinovată, şi ar fi lăsat totul în urmă, marcată pentru totdeauna cu cicatrice invizibile.

De ce trebuiau bărbaţii din viaţa ei să fie nişte ticăloşi aşa complicaţi, împovăraţi de gânduri şi suciţi? Îi atrăgea ea oare doar pe cei defecţi? Putea fi comic, însă trebuia să se gândească la Samantha, iar asta nu era deloc nostim. De unde să începi căutarea dacă vrei să cauţi un ac? Îşi aminti vorbele superintendentului Wallace: au *acelaşi* şef ca noi. Acesta era un adevăr ce merita contemplat în toată complexitatea lui. Întrucât dacă ei aveau acelaşi şef, atunci

poate se putea aranja o muşamalizare în această privinţă, acum, că străvechiul şi teribilul adevăr ieşise la lumină. Dacă asta ajungea în ziare, iadul urma să se dezlănţuie la toate nivelurile organizaţiei. Poate că ar vrea şi ei să participe la acţiunea de acoperire. Poate că l-ar vrea pe Rebus redus la tăcere. Dumnezeule, dacă avea să îl vrea pe Rebus redus la tăcere? Asta însemna să îl reducă la tăcere şi pe Anderson; ba chiar şi pe ea. Mită sau o eliminare totală. Va trebui să fie într-adevăr foarte precaută. O singură mişcare greşită acum putea însemna eliminarea din poliţie, iar asta nu era deloc a bună. Dreptatea trebuie văzută ca să poată fi făcută. Nu putea exista nicio muşamalizare. Şeful, orice ar fi însemnat acest termen anonim, nu trebuia lăsat să îşi facă hatârul. Adevărul era obligatoriu, altminteri totul era o mascaradă, iar toţi cei implicaţi erau simpli măscărici.

Şi cum rămânea cu sentimentele ei faţă de John Rebus, puse în lumină pe scena înroşită? Nici nu ştia ce să mai creadă. Continua să o frământe, oricât de absurdă putea să pară, ideea că John era îndărătul întregii poveşti, nu Reeve: bileţelele şi le trimisese singur, gelozia îl împinsese să îl ucidă pe amantul soţiei sale, fiica sa era ascunsă undeva – un loc precum camera aceea încuiată.

Nici nu merita să se gândească la asta, motiv pentru care, ţinând seama de felul în care decurseseră lucrurile până atunci, Gill tocmai se gândea cu atât mai abitir. Şi respingea ideea, o respingea din simplul motiv că John Rebus făcuse odată amor cu ea, îşi deschisese odată sufletul spre ea, îi strânsese odată mâna pe sub pătura de spital. Oare un om care are ceva de ascuns ar fi început o relaţie cu o poliţistă? Nu, părea cu totul improbabil.

Deci, din nou, devenea o posibilitate, una ca şi celelalte. Gill simţi că îi pulsează capul. Unde naiba era John? Şi dacă Reeve îl găsea înainte ca ei să îl găsească pe Reeve?

Dacă John Rebus era o țintă mișcătoare pentru dușmanul său, atunci nu era o nebunie din partea lui să umble singur prin oraş, oriunde s-ar fi aflat în clipa respectivă? Sigur că era o nebunie. Fusese o prostie să îl lase să iasă din camera aceea, din clădirea aceea, să dispară ca o şoaptă. La naiba! Ridică iarăşi receptorul şi formă numărul de la apartamentul lui.

26

John Rebus se mişca prin jungla oraşului, acea junglă pe care turiştii nu o vedeau niciodată, ocupați fiind să fotografieze vechile temple de aur, temple dispărute demult, dar încă vizibile ca nişte umbre. Acea junglă se închidea în jurul turiştilor, continuu şi nevăzut, o forță a naturii, forța disipării şi distrugerii.

Edinburgh este o bestie blândă, ar fi spus colegii lui de pe coasta de vest. Du-te odată la ei, cu ocazia Sfântului Patrick, şi spune-mi că nu e aşa. Rebus ştia însă că nu era aşa. Ştia că în Edinburgh totul era aparență, ceea ce făcea criminalitatea mai greu de identificat, chiar dacă nu mai puțin evidentă. Edinburgh era un oraş schizofrenic, locul de baştină a lui Jekyll şi Hyde prin excelență, oraşul lui Deacon Brodie, al hainelor de blană fără chiloți pe dedesubt (cum se spunea în vest). În acelaşi timp, era un oraş mic, iar asta avea să fie în avantajul lui Rebus.

Stătu la pândă în bodegile băutorilor înveterați, în cartierele de locuințe unde zeii totemici erau heroina şi şomajul, căci ştia că undeva, în acel anonimat, un om aspru se putea ascunde şi îşi putea croi planul şi putea supraviețui. Încerca să intre în pielea lui Gordon Reeve. Era o

piele lepădată de multe ori şi Rebus trebuia să recunoască, în cele din urmă, că era mai departe de fratele său de sânge nebun şi ucigaş ca oricând până atunci. Şi dacă i-ar fi întors spatele lui Gordon Reeve, Reeve tot ar fi refuzat să se arate. Poate că urma să mai primească un bilet, şi încă un indiciu. O, Sammy, Sammy, Sammy. Te rog, Doamne, las-o să trăiască, las-o să trăiască.

Gordon Reeve ieşise din viaţa lui Rebus parcă levitând. Plutea pe deasupra, plutea şi se desfăta cu puterea lui nou descoperită. Îi trebuiseră cincisprezece ani pentru a înfăptui acest truc, dar, Dumnezeule, ce truc! Cincisprezece ani în decursul cărora probabil îşi schimbase numele şi înfăţişarea, îşi luase o slujbă domestică, se documentase despre viaţa lui Rebus. Oare de cât timp îl avea sub supraveghere omul acela? Îl supraveghea şi îl ura şi uneltea împotriva lui. Ori de câte ori simţise că îl furnică pielea fără vreun motiv aparte, atunci când telefonul i se închidea în nas fără o vorbă, accidente uşor de uitat... Iar Reeve, rânjind deasupra lui, un mic zeu guvernând destinul lui Rebus. Tremurând, Rebus intră într-un pub doar aşa, de-al naibii, şi ceru un whisky triplu.

— Aici servim cu sfertul de gil, amice. Eşti sigur că vrei un triplu?

— Sigur.

Ce naiba! Tot una era. Dacă Domnul se răsucea în ceruri, aplecându-se ca să îşi atingă creaturile, atunci ceea ce simţea el era o atingere tare ciudată. Uitându-se în jur, Rebus privi în inima disperării. Bărbaţi bătrâni şedeau cu paharele mari cât o jumătate de halbă în faţă, uitându-se în gol spre uşa din faţă. Se întrebau oare ce se afla afară? Sau erau doar speriaţi că ceea ce se afla acolo va intra într-o bună zi cu forţa înăuntru, înghesuindu-se în colţurile lor

întunecate şi în privirile lor fricoase cu mânia unui monstru din Vechiul Testament, o dihanie, un potop distrugător? Rebus nu reuşea să vadă dincolo de privirile lor, exact cum nici ei nu puteau vedea dincolo de privirea sa. Abilitatea de a nu împărtăşi suferinţele celorlalţi era tot ceea ce făcea omenirea, în întregul ei, să meargă mai departe, concentrându-se asupra lui „mine", ferindu-se de cerşetori şi de braţele lor împreunate. Rebus, îndărătul ochilor lui, se ruga acum, îl implora pe acel straniu Dumnezeu al lui să îi îngăduie să îl găsească pe Reeve, să i se explice pe sine nebunului. Dumnezeu nu răspunse. Televizorul urla, transmiţând o banală emisiune-concurs.

— Jos imperialismul, jos rasismul!

O fată tânără îmbrăcată într-o haină din imitaţie de piele şi purtând o pereche de ochelari mici, rotunzi, stătea în spatele lui Rebus. El se întoarse către ea. Fata avea o cutie de tablă într-o mână şi un teanc de ziare în cealaltă.

— Jos imperialismul, jos rasismul!

— Ai mai spus-o.

Rebus simţea deja alcoolul înmuindu-i muşchii maxilarului, dezlegându-i.

— De unde eşti tu?

— De la Partidul Muncitoresc Revoluţionar. Singura cale de a strivi sistemul imperialist este unitatea proletarilor întru zdrobirea rasismului. Rasismul este coloana vertebrală a represiunii.

— O? Nu confunzi cumva două idei complet diferite, drăguţă?

Fata se oţărî, gata să contreze. Aşa făceau mereu cei ca ea.

— Cele două sunt inextricabile. Capitalismul s-a clădit pe munca sclavilor şi e susţinut de munca unor sclavi.

— Tu, drăguță, nu îmi pari a fi o sclavă. De unde ai accentul ăla? Cheltenham?

— Tata era sclavul ideologiei capitaliste. Nu ştia ce face.

— Adică ai urmat o şcoală scumpă?

Fata se burzului de-a binelea. Rebus aprinse o țigară. Îi oferi şi ei una, dar ea refuză cu o mişcare a capului. Un produs al capitalismului, bănuia el, frunzele culese de sclavii din America de Sud. Era însă destul de frumuşică. Optsprezece, nouăsprezece ani. Purta pantofi victorieni ciudați, cu vârful ascuțit. O cămaşă neagră lungă şi simplă. Negru, culoarea dezaprobării. El susținea dezaprobarea.

— Eşti studentă, presupun.

— Aşa e, spuse ea, mutându-şi stânjenită greutatea de pe un picior pe celălalt. Ştia să recunoască un client de la prima vedere. Aceasta nu era unul.

— Universitatea Edinburgh?

— Da.

— Ce studiezi?

— Engleza şi ştiințele politice.

— Engleza? Ai auzit de un tip pe nume Eiser? Ține cursuri acolo.

Ea încuviință.

— E un fascist bătrân, zise. Teoria lecturii pe care o susține el e o dovadă de propagandă de dreapta menită să arunce praf în ochii proletariatului.

Rebus aprobă, dând din cap.

— Tu din ce partid spuneai că faci parte?

— Muncitoresc Revoluționar.

— Dar eşti studentă, nu? Nu muncitoare şi nici membră a proletariatului, după cum vorbeşti.

Fata era roşie la față şi ochii ei trimiteau săgeți de foc. Odată venită revoluția, Rebus ar fi fost primul pus la zid. Nu îşi jucase însă atuul.

— De fapt, tu încalci Legea Bunei Practici în Comerț, nu-i aşa? Şi ce e cu acea cutie? Ai permis pentru colectarea de fonduri?

Cutia era veche şi eticheta fusese ruptă de pe ea. Era un cilindru simplu, roşu, de genul celor folosite de Ziua Armistițiului. Atunci însă nu era Ziua Armistițiului.

— Eşti copoi?

— Te-ai prins, scumpo. Ai permis? Altfel ar trebui să te duc la secție.

— Porc nenorocit!

Simțind că aceasta ar trebui să fie replica de final, fata îi întoarse spatele lui Rebus şi porni spre uşă. Rebus, râzând în barbă, îşi termină whisky-ul. Biata fată. Avea să se schimbe. Idealismul avea să îi dispară odată ce avea să vadă câtă ipocrizie exista în jocul aceasta şi ce lux exista dincolo de porțile universității. Odată plecată, urma să le vrea pe toate: postul de director la Londra, apartamentul, maşina, salariul, barul cu vinuri. Avea să renunțe la tot pentru o felie din tort. Dar acum nu înțelegea asta. Prezentul era destinat respingerii educației primite în familie. La asta servea universitatea. Toți credeau că pot schimba lumea, odată scăpați de părinți. Şi Rebus crezuse asta. Se gândise că se va întoarce din armată cu un şir de medalii şi o listă de recomandări, doar ca să le arate el lor. Nu fusese aşa, însă. Se calmase şi voia să plece, când o voce îl strigă de la trei sau patru scaune distanță.

— Nu te-a ajutat cu nimic, aşa-i, fiule?

O cotoroanță bătrână îi oferi aceste crâmpeie de înțelepciune din gura-i plină de dinți cariați. Rebus îi privi limba cum se plimba prin peştera aceea întunecată.

— Mda, făcu el, plătind la barmanul care îi mulțumi c-o gură plină de dinți verzi. Rebus auzea televizorul, clinchetul

casei de marcat, discuția strigată a bătrânilor, dar îndărătul tuturor, în spatele larmei, se afla un alt sunet, jos şi pur, dar mai real pentru el decât oricare dintre celelalte.

Era țipătul lui Gordon Reeve.

Lăsați-mă să ies Lăsați-mă să ies

Dar Rebus nu ameți de data aceasta, şi nici nu intră în panică şi nu o luă la sănătoasa. Ținu piept sunetului şi îl lăsă să-şi spună păsul, se lăsă atacat de el până la ultima reverberație. Nu avea să mai fugă niciodată de amintirea aceea.

— Băutura n-a ajutat niciodată la nimic, fiule, continuă vrăjitoarea. Uită-te la mine. Cândva eram o femeie cu capul pe umeri, dar când mi-a murit bărbatul m-am pierdut. Ştii ce zic, fiule? Băutura mi-era mare alinare atunci, sau aşa am crezut. Da' te trage pe sfoară. Se joacă cu tine. Până ajungi să nu faci nimic altceva ziua decât să stai şi să bei. Şi viața trece pe lângă tine.

Avea dreptate. Cum putea să îşi ia timpul să stea acolo şi să dea whisky pe gât, când viața fiicei lui se afla într-un echilibru atât de precar? Era nebun, pesemne; pierdea iarăşi contactul cu realitatea. Măcar de asta trebuia să se agațe. Se putea ruga din nou, dar asta nu părea decât să-l îndepărteze şi mai tare de faptele crude, şi faptele erau cele care îl interesau pe el acum, nu visele. Îl interesa faptul că un nebun ieşise din sertarul lui cu vise urâte şi îi răpise fiica. Semăna totul cu un basm? Cu atât mai bine: sfârşitul fericit era un dat.

— Ai dreptate, scumpa mea, spuse el.

Apoi, pregătit să plece, arătă spre paharul ei gol.

— Mai vrei unul?

Femeia îl privi cu ochi urduroşi, apoi dădu din bărbie într-o parodie a acceptării.

— Încă un pahar din ce bea doamna, îi spuse Rebus barmanului cu dinți verzi.

Îi oferi şi câteva monede. Restul poți să i-l dai ei.

După care plecă din bar.

— Trebuie să discut cu tine. Cred că şi tu trebuie să discuți cu mine.

Stevens îşi mai aprindea o țigară, destul de melodramatic, după părerea lui Rebus, chiar în fața barului. În lumina felinarelor stradale, pielea lui părea aproape galbenă, atât de subțire, încât cu greu îi acoperea țeasta.

— Ei, putem discuta?

Reporterul vârî bricheta înapoi în buzunar. Părul lui rar avea un aspect unsuros. Nu se mai bărbierise de cel puțin o zi. Părea înfometat şi înfrigurat.

Dar pe dinăuntru se simțea electrizat.

— M-ai purtat într-o horă sprintenă, domnule Rebus. Pot să-ți spun John?

— Uite, Stevens, ştii cum stau treburile. Am destule pe cap şi fără asta.

Rebus dădu să treacă pe lângă reporter, dar Stevens îl prinse de braț.

— Nu, spuse el, *nu* ştiu cum stau treburile. Am senzația că am fost scos de pe teren la jumătatea meciului.

— Cum adică?

— Tu ştii prea bine cine e în spatele poveştii ăsteia, aşa-i? Sigur că ştii şi o ştiu şi superiorii tăi. Sau nu? Le-ai spus tot adevărul şi nimic altceva decât adevărul, John? Le-ai spus despre Michael?

— Ce-i cu el?

— O, hai să fim serioşi.

Stevens începu să bată pasul pe loc, uitându-se în jurul său la blocurile înalte, la cerul după-amiezii târzii de dincolo de ele. Râse înfundat, cutremurându-se. Rebus îşi aminti cum se cutremurase individul la petrecere.

— Unde putem vorbi? spuse reporterul. Ce zici de pub? Sau e cineva acolo cu care preferi să nu mă întâlnesc?

— Stevens, ți-ai ieşit naibii din minți. Vorbesc serios. Du-te acasă, dormi puțin, mănâncă, fă o baie, numai lasă-mă dracului în pace. Bine?

— Altfel ce vei face, mai exact? Îi vei cere huidumei care e prieten cu fratele tău să mă şifoneze puțin? Ascultă, Rebus, jocul s-a încheiat. Ştiu destule. Nu ştiu totul, desigur. Şi ar fi o mişcare înțeleaptă din partea ta să mă ai ca prieten, nu ca duşman. Nu mă lua drept maimuță. Cred că ai destulă minte ca să nu faci asta. Nu mă dezamăgi.

Nu mă dezamăgi

— La urma urmei, o au pe fiica ta. Ai nevoie de ajutor. Eu am prieteni peste tot. Trebuie să purtăm lupta asta împreună.

Confuz, Rebus clătină din cap.

— Nu am nici cea mai vagă idee despre ce vorbeşti, Stevens. Mai bine du-te acasă.

Jim Stevens oftă, clătinând şi el din cap cu mâhnire. Aruncă țigara pe jos şi o strivi sub picior, făcând jarul aprins să se împrăştie pe ciment.

— Ei, îmi pare rău, John. Chiar îmi pare. Michael va fi trimis la răcoare pentru foarte mult timp pe baza dovezilor pe care le am împotriva lui.

— Dovezi? Ce fel de dovezi?

— Legate de traficul lui cu droguri, desigur.

Stevens nu prevăzu lovitura şi nici nu l-ar fi ajutat cu ceva dacă ar fi prevăzut-o. Fu un pumn puternic, venind de jos, din lateralul lui Rebus, şi prinzându-l în stomac. Reporterul tuşi, scoțând un şuierat, apoi căzu în genunchi.

— Mincinosule!

Stevens tuşi, iar şi iar. Avea impresia că tocmai încheiase un maraton. Trase grăbit aer în piept, rămânând în genunchi, cu brațele împreunate în față, pe pântece.

— Dacă spui tu, John... Dar ăsta e adevărul. Ridică privirea spre Rebus. Vrei să spui că tu chiar nu ştii nimic despre asta? Absolut nimic?

— Sper să ai dovezi solide, Stevens, altfel am să-ți iau gâtul.

Stevens nu se aşteptase la asta, nu se aşteptase deloc la asta.

— Păi, făcu el, asta aruncă o lumină cu totul nouă asupra problemei. Hristoase, îmi trebuie o tărie. Vii cu mine? Cred că trebuie să discutăm puțin acum, ce zici? Nu te voi reține mult, dar cred că trebuie să afli.

Şi, desigur, gândindu-se mai bine, Rebus îşi dădu seama că ştiuse ceva, dar nu la un nivel conştient. În ziua aceea, comemorarea morții bătrânului, când mersese în cimitirul biciuit de ploaie, când îl vizitase pe Mickey, simțise mirosul acela de măr glasat în living. Acum ştia ce însemnase. Se gândise la asta atunci, dar fusese distras. Iisuse Hristoase. Rebus simți că toată lumea i se scufundă în mlaştina nebuniei personale. Spera că nu mai era mult până la prima cădere; nu mai putea merge în ritmul acesta multă vreme.

Mere glasate, basme, Sammy, Sammy, Sammy. Uneori e greu să te agăți de realitate, atunci când realitatea aceea e copleşitoare. Apărea scutul care te proteja. Scutul căderii nervoase, al uitării. Al râsului şi al uitării.

— Fac cinste, spuse Rebus, simțindu-se din nou calm.

Gill Templer ştia ceea ce ştiuse dintotdeauna: ucigaşul avea un sistem după care-şi alegea fetele, drept care trebuia să fi avut acces la numele lor înaintea răpirilor. Asta însemna că cele patru fete trebuiau să fi avut ceva în comun, ceva care să îi fi permis lui Reeve să le selecteze. Dar ce? Făcuseră verificări în toate direcțiile. Unele hobby-uri pe care fetele le aveau în comun; netball, muzică pop, cărți.

Netball, muzică pop, cărți.

Netball, muzică pop, cărți.

Asta presupunea verificarea tuturor antrenoarelor de netball (doar femei, așa că se excludea), muncitorilor de la magazinele audio și DJ-ilor, librarilor și bibliotecarilor. Biblioteci.

Biblioteci.

Rebus îi spusese poveşti lui Reeve. Samantha mergea la biblioteca orășenească. La fel ca și celelalte fete, ocazional. Una dintre ele fusese văzută urcând pe Mound[1], către bibliotecă, în ziua dispariției.

Dar Jack Morton verificase deja biblioteca. Unul dintre lucrătorii de acolo avea un Ford Escort albastru. Suspectul fusese chestionat. Dar fusese oare suficientă acea primă întrevedere? Trebuia să vorbească cu Morton. Apoi voia să întreprindă ea însăși o a doua rundă de chestionare. Tocmai voia să plece în căutarea lui Morton, când telefonul sună.

— Inspector Templer, rosti ea în receptorul bej.

— Fata moare la noapte, șuieră o voce la celălalt capăt al firului.

Gill se ridică în capul oaselor în scaun, aproape făcându-l să se răstoarne.

— Ascultă, spuse ea, dacă ai chef de glume...

— Gura, târfă. Nu fac nicio glumă și o știi prea bine. Vorbesc serios. Ascultă.

Se auzi un strigăt înfundat de undeva, suspinul unei fete tinere. Apoi vocea șuierată reveni.

— Spune-i lui Rebus că a avut ghinion. Nu poate zice că nu i-am dat o șansă.

— Ascultă, Reeve, eu...

Nu ar fi vrut să spună asta, nu ar fi vrut să îi dea de veste. Numai că intrase în panică, auzind strigătul Samanthei.

---

[1] Deal artificial, situat în centrul orașului Edinburgh. (n.r.)

Apoi auzi un alt strigăt, țipătul unui descreierat care-a fost descoperit. Îi ridică părul de pe ceafă. Făcu să înghețe aerul din jurul ei. Era țipătul Morții înseşi, într-una dintre multele ei înfățişări. Era ultimul țipăt de triumf al unui suflet damnat.

— Ai aflat, gâfâi el, şi-n voce i se simțea un amestec de bucurie şi teroare. Ai aflat, ai aflat, ai aflat. Da' deşteaptă eşti! Şi ce voce sexy ai! Poate că o să vin după tine cândva. S-a descurcat Rebus la pat? Da? Spune-i că o am pe fata lui şi că ea va muri la noapte. Ai reținut? În noaptea asta.

— Ascultă, eu...

— Nu, nu, nu. Nu mai spun nimic, domnişoară Templer. Ai avut timp destul, aproape suficient cât să depistezi de unde vine telefonul. Pa.

Clic. Brrrr.

Timp să-l depisteze. Ce proastă fusese! Trebuia să se gândească la asta de la început; când colo, nu se gândise deloc. Poate că superintendentul Wallace avusese dreptate. Poate că nu doar John era prea tare implicat emoțional în această tărăşenie. Se simțea obosită, bătrână şi sleită. Se simțea ca şi când toată munca la diverse cazuri ar fi fost, deodată, o povară imposibilă, toți criminalii – invincibili. Avea ochii iritați. Se gândi să îşi pună ochelarii, scutul ei personal în calea lumii.

Trebuia să îl găsească pe Rebus. Sau să îl caute înainte pe Jack Morton? John trebuia să afle de asta. Aveau ceva timp la dispoziție, dar nu mult. Prima bănuială trebuia să fie cea corectă. Cine să fie primul? Rebus sau Morton? Luă o decizie: John Rebus.

Tulburat de dezvăluirile lui Stevens, Rebus se înapoie la apartamentul său. Trebuia să se informeze cu privire la

unele lucruri. Mickey putea să aştepte. Trăsese prea multe cărți proaste în cursul peregrinărilor sale de după-amiază. Trebuia să ia legătura cu vechii lui angajatori, cu armata. Trebuia să îi facă să înțeleagă că era în joc viața unui om, ei, care puneau un preț aşa ciudat pe viață. Probabil că urma să fie nevoie de multe apeluri telefonice. Aşa să fie.

Dar primul apel pe care îl dădu fu la spital. Rhona se simțea bine. Asta era o uşurare. Totuşi, nu fusese informată de răpirea lui Sammy. Rebus înghiți greu. I se spusese de moartea iubitului ei? Nu. Sigur că nu. Aranjă să îi fie trimise nişte flori. Îşi aduna curajul de a suna la primul dintr-o lungă listă de nume, când telefonul lui sună. Îl lăsă să sune o vreme, dar apelantul nu se dădea bătut.

— Alo?

— John! Salvă Domnului. Te-am căutat peste tot.

Era Gill, părea surescitată şi agitată şi încerca în acelaşi timp să pară înțelegătoare. Vocea i se modula puternic şi Rebus simți că inima lui – atât cât mai rămăsese din ea pentru uz public – se întinde către ea.

— Ce este, Gill? S-a întâmplat ceva?

— Am primit un telefon de la Reeve.

Inima lui Rebus se lovi de pereții pieptului.

— Te ascult, zise el.

— Păi, a sunat şi a spus că o are pe Samantha.

— Şi?

Gill înghiți greu.

— Şi că o va ucide la noapte.

Urmă o pauză din partea lui Rebus, şi se-auziră zgomote ciudate şi îndepărtate.

— John? Alo, John?

Rebus încetă să mai lovească cu pumnii în taburetul de la telefon.

— Da, aici sunt. Iisuse Hristoase. A mai spus ceva?

— John, nu e bine să fii singur, să ştii. Aş putea...

— A mai spus ceva?

Striga acum şi avea respiraţia întretăiată ca a unui alergător.

— Păi, eu...

— Da?

— Mi-a scăpat că ştim cine este.

Rebus trase aer în piept, îşi examină încheieturile degetelor, observând că se julise într-un loc. Îşi supse sângele, uitându-se ţintă pe fereastră.

— Şi cum a reacţionat? întrebă el până la urmă.

— A luat-o razna.

— Cred şi eu. Iisuse, sper că nu îşi va revărsa furia pe... O, Doamne. De ce crezi că ţi-a telefonat chiar ţie?

Acum nu-şi mai lingea rana, şi-şi îndreptă atenţia spre unghiile înnegrite, rupându-le cu dinţii şi scuipându-le prin cameră.

— Păi eu sunt ofiţerul de legătură în acest caz. Poate că m-a văzut la televizor sau mi-a citit numele în ziare.

— Sau poate ne-a văzut împreună. Poate că m-a urmărit în tot acest timp.

Se uită pe geam cum un om zdrenţăros se împleticea de-a lungul străzii, oprindu-se să ia de pe jos un chiştoc de ţigară. Hristoase, ce poftă avea de-o ţigară! Se uită în jur după o scrumieră, sursa câtorva chiştoace reutilizabile.

— Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Cum naiba s-o fi făcut? Nici nu ştiam că totul are legătură cu mine până când... asta a fost ieri, nu? Parcă au trecut mai multe zile. Dar ţine minte, Gill, că la început biletele lui erau livrate personal. Aprinse rămăşiţele unei ţigări şi trase în plămâni fumul înţepător. A fost aşa de

aproape de mine, iar eu nu am simțit nimic, nici măcar un fior. Ăsta da al şaselea simț la un polițist.

— Apropo de al şaselea simț, John, mi-a venit o idee.

Gill fu uşurată să audă că vocea îi devenise mai calmă. Se simțea şi ea puțin mai calmă, ca şi când s-ar fi ajutat unul pe altul să-şi păstreze echilibrul într-o barcă aglomerată, pe o mare măturată de furtună.

— Ce anume?

Rebus se tolăni în fotoliu, uitându-se în jurul său la camera pustie, prăfuită şi haotică. Văzu paharele folosite de Michael, o farfurie cu firimituri de pâine prăjită, două pachete goale de țigări şi două căni de cafea. Voia să vândă apartamentul curând, indiferent cât de mic ar fi fost prețul. Voia să se mute departe de acolo. Asta voia.

— Biblioteci, spunea Gill, uitându-se şi ea prin biroul ei, la dosarele şi munții de hârtii, adunate de luni şi ani mulți, auzind zumzetul electric din aer. Singurul lucru pe care toate fetele, inclusiv Samantha, îl au în comun este acela că foloseau, chiar dacă neregulat, aceeaşi bibliotecă, Biblioteca Centrală. Reeve e posibil să fi lucrat acolo cândva şi să fi putut găsi numele de care avea nevoie pentru puzzle-ul său.

— Asta e într-adevăr o idee, zise Rebus, brusc interesat. Era o coincidență prea mare, cu siguranță – sau nu? Cum să afli mai multe despre John Rebus dacă nu ocupând o slujbă liniştită vreme de câteva luni sau câțiva ani? Cum să prinzi mai uşor fete tinere dacă nu din postura de bibliotecar? Reeve intrase sub acoperire, într-adevăr, se camuflase atât de bine, încât devenise invizibil.

— Întâmplarea face, continuă Gill, că prietenul tău Jack Morton a fost deja la Biblioteca Centrală. A verificat acolo un suspect care deține un Escort albastru. I-a dat omului aviz de liberă trecere.

— Da, iar Spintecătorul din Yorkshire a primit un aviz similar nu doar o sigură dată, nu? Merită încă o verificare. Cum îl chema pe suspect?

— Nu am idee. Am încercat să dau de Jack Morton, dar a plecat pe undeva. John, mi-am făcut griji pentru tine. Unde ai fost? Am tot încercat să te găsesc.

— Asta, inspector Templer, aş zice că a fost o pierdere de timp şi o risipă de efort poliţienesc. Treci înapoi la *adevărata* problemă. Găseşte-l pe Jack. Află numele acela.

— Da, să trăiţi.

— Voi fi aici un timp, dacă ai nevoie de mine. Am de dat şi eu câteva telefoane.

— Am auzit că Rhona e într-o stare stabilă...

Dar Rebus pusese deja receptorul în furcă. Gill suspină în timp ce se freca pe faţă, resimţind puternic nevoia de odihnă. Hotărî să ceară să fie trimis cineva la apartamentul lui John Rebus. Nu putea fi lăsat aşa, să fiarbă şi, poate, să explodeze. Apoi trebuia să afle numele acela. Trebuia să îl găsească pe Jack Morton.

Rebus îşi pregăti nişte cafea, se gândi să iasă după lapte, dar se hotărî până la urmă să bea cafeaua neagră şi amară – culoarea şi gustul gândurilor lui. Cumpăni la ideea avansată de Gill. Reeve bibliotecar? Părea improbabil, inimaginabil, dar, pe de altă parte, tot ce i se întâmplase în ultimul timp fusese inimaginabil. Raţionalul putea fi un duşman puternic atunci când erau confruntat cu iraţionalul. Cui pe cui se scoate. Acceptă faptul că Gordon Reeve şi-ar fi putut găsi o slujbă la bibliotecă; ceva inofensiv şi totuşi esenţial pentru planul lui. Apoi, dintr-o dată, totul se limpezi şi pentru Rebus, şi pentru Gill. „Pentru cei care citesc printre timpuri." Pentru cei care au de-a face cu cărţile între un

moment în timp (Crucea) şi altul (prezentul). Dumnezeule, nimic nu era arbitrar în viaţa asta? Nu, absolut nimic. În spatele iraţionalului aparent se afla cărarea aurită şi curată a predestinării. În spatele acestei lumi se găsea o alta. Reeve era la bibliotecă: Rebus era convins de asta. Ceasul arăta ora cinci. Putea ajunge la bibliotecă înainte să se închidă. Dar Gordon Reeve avea să mai fie acolo sau se mutase, acum, că pusese mâna pe ultima lui victimă?

Dar Rebus ştia că Sammy nu era ultima victimă a lui Reeve. Ba nu era nici măcar o „victimă". Era doar un alt mijloc. Nu putea exista decât o singură victimă: Rebus însuşi. Şi din acest motiv, Reeve avea să fie încă prin apropiere, încă la îndemâna lui Rebus. Întrucât Reeve voia să fie găsit, dar încet, într-un soi de joc de-a şoarecele şi pisica întors pe dos. Rebus se gândi la acest joc aşa cum îl jucau în şcoală. Uneori băiatul era alergat de o fată – ori fata de un băiat –, iar cel urmărit îşi dorea să fie prins, pentru că el (sau ea) simţea ceva pentru celălalt. Aşa încât totul devenea altceva decât ce părea. Acesta era jocul lui Reeve. Şoarecele şi pisica, unde el era şoarecele cu coadă ascuţită şi dinţi periculoşi, iar Rebus era moale ca laptele, maleabil ca blana şi mulţumirea. Gordon Reeve nu avusese parte de mulţumire de mulţi ani, asta de când fusese trădat de cel pe care ajunsese să îl numească frate.

Doar un sărut

Şoarecele prins.

Fratele pe care nu l-am avut niciodată

Bietul Gordon Reeve, făcând echilibristică pe conducta aceea subţire, cu urina şiroindu-i pe picioare, şi toată lumea râzând de el.

Şi bietul de John Rebus, marginalizat de tatăl şi fratele lui, un frate care acum devenise infractor şi care, în cele din urmă, trebuia pedepsit pentru asta.

Şi biata de Sammy. La ea ar fi trebuit el să se gândească. Gândeşte-te doar la ea, John, şi totul se va rezolva cu bine.

Dar dacă acesta era un joc serios, un joc pe viaţă şi pe moarte, atunci trebuia să îşi aducă aminte că era totuşi un joc. Rebus ştia acum că îl dibuise pe Reeve. Numai că odată prins acesta, ce urma să se întâmple? Rolurile aveau să se inverseze într-un fel. Nu cunoştea încă toate regulile. Exista un mod, doar un singur mod de a le învăţa. Lăsă cafeaua să se răcească pe măsuţă, lângă toate celelalte mizerii. Avea şi aşa destulă amăreală în gură.

Şi dincolo de uşa apartamentului său, în burniţa cenuşie, era un joc care trebuia încheiat.

27

De la apartamentul lui din Marchmont şi până la bibliotecă puteai beneficia de-o plimbare plăcută, având ocazia să admiri punctele forte ale Edinburgh-ului ca oraş. Trecu printr-o zonă deschisă şi înverzită numită Pajiştile şi, pe cer, înaintea lui, se înălţa marele Castel sur, o flamură fluturând în ploaia fină pe meterezele lui. Trecu prin faţa Infirmeriei Regale, căminul descoperirilor şi numelor celebre, parte a Universităţii, pe lângă cimitirul Greyfriars Kirkyard şi a micii statui a lui Greyfriars Bobby. Oare câţi ani stătuse acel căţel întins lângă mormântul stăpânului său? Câţi ani se culcase Gordon Reeve, noaptea, gândindu-se numai la John Rebus? Se cutremură. Sammy, Sammy, Sammy. Spera că va avea şansa să îşi cunoască mai bine fiica. Spera că îi va putea spune că era frumoasă şi că îşi va găsi marea iubire. Dumnezeule mare, spera că era în viaţă.

Mergând pe podul George IV, care purta turiştii şi alţi trecători pe deasupra zonei Grassmarket, ţinându-i la o

distanță sigură de vagabonzii şi de epavele de-acolo, de săracii fără nicio speranță, în mintea lui John Rebus se derulau faptele. În primul rând, Reeve avea să fie înarmat. Apoi, putea fi deghizat. Îşi amintea de Sammy vorbind despre bătuții de soartă care îşi petreceau toată ziua la bibliotecă. Putea fi unul dintre aceştia. Se întreba ce va face dacă şi când avea să îl întâlnească pe Reeve față în față. Ce îi va spune? Tot felul de întrebări şi teorii începeau să îl tulbure, să îl sperie aproape la fel de tare ca revelația faptului că soarta lui Sammy, în mâinile lui Reeve, avea să fie o lungă agonie. Numai că ea era mai importantă pentru el decât memoria: ea era viitorul. Şi pentru asta se apropia de fațada gotică a bibliotecii cu un chip care exprima fermitate, nu teamă.

Un vânzător de ziare, la intrare, cu haina înfăşurată în jurul corpului ca o foaie de hârtie udă, striga în gura mea ultimele ştiri, nu despre Strangulator, ci despre un dezastru pe mare. Ştirile nu țineau mult. Rebus îl ocoli, aruncându-i o ocheadă precaută. Observă că îi intra iarăşi apă în pantofi, ca de obicei, după care intră pe uşile batante din stejar.

La biroul de recepție, un bărbat frunzărea un ziar. Nu semăna cu Gordon Reeve, nu semăna în nicio privință. Rebus inspiră adânc, vrând să îşi înfrâneze tremuratul.

— Închidem, domnule, spuse paznicul din spatele ziarului său.

— Da, sunt convins.

Paznicului nu păru să îi placă sunetul vocii lui Rebus; era o voce dură, glacială, folosită ca o armă.

— Numele meu este Rebus. Sergent-detectiv Rebus. Caut un individ pe nume Reeve care lucrează aici. E pe-aici?

Rebus spera că folosise un ton calm, deşi numai calm nu se simțea. Paznicul îşi lăsă ziarul pe scaun şi veni să îl întâmpine.

Îl studie pe Rebus ca şi când s-ar fi temut de el. Bun: Rebus asta şi voia.

— Pot vedea legitimaţia dumneavoastră?

Cu neîndemânare, cu degete încă nepregătite pentru delicateţuri, Rebus îşi scoase legitimaţia. Paznicul o privi timp îndelungat, după care ridică privirea spre el.

— Reeve, aţi spus?

Îi dădu legitimaţia înapoi şi scoase o listă de nume ataşată de-o mapă galbenă din plastic.

— Reeve, Reeve, Reeve, Reeve. Nu, aici nu lucrează nimeni pe nume Reeve.

— Eşti sigur? S-ar putea să nu fie bibliotecar. Ar putea face parte din personalul auxiliar.

— Nu, toţi sunt pe lista mea, de la director până la portar. Uitaţi, acesta e numele meu. Simpson. Toţi sunt pe lista aceasta. Ar fi şi el, dacă ar lucra aici. Probabil aţi făcut o greşeală.

Personalul începea să părăsească clădirea, urându-şi „noapte bună" şi „ne vedem". Îl putea pierde pe Reeve, dacă nu se grăbea. Asta presupunând că Reeve lucra totuşi acolo. Slabă speranţă, atât de slabă, încât Rebus începu să simtă iarăşi fiorii panicii.

— Pot să văd lista?

Întinse mâna, aruncându-i o privire autoritară. Paznicul pregetă, apoi îi dădu mapa. Rebus o cercetă cu furie, căutând anagrame, indicii, orice.

Nu trebui să caute mult.

— Ian Knott, şopti el în barbă.

Ian Knott. *Nod gordian.*[1] Nod de terţarolă. Gordian de terţarolă. *Sună ca numele meu, nu crezi?* Se întrebă dacă Gordon Reeve îi putea simţi mirosul. El îl simţea pe-al lui

[1] Joc fonetic între „Gordian Knott", nod gordian, şi „Ian Knott" (n.t.)

Reeve. Nu îl mai despărțeau decât câțiva pași de el, poate un singur palier. Asta era tot.

— Unde lucrează Ian Knott?

— Domnul Knott? Lucrează cu jumătate de normă la secția pentru copii. E unul dintre cei mai cumsecade oameni pe care-i poți întâlni. De ce? Ce a făcut?

— Astăzi a venit la serviciu?

— Așa cred. Cred că mai vine două ore și spre seară. Despre ce e vorba?

— Secția pentru copii, spuneai? Asta e la parter, nu?

— Întocmai.

Paznicul era cu adevărat speriat acum. Putea să-și dea seama când urma să se-ntâmple ceva neplăcut.

— O să dau un telefon și-o să-l anunț...

Rebus se aplecă peste masă, astfel încât nasul lui atinse nasul paznicului.

— N-o să faci nimic, ai înțeles? Dacă îl suni, când mă întorc aici îți vâr telefonul ăla pe cur în sus până o să ți se lipească receptorul de urechea internă. Pricepi ce spun?

Paznicul dădu să încuviințeze încet, precaut, dar Rebus îi întorsese deja spatele și se îndrepta spre scările lustruite.

Biblioteca mirosea a cărți uzate, a umezeală, a alamă și a lustru. Pentru nările lui Rebus, acesta era mirosul înfruntării, un iz care avea să rămână impregnat în ființa lui. Coborând scările spre inima bibliotecii, deveni mirosul băii cu furtunul în crucea nopții, al smulgerii unei arme din mâna proprietarului ei, al marșurilor solitare, al spălătoriilor, al acelui întreg coșmar. Putea să simtă mirosul culorilor, al sunetelor și al senzațiilor. Exista un cuvânt pentru acel sentiment, dar nu și-l amintea pe moment.

Numără treptele până jos, folosind acest exercițiu ca să se calmeze. Douăsprezece trepte, apoi un colț, după care încă douăsprezece. Și se trezi înaintea unei uși de sticlă cu

o pictură mică pe ea: un ursuleț şi o coardă de sărit. Ursul râdea dintr-o pricină anume. Lui Rebus i se păru că îi zâmbeşte lui. Nu era un zâmbet plăcut, ci unul răutăcios. Intră, intră, oricine ai fi. Studie interiorul încăperii. Nu era nici țipenie de om. Încet, împinse uşa. Niciun copil, niciun bibliotecar. Auzea însă pe cineva care aşeza cărți pe un raft. Sunetul venea dintr-o despărțitură aflată în spatele biroului de împrumuturi. Rebus se apropie pe vârfuri de acel birou şi apăsă un clopoțel de pe el.

Din spatele peretelui despărțitor, fredonând, scuturându-şi mâinile de un praf invizibil, veni un Gordon Reeve mai în vârstă, mai rotofei, surâzător. Arăta el însuşi ca un ursuleț. Rebus strângea în mâini marginea mesei.

Gordon Reeve se opri din fredonat când în văzu pe Rebus, dar zâmbetul continuă să-i joace pe chip, făcându-l să pară nevinovat, normal, sigur.

— Mă bucur să te văd, John, spuse el. În sfârşit m-ai găsit, diavol bătrân. Ce mai faci?

Întinse spre Rebus o mână, însă John Rebus ştia că dacă ar ridica degetele de pe marginea mesei, s-ar prăbuşi la podea.

Şi-l amintea acum pe Gordon Reeve, îşi amintea fiecare detaliu al timpului petrecut de ei împreună. Îşi aducea aminte de gesturile lui, de ticurile şi de gândurile lui. Frați de sânge, asta fuseseră, îndurând împreună, având aproape puterea de a-şi citi unul altuia gândurile. Frați de sânge aveau să fie din nou. Rebus citea asta în ochii limpezi şi nebuni ai torționarului său zâmbitor. Simți marea zbătându-se în el, înțepându-i urechile. Asta era, deci. Asta era – ceea ce era aşteptat din partea lui.

— O vreau pe Samantha, rosti el. O vreau vie şi o vreau acum. Apoi putem rezolva lucrurile aşa cum vrei tu. Unde e, Gordon?

— Ştii cât timp a trecut de când nu mi s-a mai spus aşa? Sunt Ian Knott de atâta vreme, încât cu greu mă mai pot gândi la mine ca la „Gordon Reeve". Surâse, uitându-se în spatele lui Rebus. Unde e cavaleria, John? Nu-mi spune că ai venit aici de capul tău? Asta contravine procedurii, nu?

Rebus ştia că nu era cazul să îi spună adevărul.

— Sunt afară, nu-ţi face griji. Am venit aici să vorbesc, dar am mulţi prieteni afară. Eşti terminat, Gordon. Şi-acum spune-mi unde e.

Dar Gordon Reeve clătină doar din cap, râzând în barbă.

— Haide, John. Nu ar fi stilul tău să aduci pe cineva cu tine. Uiţi că eu te *cunosc*.

Deodată, păru obosit.

— Te cunosc aşa bine.

Deghizarea lui începea să se destrame bucată cu bucată, temeinic.

— Nu, eşti singur singurel. Complet singur. Exact cum am fost eu, ţi-aminteşti?

— Unde e?

— Nu-ţi spun.

Nu încăpea îndoială că individul era dus cu pluta; poate că aşa fusese dintotdeauna. Arăta aşa cum arătase în zilele de dinaintea perioadei negre petrecute în celula lor, pe marginea prăpastiei, o prăpastie creată în propria lui minte. În acelaşi timp, te băga în sperieţi – din simplu motiv că scăpa oricărui fel de control fizic. Surâzând, înconjurat de postere colorate, desene lucioase şi cărţi ilustrate, era cel mai periculos om pe care Rebus îl întâlnise de când se ştia pe lume.

— De ce?

Reeve se uită la el ca şi când o întrebare mai infantilă n-ar fi putut pune. Clătină din cap, zâmbind mai departe, un zâmbet de târfă, zâmbetul rece şi profesionist al unui ucigaş.

— Ştii de ce, spuse el. Din toate motivele. Pentru că m-ai abandonat la greu, la fel cum ai fi făcut şi dacă ne-am fi aflat în mâinile duşmanului. Ai dezertat, John. Ai dezertat de mine. Ştii care e pedeapsa pentru asta, aşa-i? Ştii care e pedeapsa pentru dezertare?

Vocea lui Reeve devenise isterică. Râse iar înfundat, încercând să se calmeze. Rebus îşi reprimă impulsul violent, deşi adrenalina îi năvălea prin corp, încleştându-i pumnii şi încordându-i muşchii.

— Îl cunosc pe fratele tău.

— Cum?

— Fratele tău, Michael, îl cunosc. Ştiai că e dealer de droguri? Ei, e mai mult un intermediar, de fapt. Oricum, e în rahat până la gât, John. Sunt furnizorul lui de mai multă vreme. Suficient de multă ca să aflu despre tine. Michael s-a dat peste cap să mă asigure că nu e informator la poliție. A fost dispus să toarne totul despre tine, John, pentru ca noi să-l credem. Întotdeauna a avut impresia că în aranjament e implicat el şi „noi", dar de la început n-am fost decât eu şi el. Isteț din partea mea, nu? L-am rezolvat deja pe fratele tău. Are gâtul prins în laț, nu? Poți spune că el e planul de rezervă.

Îl avea pe fratele lui John Rebus şi o avea şi pe fiica lui. Mai voia doar o singură persoană, iar Rebus intrase direct în cursă. Îi trebuia timp de gândire.

— De când plănuieşti toate astea?

— Nu ştiu sigur.

Râse, devenind mai încrezător.

— De când ai dezertat, presupun. Michael a fost partea cea mai uşoară, de fapt. Îi trebuiau bani nemunciți. A fost simplu să-l conving că drogurile sunt răspunsul. E în rahat până la gât frate-tău.

Ultimul cuvânt fu scuipat spre Rebus ca şi când ar fi fost venin.

— Prin intermediul lui am aflat ceva mai multe despre tine, John. Şi asta a făcut ca totul să fie, la rândul lui, mai uşor.

Reeve ridică din umeri.

— Deci, vezi tu, dacă mă predai poliţiei, îl predau şi eu pe el.

— N-o să ţină. Te vreau mult prea tare.

— Şi îţi vei lăsa fratele să putrezească la pârnaie? Mi se pare corect. Oricum ar fi, eu câştig. Nu vezi?

Ba da, Rebus vedea, dar nu foarte bine, ca şi cum ar fi fost o ecuaţie dificilă într-o sală de curs sufocant de caldă.

— Ce ţi s-a întâmplat, totuşi? întrebă el acum, neştiind bine de ce trăgea de timp.

Dăduse buzna acolo fără să se gândească cum se va apăra şi fără să aibă un plan dinainte stabilit. Şi acum era blocat, aştepta mişcarea lui Reeve, care trebuia fără îndoială să vină.

— Adică, ce s-a întâmplat după ce am... dezertat eu?

— O, am cedat destul de repede după aceea.

Reeve era nonşalant. Îşi permitea să fie.

— Am fost forţat să plec. M-au dus într-un spital, o vreme, după care m-au pus pe liber.

— Am auzit că tu ţi-ai luat câmpii. Asta m-a înveselit puţin. Dar apoi am auzit un zvon cum că ai intrat în poliţie. Ei bine, nu am putut suporta gândul că duci o viaţă liniştită. Nu după ceea ce am trăit împreună şi după ce ai făcut.

Muşchii feţei lui începură să tresară puţin. Mâinile i se odihneau pe masă. Rebus simţea mirosul oţetit pe care îl emana. Vorbea de parcă ar fi fost în pragul somnului, dar cu fiecare vorbă Rebus ştia că era din ce în ce mai periculos şi totuşi nu se putea convinge să acţioneze, nu încă.

— Ți-a luat destul de mult ca să ajungi la mine.

— A meritat aşteptarea. Reeve îşi frecă obrazul. Uneori mă gândeam că voi muri înainte să se termine totul, dar cred că am ştiut întotdeauna că nu va fi aşa.

Zâmbi.

— Haide, John, am ceva să-ți arăt.

— Sammy?

— Nu fi prost.

Zâmbetul dispăru din nou, dar numai pentru o secundă.

— Crezi că aş ține-o aici? Nu, dar am altceva care te va interesa. Vino.

Îl conduse pe Rebus dincolo de peretele despărțitor. Rebus, cu nervii întinşi, studie spatele lui Reeve, muşchii acoperiți de un strat de viață bună. Un bibliotecar. Un bibliotecar al *copiilor*. Şi propriul ucigaş în masă al Edinburgh-ului.

În spatele peretelui erau rafturi întregi pline de cărți, unele puse în teanc la întâmplare, altele pe şiruri ordonate, cu cotoarele asortate.

— Astea aşteaptă toate să fie puse la locul lor, explică Reeve, fluturând cu mâna în jur, ca un custode. Tu mi-ai trezit interesul pentru cărți, John. Îți aduci aminte?

— Da, ți-am spus poveşti.

Rebus începuse să se gândească la Michael. Fără el, poate că Reeve nu l-ar fi găsit niciodată, poate că nici n-ar fi fost suspectat, măcar. Iar acum avea să ajungă la închisoare. Bietul Mickey.

— Unde oi fi pus-o? Ştiu că e pe-aici, pe undeva. Am pus-o deoparte ca să ți-o arăt, în caz că mă găseai vreodată. Dumnezeu mi-e martor că ți-a luat şi aşa foarte mult. Nu poți zice că ai fost foarte isteț, nu-i aşa, John?

Era uşor să uiți că individul era nebun, că ucisese patru fete dintr-o joacă şi că încă una era la mila lui. Era uşor.

— Aşa-i, spuse Rebus. Nu am fost niciodată foarte isteț.

Simțea cum se încorda. Aerul din jurul lui parcă se rarefia. Ceva era pe cale să se întâmple. Simțea asta. Şi pentru a împiedica evenimentul, nu trebuia decât să îi tragă lui Reeve un pumn în rinichi, să îi aplice o scatoalcă după cap, să îl lege şi să îl scoată fedeleş de-acolo.

Şi atunci de ce nu făcea asta? Nici el nu ştia. Ştia doar că ceea ce avea să se întâmple avea să se întâmple, şi că totul fusese stabilit dinainte, ca un plan al unei clădiri sau un joc de X şi 0, cu ani în urmă. Reeve începuse jocul. Astfel, Rebus se afla în imposibilitatea de-a câştiga. Dar nu putea lăsa lucrurile neterminate. Trebuia să scormone prin rafturi, s-o descopere.

— A, iat-o. E o carte din care tot citesc...

Numai că, înțelese John Rebus, dacă Reeve tot citea din ea, cum de era cartea aşa de bine ascunsă?

— *Crimă şi pedeapsă*. Tu mi-ai spus povestea, îți amintești?

— Da, îmi amintesc. Ți-am spus-o de mai multe ori.

— Aşa este, John, chiar aşa.

Era o ediție de lux, legată în piele, destul de veche. Nu părea a fi un exemplar de bibliotecă. Reeve o manevra ca şi când ar fi manevrat bani sau diamante. Era de parcă niciodată în viața lui nu ar fi deținut ceva mai de preț.

— Conține o ilustrație pe care aş vrea să o vezi şi tu, John. Îți amintești ce spuneam despre Raskolnikov?

— Spuneai că ar fi trebuit să-i împuşte pe toți...

Rebus pricepu sensul ascuns al cuvintelor cu o secundă prea târziu. Interpretase greşit acest indiciu, aşa cum interpretase greşit atât de multe indicii lăsate de Reeve. Între timp, Gordon Reeve, cu ochii sclipind, deschisese cartea şi din interiorul ei scobit scosese un revolver cu țeavă scurtă. Tocmai ridica arma spre pieptul lui Rebus, când el se avântă înainte şi-l pocni pe Reeve în nas. Era bine

să îţi plănuieşti mişcările, dar uneori era nevoie de spontaneitate. Sânge şi mucus ţâşniră din nasul frânt cât ai clipi. Reeve gemu şi Rebus dădu la o parte mâna înarmată. Reeve striga acum, un strigăt din trecut, din atâtea coşmaruri vii. Asta îl bulversă pe Rebus, azvârlindu-l înapoi în scena trădării. Vedea gardienii, uşa deschisă şi pe el, întorcând spatele omului încarcerat care ţipa. Scena pe care o vedea în faţa ochilor se încețoşă şi fu înlocuită de o explozie.

Bufnitura moale din umăr se preschimbă rapid într-o amorţeală care se extindea, apoi într-o durere intensă, părând să îi umple tot corpul. Se apucă strâns de jachetă, simţind cum sângele se îmbiba în căptuşeală, răzbind prin materialul subţire. Iisuse Hristoase, deci aşa era să fii împuşcat. Îl cuprinse o senzaţie de rău, impresia că va leşina pe loc, apoi îl năpădi o senzaţie distinctă, ceva ce-i izvora din suflet. Era vorba de forţa furiei oarbe. Nu avea de gând să piardă această partidă. Îl văzu pe Reeve ştergându-se pe faţă, încercând să-şi reprime lacrimile, cu arma încă legănându-se înaintea lui. Rebus luă o carte greoaie şi lovi cu ea peste mâna lui Reeve, făcând pistolul să zboare într-un morman de cărţi.

Şi atunci Reeve dispăru, împleticindu-se printre rafturi, doborându-le în urma lui. Rebus dădu fuga înapoi la masă şi ceru ajutor prin telefon, cu ochii în patru după el. Întoarcerea lui Gordon Reeve. În încăpere domnea liniştea. El se aşeză pe jos.

Deodată, uşa se deschise şi William Anderson pătrunse înăuntru. Era îmbrăcat în negru, întruchiparea clişeistică a unui înger răzbunător. Rebus zâmbi.

— Cum dracu' m-ai găsit?

— Sunt pe urmele tale de ceva timp. Anderson se aplecă să examineze braţul lui Rebus. Am auzit împuşcătura. Să înţeleg că l-ai găsit pe omul nostru?

— Încă e pe-aici pe undeva, neînarmat. Pistolul e acolo.

Anderson legă o batistă în jurul umărului lui Rebus.

— Ai nevoie de o ambulanță, John.

Dar Rebus era deja în picioare.

— Nu încă. Hai să terminăm treaba aici. Cum de nu te-am văzut urmărindu-mă?

Anderson își îngădui un surâs.

— Trebuie să fii un polițist foarte bun ca să-ți dai seama când te urmăresc *eu*, iar tu nu eşti foarte bun, John. Eşti doar bun, şi-atât.

Se duseră îndărătul peretelui despărțitor şi începură să avanseze cu băgare de seamă printre rafturi. Rebus luase arma de jos. Şi-o înfipsese adânc în buzunar. Nu era nici urmă de Gordon Reeve.

— Uite.

Anderson arăta spre o uşă întredeschisă în fundul odăii. Porniră într-acolo, mergând şi mai încet, iar Rebus o împinse. Îl întâmpină o scară abruptă de fier, slab luminată. Părea să coboare în spirală spre fundația bibliotecii. Nu puteai decât să cobori.

— Am auzit despre asta, cred, şopti Anderson, şoapta lui reverberând în puțul adânc, în vreme ce coborau. Biblioteca a fost clădită pe locul vechiului Tribunal al şerifului, iar celulele care se găseau sub tribunal încă mai există. În ele sunt depozitate acum cărți vechi. Un labirint de celule şi pasaje, întinzându-se pe sub oraş.

Pe măsură ce coborau, pereții cu tencuială netedă erau înlocuiți de zidărie antică. Rebus simțea miros de mucegai, un iz vechi şi amar rămas dintr-o altă epocă.

— Ar putea fi oriunde, atunci.

Anderson ridică din umeri. Ajunseseră la baza scării. Se aflau într-un pasaj larg, fără nicio carte în jur. Dar din acel pasaj se deschideau firide – vechi celule, probabil – în care

erau stivuite şiruri de volume. Nu păreau a fi puse într-o ordine anume. Erau doar volume vechi.

— Probabil că ar putea ieşi de aici, şopti Anderson. Cred că există ieşiri prin actualul tribunal şi prin Catedrala Saint Giles.

Rebus era uimit. Acolo se afla o bucată din vechiul Edinburgh, intactă, neatinsă.

— E incredibil, spuse el. Nu ştiam de existența acestui loc.

— Sunt şi altele. Pe sub Consiliul Local se presupune că există străzi întregi din vechiul oraş peste care s-au construit cele noi. Străzi întregi, prăvălii, case, drumuri. Vechi de sute de ani.

Anderson clătină din cap, înțelegând, la fel ca Rebus, că nu puteai pune preț pe ceea ce ştiai: puteai da cu nasul de o realitate fără a o recunoaşte ca atare.

Îşi croiră drum prin pasaj, bucuroşi că existau becurile electrice slabe din tavan, verificând celulele pe rând, însă fără vreun succes.

— Cine este el, atunci? şopti Anderson.

— Un vechi prieten de-al meu, zise Rebus, simțindu-se puțin amețit.

I se părea că acolo jos oxigenul era destul de rarefiat. Transpira abundent. Ştia că asta avea de-a face cu sângele pierdut şi era conştient că n-ar fi trebuit să se afle acolo. Şi totuşi era inevitabil să se afle. Îşi aminti că erau lucruri pe care ar fi trebuit să le facă. Ar fi trebuit să afle de la paznic adresa lui Reeve şi să trimită o maşină de poliție, în caz că Sammy se afla acolo. Acum era prea târziu.

— Uite-l!

Anderson îl zărise cu mult înaintea lor, ascuns într-o umbră atât de deasă, încât Rebus nu reuşi să îi distingă

silueta decât atunci când Reeve o rupse la fugă. Anderson fugi după el, iar Rebus, înghiţind din greu, se strădui să ţină pasul.

— Ai grijă, e periculos.

Rebus simţi că îl lăsa vocea. Nu avea forţă să strige. Dintr-odată, totul o luă razna. În faţă, îl văzu pe Anderson prinzându-l din urmă pe Reeve şi îl văzu pe Reeve întorcându-se cu o lovitură de picior aproape perfectă, învăţată cu atâţia ani în urmă şi niciodată uitată. Izbit, capul lui Anderson se duse într-o parte, iar el se lovi de perete. Rebus căzuse în genunchi, gâfâind, nemaiputându-şi focaliza bine privirea. Somn, avea nevoie de somn. Suprafaţa rece şi vălurită îi părea comodă, la fel de comodă cum i s-ar fi părut cel mai bun pat din lume. Se clătină, gata să cadă. Reeve venea, parcă, în direcţia lui, în timp ce Anderson se strecura de-a lungul peretelui. Încă învăluit în umbră, Reeve părea masiv acum, devenind tot mai mare cu fiecare pas, până când îl înghiţi pe Rebus, iar Rebus îi văzu rânjetul întins de la o ureche la cealaltă.

— Acum tu, răcni Reeve. Acum e rândul tău.

Rebus ştia că undeva deasupra lor traficul se mişca lejer pe podul George IV, că oamenii se întorceau probabil acasă în pas sprinten, unde îi aştepta o seară de stat în faţa televizorului, în sânul familiei, în vreme ce el stătea îngenuncheat la picioarele acelui coşmar, un biet animal încolţit, la finalul urmăririi. Nu l-ar fi ajutat cu nimic să strige, nu l-ar fi ajutat să se împotrivească. Văzu ca prin ceaţă un Gordon Reeve aplecat înaintea lui, cu faţa strivită bizar pe o parte. Rebus îşi aminti că reuşise să îi spargă nasul.

Şi Reeve îşi amintea. Se trase înapoi şi ţinti o lovitură cu piciorul spre bărbia lui John Rebus. Acesta izbuti să se ferească puţin, un instinct încă era activ în el, şi şutul îl

nimeri în obraz, trântindu-l pe o parte. Zăcea ghemuit, încercând să se protejeze, când îl auzi pe Reeve râzând şi îi privi mâinile care i se strânseră în jurul gâtului. Se gândi la femeia în jurul gâtului căreia se strânseseră propriile lui mâini. Aşa se făcea dreptate, deci. Aşa să fie. Şi atunci se gândi la Sammy, la Gill, la Anderson şi la fiul ucis al lui Anderson, la toate fetele acelea, moarte şi ele. Nu, nu îl putea lăsa pe Gordon Reeve se câştige. Nu ar fi fost drept. Nu ar fi fost corect. Simţi că i se umflă limba şi i se bulbucă ochii de efort. Vârî anevoie mâna în buzunar, chiar în timp ce Gordon Reeve îi şoptea:

— Te bucuri că s-a terminat, aşa-i, John? Eşti de-a dreptul uşurat.

Şi-atunci o altă explozie umplu pasajul, rănindu-i lui Rebus urechile. Reculul îi făcu mâna şi braţul să vibreze, şi simţi din nou mirosul dulceag, ceva asemănător cu mirosul merelor glasate. Surprins, Reeve încremeni o secundă, după care se îndoi ca o foaie de hârtie şi se prăbuşi peste Rebus, sufocându-l. Fără să se poată mişca, Rebus decise atunci că putea adormi în siguranţă...

Epilog

Sparseră uşa micului bungalou al lui Ian Knott, o casă mică de suburbie liniştită, chiar sub ochii vecinilor curioşi, şi o găsiră acolo pe Samantha Rebus, îngrozită, legată de un pat, cu gura acoperită cu bandă adezivă, în tovărăşia pozelor fetelor moarte. Totul intră pe un făgaş cât se poate de profesionist după aceea, când Samantha fu scoasă, plângând, din casă. Aleea era ferită de bungaloul vecin printr-un gard-viu înalt, astfel încât nimeni nu îl văzuse pe Reeve venind şi plecând. Era un om liniştit, spuneau vecinii. Se mutase acolo cu şapte ani în urmă, pe când începuse să lucreze ca bibliotecar.

Pe Jim Stevens îl mulţumi felul în care se rezolvase cazul. Avu ce relata o săptămână întreagă. Dar cum se putuse înşela aşa de tare în privinţa lui John Rebus? Asta nu reuşea nicicum să priceapă. Totuşi, chiar şi povestea traficului de droguri se încheiase, iar Michael Rebus avea să ajungă la închisoare. Nu încăpea nicio îndoială despre asta.

Ziariştii londonezi veniră să caute o versiune proprie a celor petrecute. Stevens întâlni un jurnalist la barul Hotelului Caledonian. Individul încerca să cumpere povestea Samanthei Rebus. Îşi netezi buzunarul, asigurându-l pe Jim Stevens că avea la el carnetul de cecuri al editorului său. Stevens avea impresia că totul era doar o parte din ceva mult mai amplu. Nu doar că presa putea

crea realitatea şi apoi îşi putea modifica creaţia după bunul ei plac. Mai era ceva dincolo de toate astea, ceva diferit de obişnuitele mizerii şi scandaluri, ceva mult mai ambiguu. Nu îi plăcea deloc şi nu îi plăcea ce făcuse asta din el. Discută cu jurnalistul londonez despre concepte vagi precum dreptate, încredere şi echilibru. Discutară ore în şir, bând whisky şi bere, însă nedumeririle nu se clarificară. Edinburgh i se revelase lui Jim Stevens aşa cum nu o făcuse niciodată înainte, ghemuit la umbra Castelului, ascunzându-se de ceva. Tot ce vedeau turiştii erau umbrele istoriei, în vreme ce oraşul în sine era cu totul altceva. Nu îi plăcea asta, nu îi plăcea meseria pe care o practica şi nu îi plăcea programul de lucru. Ofertele venite de la Londra erau încă valabile. Se agăţă de paiul cel mai mare şi se lăsă purtat de curent spre sud.

Mulțumiri

Pe parcursul scrierii acestui roman am beneficiat de sprijinul celor de la Departamentul de Criminalistică Leith din Edinburgh, care, confruntați cu numeroasele mele întrebări şi cu neştiința mea în materie de procedură polițienească, au dat dovadă de răbdare. Şi, chiar dacă aceasta este o operă de ficțiune, având toate defectele aferente, m-am folosit, când am strâns informații despre Serviciul Aerian Special, de excelenta carte a lui Tony Geraghty, *Who Dares Wins* (Fontana, 1983).

Grupul Editorial ART
Comenzi – Cartea prin poştă
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, Bucureşti
tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;
fax: (021) 224.32.87
Comenzi – online
www.editura-art.ro

PREMIUL DIAMOND DAGGER (2005) PENTRU ÎNTREAGA OPERĂ

Răpirea și uciderea unor tinere a șocat Edinburgh-ul. Sergentul-detectiv John Rebus – un polițist care bea excesiv, fumează prea mult și nu le e prea drag colegilor lui – pare a fi doar unul dintre cei desemnați să rezolve cât mai repede misterul acestor crime. Foarte curând însă, implicarea sa în acest caz va deveni mult mai personală decât și-ar fi dorit, scoțând la iveală un trecut pe care enigmaticul detectiv cu nume predestinat ar fi preferat să-l uite.

Pentru că...

...în *X ȘI ZERO* facem cunoștință cu inspectorul John Rebus, unul dintre cele mai vii, mai umane – cu toate calitățile și tarele pe care le implică această umanitate – și mai actuale personaje pe care le-a dat genul *crime*.

...Ian Rankin e unul dintre maeștrii contemporani ai literaturii britanice, dincolo de orice clasificare referitoare la genul literar.

Horia Nicola Ursu

www.editura-paladin.ro

ISBN 978-973-124-756-4

CITITĂ DE RADIO GUERRILLA